

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-02-21, Diarienummer: 2022-00015, 2020-00097

Val av ledamöter i styrgruppen för social välfärd

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås välja Eva Falkenkvist (SD), Stenungsund, till ny ledamot i styrgruppen för social välfärd fram till och med nuvarande mandatperiod.

Förbundsstyrelsen föreslås välja Mona Burås Dieng (S), Lilla Edet, till ny ledamot i styrgruppen för social välfärd fram till och med nuvarande mandatperiod

Sammanfattning av ärendet

Alexandra Odelsheim (SD), Stenungsund, har av sagt sig uppdraget som ledamot i GR:s styrgrupp för social välfärd. Till ny ledamot i styrgruppen föreslår GR:s valberedning Eva Falkenkvist (SD), Stenungsund.

Linda Holmer Nordlund (V), Lilla Edet, har av sagt sig uppdraget som ledamot i GR:s styrgrupp för social välfärd. Till ny ledamot i styrgruppen föreslår GR:s valberedning Mona Burås Dieng (S), Lilla Edet.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Skickas till

Stenungsunds kommun
Lilla Edets kommun

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-03-01, Diarienummer: 2022-00073

Översyn av instruktion för förbundsdirektören samt förbundsstyrelsens delegationsordning

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att uppdra åt förbundsdirektören att se över instruktion för förbundsdirektören samt förbundsstyrelsens delegationsordning.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsstyrelsens presidium beslöt 2022-02-10, enligt delegationsordningen, att utse Gitte Caous till ny förbundsdirektör för Göteborgsregionens kommunalförbund med tillträde 2022-05-01. I samband med den nya förbundsdirektörens tillträdande finns det anledning att se över nuvarande instruktion för förbundsdirektören. Översynen är också behövlig mot bakgrund av att den nya kommunallagen från 2017 fastslår att styrelsen i en instruktion ska fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen samt direktörens övriga uppgifter. (§2 kap 7 Kl). Samtidigt föreslås en översyn av förbundsstyrelsens delegationsordning.

Beslutsunderlag

- [Nu gällande instruktion för förbundsdirektören](#)
- [Nu gällande delegationsordning för förbundsstyrelsen](#)

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Verksamhetsövergripande riskanalys och internkontrollplan för GR 2022 samt uppföljning av densamma för år 2021

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås fastställa verksamhetsövergripande riskanalys och internkontrollplan för 2022 för GR.

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna föreliggande uppföljning av internkontrollplanen för 2021 för GR.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsstyrelsen beslöt 2021-03-19 att fastställa verksamhetsövergripande riskanalys och internkontrollplan för GR 2021.

Internkontrollplanen visar GR:s handlingsplan för hur risker hanteras idag och hur planerade åtgärder ska genomföras för att hantera identifierade riskområden. I internkontrollplanen framgår också vem i verksamheten som ansvarar för riskområdet och även, i förekommande fall, resultatet av utförda tester av befintliga kontrollåtgärder.

Uppföljningen av internkontrollplanen för 2021, för de riskområden som tidigare identifierats som risker där åtgärd krävts, bifogas. Vissa områden har åtgärdats till fullo, andra områden har åtgärdats till viss del och därigenom överförs till ny plan och ska åtgärdas under 2022.

Den verksamhetsövergripande riskanalysen och internkontrollplanen har reviderats med avseende på genomförda åtgärder under 2021.

Beslutsunderlag

- Riskkarta 2022
- Förslag till internkontrollplan 2022
- Uppföljning av internkontrollplan för 2021

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Bo Andersson, Ekonomichef
Datum: 2022-02-12, diarienummer: 2022-00051

Den interna kontrollen syftar till att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhetsstyrning, tillförlitlig finansiell rapportering samt efterlevnad av gällande lagar och förordningar. I intern kontroll ingår även att bevaka att fastställda styrdokument följs. Internkontroll är inte en isolerad process utan ska vara en del av alla styrsystem och fungera som ett medel för att uppnå mål, inte ett mål i sig. Förbundsstyrelsen ska förvissa sig om att den interna kontrollen fungerar.

Syfte och definitioner

Med intern kontroll menas GR:s organisation, rutiner och system som bland annat syftar till att:

- Trygga GR:s tillgångar och förhindra förluster
- Säkerställa att lagar, bestämmelser och avtal efterlevs
- Minimera risker, säkra system och rutiner
- Säkra att resurser används i enlighet med tagna beslut
- Säkra en rättvisande redovisning
- Öka GR:s effektivitet
- Trygga GR:s personal och politiker från oberättigade misstankar

I intern kontroll ingår också att bevaka att fastställda styrdokument följs. Exempel på styrdokument är måldokument, verksamhetsplan och delegationsordning.

Uppföljning

För att den interna kontrollen ska fungera bra krävs en kontinuerlig uppföljning. Ett väl utvecklat uppföljnings- och utvärderingssystem ger förbundsstyrelsen förutsättningar att löpande få information om aktuella förhållanden och hur verksamheten utvecklas samt om målen för verksamheten uppfylls. Förbundsdirektören ansvarar för att uppföljningen av den interna kontrollen utvecklas och anpassas efter strategin för intern kontroll.

GR ska upprätta ett förslag till kontrollplan som fastställs av förbundsstyrelsen. Tillämpningen av den interna kontrollplanen genomförs ute i verksamheten. Rapporteringen ska vara kort, enkel och ändamålsenlig. Internkontrollplanen följs upp av förbundet i samband med delårsrapporteringen under året och för helåret i samband med att årsredovisningen beslutas i förbundsstyrelsen. Förbundsdirektören gör årligen skriftliga avrapporteringar till förbundsstyrelsen.

Ansvar/roller

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Bo Andersson, Ekonomichef
Datum: 2022-02-12, diarienummer: 2022-00051

Internkontroll är en process som påverkas av organisation, förbundsstyrelse, ledning och medarbetare. Den interna kontrollkedjan innebär att det finns ett rapporteringssystem med utbyte av ömsesidig information mellan olika nivåer från verksamhetsnivå via förbundsstyrelsen till förbundsfullmäktige. Alla anställda har en skyldighet att omedelbart rapportera fel och brister i den interna kontrollen till närmast överordnad chef som i sin tur är skyldig att rapportera vidare uppåt i organisationen.

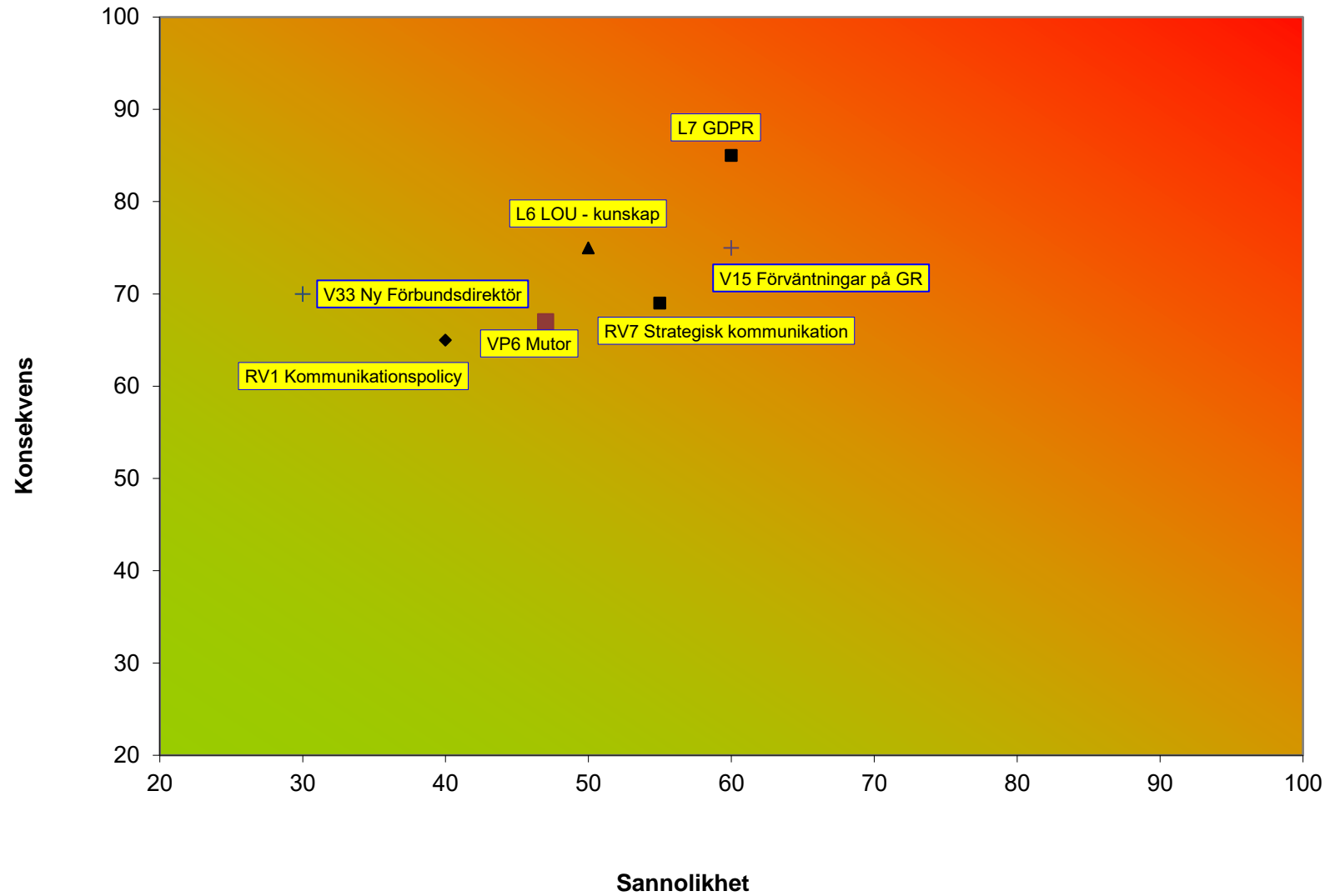
Revisionens ansvar är sedan att pröva om den interna kontrollen som görs inom GR är tillräcklig. De prövar även om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, och prövar om räkenskaperna är rättvisande. I samband med den årliga revisionsberättelsen lämnas redovisning till förbundsfullmäktige om hur den interna kontrollen fungerar.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Bo Andersson
Ekonomichef

Skickas till

INTERN Total riskkarta där åtgärd krävs - IK plan GR 2022

Till instruktion

IK plan GR 2022

GR Internkontrollplan

RISK					KONTROLLMOMENT		ÅTGÄRDER		
Risk	Rubrik	Riskbeskrivning	Total	Fokus	Åtgärder på plats	Status/Exponering	Planerade åtgärder	Ansvarig	Tidplan
V15	Förväntningar på GR	Det är viktigt för GR att ha en nära koppling till medlemskommunerna eftersom dialogen utgör grunden för att förbundet arbetar med rätt områden utifrån kommunernas behov. Dialogen är också viktig för att kommunerna ska använda kommunalförbundet optimalt. Risk att ett förväntansglapp kan uppstå om dialogen saknas.	4500	2	Det pågår en kontinuerlig kunskapsutbredning till medlemskommunerna, såväl för politiker som för tjänstepersoner. Viktigt med tydlighet i uppdraget kopplat till den nya strategiska inriktningen. Presentation av GR och vår ekonomimodell etc har pågått kontinuerligt under 2020. Kommunbesök är genomförda under vintern och dialog kring den framtida politiska organisationen inför nästa mandatperiod pågår. Planering och samordning inför att genomföra ett rådslag efter valet 2022 måste påbörjas.	Åtgärd krävs	Kommunbesök pågår och dialog pågår kopplat till om en eventuell rådslagsrunda ska genomföras i våra medlemskommuner. Arbetet med översynen av den framtida politiska organisationen ska slutföras genom beslut av våra politiska företrädare på GR och ute i våra medlemskommuner.	Förbundsdirektör	Löpande
V33	Ny Förbundsdirektör	Då nuvarande förbundsdirektör nu under hösten delar sin tjänst mellan förbundet och Västkom samt planerar att gå i pension under 2022 finns risk att förbundet tappar fart i arbetet.	2100	2	Dialog har förts inom ledningsgruppen och övriga deltagare stöttar upp i ledningsarbetet lite mer än vanligt under kommande året. Dessutom går förbundets ekonomichef in i roll som biträdande förbundsdirektör för att stötta upp i det dagliga arbetet. Förbundsstyrelsen är informerade om genomförd förändring och pågående rekrytering. Viktigt att rekryteringen faller väl ut och att ny förbundsdirektör introduceras på ett bra sätt.	Åtgärd krävs	Snar, snabb och framgångsrik rekrytering är ambitionen i den pågående rekryteringen som också stötts upp genom upphandlad byrå. Ambitionen är att vara klara under kvartal 1 2022 om möjligt och med tillträde efter sommaren 2022.	GR:s presidium samt GR:s HR-funktion.	2022-12-31
RV1	Kommunikationspolicy	Sociala medier för GR:s verksamhet kan användas på felaktigt sätt utanför GR:s kontroll. Det finns en risk för bristfällig kontroll över bevakning av sociala medier som kan påverka GR:s rykte och varumärke.	2600	1	Riktlinjer för sociala medier har tagits fram för att ge vägledning och stöd till våra anställda. Finns publicerade på GR:s Intranät. Ett stycke i den nya IT och telefonipolicyn lyfter också vikten för medarbetare att tydligt särskilja privatroll och yrkesroll i användande av sociala medier. Arbetet med att ta fram en policy för kommunikation planerades att pågå parallellt med webbutvecklingsprojektet. Arbetet kring ny kommunikationspolicy har inte påbörjats då webbutvecklingsarbetet försköts i tid på grund av covid-19.	Åtgärd krävs	Arbetet med att ta fram en policy för kommunikation pågår parallellt med webbutvecklingsprojektet och som har blivit försenat på grund av pandemin.	Förbundsdirektör och Kommunikationsstrateg	2022-12-31
RV7	Strategisk kommunikation	GR kan vara för okända och uppfattas som otydliga mot våra medlemmar.	3795	1	Ett gemensamt övergripande kommunikationsarbete genomförs. Arbetet med GR:s visuella identitet är implementerat i organisationen. Kommunikationsstrategi finns och arbetar kontinuerligt med att stärka bilden av GR. Att tydliggöra GR är en del i webbprojektet vilken blev lanserad under oktober 2021. Arbetet med kommunikationsstrategi pågår parallellt och är ännu inte klart."	Åtgärd krävs	Kommunikation är ett fokusområde för det interna arbetet på GR och befogenheten av tjänsten som strategisk kommunikatör på förbundsledningsnivå behöver klargöras. Beslutet om kommunikationsresurs från varje avdelning inkl förbundsledningen ska också verkställas i praktiken. Arbetet är försenat på grund av pandemin och kommer att slutföras under 2022.	Förbundsdirektör och Kommunikationsstrateg	2022-12-31

GR Internkontrollplan

RISK					KONTROLLMOMENT		ÅTGÄRDER		
Risk	Rubrik	Riskbeskrivning	Total	Fokus	Åtgärder på plats	Status/Exponering	Planerade åtgärder	Ansvarig	Tidplan
L6	LOU - kunskap	Lyfts och fastställas av styrelsen årligen.	3750	1	LOU jurister finns upphandlade på ramavtal. Råd och stöd kan också fås från INK och på GR. INK erbjuder gratis utbildningar inom upphandlingsområdet löpande. GR:s uppdrag innehåller inte upphandling för ramavtal för våra medlemskommuner. Samtliga GR:s medlemskommuner har också möjlighet att ansluta sig till INK. GR ska inte konkurrera med INK utan om gemensamma upphandlingar för regionens kommuner behöver göras så ska detta göras av INK. Samtliga chefer genomgick under hösten 2019 en utbildning samt workshop med fokus på vilka som ska genomföra upphandlingar och inköp bland våra medarbetare. Ett behov av juridiskt stöd för avtalsjuridik och upphandlingsjuridik identifierades då. Avtalsjurist/upphandlingskompetens har rekryterats in på del av en tjänst i samband med annan rekrytering. Stöd till GR:s verksamheter i dessa frågor finns från och med september månad 2020 men kompetensnivån måste höjas ytterligare. Viktig och löpande fråga inom GR.	Åtgärd krävs	Vid genomförd workshop under 2019 framkom ett behov av att se över vilka som ska hantera inköp inom organisationen. Dessa medarbetare behöver stärkt kompetens inom området och detta genom intern utbildningsinsats alternativt av INK göteborgs stad.	Administrativ chef/Ekonomichef	2022-12-31
L7	GDPR	Ny lag trädde i kraft maj 2018, GDPR. GR har ett Dataskyddsbud och dataskyddsansvariga på varje avdelning som kan stödja GR:s personal och verksamheter så att lagen efterlevs. Det finns dock en risk att vi inte har den kompetens som krävs på plats.	5100	1	Dataskyddsbud (DSO) är anställd sedan april 2018 och ytterligare en från december 2020. Dessa utför även tjänster inom området gentemot åtta medlemskommuner där ett samverkansavtal finns. Avdelningscheferna är utsedda som dataskyddsansvariga (DSA) i organisationen och förbundsdirektören företräder Förbundsstyrelsen som DSA och är tillika ansvarig för incidentrapportering till Datainspektionen. Integritetspolicy för GR fastställd och kommunicerad. Rutin för incidentrapportering framtagen. Utbildningstillfällen har hållits av DSO för medarbetarna i organisationen och kommer att ske löpande framgent i form av informationsinsatser i ledningsgruppen och stora chefsgruppen och på APT. GR genomför nu en förnyad översyn av GR:s behandlingar vilket kommer att ske processbaserat och kommer att resultera i en samlad registerförteckning för hela organisationen.	Åtgärd krävs	Ett omtag i att upprätta ett registerförteckning ska slutföras efter att nytt verktyg är inköpt. Arbetet är pågående och kommer vara fortlöpande.	Förbundsdirektör	Löpande
VP6	Mutor	Det finns risk att en person tar emot gåvor i utbyte mot ett fördelaktigt kontrakt vilket skulle kunna påverka GR negativt. Det finns en risk att regler för vad som är tillåtet eller ej avseende mutor etc. är otydliga och ej utkommunicerade i organisationen.	3149	2	Uppdaterade riktlinjer för gåvor finns på Intranätet. Antagna riktlinjer saknas. En tydlighet ska finnas från chefer till medarbetare om att även väldigt små gåvor också bedöms som mutor. Eventuella ringa gåvor som t ex julgodis delas med övriga medarbetare i Personalmatsalen för att inte betraktas som muta.	Åtgärd krävs	Behovet av att skapa dokumenterade riktlinjer eller policy ses över 2022.	Ledningsgrupp/administrativ chef	2022-06-30

GR Internkontrollplan

RISK		KONTROLLMOMENT			ÅTGÄRDER				
Risk	Rubrik	Riskbeskrivning	Total	Fokus	Åtgärder på plats	Status/Exponering	Planerade åtgärder	Ansvarig	Tidplan
OM1	Ekonomiska förutsättningar.	Nationella förutsättningar/demografiska utmaningar. Prognoser från SKR, Ekonomistyrningsverket och Finansdepartementet gällande de ekonomiska förutsättningarna de kommande åren tyder på stora verksamhets-mässiga och ekonomiska utmaningar för kommunsektorn. Hur kommer detta att påverka GR. Viktigt att vara proaktiv och identifiera samverkansområden där vi kan och ska ge nytta till våra medlemskommuner. GR är alternativfinansierat till 85% där kommunerna är en av finansierarna. Verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar för medlems-kommunerna kan få konsekvenser för GRs verksamhet och ekonomi.	3450	2	Omvärldsanalys och riskbedömning ur ett ekonomi- och verksamhetsperspektiv görs löpande i arbetet. Ekonomiska risker kopplat till covid-19 är identifierade inför 2021 och där inkluderas de insatser som bromsades upp under 2020 för att säkra ekonomin. Fortsatt bedömning för hur läget ser ut under 2021 och inför 2022 görs löpande under året då konjunkturen är osäker. Omvärldsbevakningen har stärkts över tid. Covid-19 har fortsatt att påverka GR:s verksamhet under året som gått men vi har klarat av att hantera de utmaningarna som den fört med sig. Vi kommer att klara detta även framgent.	OK	Inget att åtgärda.	Ledningsgrupp/Ekonomich ef.	Kontinuerligt
V12	Informationsöverföring	Kompetensförsörjning. Risk för brist i informationsöverföring i samband med projektavslut eller anställnings upphörande. Tydliga rutiner behövs och ansvar tilldelas.	3450	2	Bemannar projekt med befintlig personal som är tillsvidareanställda i första hand. Bättre Offboardingrutiner är uppdaterad av HR.	OK	Inget att åtgärda	Ledningsgruppen/Administrativ chef	2021-12-31
V13	Samverkan inom GR	Det finns en risk för att vi missar vad övriga verksamheter har för pågående uppdrag och se möjliga samarbeten. I det löpande så missar vi att ha koll på vad andra verksamheter gör.	3795	1	Medarbetardagen 2019 hade fokus på samarbete och tvärande processer mellan verksamheterna. Frågan hanteras nu och exempelvis har en delad EU tjänst mellan AoV samt GRU prövats med framgång under 2020. Ledningsgruppsutveckling, där även stora chefsgruppen har integrerats, har också påbörjats i syfte att bland annat öka samverkan inom organisationen där det är relevant. Ett ökat behov av gemensam stödfunktion för upphandlingar har identifierats och förstärkt organisationen 2020. Behovet har mötts genom rekrytering och omfördelning av arbetsuppgifter. Coronapandemin har satt ljuset på behov av utvecklingsinsatser samt styrning och ledning av "Digitala GR". Frukostmöten för våra medarbetare är inplanerade för våren 2021 för att fortsätta sprida kunskap över avdelnings-gränserna nu när covid fortsatt tvingar oss att arbeta på distans.	OK	Inget att åtgärda	Ledningsgruppen/Administrativ chef	Löpande
V15	Förväntningar på GR	Det är viktigt för GR att ha en nära koppling till medlemskommunerna eftersom dialogen utgör grunden för att förbundet arbetar med rätt områden utifrån kommunernas behov. Dialogen är också viktig för att kommunerna ska använda kommunalförbundet optimalt. Risk att ett förväntansglapp kan uppstå om dialogen saknas.	4500	2	Det pågår en kontinuerlig kunskapspridning till medlemskommunerna, såväl för politiker som för tjänstepersoner. Viktigt med tydlighet i uppdraget kopplat till den nya strategiska inriktningen. Presentation av GR och vår ekonomimodell etc har pågått kontinuerligt under 2020. Kommunbesök är genomförda under vintern och dialog kring den framtida politiska organisationen inför nästa mandatperiod pågår. Planering och samordning inför att genomföra ett rådslag efter valet 2022 måste påbörjas.	Åtgärd krävs	Kommunbesök pågår och dialog pågår kopplat till om en eventuell rådslagsrunda ska genomföras i våra medlemskommuner. Arbetet med översynen av den framtida politiska organisationen ska slutföras genom beslut av våra politiska företrädare på GR och ute i våra medlemskommuner.	Förbundsdirektör	Löpande
V19	Verksamhetsnytta (uppföljning av)	Det finns en identifierad komplexitet när det gäller att följa upp det mervärde som GR:s verksamhet ska bidra till i dess medlemskommuner.	3850	1	Ny plan för uppföljning är framtagen och vi kommer att koncentrera arbetet på kommunikationsinsatser framgent. Utveckling av mål- och uppföljningsdokument pågår. Metoden för uppföljning fortsätter att utvecklas under året. Arbetet pågår och följer lagd plan. Hänger ihop med V15 så V19 avslutas nu.	OK	Inget att åtgärda	Ledningsgruppen/Ekonomi chef	Löpande

GR Internkontrollplan

RISK					KONTROLLMOMENT		ÅTGÄRDER		
Risk	Rubrik	Riskbeskrivning	Total	Fokus	Åtgärder på plats	Status/Exponering	Planerade åtgärder	Ansvarig	Tidplan
V20	FoU: FoU-strategi	FoU: GR:s forsknings- och utvecklingsstrategi är inte tillräckligt tydlig.	2000	3	FoU i Väst stärker kunskapsutveckling inom välfärdsområdet genom att synliggöra erfarenheter och befintliga kunskaper, utveckla ny kunskap och visa på goda exempel. Vi genomför kompetens- och metodutvecklingsinsatser genom till exempel lärande, dialog och implementerings-stöd med utgångspunkt i forskning och samlad erfarenhet. Resultatet av forsknings- och utvecklingsarbetet diskuteras fortlopande i Göteborgsregionens olika nätverk och bidrar till lärande och förbättringar. FoU-enheten skulle kunna vara en resurs för hela GR:s organisation. Frågan är under 2021 omhändertagen i ledningsgruppen som beslutat att inte göra några större förändringar utifrån dagens läge utan FoU i Väst fungerar som stöd för övriga verksamheter i mån av tid och resurser.	OK	Inget att åtgärda	Ledningsgruppen/Förbundsdirektör	2021-12-31
RV1	Kommunikationspolicy	Sociala medier för GR:s verksamhet kan användas på felaktigt sätt utanför GR:s kontroll. Det finns en risk för bristfällig kontroll över bevakning av sociala medier som kan påverka GR:s rykte och varumärke.	2600	1	Riktlinjer för sociala medier har tagits fram för att ge vägledning och stöd till våra anställda. Finns publicerade på GR:s Intranät. Ett stycke i den nya IT och telefonipolicyn lyfter också vikten för medarbetare att tydligt särskilja privatroll och yrkesroll i användande av sociala medier. Arbetet med att ta fram en policy för kommunikation planerades att pågå parallellt med webbutvecklingsprojektet. Arbetet kring ny kommunikationspolicy har inte påbörjats då webbutvecklingsarbetet försköts i tid på grund av covid-19.	Åtgärd krävs	Arbetet med att ta fram en policy för kommunikation pågår parallellt med webbutvecklingsprojektet och som har blivit försenat på grund av pandemin.	Förbundsdirektör och Kommunikationsstrateg	2022-12-31
RV7	Strategisk kommunikation	GR kan vara för okända och uppfattas som otydliga mot våra medlemmar.	3795	1	Ett gemensamt övergripande kommunikationsarbete genomförs. Arbetet med GR:s visuella identitet är implementerat i organisationen. Kommunikationsstrategi finns och arbetar kontinuerligt med att stärka bilden av GR. Att tydliggöra GR är en del i webbprojektet vilken blev lanserad under oktober 2021. Arbetet med kommunikationsstrategi pågår parallellt och är ännu inte klart."	Åtgärd krävs	Kommunikation är ett fokusområde för det interna arbetet på GR och befogenheten av tjänsten som strategisk kommunikatör på förbundsledningsnivå behöver klargöras. Beslutet om kommunikationsresurs från varje avdelning inkl förbundsledningen ska också verkställas i praktiken. Arbetet är försenat på grund av pandemin och kommer att slutföras under 2022.	Förbundsdirektör och Kommunikationsstrateg	2022-12-31
IT9	Lagring och gallring av information	Filservrar G: gemensamt har stora mängder data som verksamheterna inte har kontroll på innehåll. Detta är en risk både utifrån GDPR samt att relevant information riskar att försvinna i stora och ostrukturerade datamängder. Risk finns också att vårt datacenter blir överbelastat och backup blir för stort.	5600	1	Arbete genomfört med att avdelningschefer utsett personer som ansvarar för gallring och struktur. Kompletta rutin är framtagen och beslutad i ledningsgruppen 2020-09-30.	OK	Inget att åtgärda.	Administrativ chef	2021-12-31
L5	Konkurrenslagstiftning	Kommunalförbundens ställning oklar i konkurrenslagstiftningen.	2695	3	Lagstiftningen kräver att man vid varje tillfälle tar i beaktande vilka lagar och regler som gäller. Genomförda förändringar i Förbundsordningen är gjorda till stöd för att tydliggöra vad som gäller för GRs möjligheter att agera inom konkurrensområdet. Har blivit tydligare för förbundet över tid genom att vi på olika sätt kommit i kontakt med gränsdragningsfrågor kopplat till regelverken. Detta har i olika sammanhang utretts med hjälp av juridisk kompetens. GR gör bedömningen att detta inte utgör någon risk för tillfället.	OK	Inget att åtgärda.	Ekonomichef	2021-12-31

GR Internkontrollplan

RISK					KONTROLLMOMENT		ÅTGÄRDER		
Risk	Rubrik	Riskbeskrivning	Total	Fokus	Åtgärder på plats	Status/Exponering	Planerade åtgärder	Ansvarig	Tidplan
L6	LOU - kunskap	Lyfts och fastställas av styrelsen årligen.	3750	1	LOU jurister finns upphandlade på ramavtal. Råd och stöd kan också fås från INK och på GR. INK erbjuder gratis utbildningar inom upphandlingsområdet löpande. GR:s uppdrag innehåller inte upphandling för ramavtal för våra medlemskommuner. Samtliga GR:s medlemskommuner har också möjlighet att ansluta sig till INK. GR ska inte konkurrera med INK utan om gemensamma upphandlingar för regionens kommuner behöver göras så ska detta göras av INK. Samtliga chefer genomgick under hösten 2019 en utbildning samt workshop med fokus på vilka som ska genomföra upphandlingar och inköp bland våra medarbetare. Ett behov av juridiskt stöd för avtalsjuridik och upphandlingsjuridik identifierades då. Avtalsjurist/upphandlingskompetens har rekryterats in på del av en tjänst i samband med annan rekrytering. Stöd till GR:s verksamheter i dessa frågor finns från och med september månad 2020 men kompetensnivån måste höjas ytterligare. Viktig och löpande fråga inom GR.	Åtgärd krävs	Vid genomförd workshop under 2019 framkom ett behov av att se över vilka som ska hantera inköp inom organisationen. Dessa medarbetare behöver stärkt kompetensen inom området och detta genom intern utbildningsinsats alternativt av INK göteborgs stad.	Administrativ chef/Ekonomichef	2021-12-31
L7	GDPR	Ny lag trädde i kraft maj 2018, GDPR. GR har ett Dataskyddsbud och dataskyddsansvariga på varje avdelning som kan stödja GR:s personal och verksamheter så att lagen efterlevs. Det finns dock en risk att vi inte har den kompetens som krävs på plats.	5100	1	Dataskyddsbud (DSO) är anställd sedan april 2018 och ytterligare en från december 2020. Dessa utför även tjänster inom området gentemot åtta medlemskommuner där ett samverkansavtal finns. Avdelningscheferna är utsedda som dataskyddsansvariga (DSA) i organisationen och förbundsdirektören företräder Förbundsstyrelsen som DSA och är tillika ansvarig för incidentrapportering till Datainspektionen. Integritetspolicy för GR fastställd och kommunicerad. Rutin för incidentrapportering framtagna. Utbildningstillfällen har hållits av DSO för medarbetarna i organisationen och kommer att ske löpande framgent i form av informationsinsatser i ledningsgruppen och stora chefsgruppen och på APT. GR genomför nu en förnyad översyn av GR:s behandlingar vilket kommer att ske processbaserat och kommer att resultera i en samlad registerförteckning för hela organisationen.	Åtgärd krävs	Ett omtag i att upprätta ett registerförteckning ska slutföras efter att nytt verktyg är inköpt. Arbetet är pågående och kommer vara fortlöpande.	Förbundsdirektör	Löpande
R3	Projektstyrning/Projektrapportering	Risk för bristande projektstyrning. Risk att det inte sker en regelbunden och korrekt återrapportering av projektens status samt måluppfyllelse till Ekonomienheten från verksamheten. Risk att regler gällande projektrutiner ej är uppdaterade samt utkommunicerade i organisationen.	2450	3	Uppföljning sker av projekt med kostnader och/eller intäkter över 500 tkr enligt en utarbetad mall. Även pågående projekt med lägre kostnader och/eller intäkter måste inkomma med underlag som styrker motpart, samt projektets längd. Månadsrapporter är på plats. Samtliga större ansökningar ska passera projektkonferens före inskick av ansökan. Samtliga större projekt lyfts till Ledningsgruppen för förankring och beslut. Projektledarkontrakt har under 2020 arbetas fram och ska implementeras i organisationen under våren 2021. Arbetet klart.	OK	Inget att åtgärda.	Ekonomichef	2021-03-31

GR Internkontrollplan

RISK					KONTROLLMOMENT		ÅTGÄRDER		
Risk	Rubrik	Riskbeskrivning	Total	Fokus	Åtgärder på plats	Status/Exponering	Planerade åtgärder	Ansvarig	Tidplan
VP1	Bristfällig beställarkompetens	Det en risk för bristfällig beställarkompetens och därmed efterlevnad av LoU vid inköp och upphandlingar. Det finns en risk att felaktiga direktupphandlingar sker, att GR ej följer de ramavtal som finns samt vänder sig till fel leverantörer beroende på bristfällig beställarkompetens i organisationen. Det sker idag inköp som strider mot ramavtal. Kompetens saknas ibland hos medarbetare. Chefer behöver vara mer observanta på inköp och utlägg innan beställning görs. Attestant ska alltid vara informerad innan beställningar görs.	4690	1	Samtliga leverantörer som GR har handlat av under ett år tas fram och sammanställning görs för hur mycket som har handlats på ramavtal samt om det finns risk att inköp har gjorts som bryter mot ramavtal eller LoU, rapporteras till styrelse. Fördjupad granskning har genomförts inom detta område och handlingsplan tagits fram och är under genomförande. Nuvarande policy är uppdaterad och tagen i FS. Se även L6	OK	Se L6.	Administrativ chef/Ekonomichef	2020-12-31
VP6	Mutor	Det finns risk att en person tar emot gåvor i utbyte mot ett fördelaktigt kontrakt vilket skulle kunna påverka GR negativt. Det finns en risk att regler för vad som är tillåtet eller ej avseende mutor etc. är ottydliga och ej utkommunicerade i organisationen.	3149	2	Uppdaterade riktlinjer för gåvor finns på Intranätet. Antagna riktlinjer saknas. En tydlighet ska finnas från chefer till medarbetare om att även väldigt små gåvor också bedöms som mutor. Eventuella ringa gåvor som t ex julgodis delas med övriga medarbetare i Personalmatsalen för att inte betraktas som muta.	Åtgärd krävs	Behovet av att skapa dokumenterade riktlinjer eller policy ses över 2022.	Ledningsgrupp/administrativ chef	2022-06-30
VP52	Arbetsmiljöansvar	Nya chefer på flera nivåer finns i organisationen. Arbetsmiljöansvaret och delegeringen är otydlig i förhållande till nuvarande organisation.	2000	1	Det finns idag en delegering av arbetsmiljö-ansvaret, men den behöver ses över löpande. Utbildning har genomförts för GR:s samtliga chefer men några delegeringar återstår för några chefer. Fördelning av arbetsmiljöansvar steg 1, från förbundsdirektör till avdelningschefer har skett. Steg 2, från avd.chef till verksamhetschef/enhetschef under 2021. Parallellt kommer inventering av kunskapshöjande insatser att ske vid behov av HR strateg eller extern part. Delegeringen kvarstår för enstaka chefer inom GR.	OK		Förbundsdirektör	2021-12-31

Uppföljning av förbundsstyrelsens uppsiktsplikt i bolag för 2021

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna föreliggande uppföljning avseende sin utförda uppsiktsplikt i egna bolag för 2021.

Förbundsstyrelsen föreslås fastställa att ISGR AB samt Gryning Vård AB bedrivit sin verksamhet under 2021 i enlighet med det fastställda ändamålet för verksamheten.

Förbundsstyrelsen föreslås delge förbundsfullmäktige sitt beslut i frågan.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen ska förbundsstyrelsen leda och samordna förvaltningen av GR:s angelägenheter och även ha uppsikt över de kommunala verksamheter som bedrivs i bolagsform. Förbundsstyrelsens uppsikt över GR:s hel- och delägda bolagsverksamheter syftar till att säkerställa att de uppfyller det ändamål med verksamheten som har fastställts samt att verksamheten utförs inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Förbundsdirektören ska årligen avge ett yttrande till förbundsstyrelsen där det för varje enskilt aktiebolag framgår om verksamheten som bedrivits under föregående kalenderår bedöms ha varit förenligt med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Dialogen med bolagen har fungerat bra under året. Ett antal ägarsamråd har genomförts med de av GR ägda bolagen. Ägardialogen dokumenteras i form av ett protokoll.

För Gryning har det under 2021 varit fortsatt högt fokus på det pågående omställningsarbetet som pågått och därför har extra ägarsamråd ägt rum vid behov. För ISGR:s del har det fortsatt varit mycket fokus på lokalsituationen. Förbundsdirektören har under året även haft löpande kontakt med bolagens VD:ar. Ungefär tre gånger per år träffar förbundsdirektören respektive VD för att diskutera läget så långt in i verksamhetsåret, möjligheter och eventuella hinder.

Vår samlade bedömning är att det finns såväl formella rutiner som inarbetade informella strukturer på GR för formerna för uppsiktsplikten för såväl Gryning Vård AB och ISGR AB. Vi bedömer därför att förbundsstyrelsens uppsiktsplikt har varit ändamålsenlig och att den fungerat tillfredställande.

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Bo Andersson, Ekonomichef
Datum: 2022-02-12, diarienummer: 2022-00052

Beslutsunderlag

- Självskattning Gryning Vård AB för 2021
- Självskattning ISGR AB för 2021

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska förbundsstyrelsen leda och samordna förvaltningen av GR:s angelägenheter och även ha uppsikt över de kommunala verksamheter som bedrivs i bolagsform. Kommunallagen (2017:725) 6 kap 1§ innehåller regler om styrelsens uppsiktsplikt. Kommunallagen är en ramlag och förarbetena ger inga tydliga anvisningar om innehållet i uppsiktsplikten. Detta innebär att det är upp till GR att utforma uppsiktspliktens innehåll och hur den ska genomföras i praktiken.

Förbundsstyrelsen har under 2021 antagit en uppdaterad riktlinje för uppsiktsplikten för sina bolag. Syftet är att förbundsstyrelsens uppsikt redovisas och att de beslut som fattas kan överklagas i form av laglighetsprövning enligt kommunallagen. Förbundsstyrelsen ska i årliga beslut för varje hel- eller delägt aktiebolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under före-gående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Om förbundsstyrelsen vid sin årliga prövning finner att bolagens verksamhet inte uppfyller kraven i kommunallagen ska förbundsstyrelsen lämna förslag till förbundsfullmäktige om nödvändiga åtgärder samt även vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kraven som anges i kommunallagen är uppfyllda. Förbundsstyrelsen ska årligen avge ett yttrande till förbundsstyrelsen där det för varje enskilt aktiebolag framgår om verksamheten som bedrivits under föregående kalenderår bedöms ha varit förenligt med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Baserat på förbundsstyrelsens yttrande fattar förbundsstyrelsen årligen beslut om huruvida verksamheten i av GR hel- och delägda aktiebolag under föregående kalenderår bedrivits i enlighet med fastställt ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Förbundsstyrelsens yttrande och förbundsstyrelsens beslut behandlas senast på förbundsstyrelsens sammanträde i maj månad året efter aktuellt verksamhetsår. Förbundsstyrelsens beslut bör lämnas som skriftlig information till förbundsfullmäktige och delges respektive bolag.

Uppsiktspliktens innehåll

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Bo Andersson, Ekonomichef
Datum: 2022-02-12, diarienummer: 2022-00052

Uppsiktsplikten omfattar både ekonomisk och verksamhetsmässig uppföljning. Uppsiktsplikten innehåll som anges nedan kan begränsas i omfattning om det bedöms rimligt med hänsyn till andelsförhållanden, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

För varje mandatperiod utser förbundsstyrelsen ett ägarombud för respektive bolag. Förbundsstyrelsens uppsikt över bolag utövas i första hand genom att förbundsledningen via sitt kansli tar del av:

- styrelseprotokoll
- protokoll från bolagsstämma eller motsvarande
- protokoll från ägarsamråd eller motsvarande
- budget och verksamhetsplan
- delårsrapport (-er)
- årsredovisning
- revisorernas granskningsrapporter
- årlig redovisning av verksamheten i förhållande till fastställt ändamål för verksamheten
- årlig redovisning av hur den interna kontrollen fungerar

Ovanstående dokument redovisas in löpande från respektive bolag till förbundsstyrelsens kanslifunktion – undantag är dokument som omfattas av sekretess genom lagstiftning. Vid behov ges också särskild information vid förbundsstyrelsens sammanträde.

Hur har GR arbetat med uppsiktsplikten under 2021?

GR äger Göteborgsregionens internationella skola (ISGR AB) med 100 procent och Gryning Vård AB med 54 procent. Förbundsstyrelsens ansvarar för att ha uppsikt över GR:s bolag, såväl helägda som delägda. Detta kan exempelvis innebära att kontrollera att regelverk efterlevs, att ekonomin sköts och att verksamheten bedrivs effektivt.

Bolagens VD och styrelse har redovisat respektives verksamhet under året i förhållande till det fastställda ändamålet för verksamheten. Detta gör VD för Gryning Vård AB samt ISGR AB i samband med att årsredovisningen beretts. I ägardirektiven har ägarna och bolagen kommit överens om hur de ska samverka inom ramen för det gemensamma ägandet. Ägarsamråd har genomförts regelbundet.

För Gryning Vård AB har året präglats av en stor omställning i bolaget. Detta läge har även krävt omfattande insatser även för ägarna sammantaget och då inte minst för GR som största ägare till bolaget. Bolagets utveckling har varit föremål för löpande lägesrapporter på såväl förbundsstyrelsemötena som i förbundsstyrelsens presidium. Sju rapporteringar har under året skett till förbundsstyrelsen, muntligen eller skriftligen. För att uppfylla

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Bo Andersson, Ekonomichef
Datum: 2022-02-12, diarienummer: 2022-00052

informationskravet har även de av GR ägda bolagen årligen ombetts att avge en redovisning där VD beskriver bolagets interna kontroll och organisering. Denna redovisning, för respektive bolag, avseende 2021 biläggs detta ärende. Hur den interna kontrollen fungerar inom respektive bolag framgår även ur revisorernas avlämnade rapporter för respektive bolag. GR:s förbundsdirektör och ekonomichef ansvarar för att informationen analyseras med hänsyn till verksamhetens ändamål och ekonomi samt att den löpande delges förbundsstyrelsen. Detta har genomförts och även förstärkts under hösten 2021.

I de gällande bolagsordningarna anges vilket det kommunala ändamålet med ett bolag är. Vidare ska kopia av protokoll med tillhörande handlingar från bolagsstämma och från styrelsens sammanträden så snart det kan ske överlämnas till GR:s förbundsledning som hanterar GR:s bolagsfrågor. Detta har gjorts.

Sedan den uppdaterade riktlinjen kring uppsiktsplikten antagits av förbundsstyrelsen förses även de med protokollen från de genomförda ägarsamråden. I ägardirektiven som fullmäktige antagit framgår det kommunala ändamålet, bolagens uppdrag och inriktning. Där finns angivna mål för bolagets verksamhet. I övrigt kan nedanstående aktiviteter redovisas kring insatser som genomförts under 2021 kopplat till uppsiktsplikten:

- Bolagens budgetar och planer har begärts in liksom månads-, delårsrapporter och årsredovisning.
- Revisorernas granskningsrapporter över bolagen delges GR:s förbundsledning årligen vid separata möten med såväl de förtroendevalda revisorerna som med de upphandlade revisorerna från EY.
- Kontinuerliga ägarsamråd har genomförts regelbundet under verksamhetsåret.
- För Gryning Vård AB beskrivs i konsortialavtalet formerna för ägarsamrådet. Ägarsamråd ska genomföras minst en gång årligen. Under 2021 har tre ägarsamråd ägt rum med ägarkonstellationen i Gryning Vård AB. GR:s ägarrepresentant för mandatperioden, Bo Pettersson (S) ledamot i förbundsstyrelsen, är utsedd av förbundsfullmäktige. Bo ersattes under hösten med Monica Samuelsson (S). GR:s förbundsdirektör och ekonomichef deltar också på mötena.
- Presidiet och VD för ISGR har avrapporterat skolans verksamhet för förbundsstyrelsen respektive förbundsstyrelsens presidium i GR vid några tillfällen 2021, främst kopplat till processen med nya lokaler. Utsedd ägarrepresentant av förbundsfullmäktige för ISGR AB har varit Susanne Wirdemo (M) men hon ersattes även hon under hösten med Per Hellqvist (M). GR:s förbundsdirektör och ekonomichef har introducerat förbundets nya ägarrepresentanter om uppdraget, bolagens historik och annan information som ansetts vara viktig för att de ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag på bästa sätt.

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Bo Andersson, Ekonomichef
Datum: 2022-02-12, diarienummer: 2022-00052

- GR:s ekonomichef har dessutom haft ett fortsatt uppdrag att kontinuerligt följa framför allt Gryning AB:s ekonomiska utveckling kopplat till det av ägar-konstellationen uttryckta målen för 2021. Därigenom har Gryning Vård AB lämnat en månatlig rapportering till GR:s förbundsdirektör och ekonomichef. Rapporteringen till GR:s förbundsdirektör har omfattat ekonomiskt utfall, verksamhetsmässigt läge, aktuell beläggningsgrad samt kassalikviditet.
- GR:s förbundsdirektör och bolagens respektive VD har dessutom haft avstämmningar på tjänstemannanivå utifrån olika aktuella frågeställningar löpande under året.

Det är i huvudsak GR:s ekonomichef och förbundsstyrelsens sekreterare som tar del av och analyserar de inskickade underlagen från bolagen. Vid behov vidarebefordras informationen till förbundsdirektör. Frågor av väsentlig karaktär lyfts till förbundsstyrelsen via presidiet. All insänd dokumentation i enlighet med den av förbundsstyrelsen fastställda riktlinjen finns samlad på en gemensam virtuell yta inom förbundsstyrelsens kansli.

GR:s samlade bedömning kring genomförd uppsikt och kopplat till ovanstående redovisning samt med hänvisning till respektive bolags självskattningar är att förbundsstyrelsens uppsiktsplikt för 2021 varit ändamålsenlig och att den fungerat tillfredsställande.

En fördjupad granskning kring uppsiktsplikten genomfördes av GR:s revisorer i slutet av 2020. Utifrån vad granskningen visade så var deras sammanfattande bedömning att förbundsstyrelsen delvis hade säkerställt en ändamålsenlig uppsikt över förbundets bolag. Några förbättringsområden lyftes fram utifrån den genomförda granskningen och dessa har under våren värderats och kommunicerats med förbundsstyrelsens presidium och inför beslut i förbundsstyrelsen. Tillämpliga delar har efter dialog därefter inarbetats i den nu uppdaterade riktlinjen som därefter beslutades på förbundsstyrelsens möte 2021-06-15.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Bo Andersson
Ekonomichef

Skickas till

Gryning Vård
ISGR

Gryning Vårds ändamålsuppfyllnad och riskbedömningsarbete

Ändamålsuppfyllnad

Syftet med bolagets verksamhet och dess ramar regleras i bolagsordningen, konsortialavtalet och ägardirektivet. Bolagets syfte är att inom ramen för det allmännas intresse samt på samhällsnyttig grund, syfta till att tillgodose behov hos ägarnas medlemskommuner och dess invånare genom att utveckla och tillhandahålla vård-, omsorgs-, behandlings-, utrednings- och rådgivningsresurser samt att bedriva annan därmed förenlig verksamhet. Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Uppföljningen av Bolagets ändamålsuppfyllnad sker genom arbetsätten som följer andra beslutade och vägledande dokument såsom t ex. styrelsearbetsordning, VD-instruktioner och attestreglemente. Genom dessa regleras det löpande arbetet mer i detalj.

Uppföljning och granskning sker genom fler olika forum:

- **Styrelsen** utses av ägarna. Styrelsen har cirka sju styrelsemöten under ett år och därutöver en strategikonferens. Styrelseåret följer ett årshjul med olika teman för respektive styrelsemöte. Regelbunden information ges vid varje möte om bolagets affärsmässiga-, allmänna samt verksamhetsmässiga läge. Inför varje styrelsemöte bifogas en VD-rapport med övriga berörda handlingar. Bolagets styrelseledamöter har utbildats och erhållit certifiering av Styrelseakademien.
- **Ägarsamråd** där ägarföreträdarna får information om bolagets status, både affärsmässigt-, allmänt samt verksamhetsmässigt.
- **Revisorer** bolagets externrevisorer granskar verksamheten, både utifrån ett processperspektiv och genom ren siffergranskning. För 2021 kommer revisorerna från EY.
- **Lekmannarevisorer** utses av ägarna. De ansvarar för löpande granskning av bolagets status. Regelbundna möten under året sker med samtliga revisorer. Bolagets lekmannarevisorer får också samtliga styrelsehandlingar. EY är sammankallande vid lekmannarevisionsmötena.

Därutöver finns fler lagar, regler och kontrollmyndigheter som granskar olika delar av verksamheten. Exempelvis är enheternas tillstånd utfärdade av Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO), som dessutom gör regelbundna inspektioner för att verifiera att verksamheten uppfyller de lagar och krav som finns från lagstiftarna och likaså för att tillståndet fortsatt ska gälla. Arbetsmiljöverket är en annan myndighet som gör sina granskningar.

Sammantaget är bedömningen att bolaget väl uppfyller både ändamål, syfte och ramar. Samtliga de kontrollfunktioner som definieras i ägardokumentet finns. Samtliga berörda instanser uttrycker överlag positiva omdömen kring hur bolaget drivs. Därutöver har externrevisorer kontinuerligt sedan 2001 lämnat en ren revisionsrapport utan anmärkningar. Vd och styrelse har beviljats ansvarsfrihet.

Riskbedömningsarbetet utifrån Interkontroll

Bolaget använder den så kallade COSO-modellen när riskbedömning utifrån en helhetssyn genomförs. Årligen har omvärderingar genomförts, där risker både avförts och tillkommit. Ekonomichef ansvarar för löpande uppföljning och dokumentation av internkontrollplanen. Kontinuerlig dialog sker med bolagets Vd.

Processen innebär att styrelsen varje år får en genomgång inför nästkommande år där de prioriterade riskerna och de planerade åtgärderna framgår. – Se ”Styrelsehandling nr 9a och styrelsehandling 9b” från styrelsemötet 2021-12-16.

Dessutom sker en återrapportering till styrelsen tidigare under hösten där bolagsledningen redogör för status på årets risker och de planerade åtgärderna. I samband med återrapporteringen lämnas också en preliminär inriktning för nästkommande år. – Se ”Styrelsehandling nr 8a och styrelsehandling 8b” från styrelsemötet 2021-09-09.

Därutöver sker löpande avrapporteringar i bolagsledningen för det åtgärdsarbete som pågår, samt redovisas löpande internkontrollpunkter för styrelse, revisorer och lekmannarevisorer. Under 2021 har internkontrollpunkterna ”Konjunktur och kommunernas ekonomiska förutsättningar”, ”Förfrågningar och utbud” och ”Hög affärsrisk” varit fortsatt i fokus utifrån den efterfrågeminskning som skett under de senaste åren. Försäljningen 2021 är 22 mnkr lägre än 2020. Bolaget uppvisar ett positivt årsresultat för 2021, efter omfattande förändringar och anpassningar under året.

Göteborg den 26 januari 2022

Katarina Ahlqvist
VD Gryning Vård

Caroline Albinsson
Ekonomichef Gryning Vård

2021-12-2

Uppsiktsplikten 2021

ISGRs organisering av internkontrollarbetet innebär att medlemmarna i skolans ledningsgrupp ansvarar för olika sakområden och bevakar och följer upp vad som sker inom respektive område. Återrapportering till ledningsgruppen sker så snart en förändring inträffat. Återkoppling till ISGRs presidium och styrelse/nämnd avseende riskanalys och internkontroll sker fortlöpande. Uppdatering av internkontrollplanen sker en gång per termin. ISGR använder samma analysmodell som övriga enheter inom koncernen.

Vidare träffas ISGRs presidium, VD, ekonomichef, lekmanneviörer samt biträde till dessa två till tre gånger per år för att gå igenom styrelsens arbete, riksbedömning och internkontroll, delårsrapport, löpandegranskning, lokalfrågan mm. Mötena protokolleras.

Tre till fyra gånger per år träffar ISGR förbundsdirektör och GR:s ekonomichef. Till GR skickar ISGR kontinuerligt ekonomiska månadsrapporter samt styrelse-/nämndhandlingar. Även dessa möten protokolleras. Protokoll från Skolnämnden anslås på GRs ansalgstavla.

Under hösten har information lämnats till förbundsstyrelsen angående inhyrning av nya lokaler på Guldhedsgatan 6.

Självskattning

ISGR skall enligt ägardirektivet ha en dokumenterad god kvalitet i utbildningen.

ISGR är kvalitetssäkrat av Council of International School, CIS, sedan 2008 och har sedan dess upprätthållit ackrediteringen.

ISGR blir kontinuerligt granskad av IB- organisationen för att säkerställa att skolan arbetar enligt IB:s intentioner. De senaste granskningarna på både MYP (högstadiet internationella sektionen, och PYP (lågstadiet internationella sektionen) blev väl godkända av IB- organisationen.

99% av alla elever i år 9 (på nationella sektionen) respektive år 10 (på internationella sektionen) har godkända betyg och erhåller plats på gymnasiet.

ISGR har kontinuerliga möten med föräldraråd på samtliga avdelningar på skolan.

En föräldra- samt en elevenkät utförs en gång per läsår. Resultaten är genomgående goda. Förbättringsområden som framförs är framförallt hur lokalerna ser ut och säkerheten i byggnaden på Götaberg.

Möten sker fortlöpande med ISGR:s Företagsgrupp där representanter för de företag är med som har flest anställda vilka har barn som går på skolan.

Kontinuerlig samverkan sker med de skandinaviska och baltiska internationella skolorna i organisationen Nordic Network. ISGR innehar två styrelseplatser i Nordic Network och deltar varje år i konferenser med fortbildning för ledning och pedagogisk personal. Nordic Network är numera en ideell förening med ekonomiskt säte i Göteborg.

En gång om året redovisas arbetet med systematisk kvalitetsarbete och elevers resultat på båda sektionerna för ISGR:s styrelse och nämnd.

På ISGRs internationella sektion sker fortlöpande antagning till elevplatserna och skolan garanterat plats för familjer som har ett anställningskontrakt med ett företag eller med akademien i regionen.

ISGR har under året kunnat erbjuda platser inom några veckor till alla som är berättigade att komma in på skolan.

Under året har en ny strategisk plan tagits fram med företrädsrepresentanterna i styrelsen. Med anledning av ovan uppräknade insatser och åtgärder är ledningen för ISGRs bedömning att verksamheten bedrivs i enlighet med fastställd bolagsordning och ägardirektiv.

Göteborg som ovan

Birgitta Sandström Barac
Verkställande Direktör

Förslag till reviderat hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås, under förutsättning att SRO och VästKoms styrelse fattar samma beslut, ställa sig bakom och rekommendera medlemskommunerna att anta förslaget till reviderat hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Reviderat förslag gäller från 2023-01-01 - 2026-12-31.

Sammanfattning av ärendet

Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland reglerar samverkan och ansvar för de personer som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommunen och Västra Götalandsregionen (VGR).

På uppdrag av det politiska samrådsorganet, SRO, har hälso- och sjukvårdsavtalet uppdaterats och reviderats inför ny avtalsperiod. Samtidigt har underavtal och överenskommelser med koppling till hälso- och sjukvårdsavtalet, där lagstiftningen ställer krav på att samverkan ska regleras i överenskommelse, också reviderats.

Nationellt pågår ett omställningsarbete där både kommunal och regional primärvård, är navet i vården och samspelar med socialtjänsten. Målet med omställningen är att patienten får en god, nära, samordnad och hälsofrämjande vård och är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser.

Förändringar har gjorts med syfte att lyfta fram den omställning som sker och för att få avtalet att hålla över tid med fokus på personcentrerat förhållningssätt.

SRO kommer behandla ärendet den 2022-02-24. Förslag till beslut är att ställa sig bakom reviderat hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser och rekommenderar samtliga parter att var för sig besluta om att anta reviderat hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. VästKoms styrelse behandlar ärendet 2022-03-14.

Beslutsunderlag

- Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser
- Utkast missiv till SRO 2022-02-24

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Under 2021 har en länsgemensam revidering gjorts av nuvarande hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Genomgående har förtydligande gjorts i både hälso- och sjukvårdsavtal och i överenskommelserna kring personcentrerat förhållningssätt, patientsäkerhet samt samverkan och tillit. Barnkonventionen har lyfts in. Förtydligande har även gjorts kring att primärvård omfattas av två huvudmän och att kommunens hälso- och sjukvård är en del av primärvården.

Göteborgsregionens kommunalförbund har under remisstiden stöttat medlemskommunerna i dialoger och framtagande av gemensamma formuleringar till remissvar. Formuleringarna har varit fria att omformulera och använda i medlemskommunernas remissvar. En stor mängd synpunkter har inkommit från remissinstanserna, vilket tyder på ett stort engagemang. Det har varit en utmaning att ta hand om motstridiga synpunkter, som exempel förkorta eller förlänga avtalets längd. Några remissinstanser har önskat en högre detaljeringsgrad och andra en lägre. Flera av synpunkterna kommer att tas om hand i det fortsatta länsgemensamma utvecklingsarbetet.

Del A: Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande

- Avtalstiden är förändrad från 3,5 år till 4 år.
- Möjligheten att förlänga avtalet har ändrats från 2 år till 3 år.
- Uppsägningstiden är förändrad från 12 månader till 18 månader.
- Ansvarsförhållande, primärvårdens hälso- och sjukvårdsuppdrag/specialiserad vård
- Samlat information kring SIP, informationsöverföring och planering

Del B: Hälso- och sjukvårdsavtalet

- Kommunal hälso- och sjukvård är en del av primärvården.
- Kompletterat med Primärvårdens grunduppdrag under lagstiftning
- Patientens fasta vårdkontakt ska utses där den huvudsakliga vården ges.
- Fast läkarkontakt och fast vårdkontakt ska tillsammans stärka patientens ställning.
- Tillsammans utgör professioner från de båda huvudmännen det team som ansvarar för att ge en god och säker hälso- och sjukvård till målgruppen
- Förtydligat att ansvaret för rehabilitering ska följa hälso- och sjukvårdsavtalet.
- Kommunens möjlighet att bistå VGR i enskilda fall är utökad till att även omfatta dagtid helg, tidigare enbart kväll och natt.
- Regionen ska erbjuda samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Maria Ljung, Planeringsledare

Datum: 2022-02-17, Diarienummer: 2021-00198

Del C: Överenskommelser

Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunernas primärvård i Västra Götaland

- Gemensamt ansvar kring lokal samverkan bl.a. genom närområdesplan med bilaga
- Regionen ska ge möjlighet till fast läkarkontakt i primärvård
- Tillgänglighet till läkare hela dygnet

Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

- Patienter som inte längre har behov av slutenvårdens resurser ska *så snart som möjligt* skrivas ut
- Målet är att patienten får vård på rätt vårdnivå
- Tydliggörande kring förutsättningar för kommunens betalningsansvar kopplat till den regionfinansierade öppenvården
- Betalningsmodellen kvarstår

Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

- Omfattar samtliga kommunala och regionala verksamheten som möter målgruppen
- Tydliggöranden gällande ansvarsfördelning för respektive huvudman samt för gemensamma ansvarsområden
- Större fokus på individen och dess behov
- Gemensamma texter har lyfts till A och B delen

Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

- N-Tandvårds åldersgräns är förändrad, gäller numera från det år den enskilde fyller 24 år

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Maria Ljung, Planeringsledare
Datum: 2022-02-17, Diarienummer: 2021-00198

Länsgemensam uppföljning, analys och utveckling

Under arbete med Färdplan, Hälso- och sjukvårdsavtalet och överenskommelserna har utvecklingsområden identifierats. De kommer omhändertaras för att omsättas i Färdplan länsgemensam strategi för god och nära vård. Utvecklingsområdena kommer redovisas löpande på vardsamverkan.se. Genom länsgemensam uppföljning och analys följs både avtal och utveckling i sin helhet.

Bedömning

Göteborgsregionen bedömer att de revideringar som genomförts och de utvecklingsområden som identifierats möter den omställning som sker idag och att avtalet kan hålla över tid med fokus på personcentrerat förhållningssätt. Göteborgsregionen bedömer att ett fortsatt arbete med länsgemensam uppföljning och analys för både avtal och utveckling i sin helhet behövs framåt.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Lena Holmlund
Avdelningschef

Skickas till

Västra Götalandsregionen
SRO
Västkom
Medlemskommunerna

FÖRSLAG

AVTAL

Hälsa- och sjukvårdsavtal

Huvudavtal med tillhörande överenskommelser (bilagor).
Reglerar samverkan och ansvar för hälso- och sjukvård mellan
länets 49 kommuner och region Västra Götaland.

Bilagor:

- Överenskommelse Läkarmedverkan inom kommunal primärvård i Västra Götaland
- Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende
- Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

➔ Avtal

Överenskommelse

VästKom

**VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN**

Läsanvisningar

Detta avtal består av Hälso- och sjukvårdsavtalet (huvudavtal) med fyra tillhörande överenskommelser (bilagor). Avtalet är indelat i tre delar:

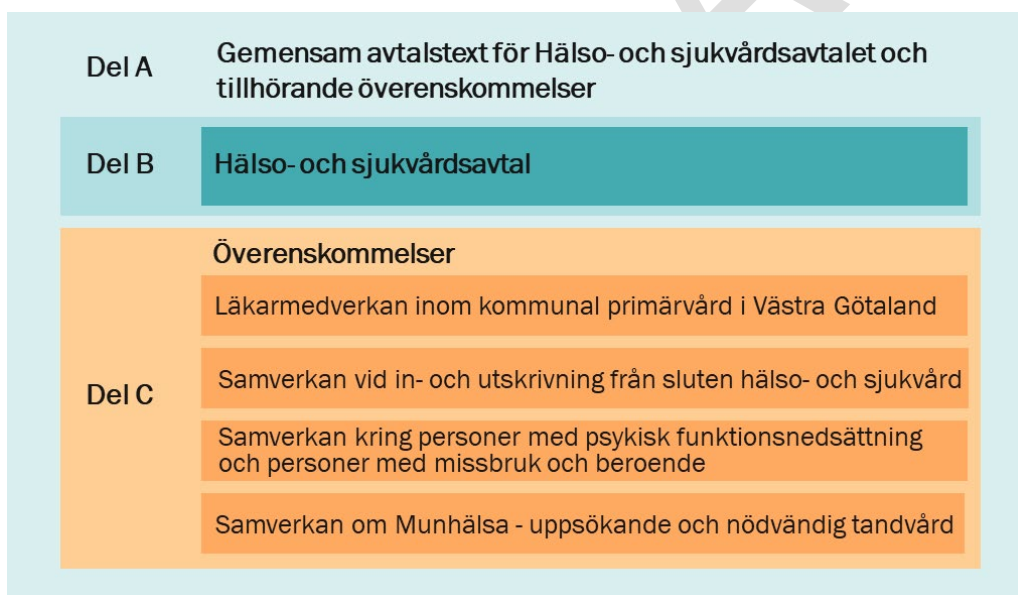
- Del A, Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser
- Del B, Hälso- och sjukvårdsavtalet
- Del C, Överenskommelser

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet.

Del A tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

Hälso- och sjukvårdsavtalet, del B, ligger till grund för överenskommelserna

Syftet med den här uppdelningen är att skapa en struktur där lagreglerad samverkan mellan kommun och Västra Götalandsregionen finns samlad.

Innehåll

Läsanvisningar	2
-----------------------------	----------

Del A, Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och

tillhörande överenskommelser	1
---	----------

A.1	Inledning	1
A.2	Syfte	2
A.3	Värdegrund	3
A.4	Parternas gemensamma åtagande innebär att... ..	3
A.5	Personcentrerat förhållningssätt	3
A.6	Samordnad Individuell Plan, SIP	3
A.7	Informationsöverföring och planering	4
A.8	Bästa tillgängliga kunskap	4
A.9	Avtalsparter	5
A.10	Avtalets omfattning och uppbyggnad	5
A.11	Avtalstid	5
A.12	Ändringar och tillägg till avtalet	5
A.13	Gemensam samverkansstruktur	5
A.14	Digitalisering och e-hälsa	6
A.15	Uppföljning	6
A.16	Avvikelse	6
A.17	Oenighet om tolkning av avtal	7

Del B, Hälso- och sjukvårdsavtalet	8
---	----------

B.1	Lagstiftning	8
B.2	Gemensamt ansvar och samverkan	9
B.3	Parternas ansvar	10
B.4	Rehabilitering och habilitering	12
B.5	Bedömning om hälso- och sjukvårdsinsats kan utföras som egenvård	12
B.6	Vårdhygien	12
B.7	Asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd ..	13
B.8	Förvaring och transport av avliden	13
B.9	Läkemedel	13
B.10	Personligt förskrivna hjälpmedel och läkemedelsnära produkter i vardagsmiljö	14
B.11	Personligt förskrivna hjälpmedel	14
B.12	Personligt förskrivna läkemedelsnära produkter	15
B.13	Oreglerade medicintekniska produkter	15
B.14	Tjänsteköp	15
B.15	Gemensamma utvecklingsområden	15

Del C Överenskommelser

Läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland

Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

Samverkan om munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Del A, Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser

Del A innehåller avtalsområde som är gemensam för alla överenskommelser och Hälso- och sjukvårdsavtalet. Dessa texter är av generell och allmän karaktär. Avtal och överenskommelser utgår från Socialstyrelsens termbank för termer och begrepp.

A.1 Inledning

Länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen (VGR) har sedan 1999 reglerat samverkan och ansvarsfördelning för områden båda huvudmännen har hälso- och sjukvårdsansvar för i ett Hälso- och sjukvårdsavtal.

Revideringen inför ny avtalsperiod har även omfattat andra avtal/överenskommelser som är lagreglerade för huvudmännen, dessa ingår som överenskommelser till Hälso- och sjukvårdsavtalet.

Nationellt pågår ett omställningsarbete där både kommunal och regional primärvård, vidare i dokumenten kallat primärvård är navet i vården och samspelar med socialtjänsten. Målet med omställningen är att patienten får en god, nära, samordnad och hälsofrämjande vård och är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser.

Utifrån hälso- och sjukvårdsavtalet, Färdplan - länsgemensamma strategin för god och nära vård och tydliggörande av primärvårdsuppdraget i hälso- och sjukvårdslagen ska en gemensam analys och uppföljning löpande tas fram. Genom länsgemensam uppföljning och analys samt fortsatt arbete med identifierade utvecklingsområden fördjupas det gemensamma utvecklingsarbetet. Målsättningen är att kunna följa utvecklingen mot en god och nära vård och följsamheten till hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser.

Hälso- och sjukvårdens medicinska, digitala och tekniska utveckling får som följd att den hälso- och sjukvård som ges i öppen vård och i hemmet förändras över tid. Primärvårdens hälso- och sjukvårdsuppdrag omfattas av två huvudmän och avser vanligt förekommande hälso- och sjukvårdsinsatser både enkla och komplexa som på ett patientsäkert sätt kan utföras utan särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens.

Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens även om insatsen utförs av primärvården.

Den gemensamma politiska viljeinriktningen med Hälso- och sjukvårdsavtalet fokuserar på individens behov framför att söka skarpa gränser mellan huvudmännens ansvarsområden. Gränsdragning ner på detaljnivå i alla situationer skapar organisatoriska mellanrum som kan leda till att patienten inte får sina behov av hälso- och sjukvård tillgodosedda.

Följande politiska prioritering har varit vägledande i framtagandet av Hälso- och sjukvårdsavtalet:

- Vad blir bäst för patienten?
- Vad är bästa sättet att använda våra skattemedel ur ett samhälls-/invånarperspektiv?
- Behöver vi överenskommelser eller avtal för att stödja detta?

Avsikten är att Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser ska ge de förutsättningar som behövs för samverkan och personcentrerad vård över huvudmannagränserna.

Parallellt med revideringen av Hälso- och sjukvårdsavtalet har en "Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård"* tagits fram. Färdplanen innehåller de områden som huvudmännen gemensamt prioriterat att kraftsamla kring för att tillsammans utveckla hälsa, vård och omsorg i Västra Götaland fram till 2030.

* L Ä S M E R

[Färdplan Nära vård - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](https://www.vardsamverkan.se)

A.2 Syfte

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland ska ligga till grund för en god och säker vård för de personer som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommunen och VGR. Avtalet ska beskriva ansvarsförhållandet mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland samt stärka och främja samverkan och samarbete mellan parternas vårdgivare så att resultatet bidrar till ett tryggt och självständigt liv för den enskilde.

A.3 Värdegrund

En förtroendefull och öppen dialog mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR är en förutsättning för att tillsammans möta framtidens gemensamma utmaningar.

Samarbetet mellan parterna ska kännetecknas av...

- ett gemensamt ansvarstagande för patientens bästa.
- ett respektfullt bemötande mot både patient och medarbetare som skapar trygghet i vårdkedjan.
- en tillitsbaserad samverkan där patienten är medskapare och upplever insatserna som en välfungerande helhet, oavsett vilken av parterna som utför insatserna.

A.4 Parternas gemensamma åtagande innebär att...

- barnkonventionen ska beaktas i samverkan när det är aktuellt.
- säkerställa att detta avtal med tillhörande bilagor implementeras och görs kända inom de egna verksamheterna.
- ställa krav på att överenskommelser som VGR och kommunen har träffat enligt detta avtal även gäller i avtal med upphandlade entreprenörer enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, samt enligt lagen om valfrihetssystem, LOV.
- följa upp efterlevnaden av ingångna avtal.

A.5 Personcentrerat förhållningssätt

Alla insatser patienten behöver från respektive huvudman ska planeras, utvärderas och följas upp tillsammans med patienten. Det ska göras med respekt och lyhördhet för de erfarenheter, önskemål samt kunskap som patienten och/eller dennes närstående eller företrädare har.

Det är viktigt att utgå från patientens egna resurser och målsättningar med insatserna och stärka patientens förutsättningar till egenvård. Verksamheterna ska underlätta och motivera patienten och/eller närstående att vara delaktiga kring beslut som rör den egna personen.

A.6 Samordnad Individuell Plan, SIP

Den 1 januari 2010 infördes en lagstadgad skyldighet i 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, och i 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, som innebär att huvudmännen tillsammans ska upprätta en individuell plan när den enskilde har behov av insatser från båda huvudmännen. Planen

ska upprättas om kommunen, VGR eller den enskilde/närstående bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas.

Samordnad individuell plan, SIP* ska erbjudas alla oavsett ålder, diagnos, funktionsnedsättning eller behov och är patientens plan. SIP ger en samlad beskrivning av den enskildes pågående och planerade insatser, från kommun och VGR samt andra aktörer.

Planering av den medicinska vården ska genomföras, även om den enskilde tackar nej till SIP.

I Västra Götaland har VGR och kommunerna fastställt gemensamma riktlinjer för samordnad individuell plan (SIP).

*** L Ä S M E R**

[Riktlinje för SIP - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](https://vardsamverkan.se)

A.7 Informationsöverföring och planering

Om patienten har behov av kommunal primärvård i hemmet, förutsätter det att parterna är överens om ansvarsfördelning samt att nödvändigt informationsutbyte sker. Patienten ska vara delaktig och medskapare till sin vård och behandling.

Vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård ska överenskommelse, riktlinje och rutin tillämpas*. Ingående parter ska använda den gemensamma IT-tjänsten där informationsdelning sker.

Kravet på informationsöverföring gäller även vid samverkan utanför in- och utskrivningsprocessen.

*** L Ä S M E R**

[Gemensam riktlinje om in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Västra Götaland, PDF](#)

A.8 Bästa tillgängliga kunskap

Vården och insatserna ska bygga på bästa tillgängliga kunskap med evidensbaserad grund och beprövad erfarenhet. Nationella vård- och insatsprogrammen berör båda huvudmännens ansvar och målet är att insatser ska vara kunskapsbaserade, jämlika, resurseffektiva samt av hög kvalitet. Socialstyrelsens nationella riktlinjer och Västra Götalands läns gemensamma

styrdokument är stöd för huvudmännen vid prioriteringar och ger vägledning om vilka insatser som i första hand ska erbjudas för personer som omfattas.

A.9 Avtalsparter

Avtalsparter i detta avtal är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen vilka fortsättningsvis i avtalet benämns som parterna. Avtalet gäller under förutsättning att beslut tas av regionfullmäktige respektive kommunfullmäktige.

A.10 Avtalets omfattning och uppbyggnad

Detta avtal, fortsättningsvis kallat Hälso- och sjukvårdsavtalet, är ett huvudavtal för hälso- och sjukvård som kompletterats med lagstadgade överenskommelser som bilagor. Överenskommelsernas giltighet är direkt kopplat till huvudavtalets giltighet. Varje överenskommelse är direkt underställd Hälso- och sjukvårdsavtalet dvs. ingen rangordning mellan dem.

Hälso- och sjukvårdsavtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan inom de områden där kommunen och VGR har ett gemensamt hälso- och sjukvårdsansvar enligt 8 kap. 6 § och 12 kap. 1-3 §§, 14 kap. 1§ samt 16 kap 2 § HSL (2017:30).

Avtalet omfattar även samverkan mellan VGR:s hälso- och sjukvård och kommunens socialtjänst och vissa andra områden/grupper av betydelse för samverkan.

A.11 Avtalstid

Avtalet gäller under perioden 2023-01-01 – 2026-12-31. Senast arton månader innan avtalstiden löper ut har parterna möjlighet att skriftligt säga upp avtalet. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget med arton månaders uppsägningstid.

A.12 Ändringar och tillägg till avtalet

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO.

Ändringar och tillägg i Hälso- och sjukvårdsavtalet gäller efter beslut vunnit laga kraft hos samtliga parter. Samma hantering gäller vid ändringar och tillägg i en överenskommelse.

A.13 Gemensam samverkansstruktur

Inom Västra Götaland finns en utvecklad samverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen. En gemensam samverkansstruktur med politiskt

samrådsorgan, SRO, och ledningsgrupp med tjänstepersoner på länsnivå, Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG, delregionala samverkansorgan samt lokala samverkansgrupper.

Den gemensamma stödstrukturen ska bidra till att förvalta och utveckla intentionerna som beskrivs i Hälso- och sjukvårdsavtalet samt i Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård

Samverkan måste ske på flera organisatoriska nivåer: länsgemensam, delregional och lokal nivå. Respektive huvudman ska ställa krav på sina vårdgivare att delta aktivt i samverkan.

A.14 Digitalisering och e-hälsa

Gemensamma IT- tjänster

Vård- och omsorg är informationsintensiva verksamheter som förutsätter en välfungerande informationsförsörjning mellan individer och olika aktörer. Med hjälp av sammanhållna och användarvänliga IT-tjänster som stödjer ett personcentrerat förhållningssätt kan informationen överföras på ett säkrare och effektivare sätt och säkerställa koordinerade insatser till den enskilde.

Varje part har ansvar för att IT-stöd är kända hos berörda verksamheter och att riktlinjer och rutiner följs.

Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM

Gemensamma strategiska beslut om e-hälsa och informationsförsörjning är avgörande för att stödja samverkan och gemensamma utvecklingsmål.

2017 tecknade parterna en avsiktsförklaring om Framtidens vårdinformationsmiljö, FVM, ett samarbete mellan Västra Götalandsregionen, VGR (exklusive tandvården), privata vårdgivare och länets 49 kommuner. FVM kommer att påverka administrativa processer, standardisering och gemensamma arbetssätt som ska utvecklas i samverkan.

A.15 Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för den länsgemensamma uppföljningen av Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser. VVG ansvarar för uppföljningsplan för löpande uppföljning.

A.16 Avvikelse

Den länsgemensamma rutinen för avvikelshantering i samverkan* har tagits fram för att säkerställa att kontinuerlig analys av avvikelser sammanställs och används för ett systematiskt förbättringsarbete, kunskapsutveckling och

lärande i samverkan på alla nivåer. Avvikelse i samverkan ska ge ett gemensamt underlag och integreras i patientsäkerhetsarbete. Gemensamma händelseanalyser ger ett viktigt stöd till förbättringsarbetet.

Avvikelse ska hanteras skyndsamt och svar ges till rapportören så snart händelsen är analyserad och plan för åtgärd finns. Alla parter har ett ansvar för analys, åtgärder och uppföljning för att förhindra oenighet.

*** L Ä S M E R**

[Avvikelsehantering - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](https://vardsamverkan.se)

A.17 Oenighet om tolkning av avtal

Alla parter har ett ansvar för att uppfylla intentionerna i avtalet. Vid oenighet om tolkning eller tillämpning av Hälso- och sjukvårdsavtalet eller överenskommelser ska det i första hand lösas lokalt och i andra hand delregionalt inom vårdsamverkan. I de fall oenighet inte kunnat lösas på lokal eller delregional nivå kan frågan lyftas till länsnivå enligt gemensam riktlinje "Hantering av oenighet på regional nivå - Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG)"^{29*}.

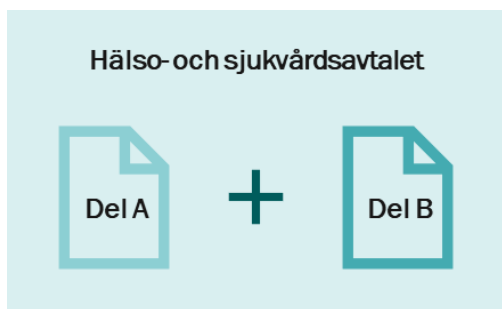
*** L Ä S M E R**

[Riktlinje Hantering av oenighet på regional nivå Vårdsamverkan Västra Götaland \(PDF\)](#)

Del B, Hälso- och sjukvårdsavtalet

Hälso- och sjukvårdsavtalet reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

För att få Hälso- och sjukvårdsavtalet i sin helhet behöver du läsa det **tillsammans med Del A**. Del A innehåller avtalstext som är gemensam för Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser.

Hälso- och sjukvårdslagen, HSL, är den lag som reglerar grundläggande skyldigheter för VGR och kommunen. Även övriga lagar och förordningar som berör området ska beaktas.

Hälso- och sjukvårdsansvaret för VGR och kommunen regleras i 8 kap. 6 § och 12 kap. 1-3 §§ samt 14 kap. 1 § HSL (2017:30), och ansvaret omfattar rehabilitering, habilitering och hjälpmedel samt sjuktransporter och omhändertagande av avlidna. För tandvård finns särskilda bestämmelser, tandvårdsförordningen (1998:1338).

Sedan 1 juli 2021 finns ett förtydligande i HSL kring primärvårdens grunduppdrag, 13a kap. 1 § HSL (2017:30). Primärvård är alla de hälso- och sjukvårdsinsatser som på ett patientsäkert sätt kan utföras utan särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, 2 kap. 6 § HSL (2017:30).

Patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § HSL (2017:30):

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453), SoL.
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 8 och 9 § 9 LSS.

- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL) samt daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- I Västra Götaland har kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet sedan regionbildningen 1999, avtal enligt möjligheten i 12 kap. 2 § HSL (2017:30).

För dessa patientgrupper ska länets kommuner och VGR enligt 16 kap. 1 §, HSL, sluta avtal om läkarresurser och formerna för samverkan.

För personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk är VGR och kommunen, genom likalydande bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen, skyldig att ha överenskommelse om samarbete (16 kap. 3 § HSL respektive 5 kap. 8 a § och 9 a § SoL).

Sedan den 1 januari 2020 gäller barnkonventionen som svensk lag (2018:1197 om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter). Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som rör barn.

Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård grundar sig i lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (lag 2017:612).

Vid den samordnade individuella planeringen (SIP-mötet) ska enheterna upprätta en individuell plan (SIP) i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 4 § tredje och fjärde styckena hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och 2 kap. 7 § andra och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453).

Samordnad individuell planering (SIP-möte) ska enligt lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (4 kap. 1-3§§) erbjudas den enskilde, om hen efter utskrivningen behöver insatser från både kommunen och VGR i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

För att stärka individens integritet, självbestämmande och delaktighet kompletterar patientlagen (2014:821) regelverket för hälso- och sjukvård.

B.2 Gemensamt ansvar och samverkan

Parterna ska i egenskap av sjukvårdshuvudmän erbjuda en hälso- och sjukvård av god kvalitet samt den kompetens som krävs för att fullgöra sitt hälso- och sjukvårdsansvar.

För patienter som får kommunal hälso- och sjukvård har parterna alltid ett gemensamt ansvar genom att kommunen ansvarar för insatser utförda av sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut medan VGR ansvarar för insatser utförda av läkare och övriga kompetenser. Tillsammans utgör

professioner från de båda huvudmännen det team som ansvarar för att ge en god och säker hälso- och sjukvård till målgruppen.

All hälso- och sjukvård ska utgå från ett personcentrerat förhållningssätt där patienten ska ges möjlighet att vara medskapare i sin vård och behandling. Om patienten samtycker kan även närstående vara medskapare.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att hälso- och sjukvårdsinsatser personcenteras och koordineras så att patienten upplever trygghet, säkerhet, kontinuitet och värdighet.

Patientens vård och behandling sker efter beslut eller ordination.

Huvudprincipen är att parterna var för sig har ett ekonomiskt ansvar för beslut, ordinationer eller förskrivning som görs av respektive huvudman.

Patientens ska ges möjlighet till fast läkarkontakt inom primärvård enligt patientlagen (2014:821) 6 kap 3§ för att öka tryggheten för patienten.

Patientens fasta vårdkontakt ska utses där den huvudsakliga vården ges och ska grundas på patientens medicinska och övriga behov och vilken kompetens som bäst kan tillgodose det behovet. I samband med utskrivning från slutenvård ska fast vårdkontakt vara utsedd inom primärvård.

Fast läkarkontakt och fast vårdkontakt ska tillsammans stärka patientens ställning.*

* L Ä S M E R

[Överenskommelse om läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland](#)

B.3 Parternas ansvar

Regionens ansvar

Västra Götalandsregionen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård till de som är bosatta eller som vistas i Västra Götaland. Ansvaret omfattar öppen och slutenvård, akut och planerad vård.

Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar:

- Patienter som utan större svårigheter kan besöka VGRs mottagningar och tillgodogöra sig insatsen. I ansvaret ingår hälso- och sjukvård där patienten vistas, då insatserna är av tillfällig karaktär.
- Läkarsatser i hemmet för patienter som omfattas av den kommunala primärvården enligt avtal mellan parterna.

- Erbjudna samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.
- Rehabiliterings- och habiliteringsinsatser inom specialist- samt primärvård.
- Handledning och kunskapsöverföring till kommunens personal i vård, omsorg, rehabilitering samt i hantering av medicintekniska produkter.
- Specialistvård till patienter inom kommunal primärvård enligt gällande medicinska riktlinjer, eller enligt upprättad plan eller SIP.

Kommunens ansvar

Kommunal hälso- och sjukvård är en del av primärvården. Kommunen ska enligt 12 kap. 1 § HSL erbjuda hälso- och sjukvård åt personer med beslut om särskilt boende, bostad med särskild service samt under vistelsetiden åt personer med beslut om dagverksamhet enligt SoL och daglig verksamhet enligt LSS. Kommunen har tagit ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende enligt 12 kap. 2 § HSL.

Kommunal primärvård omfattar vanligt förekommande vårdbehov, både enkla som komplexa.

Kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar:

- Patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till Västra Götalandsregionens mottagningar utan större svårighet och där det på grund av insatsernas omfattning och frekvens motiverar att vården ges i patientens hem.
- Patienter med behov av hälso- och sjukvårdsinsatser över tid, oavsett ålder eller diagnos, som kan ges med bibehållen patientsäkerhet i patientens hem.
- Patienter som enligt ovanstående punkter har behov av hälso- och sjukvårdsåtgärder i hemmet kan samtidigt få vissa hälso- och sjukvårdsinsatser utförda på mottagning baserat på upprättad plan eller SIP.
- Rehabiliterings- och habiliteringsinsatser inom primärvård.

Efter överenskommelse kan Kommunal primärvård även omfatta:

- Att när överenskommelse skett i enskilda fall utföra planerade och/eller förutsägbara hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter som omhändertas av Västra Götalandsregionens vårdcentraler.
- Hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet till patienter på permission från slutenvård som inte kan ta sig till mottagning. Det gäller endast under

förutsättning att en dialog skett i samförstånd och nödvändig informationsöverföring skett som stöd för de kommunala insatserna.

B.4 Rehabilitering och habilitering

Rehabilitering och habilitering är hälso- och sjukvårdsinsatser som följer hälso- och sjukvårdsansvaret och bedrivs av både VGR och kommun i enlighet med detta avtal.

* L Ä S M E R

[Rutiner för samordning av insatser rehabilitering och habilitering 2009, PDF](#)

[Vägledning för rehabilitering och habilitering inom öppenvård för vuxna personer i Västra Götaland, PDF](#)

B.5 Bedömning om hälso- och sjukvårdsinsats kan utföras som egenvård

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt och beslutat att en patient själv eller vårdnadshavare kan utföra och ansvara för. I de fall då patienten behöver praktisk hjälp med egenvården behöver den legitimerade yrkesutövaren samråda med den som ska hjälpa patienten, för att bedöma samt dokumentera om hälso- och sjukvårdsinsatsen kan ske på ett patient-säkert sätt.

I enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter har parterna fastställt gemensamma rutiner som ska tillämpas i Västra Götaland.

* L Ä S M E R

[Egenvårdsrutin - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](#)

B.6 Vårdhygien

Både kommunen och Västra Götalandsregionen har ansvar för att förebygga och förhindra smittspridning och infektioner i vård och omsorg. VGR:s expertheter för vårdhygien har i uppdrag att bistå kommunerna med vårdhygienisk rådgivning och utbildning i enlighet med Regionalt direktiv för vårdhygienisk verksamhet.

B.7 Asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

Hälso- och sjukvård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (även kallade papperslösa) är VGR:s ansvar. Detta är enligt Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m fl och hälso- och sjukvård till papperslösa enligt Lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd. För dessa personer har kommunen inget hälso- och sjukvårdsansvar, detta gäller även patienter med behov av sjukvård i boendet/hemmet. Det är möjligt att erbjuda kommunal primärvård i hemmet om kommunens och VGR:s verksamhetsföreträdare är överens om detta.

B.8 Förvaring och transport av avliden

Ansvar för omhändertagande av avliden ingår i hälso- och sjukvårdsansvaret enligt HSL.

I länsgemensam Riktlinje för förvaring och transport av avlidna* beskrivs samverkan och ansvar vid omhändertagande av avliden, transport av avliden samt regelverk då kommunen önskar köpa bårhusplats av VGR.

* L Ä S M E R

[Riktlinje för förvaring och transport av avlidna](#)

B.9 Läkemedel

Läkemedelsbehandlingar är en integrerad del i hälso- och sjukvården och ingår därmed i regelverk för samverkan mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland.

VGR ansvarar för kostnader, exklusive patientens egenavgift, avseende läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen och som är förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner till enskild patient.

Akutläkemedelsförråd

VGR tillhandahåller akutläkemedelsförråd avsedda för patienter med kommunal primärvård. Akutläkemedelsförråd och dess sortiment beslutas av VGR.

Läkemedlen i förrådet kan användas för akut ordination eller för att behandla under en begränsad tidsperiod (t ex antibiotikakur). VGR ansvarar för läkemedelskostnader, transport och kontroll av de kommunala akutläkemedelsförråden.

Öppenvårdsdos

Öppenvårdsdos beslutas av läkare som tar ställning till patientens behov och att kriterier enligt regional medicinsk riktlinje för öppenvårdsdos är uppfyllda.

B.10 Personligt förskrivna hjälpmedel och läkemedelsnära produkter i vardagsmiljö

Personligt förskrivna hjälpmedel omfattar hjälpmedel för det dagliga livet samt hjälpmedel för vård och behandling. I Västra Götaland ingår personligt förskrivna hjälpmedel för medicinsk behandling samt läkemedelsnära produkter i hjälpmedel för vård och behandling.

Förskrivning av hjälpmedel och läkemedelsnära produkter är en del av vård och behandling och följer hälso- och sjukvårdsansvaret.

Parterna har gemensamt regelverk för förskrivning av produkter inom respektive produktområde. De produktområden som ingår kan förändras på grund av förändringar i lagstiftning samt nya och/eller ändrade diagnostik och behandlingsmetoder.

B.11 Personligt förskrivna hjälpmedel

Försörjning av hjälpmedel är beslutad genom samarbetsavtal mellan region och kommuner samt överenskommelser inom VGR.

Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel, består av riktlinjer och produktanvisningar*, där bland annat kostnadsansvar och förskrivningsrätt beskrivs.

För barn och ungdomar till och med 17 år har VGR kostnadsansvar för de produkter som regleras i Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel. Gällande vuxna är kostnadsansvaret beroende av vilken vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret. För vissa produkter har VGR alltid kostnadsansvaret. I varje produktanvisning anges fördelning av kostnadsansvar för den aktuella produkten.

För att underlätta en obruten vårdkedja kan förtroendeförskrivning ske, vilket innebär att förskrivning får göras på annan sjukvårdshuvudmans kostnadsansvar.

* L Ä S M E R

[Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vregion.se\)](https://vgr.region.se/handbok-for-forskrivning-av-personliga-hjalpmedel)

B.12 Personligt förskrivna läkemedelsnära produkter

Läkemedelsnära produkter omfattar förbrukningsartiklar som används till en del av den medicinska behandlingen i hemmiljö. Försörjning och distribution är beslutad i samarbetsavtal där region och kommun har gemensamt kostnadsansvar (blås- och tarmdysfunktion och nutrition) samt överenskommelse där region har kostnadsansvaret (diabetes, stomi, spolvätskor och trakeostomi*).

* L Ä S M E R

[Hjälpmedel och läkemedelsnära produkter - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

B.13 Oreglerade medicintekniska produkter

Det finns ytterligare medicintekniska produkter, som används till patienter i deras vardagsmiljö, som ännu inte är reglerade i handbok och har en gemensam försörjningslösning. Generellt gäller att den vårdgivare som förskriver produkten är kostnadsansvarig. Medicintekniska produkter som ordinerar av läkare är ett ansvar för VGR.

För sårläkningsartiklar och kompressionsförband finns en förteckning där det framgår vilka produkter VGR respektive kommunen har kostnadsansvar för.

B.14 Tjänsteköp

Tjänsteköp kan ske i undantagsfall och föregås av en förfrågan till den andra parten om att utföra en insats. Ansvaret och uppföljningen av insatsen kvarstår dock hos huvudmannen.

Lokala avtal om tjänsteköp kan ingås under förutsättning att båda parter är överens och att det på alla sätt uppfyller Hälso- och sjukvårdsavtalet i övrigt.

I det lokala avtalet kommer parterna överens om formerna för tjänsteköp. I detta bör framgå vem som har mandat att besluta om tjänsteköp och på vilket sätt information och kommunikation sker parterna emellan.

B.15 Gemensamma utvecklingsområden

De länsgemensamma utvecklingsområden som identifierats i samband med revideringen överlämnas för omhändertagande till parterna i gemensamt ansvar.

FÖRSLAG

ÖVERENSKOMMELSE

Överenskommelse om läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan och ansvar för läkarmedverkan i kommunal primärvård.

Avtal

→ Överenskommelse

Innehåll

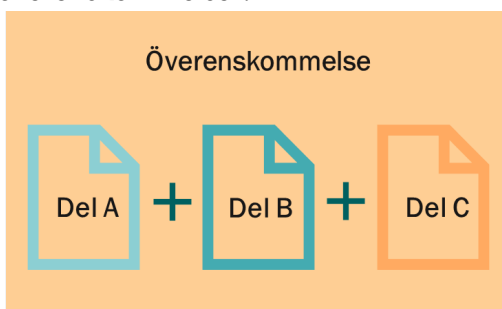
Del C, Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunal primärvård i	
Västra Götaland	2
1. Inledning	2
2. Målgrupp.....	2
3. Syfte	3
4. Gemensamt ansvar	3
5. Parternas ansvar	4
5.1 Regionens ansvar	4
5.2 Kommunens ansvar.....	4
6. Uppföljning.....	5

FÖRSLAG

Del C, Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Västra Götalandsregionens läkarmedverkan i kommunal primärvård. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet. Del A och Del B tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka, som gäller både kring målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § och 2 § HSL (2017:30), som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan kommun och region.

Beslut om kommunal primärvård förutsätter att en planering genomförts där parterna är överens om ansvarsfördelning samt där nödvändigt informationsutbyte sker enligt gällande rutin.

2. Målgrupp

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdsavtal ansvarar Västra Götalandsregionen för läkarmedverkan till de patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, (2017:30).

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 8 och 9 § 9 LSS.
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL) samt daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- I Västra Götaland har kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet sedan regionbildningen 1999, avtal enligt möjligheten i 12 kap. 2 § HSL (2017:30).

3. Syfte

Att reglera samverkansformerna för läkarmedverkan oberoende av läkarens organisatoriska tillhörighet.

Att skapa förutsättningar för ett personcentrerat förhållningssätt där patienten och närstående är medskapare i vård och behandling.

4. Gemensamt ansvar

Parterna ska gemensamt, genom samverkansstrukturen, skapa förutsättningar för ett personcentrerat förhållningssätt.

Genom att:

- arbeta proaktivt där patienten och närstående är medskapare i sin samordnade individuella planering som är hållbar dygnets alla timmar.
- utifrån medicinsk bedömning upprätta, revidera och följa upp den individuella planen, enligt hälso- och sjukvårdslagen.
- säkra informationsöverföringen mellan alla verksamheter.
- planera för en stabil personalkontinuitet med erforderlig bemanning och kompetens för att uppfylla en god och säker hälso- och sjukvård.
- utbyta information vid personal- eller organisationsförändringar som kan påverka det lokala samarbetet.
- samverkansformer och omfattning ska avtalas lokalt, bland annat genom Närområdesplan inklusive bilaga.
- samverka mellan professionerna är en förutsättning för att kunna bedriva en patientsäker och personcentrerad vård.

5. Parternas ansvar

5.1 Regionens ansvar

Läkarens patientansvar

I Västra Götalandsregionens läkaransvar, oavsett organisatorisk tillhörighet eller vårdnivå, ingår bland annat:

- att ge möjlighet till fast läarkontakt inom primärvård enligt patientlagen (2014:821) 6 kap 3§ för att öka tryggheten för patienten.
- att utföra medicinska bedömningar, utredningar och behandlingsinsatser planerat och oplanerat för vård, hela dygnet.
- att tillgodose behovet av palliativa insatser och brytpunktssamtal vid vård i livets slutskede.
- att ge medicinsk konsultation utifrån ett personcentrerat förhållningssätt till kommunens legitimerade personal.
- att genomföra läkemedelsgenomgång och upprätta läkemedelsberättelse enligt Regional medicinsk riktlinje, RMR.

Vårdcentralens särskilda ansvar

- Tillse att läkare ska vara tillgänglig per direktkontakt för kommunens sjuksköterskor på överenskomna tider och vid akuta situationer hela dygnet.
- Utsedd vårdcentral har behandlingsansvar för alla patienter under deras vistelsetid på korttidsboendet via beslut enligt socialtjänstlagen. Detta oavsett vilken vårdcentral patienten har sitt vårdval. I närområdesplanen står det fastställt vilken vårdcentral som har ansvaret.
- Medicinskt rådgivningsansvar innebär bland annat att ansvara för råd och stöd till personalen i övergripande hälso- och sjukvårdsfrågor, att ta fram gemensamma riktlinjer och rutiner och bistå ledningen för den kommunala verksamheten i planering av verksamhetsförlagd medicinsk fortbildning. Detta ansvar åligger en utsedd vårdcentral enligt närområdesplan. Det innefattar inte patientansvar.

5.2 Kommunens ansvar

- Legitimerad personal bedömer, utreder, åtgärdar, följer upp, och informerar ansvarig läkare kontinuerligt samt vid förändringar i patientens hälsotillstånd.
- Utföra läkarordinationer samt utvärdera och återrapportera resultat.
- Tillgodose behovet av palliativa insatser vid vård i livets slutskede.

- Meddela aktuella mottagningar vid uppstart och avslut av kommunal primärvård.

6. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende följsamheten samt avvikelser. Uppföljning ska ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

FÖRSLAG

FÖRSLAG

ÖVERENSKOMMELSE

Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Avtal

→ Överenskommelse

Innehåll

Del C, Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från slutna

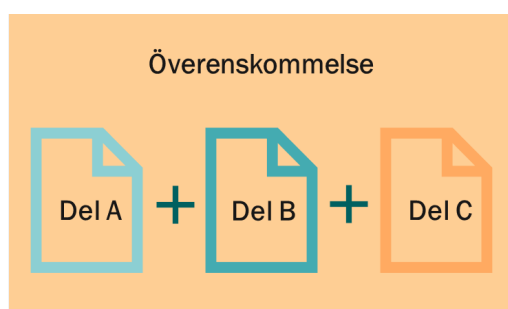
hälso- och sjukvård	2
1. Inledning	2
2. Målgrupp.....	2
3. Syfte	2
4. Gemensamt ansvar	3
5. Kommunens betalningsansvar	3
5.2 Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret.....	4
6. Uppföljning.....	4

FÖRSLAG

Del C, Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet. Del A och Del B tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

1. Inledning

2. Målgrupp

Målgruppen är personer i alla åldrar som är i behov av samordnade insatser vid in- och utskrivningsprocessen från sluten hälso- och sjukvård.

3. Syfte

Samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård ska stärka den enskildes rätt till en trygg, säker och effektiv in- och utskrivning, och stärka samordningen mellan huvudmän och verksamheter.

4. Gemensamt ansvar

Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland är överens om att patienter som inte längre har behov av slutenvårdens resurser så snart som möjligt ska skrivas ut. Det är den behandlande läkaren inom slutenvården som bedömer när patienten är utskrivningsklar. Målet är att patienten på ett tryggt och säkert sätt ska få vård på rätt vårdnivå.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att in- och utskrivning vid slutna hälso- och sjukvård är trygg, säker och effektiv för patienten.

Parterna ska säkerställa att berörda verksamheter:

- Följer överenskommelse och riktlinje om in- och utskrivning vid slutna hälso- och sjukvård.
- Använder gällande gemensam IT-tjänst och rutin.
- Arbetar med förbättringar av in- och utskrivningsprocessen med ett personcentrerat förhållningssätt.

Vid återkommande brister i följsamhet till framtagna överenskommelse och/eller riktlinje/rutin eller återkommande betalningsansvar bör region och kommun tillsammans ta fram en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen är ett gemensamt ansvar och berörda verksamheter kan ta initiativ till en sådan.

5. Kommunens betalningsansvar

En kommuns betalningsansvar inträder när det genomsnittliga antalet dagar i slutna vård efter utskrivningsklar överskrider 3,0 kalenderdagar per kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och den gemensamma riktlinjen ska vara uppfyllda. Dessa villkor är:

- Slutenvården ska ha skickat inskrivningsmeddelande enligt riktlinjen.
- Slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar enligt riktlinjen.
- Om SIP, samordnad individuell plan, ska göras ska öppenvården ha kallat till sådan enligt riktlinjen.

Förutsättningar för att Kommunens betalningsansvar ska träda in

- Planering finns för insatser av den regionfinansierade öppna vården.
- Insatser från den regionfinansierade öppna vården är tillgängliga för en patientsäker vård i hemmet.

5.2 Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

- Kommunens betalningsansvar inträder om man har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad.
- En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden * Antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse * Fastställt belopp).
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För patienter som är inskrivna inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskrider 3 kalenderdagar, det vill säga från dag 4, per individ. Dessa personer ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vårddygn i den slutna vården.

6. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende följsamheten samt avvikelser. Framtagna gemensamma mål och indikatorer ska följas och sammanställas regelbundet på länsgemensam nivå*.

* L Ä S M E R

[Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård - Vårdsamverkan i Västra Götaland \(vardsamverkan.se\)](https://www.vardsamverkan.se)

FÖRSLAG

ÖVERENSKOMMELSE

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende.

Avtal

→ Överenskommelse

VästKom

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

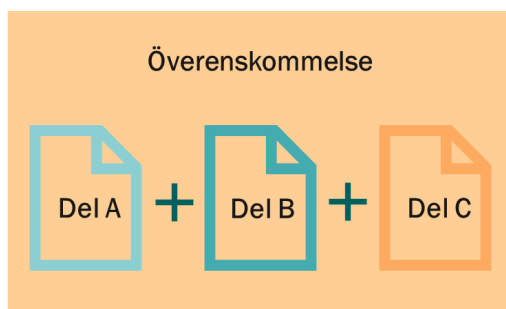
Innehåll

Del C, Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende	2
1. Inledning	2
2. Målgrupper	2
3. Lagstiftning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.1 Samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning samt kring personer med missbruk.....	3
4. Syfte	3
5. Gemensamt ansvar och samverkan.....	4
5.1 Brukarinflytande.....	4
5.2 Bästa tillgängliga kunskap	4
5.3 Informationsöverföring, planering och SIP	5
6. Parternas ansvar	5
6.1 Personer med psykisk funktionsnedsättning.....	5
6.2 Personer med missbruk och beroende samt samsjuklighet.....	7
6.3 Placering utanför hemmet (Hem för vård och boende, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård).....	8
6.4 Personer i psykiatrisk tvångsvård	12
7. Uppföljning	13

Del C, Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet. Del A och Del B tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

1. Inledning

Denna överenskommelse reglerar samverkan mellan regional hälso- och sjukvård samt kommunala verksamheter som lyder under socialtjänstlagen, hädanefter benämnd som "kommun" i dokumentet. Överenskommelsen ska stärka samverkan mellan kommun och VGR för att bättre tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för målgrupperna. Det är av särskild vikt att beakta barnens bästa.

Målgrupperna för överenskommelsen är personer i alla åldrar med psykisk funktionsnedsättning, och personer med missbruk, som har behov av insatser från både kommunens verksamheter och VGR:s hälso- och sjukvård.

3. Lagstiftning

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet, i Hälso- och sjukvårdslagen samt Socialtjänstlagen, om samarbete kring målgrupperna samt en generell skyldighet att samverka på individnivå.

3.1 Samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning samt kring personer med missbruk

Region och kommun är genom likalydande bestämmelser i 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, och 5 kap. 8 a § socialtjänstlagen, SoL, skyldiga att ingå en överenskommelse om samarbete när det gäller personer med psykisk funktionsnedsättning. Likaså är region och kommun skyldiga att ingå en överenskommelse gällande samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar. Detta enligt 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL samt 5 kap. 9 a § SoL.

Skyldigheten att ingå överenskommelser är avsedd att omfatta kommunernas och regionernas offentligrättsliga åtaganden, och överenskommelserna får inte strida mot några föreskrifter. Dvs. överenskommelsen omfattar samtliga kommunala och regionala verksamheter.

3.2 Samarbete vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

Huvudsakliga rättsregler återfinns i lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och i lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV.

Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård ska tillämpas vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård.

4. Syfte

Syftet med denna överenskommelse är att personer inom målgrupperna ska ges möjlighet till återhämtning och delaktighet i samhällslivet på samma villkor som andra. Vård, stöd och insatser ska bidra till att individen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

Den enskilde ska få vård, stöd och insatser som är samordnade mellan kommunens och VGRs verksamheter och upplevs som en välfungerande

helhet. Individerna ska inte hamna mellan huvudmännens olika ansvarsområden.

5. Gemensamt ansvar och samverkan

Varje huvudman, region och kommun, har specifikt ansvar över olika delar kring målgruppen. Dessa redogörs för under respektive behovsområde. Visst ansvar är dock gemensamt för parterna.

Parterna ska gemensamt ansvara för att:

- Erbjuder hälso- och sjukvård enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.
- Erbjuder stöd till närstående.
- Arbeta för tidig upptäckt och med tidiga insatser.
- Arbeta med suicidprevention.
- I samverkansarbetet utgå från ett personcentrerat arbetssätt
- Särskilt beakta barn och ungas rätt till information, råd och stöd.
- Ge handledning i individrelaterade ärenden rörande hur vissa tillstånd kan påverka samt ge generell kunskapsöverföring.

5.1 Brukarinflytande

En utgångspunkt i samverkan mellan huvudmännen är att öka enskildas delaktighet och brukarorganisationers medverkan för att utveckla vård- och stödinsatser. Personer med egna erfarenheter av psykisk sjukdom/missbruk är en viktig källa till kunskap. Det är angeläget att deras erfarenheter och önskemål tas tillvara. Brukare och brukarföreträdare ska ges möjlighet till delaktighet och inflytande när frågor kring samverkan enligt denna överenskommelse planeras och följs upp både på lokal, delregional och regional nivå.

5.2 Bästa tillgängliga kunskap

Vården och insatserna ska bygga på bästa tillgängliga kunskap, vetenskaplig grund och evidensbaserad kunskap.

Nationella riktlinjer visar på nyttan och riskerna med olika åtgärder och är ett stöd för vården och omsorgen att prioritera rätt åtgärder till dem med störst behov. Målet är att ge människor möjlighet till en god vård och omsorg.

Genom så kallade Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp samt Nationella vård- och insatsprogram för psykisk ohälsa kan förutsättningarna öka för en mer jämlik och effektiv vård baserad på bästa tillgängliga kunskap.

Vård- och insatsprogrammen berör båda huvudmännens ansvar och målet är att insatser ska vara kunskapsbaserade, jämlika, resurseffektiva samt av hög kvalitet.

Kunskapsguiden, som innehåller kvalitetssäkrad kunskap, vänder sig till yrkesverksamma inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård.

*** L Ä S M E R**

[Nationella vård- och insatsprogram \(vardochinsats.se\)](http://vardochinsats.se)

[Kunskapsguiden \(kunskapsguiden.se\)](http://kunskapsguiden.se)

5.3 Informationsöverföring, planering och SIP

Inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, skola och andra verksamheter ställs det stora krav på samordning. SIP, Samordnad individuell plan, är ett dokument och ett verktyg för samverkan, som ger en samlad beskrivning av den enskildes pågående och planerade insatser, från kommun och VGR samt andra aktörer. Arbetssätt som skapar tydlighet och överblick leder till förbättrad patientsäkerhet.

För fördjupad kunskap om SIP, se Hälso- och sjukvårdsavtalet del A och B.

6. Parternas ansvar

VGR ska medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador genom att erbjuda hälso- och sjukvårdsinsatser i så väl öppen som slutenvård. Hälso- och sjukvården ges av kommunalt respektive regionalt finansierad primärvård, habiliteringen, tandvården och den somatiska och psykiatriska specialistvården.

Kommunens insatser ska under hänsynstagande till den enskildes ansvar för sin situation inriktas på att främja den enskildes ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet. Kommunen ska erbjuda stöd till meningsfull sysselsättning, försörjning, bostad och utbildning. I det enskilda fallet krävs dock oftast en ansökan och en individuell behovsprövning för att få tillgång till insatser. Kommunen erbjuder också insatser enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.

6.1 Personer med psykisk funktionsnedsättning

Målgruppen Personer med psykisk funktionsnedsättning består av personer, oavsett ålder, med psykisk funktionsnedsättning som har svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Dessa svårigheter kan bestå av funktionshinder, det vill säga begränsningar som uppstår i relation mellan en

person med en funktionsnedsättning och brister i omgivningen, eller vara direkt effekt av funktionsnedsättningen.

Svårigheterna kan ha funnits över tid, ibland sedan födseln. För vissa personer är funktionsnedsättningen varaktig och livslång.

Länets kommuner och VGR har antagit en gemensam överenskommelse om samverkan för barns och ungas hälsa. Målgruppen för denna är alla barn och unga, till och med 20 år, som behöver samordnade insatser och tvärprofessionell kompetens från olika verksamheter inom VGR och kommunerna.

Regionens ansvar

- Motverka somatisk ohälsa, skada och förtida död och uppmärksamma behovet av tandvård.
- Erbjuder samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.
- Bistå med intyg/bedömning av individens funktion, förutsättningar och behov av anpassning

Kommunens ansvar

- Bedriva uppsökande arbete och upplysa om kommunens verksamheter.
- Initiera och påtala de behov av stöd från samhället som identifierats för personen i den uppsökande verksamheten.
- Utredda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.
- När behov finns, tillhandahålla boende och stöd i hemmet så att personen får möjlighet att bo på ett sätt som är anpassat efter den enskildes behov.
- Erbjuder meningsfull sysselsättning och/eller stöd till att arbeta eller studera.
- Kommunens socialtjänst och skolhuvudmän som bedriver utbildning i kommunen måste samverka med varandra gällande fullföljda studier för denna målgrupp.

6.2 Personer med missbruk och beroende samt samsjuklighet

Målgruppen Personer med missbruk och beroende omfattar personer, oavsett ålder, med missbruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel samt spel om pengar.

Missbruk innebär att bruket av drogen påverkar individen eller dennes omgivning negativt. Missbruket går ut över individens sociala liv, såsom hem, familj, arbete och skola, men leder också till ökad risk för fysisk skada. I fråga om narkotika räknas ofta en användare som missbrukare oberoende av mängd, eftersom narkotikainnehav/bruk är kriminaliserat.

Samsjuklighet innebär att man har två eller flera diagnoser, psykiska och/eller somatiska samtidigt. Samsjuklighet fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning. Samsjuklighet är ofta vanligt vid psykisk sjukdom och vid missbruksproblem. Personer med samsjuklighet löper en större risk för allvarliga skador, sjukdomar och förtida död.

Både kommunen och VGR har ett ansvar för att tidigt identifiera samsjuklighet och att särskilt uppmärksamma denna problematik hos ungdomar. Båda huvudmännen ska säkerställa att behandling av missbruk och samtidig psykisk sjukdom sker parallellt och integrerat.

Samsjuklighet får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård eller att vård och behandling försenas. Uthållighet och kontinuitet ska prägla vården och insatserna.

Regionens ansvar

- Ge tvärprofessionella behandlingsinsatser.
- Erbjud stöd till anhöriga och närstående.
- Särskilt beakta barns rätt till information, råd och stöd.
- Motverka ohälsa, skada och förtida död samt bedriva smittskyddsarbete och tandvård.
- Erbjud samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.
- Bistå med intyg/bedömning av individens funktion, behov och förutsättningar.
- Fullfölja anmälningsskyldighet enligt gällande lagar.
- Initiera samverkan kring tillnyktring

Kommunens ansvar

- Bedriva uppsökande arbete och upplysa om kommunens insatser och verksamheter.
- Initiera och påtala de behov av stöd som identifierats för personen i den uppsökande verksamheten.
- Utredda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.
- Erbjudna stöd till boende och sysselsättning.
- Arbeta med återfallsprevention.
- Ge motiverande och familjeorienterade insatser.
- Kommunens socialtjänst och skolhuvudmän som bedriver utbildning i kommunen måste samverka med varandra gällande fullföljda studier för denna målgrupp.
- Ge stöd till barn som har en förälder eller annan närstående med missbruks- och beroendeproblem.
- Erbjudna stöd till anhöriga och närstående.

6.3 Placering utanför hemmet (Hem för vård och boende, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård)

Hem för vård och boende, HVB-hem, är en verksamhet som bedriver behandling, omvårdnad och stöd till barn, ungdomar, vuxna eller familjer med någon form av behov inom kommunens ansvarsområde. Hem för viss annan heldygnsvård är ett tillfälligt boende som ger möjlighet till avlastning för anhöriga eller rehabilitering för individen.

En placering utanför hemmet görs då det bedöms vara nödvändigt utifrån personens behov, antingen efter en ansökan från den enskilde (SoL) eller efter en bedömning av socialnämnden utifrån Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, SoL, LVU eller LVM med placering i familjehem, på HVB eller Statens institutionsstyrelses, SIS, institutioner.

Skiljelinjen mellan huvudmännens ansvar i lagstiftning är inte alltid tydlig. I realiteten har många personer behov och svårigheter inom flera livsområden. Ofta besväras personer med psykisk funktionsnedsättning och missbruk även av somatisk ohälsa och psykosocial problematik. Insatserna ska präglas av ett helhetsperspektiv och av att flera insatser kan göras samtidigt. Behovet kan

därmed omfatta ett brett spektrum av vård och stödinsatser, som faller inom både det sociala och det medicinska området.

Gemensamt ansvar

Båda huvudmännen ska utgå från den enskildes bästa med målet att vård, stöd och insatser ska bidra till att individen behåller och/eller förbättrar sin fysiska och psykiska hälsa samt funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

Båda huvudmännen ska sträva efter att minska behovet av placeringar genom att själva tillhandahålla individanpassade vård- och stödinsatser.

En gemensam process för hantering av ansvar vid placering är central när den enskilde har behov av insatser från både kommun och region. Dessförinnan ska huvudmännen ha kommit fram till att resurser i närmiljön är uttömda samt att den enskildes behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet. Resurser i närmiljö/Västra Götaland ska alltid övervägas före placeringar utanför regionen, för att resurserna på bästa sätt ska tillgodose den enskildes insatsbehov samt skapa förutsättningar för kontinuitet. I vissa fall kan det dock vara till den enskildes fördel att placering sker utan hänsyn till geografi, då kvalitet och inriktning på insatsen kan väga tyngre.

Regionens respektive kommunens ansvar

Kommunen har det yttersta samordningsansvaret för placeringen i sin helhet. Vid placering av barn är barnens hälsa och skolgång de enskilt viktigaste faktorerna att ta hänsyn till.

Regionen har alltid ansvar för läkarinsatser, oavsett boendeform, och har dessutom ansvar för övriga hälso- och sjukvårdsinsatser i boendeformerna HVB, Familjehem och Hem för viss annan heldygnsvård. Personer som har behov av fortsatta insatser, och som placeras i boenden, ska därmed inte avslutas hos aktuell verksamhet inom hälso- och sjukvården. Ansvaret för den enskildes hälso- och sjukvårdsinsatser kan aldrig förläggas till boendet.

Varje huvudman ansvarar för bedömning, utredning, insatser och uppföljning utifrån sitt uppdrag.

Båda huvudmännen har rätt att själva utföra insatserna. Båda huvudmännen har också rätt att träffa avtal med annan part som har kompetens att utföra uppdraget. Denna rätt omfattar enbart det ansvarsområde som respektive huvudman ansvarar för enligt gällande lagstiftning.

Gemensam planering

Inför en placering, där båda huvudmännen är delaktiga, ska en samordnad individuell plan, SIP, så tidigt som möjligt upprättas där ansvarsfördelning tydliggörs.

I de fall den enskilde inte vill delta i en SIP kan hen ändå lämna samtycke till samverkan mellan huvudmännen. I dessa fall ska en plan upprättas för hur ansvar fördelas mellan huvudmännen, enligt mallen för SIP.

Vid placering ska särskilt beskrivas:

- målsättning med placeringen och planerad placeringstid.
- den enskildes behov och önskemål.
- respektive huvudmans och parts ansvar för de insatser som ska utföras och på vilket sätt detta tillförsäkras individen.
- hur skola/sysselsättning tillgodoses.

Då placering sker akut ska en gemensam planering genomföras skyndsamt. Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att omgående komma överens om en tillfällig ansvarsfördelning. Den enskildes behov av insatser ska alltid säkerställas.

Överenskommelse om kostnadsansvar

I de fall då det kan bli fråga om att insats utförs av annan än huvudmännen är huvudregeln att varje huvudman ansvarar för de kostnader som kan knytas till vars och ens ansvar. Detta oavsett om insatserna utförs av huvudmannen eller om avtal med annan part upprättats. Avtal och insatser som även omfattar den andra huvudmannens ansvarsområde ska föregås av ett godkännande från denne, för att kostnadsansvar ska uppstå.

Varje placering ska föregås av en överenskommelse om kostnadsansvar mellan huvudmännen, oavsett vilken huvudman som gör placeringen.

I den skriftliga kostnadsfördelningen ska det framgå:

- respektive huvudmans och parts ansvar för de insatser som ska utföras.
- hur hälso- och sjukvårdsinsatser ska tillgodoses.
- fördelning av kostnader i kronor eller procent.
- tidsperiod

Då placering sker akut bör kostnadsfördelningen vara klarlagd senast 30 dagar efter placeringen. Kostnaden för akutplaceringen ligger kvar på placerande huvudman till dess att ansvars- och kostnadsfördelning fastställts.

Oenigheter som uppkommer vid upprättandet av överenskommelse om kostnadsansvar mellan huvudmännen, ska lösas i linjeorganisationen. Det innebär att chefer i respektive verksamhet/organisation har i uppdrag att i samverkan hitta en lösning. Parterna har gemensamt ansvar för att via SIP, eller annan gemensam plan, omgående komma överens om tillfällig kostnadsfördelning i väntan på lösning. Det beslut som slutligen fattas i linjeorganisationen kan innebära en justering i efterhand.

I de fall den enskilde är i behov av både kommunens socialtjänstinsatser och hälso- och sjukvårdsinsatser, och fördelningen mellan dessa är oklar, kan huvudmännen dela på kostnaden. Detta görs då utifrån en schablon där VGR betalar en tredjedel och kommunen två tredjedelar av placeringskostnaden (33% VGR, 67% kommun), om inget annat är överenskommet. Denna schablon ska användas restriktivt och enbart i de fall då kostnadsfördelningen är oklar och inte på annat sätt kunnat definierats.

Uppföljning av placering

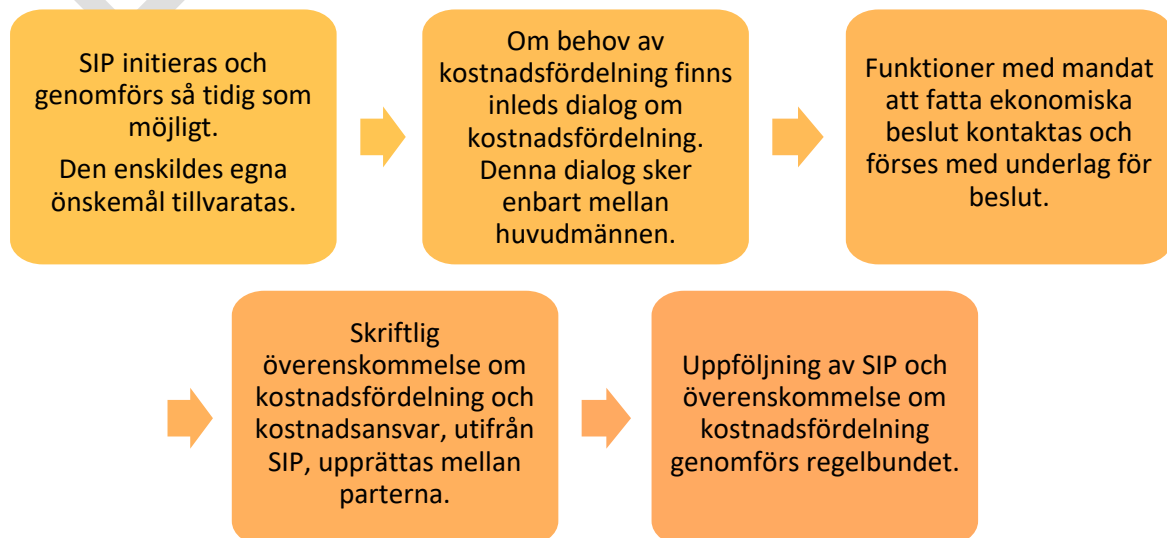
Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av huvudmännens berörda verksamheter.

När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras.

Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras.

Process för gemensamma aktiviteter för planering och uppföljning vid placering

Följande processbild beskriver de för huvudmännen gemensamma aktiviteter för planering och uppföljning vid placering. Den beskriver inte respektive huvudmans enskilda ansvar i processen.

6.4 Personer i psykiatrisk tvångsvård

En person som lider av en allvarlig psykisk störning och som motsätter sig nödvändig vård kan bli föremål för psykiatrisk tvångsvård. En person som lider av en allvarlig psykisk störning och som begått brott kan, i stället för att dömas till kriminalvårdspåföljd, dömas till rättspsykiatrisk vård.

Båda vårdformerna påbörjas alltid i slutenvård men kan omvandlas till öppen psykiatrisk tvångsvård (ÖPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård (ÖRV) via beslut i förvaltningsrätt. Förvaltningsrätt stipulerar de särskilda villkor som den enskilde ska följa utanför sjukhuset. En samordnad vårdplan som beskriver olika parter insatser ska justeras av psykiatri och kommun.

En förutsättning är att patienten bedöms vara utskrivningsklar av ansvarig läkare samt att förvaltningsrätt fattat beslut om ÖPT respektive ÖRV. Det ska även vara klarlagt att den regionfinansierade öppna vården är tillgänglig för den enskilde.

Regionens ansvar

- Utföra behandling i slutenvård enligt Lag om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och Lag om rättspsykiatrisk vård, LRV.
- Besluta om permission från slutenvård.
- Planera och samordna med andra aktörer vid permission från slutenvård.
- Ansöka hos förvaltningsrätten om övergång till öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk tvångsvård.
- Genomföra samordnad vårdplanering, SVPL, vid utskrivning från slutenvård i samråd med kommunen.
- Utföra behandlings- och rehabiliteringsinsatser i öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk tvångsvård.
- Presenterar för förvaltningsrätten en justerad (undertecknad av parterna) samordnad vårdplan där planerade insatser från olika huvudmän regleras.
- Föreslå förvaltningsrätten de särskilda villkor som den enskilde ska rätta sig efter vid öppen vårdform.
- Erbjuder en SIP vid utskrivning från öppen tvångsvård till frivillig öppenvård om behov finns av insatser från båda huvudmännen.

Kommunens ansvar

- Utredda, fatta beslut och verkställa insatser enligt relevant lagstiftning.
- Att medverka vid samordnad vårdplanering inför utskrivning från slutenvård och vid upprättande av Samordnad vårdplan.

- Insatser enligt SoL och LSS vid permission från slutenvård.
- Insatser enligt SoL och LSS vid öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk tvångsvård.
- Kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.

7. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende tillämpning, följsamhet samt rapporterade avvikelser. Uppföljning av följsamhet bör ske på såväl individ- som systemnivå.

ÖVERENSKOMMELSE

Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Upprättat mellan länets 49 kommuner och region Västra Götaland. Reglerar samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård.

Avtal

→ Överenskommelse

Innehåll

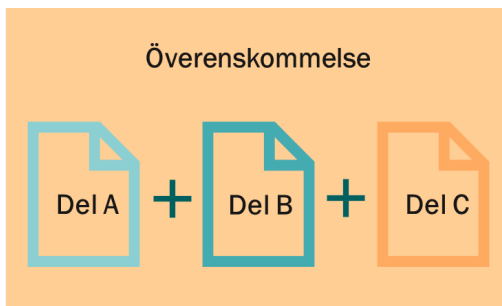
Del C, Överenskommelse Samverkan om munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård.....	1
1. Inledning.....	1
2. Målgrupp.....	2
3. Syfte.....	2
4. Gemensamt ansvar	3
5. Parternas ansvar.....	3
5.1 Västra Götalandsregionens ansvar för munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.....	3
6. Uppföljning och utvärdering.....	6
7. Utveckling och gemensamma utmaningar	7
7.1 Öka andel intyg om N-tandvård	7

Del C, Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Denna överenskommelse är en bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet och omfattar Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård. För att få överenskommelsen i sin helhet behöver du läsa den **tillsammans med Del A och Del B**

Del A tillsammans med del B utgör Hälso- och sjukvårdsavtalet. Del A och Del B tillsammans med del C utgör fyra lagstadgade överenskommelser.

Västra Götalandsregionen (VGR) har enligt tandvårdslagen (1985:125) ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för individer som har rätt till denna insats. Enligt tandvårdsförordningen (1998:1338) ska VGR och kommunen samverka beträffande målgruppen och det är myndigheternas ansvar att utarbeta en samverkansmodell.

I förbyggande och hälsofrämjande arbetet ingår en god munhälsa, att ett gott allmäntillstånd behålls samt att ett ökat tandvårdsbehov undviks. Denna överenskommelse upprättas mellan parterna som reglerar samverkan, uppföljning samt utvärdering av målgruppens tillgång till uppsökande och nödvändig tandvård.

Överenskommelsen omfattar en gemensam planeringsprocess.

2. Målgrupp

Bakgrunden till att i tandvårdslagen definiera grupperna har varit bedömningen att dessa grupper omfattar individer, som på grund av sitt stora omvårdnadsbehov, ofta har svårigheter att sköta sin munhygien på ett tillfredsställande vis samt ofta saknar förmåga och insikt om vikten av regelbunden tandvård.

Målgrupp är den personkrets som finns angiven i tandvårdslagen (1985:125) 8 a §:

Vid tillämpningen av 8 § ska landstinget särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som
 - a. omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
 - b. får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
 - c. är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Region/Landsting ska även se till att N-tandvård erbjuds de personer som beskrivs i grupperna ovan (1, 2a, 2b samt 2c).

3. Syfte

Målet är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen. Alla individer som har rätt till nödvändig tandvård (intyg om N-tandvård) ska identifieras och erbjudas munhälsobedömning. Syftet med verksamheten är att skapa bästa möjliga förutsättningar för brukare att klara den dagliga munvården.

Detta förutsätter en god samverkan mellan huvudmännen där ansvarsfördelning och samverkan är tydlig och känd hos berörda verksamheter. Överenskommelsen ska förtydliga samverkan och ansvarsfördelning mellan kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

4. Gemensamt ansvar

Parternas gemensamma åtagande innebär att

- implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter.
- ställa krav på att överenskommelsen som VGR och kommunen har träffat även gäller i avtal med tandvårdsleverantör enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, samt enligt lagen om valfrihetssystem, LOV.
- gemensam uppföljning av överenskommelsen.

5. Parternas ansvar

5.1 Västra Götalandsregionens ansvar för munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

VGR tillhandahåller tandvårdsleverantör som ska ansvara för den uppsökande verksamheten i samverkan med kommunen. I den uppsökande verksamheten ingår att ge årlig munhälsobedömning till individer med intyg om N-tandvård samt erbjuda utbildning i allmän munhälsovård till berörd personal.

Utfärda intyg om N-tandvård och erbjuda munhälsobedömning

- VGR ska, vid behov, vägleda kommunens intygsutfärdare med bedömning av underlaget för intyg om N-tandvård.
- VGR ska årligen tillhandahålla regelbunden utbildning och aktuellt informationsmaterial för kommunens intygsutfärdare.
- VGR ska ge kommunen information om eventuell förändring inom N-tandvård och uppsökande verksamhet.
- VGR ska tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet riktar sig till individer som är berättigade till N-tandvård och munhälsobedömning, anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera.
- VGR tillhandahåller ett IT-stöd för kommunen, Intygsbeställningen, för all administration som krävs gällande intyg om N-tandvård, munhälsobedömning, boendeenheter med mera.
- VGR ansvarar för att uppgifter från Intygsbeställningen förs över till tandvårdsleverantörens IT-system.

Munhälsobedömning

- VGR ansvarar för att tandvårdsleverantören tillhandahåller utbildning för personal inom vård och omsorg.
- Tandvårdsleverantören ansvarar för att behovet av hjälp med daglig munvård beskrivs av tandhygienisten i ett individuellt dokument. I dokumentet beskrivs förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv.
- Tandvårdsleverantören ansvarar för återrapportering till personal/närstående om eventuellt vårdbehov vid munhälsobedömning.

Avvikelser

- Om samarbetet med kommunen i den uppsökande verksamheten inte fungerar ska tandvården lämna avvikelse*.

* L Ä S M E R

[N-tandvård och munhälsobedömning - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

5.2 Kommunens ansvar för munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Kommunen tillhandahåller den personal, så kallad intygsutfärdare, som ska identifiera individer berättigade till N-tandvård och munhälsobedömning.

Utfärda intyg om N-tandvård och erbjuda munhälsobedömning

- Kommunen ska utse minst en kontaktperson per kommun/stadsdel för kommunikation och informationsutbyte med VGR gällande det som rör intyg om N- tandvård och munhälsobedömning.
- Kommunen ansvarar för att det finns tillräckligt många intygsutfärdare inom kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst som säkerställer att berättigade individer får erbjudande om årlig munhälsobedömning och intyg om N-tandvård. En intygsutfärdare kan till exempel vara biståndshandläggare, LSS-handläggare, sjuksköterska inom hemsjukvård, socialsekreterare, enhetschef med flera*. Kommunen ansvarar för att en intygsutfärdare regelbundet genomgår utbildning som VGR tillhandahåller och som säkerställer att intygsutfärdaren har aktuell kompetens för att kunna identifiera vilka individer som är berättigade till N-tandvård.

- Kommunen ansvarar för att aktuella uppgifter är registrerade i det IT-stöd, Intygsbeställningen, som VGR tillhandahåller för all administration gällande intyg om N-tandvård och munhälsobedömning. Det är viktigt att det finns rätt boendeadress till individ med intyg om N-tandvård, rätt kontaktuppgift till ansvarig på boende/hemtjänst med mera för att tandvårdsleverantören ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

*** L Ä S M E R**

[Intygsbeställningen för utfärdare och administratörer](#)

Munhälsobedömning

En munhälsobedömning är en enkel kontroll av munhåla och tänder. Vid en munhälsobedömning dokumenteras förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv. Tips och råd om hur personal kan hjälpa till med daglig munvård ingår i munhälsobedömningen.

Kommunen ska samverka med tandvårdsleverantören gällande utbildning i allmän munhälsovård och munhälsobedömning.

Uppgift om individens behandlare eller vårdgivare av N-tandvård (folktandvård eller privat) ska finnas dokumenterad och tillgänglig för omvårdnadspersonal för att säkerställa regelbunden kontakt med tandvård.

Individer med intyg om N-tandvård som är registrerade att de inte önskar en munhälsobedömning ska årligen erbjudas sådan. Förändrat svar registreras i IT- stödet, Intygsbeställningen.

Kommunen ansvarar för att omvårdnadspersonal deltar vid munhälsobedömning.

Omvårdnadspersonal har ansvar för att individen ges daglig munvård enligt tandvårdens instruktioner. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien.

Utbildning

I den uppsökande verksamheten ingår utbildning till personal inom vård och omsorg i allmän munhälsovård. Den tandvårdsleverantör som VGR tillhandahåller ansvarar för utbildningen. Utbildningen kan varieras i tid och rikta sig till det behov personalen har. Till exempel allmän munhälsovård, tandvård för dementa, praktisk träning i hur munvård utförs på annan person med mera.

Genom rätt utbildning ges förutsättning för ett gott omhändertagande av daglig munvård. Kommunen ansvarar för att berörd omvårdnadspersonal genomgår de utbildningar i allmän munhälsovård som VGR/tandvårdsleverantör erbjuder.

Avvikelser

- Om samarbetet med tandvården i den uppsökande verksamheten inte fungerar ska kommunen lämna avvikelse*.

* L Ä S M E R

[Samverkansavvikelse](#)

6. Uppföljning och utvärdering

Parterna har ett gemensamt ansvar för länsgemensam uppföljning av överenskommelsen.

VGR ansvarar för att genomförd verksamhet följs upp och rapporteras inom VGR, kommuner och centrala myndigheter. Kommunen är i vissa delar av uppföljningen ansvariga för att rätt uppgifter lämnas till VGR.

VGR sammanställer statistik kring munhälsa från IT-stöden. Återkoppling ges kvartalsvis. Mått som redovisas är bland annat:

- Antal individer med intyg om N-tandvård per kommun.
- Antal individer med intyg om N-tandvård som önskar munhälsobedömning.
- Antal individer med intyg om N-tandvård som får munhälsobedömning.
- Antal individer med intyg om N-tandvård som får nödvändig tandvård.
- Antal deltagare och utbildningstimmar för vårdpersonal i kommunen.
- Antal avvikelser som visar hur många individer med intyg om N-tandvård som är registrerade på fel boendeenhet.
- Antal avvikelser som visar hur många individer med intyg om N-tandvård som inte vill ha munhälsobedömning när tandvården kommer trots att det är registrerat att de vill.

7. Utveckling och gemensamma utmaningar

7.1 Öka andel intyg om N-tandvård

Målsättningen är att alla individer som har rätt till intyg om N-tandvård ska få det.

Det är parternas gemensamma intresse att öka täckningsgraden för att uppfylla målet.

En beräkning (sammanställd av VGR februari 2017) av andel intyg om N-tandvård per befolkning från 24 år och uppåt visar en variation mellan kommunerna från 1,17 - 3,47 procent.

Den differens som finns mellan olika kommuner kan visa på att det finns individer som har rätt till intyg om N-tandvård men som inte får detta. I dialog mellan kommunernas kontaktpersoner och VGR föreslås, som ett första delmål och rimlighet för den enskilda kommunen, att minst 3 procent av befolkningen i varje kommun över 24 år får intyg om N-tandvård.

Utveckla uppföljning till att omfatta kvalitetsmått

Parterna har ett gemensamt ansvar för att fortsatt utveckla former för kvalitativ uppföljning till exempel utifrån brukare, närstående och omvårdnadspersonal.

Mått som kommer att följas upp är:

- Antal avvikelser som visar på samverkansbrist och skäl till dessa.
- Att samtliga enheter i kommunen under en treårsperiod har genomgått utbildning i allmän munhålsvård.
- Antal intygsutfärdare som deltar i utbildningar som VGR årligen erbjuder.

Missiv

Förslag till Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser

Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland reglerar samverkan och ansvar för de personer som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommunen och Västra Götalandsregionen (VGR).

På uppdrag av det politiska samrådsorganet, SRO, har Hälso- och sjukvårdsavtalet uppdaterats och reviderats inför ny avtalsperiod. Samtidigt har underavtal och överenskommelser med koppling till Hälso- och sjukvårdsavtalet, där lagstiftningen ställer krav på att samverkan ska regleras i överenskommelse, också reviderats.

Nationellt pågår ett omställningsarbete där både kommunal och regional primärvård, är navet i vården och samspelar med socialtjänsten. Målet med omställningen är att patienten får en god, nära, samordnad och hälsofrämjande vård och är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser.

Förändringar har gjorts med syfte att lyfta fram den omställning som sker och för att få avtalet att hålla över tid med fokus på personcentrerat förhållningssätt.

Ett huvudavtal med tillhörande överenskommelser

I samband med revideringen har det tydliggjorts hur avtal och överenskommelser mellan kommunerna i länet och VGR är kopplade till varandra. Det är viktigt att hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser läses som en helhet.

I de fyra lagstadgade överenskommelserna enligt hälso- och sjukvårdslagen finns de avtalstexter som är specifika för aktuellt samverkansområde/målgrupp såsom samverkansansvar och ansvarsfördelning.

- Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunal primärvård i Västra Götaland.
- Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från slutenvård.
- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende.
- Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård.

Det finns ytterligare avtal och överenskommelser som regleras i annat sammanhang.

Sammanfattning av förslag

Genomgående har förtydligande gjorts i både hälso- och sjukvårdsavtal och i överenskommelserna kring personcentrerat förhållningssätt, patientsäkerhet samt samverkan och tillit. Barnkonventionen har lyfts in. Förtydligande har även gjorts kring att primärvård omfattas av två huvudmän och att kommunens hälso- och sjukvård är en del av primärvården.

En stor mängd synpunkter har inkommit från remissinstanserna, vilket tyder på ett stort engagemang. Det har varit en utmaning att ta hand om motstridiga synpunkter, som exempel förkorta eller förlänga avtalets längd. Några remissinstanser har önskat en högre detaljeringsgrad och andra en lägre. Flera av synpunkterna kommer att tas om hand i det fortsatta länsgemensamma utvecklingsarbetet.

Del A: Gemensam avtalstext för Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande

- Avtalstiden är förändrad från 3,5 år till 4 år.
- Möjligheten att förlänga avtalet har ändrats från 2 år till 3 år.
- Uppsägningstiden är förändrad från 12 månader till 18 månader.
- Ansvarsförhållande, primärvårdens hälso- och sjukvårdsuppdrag/specialiserad vård
- Samlat information kring SIP, informationsöverföring och planering

Del B: Hälso- och sjukvårdsavtalet

- Kommunal hälso- och sjukvård är en del av primärvården.
- Kompletterat med Primärvårdens grunduppdrag under lagstiftning
- Patientens fasta vårdkontakt ska utses där den huvudsakliga vården ges.
- Fast läkarkontakt och fast vårdkontakt ska tillsammans stärka patientens ställning.
- Tillsammans utgör professioner från de båda huvudmännen det team som ansvarar för att ge en god och säker hälso- och sjukvård till målgruppen
- Förtydligat att ansvaret för rehabilitering ska följa hälso- och sjukvårdsavtalet.
- Kommunens möjlighet att bistå VGR i enskilda fall är utökad till att även omfatta dagtid helg, tidigare enbart kväll och natt.
- Regionen ska erbjuda samtliga hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård.

Del C: Överenskommelser

Överenskommelse Läkarmedverkan i kommunernas primärvård i Västra Götaland

- Gemensamt ansvar kring lokal samverkan bl.a. genom närområdesplan med bilaga
- Regionen ska ge möjlighet till fast läkarkontakt i primärvård
- Tillgänglighet till läkare hela dygnet

Överenskommelse Samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

- Patienter som inte längre har behov av slutenvårdens resurser ska *så snart som möjligt* skrivas ut
- Målet är att patienten får vård på rätt vårdnivå
- Tydliggörande kring förutsättningar för kommunens betalningsansvar kopplat till den regionfinansierade öppenvården
- Betalningsmodellen kvarstår

Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk och beroende

- Omfattar samtliga kommunala och regionala verksamheten som möter målgruppen
- Tydliggöranden gällande ansvarsfördelning för respektive huvudman samt för gemensamma ansvarsområden
- Större fokus på individen och dess behov
- Gemensamma texter har lyfts till A och B delen

Överenskommelse Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

- N-Tandvårds åldersgräns är förändrad, gäller numera från det år den enskilde fyller 24 år

Länsgemensam uppföljning, analys och utveckling

Under arbete med Färdplan, Hälso- och sjukvårdsavtalet och överenskommelserna har utvecklingsområden identifierats. De kommer

omhändertas för att omsättas i Färdplan läns gemensam strategi för god och nära vård. *Utvecklingsområdena kommer redovisas löpande på vardsamverkan.se*. Genom läns gemensam uppföljning och analys följs både avtal och utveckling i sin helhet.

Fortsatt beslutsgång

SRO har den 24 februari, 2022 ställt sig bakom reviderat hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser och rekommenderar samtliga parter att var för sig besluta om att anta reviderat hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

Datum:

Datum:

Johnny Magnusson, Ordförande SRO,
Ordförande Regionstyrelsen

Axel Josefsson, Vice ordförande SRO,
Göteborgsregionens kommunalförbund

Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås, under förutsättning att SRO och Västkomms styrelse fattar samma beslut, ställa sig bakom och rekommendera medlemskommunerna att anta förslaget till färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård.

Sammanfattning av ärendet

Alla som bor och verkar i Västra Götaland ska kunna leva ett gott liv. Nyckeln till Västra Götalands långsiktiga attraktivitet och konkurrenskraft är vår gemensamma förmåga att vara innovativa och ställa om till ett hållbart samhälle. God och nära vård är riktningen i omställningsarbetet.

Syftet med en omställning till en god och nära vård är att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans, utifrån den enskildes behov.

Färdplanen är en övergripande länsgemensam strategi som ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Den innehåller de områden som kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Den beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030. Den länsgemensamma strategin ska bidra till ett kraftfullt genomförande.

Framgångsfaktorer för den nära vården är personcentrering som förhållningssätt, samverkan och tillit mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen samt en gemensam målbild som visar färdriktningen.

SRO kommer behandla ärendet 2022-02-24. Förslag till beslut är att ställa sig bakom Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård och rekommendera samtliga parter att var för sig besluta om att anta Färdplanen. Västkomms styrelse behandlar ärendet 2022-03-14.

Beslutsunderlag

- Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård
- Utkast Missiv till SRO 2022-02-24

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Nationellt pågår ett omställningsarbete där både kommunal och regional primärvård, är navet i vården och samspelar med socialtjänsten. Målet med omställningen är att patienten får en god, nära, samordnad och hälsofrämjande vård och är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser

SRO gav direktörerna på VästKom och Västra Götalandsregionen att i samverkan ta fram en färdplan för omställningen till en god och nära vård. Ett dialogunderlag togs fram under 2020. Dialog har därefter förts inom delregional vårdsamverkan. Göteborgsregionens styrgrupp för Social Välfärd och strategiska chefsnätverk har fått regelbunden rapportering och haft dialog med VästKom. En remissversion har varit klar sedan våren 2021.

Sammanfattning av ändringar från remissversion

Färdplanen - länsgemensam strategi för god och nära vård har kompletterats med att den ska beakta barnkonventionens mål samt de länsgemensamma mål som sätts i den Regionala utvecklingsplanen (RUS).

Målgruppen har omformulerats sedan remissversionen för att minska risken för exkludering. Målgruppen är personer som behöver insatser och samordning från både region och kommun oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning.

Färdplanen - länsgemensam strategi för god och nära vård innehåller gemensamt prioriterade områden att kraftsamla kring. Sex förändrade arbetssätt beskrivs. Området "utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet" har reviderats. Primärvården har patientansvar dygnet runt och primärvården består av två huvudmän.

Länsgemensam uppföljning, analys och utveckling

Under arbete med Färdplan, Hälso- och sjukvårdsavtalet och överenskommelserna har utvecklingsområden identifierats. De kommer omhändertaras för att omsättas i Färdplan länsgemensam strategi för god och nära vård. Utvecklingsområdena kommer redovisas löpande på vardsamverkan.se. Genom länsgemensam uppföljning och analys följs både avtal och utveckling i sin helhet.

Bedömning

Göteborgsregionen bedömer att Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård ger en riktning och bidrar till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Maria Ljung, Planeringsledare

Datum: 2022-02-17 Diarienummer: 2021-00198

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Lena Holmlund
Avdelningschef

Skickas till

Västra Götalandsregionen

SRO

Västkom

Medlemskommunerna

FÖRSLAG

STRATEGI

Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård

Gällande länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen

Riktat sig till; vård och omsorg, socialtjänst, kommunalt och regionalt finansierad hälso- och sjukvård, skolverksamheterna, tandvård samt hälsofrämjande och förebyggande områden.

Innehåll

1	Inledning: Tillsammans för en hållbar omställning till en god och nära vård	2
2	Begreppet god och nära vård.....	3
3	Varför behövs en omställning för en god och nära vård?	3
3.1	Utmaningar inom demografin.....	3
3.2	Bristande samordning.....	3
3.3	Ekonomi.....	4
4	Syfte	4
5	Parter	5
6	Giltighetstid	5
7	Målbild Västra Götaland	5
8	Prioriterade målgrupper.....	6
9	Sex steg för att förändra och utveckla arbetsätt i samverkan.....	6
9.1	Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser.....	6
9.2	Utveckla Personcentrerade arbetsätt.....	7
9.3	Stärk samverkanskultur för att öka tillit mellan huvudmännen	8
9.4	Stärk kontinuitet och samordningen mellan huvudmännen	8
9.4.1	Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt.....	9
9.4.2	Fast omsorgskontakt	9
9.4.3	Samordnad individuell plan, SIP	9
9.4.4	Patientkontrakt.....	9
9.5	Utveckling av arbetsätt med stöd av digitalisering.....	9
9.6	Utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet.....	10
10	Stärk grundläggande förutsättningar i samverkan.....	10
10.1	Digitala hjälpmedel/välfärdsteknik.....	11
10.2	Gemensam vårdinformation	11
10.3	Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan	11
10.4	Kompetensförsörjning.....	12
10.5	Verksamhetsutveckling och implementering	12
11	Gemensamt ansvar - Ledning och styrning.....	13
12	Från Färdplan - läns gemensam strategi för god och nära vård till genomförande.....	13
13	Läns gemensam uppföljning och analys.....	14

1 Inledning: Tillsammans för en hållbar omställning till en god och nära vård

Alla som bor och verkar i Västra Götaland ska kunna leva ett gott liv. Nyckeln till Västra Götalands långsiktiga attraktivitet och konkurrenskraft är vår gemensamma förmåga att vara innovativa och ställa om till ett hållbart samhälle. God och nära vård är riktningen i omställningsarbetet.

Syftet med en omställning till en god och nära vård är att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans, utifrån den enskildes behov. Den ska beakta barnkonventionens mål samt de länsgemensamma mål som sätts i den Regionala utvecklingsplanen (RUS). Omställningen ska också bidra till att utveckla samverkanskulturen och öka tilliten mellan huvudmännen.

Färdplanen - länsgemensamma strategin för god och nära vård är en övergripande strategi som ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Färdplanen innehåller de områden som vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Den beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030. Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland har olika ansvar, resurser och kunskaper, strategin ska bidra till ett kraftfullt genomförande.

Ingen kan lösa dessa utmaningar på egen hand, men tillsammans kan vi bidra till en omställning mot en god och nära vård.

Framgångsfaktorer för den nära vården är personcentrering som förhållningssätt, samverkan och tillit mellan kommun och Västra Götalandsregionen, VGR samt en gemensam målbild som visar riktningen.

Länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen har i färdplanen valt att använda begreppet *den enskilde*; med det menar vi individ, patient, brukaren, eleven eller invånare.

2 Begreppet god och nära vård

Nära vård är ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den nära vården är inte en ny organisationsnivå, det är heller inte en benämning på dagens primärvård. Nära vård är snarare ett nytt synsätt och ett arbetssätt som ser annorlunda ut mot det vi idag har i Västra Götaland.

Den närmsta vården är det som den enskilde kan ge sig själv: egenvården och det stöd kommuner och regionen kan ge för att möjliggöra det. I den nära vården är den enskilde och dess anhöriga medskapare till vården som har primärvården (region och kommunalt finansierad hälso- och sjukvård) som bas, vilket innebär ett skifte från dagens sjukhusbaserade specialistvård. Delar av den kommunala socialtjänsten, sjukhusvård, specialiserad öppenvård, ungdomsmottagning, elevhälsa, civilsamhället men även statliga myndigheter blir del av den nära vården.

Hälso- och sjukvården består av många organisationer och den nära vården innehåller hela eller delar av dessa verksamheter, den inkluderar också övergångarna och hur väl vi förmår att överbygga dessa och skapa en god och nära vård för den enskilde. För att klara det skapar vi nya arbetssätt så som mobila team, använder e-hälsans möjligheter, arbetar mer preventivt och proaktivt samt möter problemen uppströms.

3 Varför behövs en omställning för en god och nära vård?

3.1 Utmaningar inom demografien

Den stora ökningen av de som är 80 år och äldre, kombinerat med en relativt sett lägre ökning av de som är i arbetsför ålder leder till att verksamheterna inom välfärdens områden inte kommer att kunna anställa personal i den utsträckning som det demografiska behovet medför. Det innebär ett behov av effektivare arbetssätt, mer hälsofrämjande och förebyggande arbete och att verksamheten behöver bli mer teknik- och digitaliseringsorienterade samt att samverkan måste öka.

3.2 Bristande samordning

Myndigheten för vård och omsorgsanalys är en myndighet under socialdepartementet som har uppskattat att cirka en miljon människor i Sverige behöver insatser från flera aktörer, samtidigt som de har nedsatt förmåga att själva samordna sitt stöd, sin vård och omsorgsinsatser. Men vården och omsorgen har inte organiserats för att möta den enskilde med sådana komplexa behov. Den medicinska och tekniska utvecklingen har

bidragit till att sjukvården blivit mer specialiserad vilket innebär att den enskilde kan behöva komma i kontakt med allt fler instanser för att få hjälp med sina problem.

Mycket tyder på att samordningen i Sverige brister. I jämförelse med andra länder anser till exempel en mindre andel av de svenska patienterna att de får hjälp av sin ordinarie läkare eller annan vårdpersonal att planera vården som andra verksamheter ger. Endast drygt hälften svarar att de får denna hjälp, jämfört med 80 procent i länderna med bäst resultat. Inom socialtjänsten saknas dessvärre större studier av hur brukarna uppfattar samordningen men intervjuer med verksamhetsföreträdare vittnar om samordningsbrister även inom detta område (Vård- och omsorgsanalys).

Bristande samordning bidrar ofta till en försämrad upplevelse för patienter och brukare samt till sämre stöd, vård och omsorg. När samordningen brister vältras dessutom ansvaret för att koordinera insatserna över på patienten, brukaren eller dennes närstående. Till exempel har samordningen kring äldre med flera kroniska sjukdomar och barn med funktionsnedsättning lyfts fram som områden med stora brister där anhöriga får bära ett stort ansvar.

3.3 Ekonomi

Omställningen mot god och nära vård, den pågående digitaliseringen samt att vi måste minska väntetider inom hälso- och sjukvården ställer stora krav på resursfördelningen. Arbetet måste vara långsiktigt. En resursöverföring från specialistvård till primärvård handlar inte enbart om ekonomi. Det handlar även om en succesiv överföring eller att tillgängliggöra resurser till den nära vården.

Att följa det ekonomiska perspektivet över tid under den pågående omställningen är av största vikt, samtidigt bör det ekonomiska perspektivet kompletteras med övriga resurser i en löpande och transparent process.

Välfärdens resurser ska räcka till mycket, vår demografiska situation visar på fler äldre och färre i arbetsför ålder de kommande åren.

4 Syfte

Syftet med Färdplanen - läns gemensamma strategin är att stödja omställningen till en god och nära vård, att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans utifrån den enskildes behov. Omställningen ska också bidra till att utveckla samverkanskulturen och öka tilliten mellan huvudmännen.

Färdplan - läns gemensam strategin för god och nära vård är en övergripande strategi och ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Den innehåller de områden som vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring.

Följande politiska prioritering ska vara vägledande i framtagandet av färdplanen och Hälso- och sjukvårdsavtalet:

1. Vad blir bäst för brukaren/patienten?
2. Vad är bästa sättet att använda våra skattemedel ur ett samhälls-/invånarperspektiv?
3. Behöver vi överenskommelser eller avtal för att stödja detta?

5 Parter

Parterna är länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen och riktar sig till; vård och omsorg, socialtjänst, kommunal primärvård, förskola- och skolverksamhet, regional primärvård, specialistvård, tandvård samt hälsofrämjande och förebyggande områden.

6 Giltighetstid

Målsättningen är att färdplanen ska vara långsiktig och ange färdriktningen mot 2030. Avstämning med fördjupad uppföljning ska ske 2024 och 2028.

7 Målbild Västra Götaland

Målbilden ska ge en vägledning för hur vår samverkan kring hälsa, vård och omsorg i Västra Götaland ska vara utformad för att ge våra invånare förutsättningar för ett bra liv oavsett ålder eller diagnos.

En god och nära vård

- utgår från individuella förutsättningar och behov.
- bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.
- bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

8 Prioriterade målgrupper

Vården behöver komma närmare patienten. Prioriterade målgrupper i den nära vården är personer som behöver insatser och samordning från både region och kommun oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning. Samverkan ska särskilt beakta barnkonventionens mål.

Det innebär att alla berörda parter ska prioritera tid och resurser för samordning och samverkan. Det centrala är den personcentrerade vården som utgår från den enskildes förutsättningar och behov.

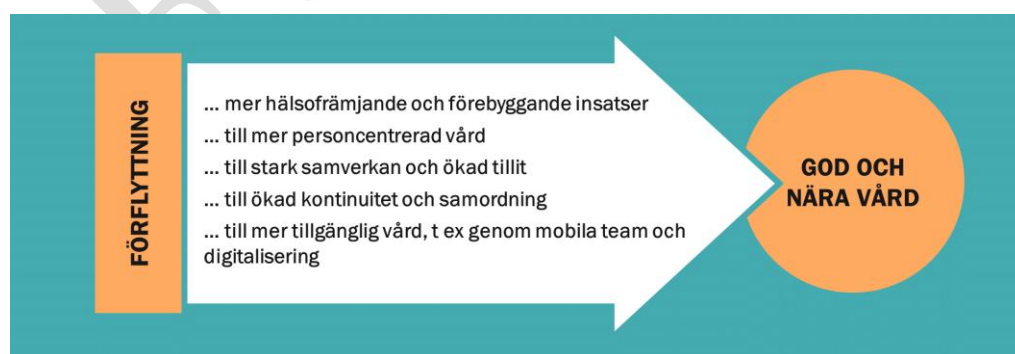
9 Sex steg för att förändra och utveckla arbetssätt i samverkan

För att uppnå målbilden för god och nära vård behöver stöd, vård och omsorgsstrukturen förändras. Förstärkning av en mer god och nära vård behöver ske i tätt samspel mellan den enskilde och huvudmännen som har ansvar för samma invånare.

Sex förändrade arbetssätt:

1. Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser
2. Utveckla personcentrerade arbetssätt
3. Stärk samverkanskultur för att öka tillit mellan huvudmännen
4. Stärk kontinuitet och samordningen mellan huvudmännen
5. Utveckling av arbetssätt med stöd av digitalisering
6. Utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet

En omställning till god och nära vård innebär ett förändrat förhållningssätt, där det sker en förflyttning i såväl förhållningssätt som i sättet att arbeta.

9.1 Öka hälsofrämjande och förebyggande insatser

Förbättrad hälsa skapar stora vinster, både för den enskilde och för samhället. För att bidra till en mer jämlik hälsa och därmed minska skillnaderna behöver

det hälsofrämjande och förebyggande arbetet få en högre prioritering i det vardagliga arbetet.

Tidiga insatser med familjebaserade arbetssätt och möjligheter till utbildning är viktiga beståndsdelar i ett robust och öppet Västra Götaland.

Att ge stöd till individens egenvård och till anhöriga/närstående är angelägna områden.

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet är också angeläget för att hälso- och sjukvårdssystemet ska vara hållbart när fler lever längre med kroniska sjukdomar och vi får en äldre befolkning. Minskade hälsoklyftor och bättre möjligheter till utbildning för barn, unga och vuxna är viktiga beståndsdelar i ett robust och öppet Västra Götaland. Tidiga insatser för att ge barn och unga goda förutsättningar att klara grundskolan och gymnasiet betyder mycket för deras välmående och möjlighet till framtida försörjning och god hälsa där elevhälsan har en viktig roll.

Arbetet behöver få en högre prioritering i det vardagliga arbetet i hälso- och sjukvården och inom den kommunala vård och omsorgen.

Vi behöver gemensamt utveckla områden inom folkhälsan

- social hållbarhet
- stöd för individens egenvård
- stöd till anhöriga/närstående
- socialsamhället och frivilliga/volontärverksamhet.

Den digitala utvecklingen kan bidra till såväl förebyggande som hälsofrämjande insatser. Alla människor ska ha möjlighet till ökad kontroll över sin egen hälsa, att kunna fatta informerade beslut och i större utsträckning klara sig själva. Olika digitala stödprogram, egenmonitorering och lättillgänglig information är exempel på nya arbetssätt.

Huvudmännen bör var och en samt gemensamt öka tillgängligheten till förebyggande insatser. Särskilt fokus på gemensamma målgrupper.

9.2 Utveckla Personcentrerade arbetssätt

Inom hälso- och sjukvården pågår en utveckling till personcentrerade arbetssätt. Det personcentrerade arbetssättet syftar till att patienten är en medskapare i sin vård utifrån sina behov, erfarenheter och resurser. En patient får inte objektifieras till en sjuk kropp, ett tillstånd eller en diagnos. Arbetssättet innebär att utgångspunkten är den enskildes egna resurser och målsättningar med insatserna. Verksamheterna ska underlätta och motivera patienten och/eller närstående att vara delaktiga kring beslut som rör den egna personen. En person kan vara delaktig i vårdprocessen och beslut i olika

hög grad och som professionell är det viktigt att i kommunikationen vara lyhörd för varje persons preferenser.

Med detta som utgångspunkt görs en samordnad individuell plan (SIP) där patient och/eller närstående samt parter är delaktiga i hela processen. Delaktighet är grundläggande i personcentrerat arbetssätt och innebär bland annat att det finns utrymme för patienten och/eller närstående att uttrycka frågor och eventuell oro.

9.3 Stärk samverkanskultur för att öka tillit mellan huvudmännen

En av de viktigaste åtgärderna för att öka kraften i genomförandet är en organisationskultur baserad på tillit. Alla grupper i samverkan ska tydliggöra och skapa förutsättningar för en stark samverkan. I detta arbete krävs att struktur som hänger samman och att avtal och andra styrande dokument speglar en vilja av samsyn, samverkan och tillit.

Några exempel från Socialstyrelsen som har lyfts fram särskilt som stöd för omställning mot en god och nära vård är följande:

- Attityd- och kulturförändring för en god och nära vård som främjar samverkan
- Kunskap om styrning och ledning av hälso- och sjukvård respektive socialtjänst för chefer i kommuner och regioner för att underlätta samverkan
- Personcentrerat bemötande i såväl fysiska som digitala möte

9.4 Stärk kontinuitet och samordningen mellan huvudmännen

Vi behöver säkerställa kontinuiteten inom stöd, vård och omsorgsprocesser. I god och nära vård spelar kontinuitet en viktig roll, främst för den enskilde men också för verksamhetens effektivitet. När kontinuiteten brister är det sannolikt att den enskilde söker stöd, vård och omsorg i högre utsträckning. Genom kontinuitet i vård- och stödkontakten möjliggörs en relation som skapar tillit och trygghet hos den enskilde. Det ökar förutsättningarna för god och säker vård och omsorg. Det är särskilt angeläget för multisjuka i alla åldrar.

Inom ramen för arbetet med Färdplan läns gemensamma strategin för god och nära vård ska den samordnade individuella planen, fast läkarkontakt, fast vårdkontakt samt fast omsorgskontakt utvecklas och stärkas.

9.4.1 Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt

Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt i primärvården är de enda samordnarfunktioner som är lagreglerade. Den fasta läkarkontakten samordnar vården mellan olika vårdenheter. En fast vårdkontakt bör kunna bistå den enskilde i att samordna vårdens insatser, informera om vårdssituationen, förmedla kontakter och vara den enskildes kontaktperson för andra delar av hälso- och sjukvården samt för socialtjänst och andra myndigheter.

9.4.2 Fast omsorgskontakt

Med en fast omsorgskontakt i socialtjänsten kan stödet och hjälpen bättre anpassas till den enskildes behov och önskemål. Om rollen ges vissa förutsättningar kan den bidra till bättre kontinuitet och ökad trygghet för såväl omsorgstagare, som anhöriga och personalen. Samordningsvinster kan uppnås då den fasta omsorgskontakten utgör ett viktigt stöd till anhöriga och närstående samt i det tvärprofessionella arbetslaget.

9.4.3 Samordnad individuell plan, SIP

Samordnad individuell plan, SIP är den enskildes dokument och samtidigt ett verktyg för samverkan. SIP ska erbjudas alla oavsett ålder, diagnos, funktionsnedsättning eller behov och är patientens plan. SIP ger en samlad beskrivning av den enskildes pågående och planerade insatser, från kommun och region samt andra aktörer. Alla ska ha möjlighet att leva ett tryggt, meningsfullt och självständigt liv. Inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, förskola/skola ställs det stora krav på samordning. Arbetssätt som skapar tydlighet och överblick leder till förbättrad patientsäkerhet.

9.4.4 Patientkontrakt

Patientkontrakt består av flera delar som tillsammans ska bidra till samförstånd och delat ansvar mellan patienten och vården. Det har tillkommit för att uppnå delaktighet, samordning, tillgänglighet och samverkan inom regionens olika verksamheter. Patientkontraktet görs i första hand vid planering inom regionen och en SIP genomförs när det krävs samverkan mellan region och kommun.

9.5 Utveckling av arbetssätt med stöd av digitalisering

Teknisk utveckling, digitalisering och automation är starka drivkrafter i utvecklingen av vård och omsorg. Nya arbetssätt och verktyg inom e-hälsoområdet utgör ett viktigt stöd och vård och omsorgen behöver utvecklas och organiseras gemensamt för att säkerställa kontinuitet, trygghet och resurseffektivitet.

9.6 Utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet

Mobil nära vård gör det möjligt för patienter med komplexa vård- och omsorgsbehov att få vård i sitt eget hem, såväl ordinärt boende som särskilda boendeformer. Hälso- och sjukvård i hemmet bygger på samverkan mellan kommunens socialtjänst, primärvård (kommun och region) samt den specialiserade vården. Primärvården har patientansvar dygnet runt. Ett väl fungerande samarbete mellan primärvårdens två huvudmän och den specialiserade vården utifrån ett personcentrerat arbetssätt skapar trygghet och kontinuitet för både patient och medarbetare vilket leder till minskat behov av akuta vårdbesök.

Den medicinska utvecklingen samt utvecklingen inom medicinteknik och digitalisering möjliggör andra arbetssätt exempelvis digitala vårdmöten och egenmonitorering.

Målsättning för all hälso- och sjukvård är att ge förutsättningar för att patienten ska få ett självständigt liv med delaktighet och inflytande utifrån sina förutsättningar och preferenser.

10 Stärk grundläggande förutsättningar i samverkan

För att utveckla en god och nära vård i samverkan finns det grundläggande förutsättningar som behöver stärkas för att kunna genomföra de förändringar som krävs.

10.1 Digitala hjälpmedel/välfärdsteknik

Digitaliseringen genomsyrar dagens samhälle. Rätt använd skapar digitaliseringen trygghet vilket stödjer den enskilde till egen vård och minskar därigenom behovet av vård. Det kan också bidra till ökad tillgänglighet och patientsäkerhet. Samtidigt ökar behovet av att ta hänsyn till bedömningar av risk, etik och sårbarhet, bland annat kopplat till personlig integritet. Med hjälp av sammanhållna och användarvänliga IT-stöd kan information presenteras och överföras på ett säkrare och effektivare sätt och säkerställa koordinerade insatser till den enskilde. Därmed kan personal inom stöd, vård och omsorg, oberoende av geografiska, organisatoriska eller tekniska gränser, planera och utföra insatser av hög kvalitet.

För personalen ska e-hälsolösningar vara ett konkret stöd. De ska göra det enklare att fatta beslut, minska administrationen och ge mer tid till det personliga mötet med patienter och brukare.

Stöd och behandling via digitala tjänster samt digitala vårdmöten är redan etablerade arbetssätt. Dock behöver tjänsterna vidareutvecklas och bli en del av allas vardag. En samordnad utveckling är nödvändig i länet.

10.2 Gemensam vårdinformation

En patientsäker vård bygger på att information om den enskilde som behövs för vårdens genomförande finns tillgänglig. För att skapa en gemensam plattform krävs både samverkan och gemensamma arbetssätt. Digitalisering och informationsmiljö hänger tätt ihop och behöver prioriteras i samverkan.

10.3 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

För att säkerställa kvaliteten i god och nära vård är det angeläget med löpande kompetensutveckling inom alla delar av välfärdens område. Det gäller alla personalkategorier. Utbildningsåtgärder behöver gemensamt struktureras så att de enklare kan integreras och bidra till nya arbetssätt.

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom vård och omsorg och omfattar områdena; kunskapsstöd, uppföljning och analys. På sikt kan en gemensam informationsmiljö göra ny kunskap tillgänglig genom beslutsstöd och digitala utbildningar. Informationsmiljön behöver på sikt även omfatta socialtjänstens område för att säkerställa helhetsperspektiv för den enskilde.

Vikten av forskning, utveckling och implementering av ny kunskap behöver lyftas fram. Den gemensamma tvärprofessionella forskningen inom välfärdens

område kan ge oss nödvändig kunskap om hur helheten för den enskilde kan utvecklas.

Förutom att ta fram kunskapsstöd och implementera dem, behövs metoder för att omsätta ny kunskap till praktiskt arbete och att analysera resultat. Det ska sedan omsättas och integreras i löpande förbättringsarbete och lärande på ett systematiskt sätt.

En gemensam, långsiktig och stabil struktur för kunskapsutveckling i länet ska ingå i arbetet framöver.

Nya former för kunskapsutveckling som stödjer en god och säker, tillgänglig och effektiv vård och omsorg för invånarna i Västra Götaland bör tas fram och kopplas till nationella och regionala riktlinjer. Nya former för kunskapsutveckling som stödjer en god och säker vård och omsorg för invånarna i Västra Götaland bör tas fram och kopplas till nationella och regionala riktlinjer.

Framtagandet av Läns gemensamma medicinska riktlinjer har startat. Detta ger oss en möjlighet att utforma vårdens processer på ett patientsäkert och gemensamt sätt.

10.4 Kompetensförsörjning

Vi behöver lösa vårdens och omsorgens kompetensförsörjning på ett långsiktigt, hållbart sätt och säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Vi behöver gemensamt bedöma tillgång och efterfrågan på personal och erbjuda kompetensutveckling och utbildningsstöd till våra medarbetare. Att attrahera och behålla kompetens är en gemensam investering. En samlad dialog med utbildningsanordnare och planering av verksamhetsförlagd utbildning stärker vård- och omsorgsområdet som helhet. Det gör vi för att invånarna i Västra Götaland ska få tillgång till god vård på lika villkor.

10.5 Verksamhetsutveckling och implementering

Verksamhetsnära forskning och utveckling, med aktiv medverkan av den enskilde, kan tillsammans skapa förutsättningar för en kunskapsbaserad och nära vård. Den enskildes medverkan i utvecklingen av god och nära vård är en förutsättning för att utveckla innovativa lösningar och nya arbetssätt.

För att nya verktyg och arbetssätt ska få genomslag krävs implementering. Det räcker sällan med att upprätta riktlinjer för att få genomslag inom verksamheterna. En ny riktlinje och/eller rutin måste förankras lokalt för att implementeringen ska lyckas.

Vi behöver utveckla utförandet av stöd, vård och omsorg inom god och nära vård utifrån ett personcentrerat förhållningssätt.

11 Gemensamt ansvar - Ledning och styrning

Huvudmän och vårdgivare behöver utveckla ett samarbete som upplevs gränslöst för den enskilde för att säkerställa ett gott stöd och en god vård och omsorg. Det är viktigt att den enskilde är med och har inflytande över sin vård och behandling.

Inblandade – regionens olika verksamheter och kommunen, genom social- och skolförvaltning med flera – har ett särskilt ansvar att leda arbetet tillsammans. Brist på tillit mellan huvudmännen försvårar uppdraget till att utveckla en god och nära vård. Den samlade ledningen och styrningen behöver karaktäriseras av helhetssyn, samarbete och tillit, i såväl struktur som kultur och faktiska beslut.

Ledarskapet och dialogens betydelse är viktig för att skapa förutsättningar för mod, vilja och uthållighet hos chefer och medarbetare i de förändringar som krävs.

Inom Västra Götaland finns sen flera år tillbaka en utvecklad samverkan inom Vårdsamverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen. Samrådsorganet (SRO) samt Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG, är den regionala ledningsstrukturen för samverkan mellan länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen. Det finns sex delregionala vårdsamverkansområden. Samverkan behöver ske på flera organisatoriska nivåer: läns gemensam, delregional och lokal nivå.

12 Från Färdplan - läns gemensam strategi för god och nära vård till genomförande

Färdplanen - läns gemensamma strategin för god och nära vård är ett dokument som anger inriktningen av utvecklingen inom god och nära vård för alla berörda aktörer och målgrupper. Till strategin kopplas handlingsplaner utifrån målgrupp med gemensamt framtagna aktiviteter, mål och indikatorer.

På delregional nivå är uppdraget att vara ett stöd i implementering och uppföljning samt upprätta struktur för samverkansarenor mellan kommunerna och VGR på delregional och lokal nivå

Det är på lokal nivå; det där som det verkligen händer: utveckling av nya arbetssätt, implementering sker och utveckling av god och nära vård genomförs och utvärderas gemensamt.

Kommuner och regionen behöver fortsätta utveckla ett samarbete som upplevs gränslöst för den enskilde för att säkerställa en god hälsa, vård och omsorg. Samarbetet behöver stärkas och utvecklas på lokal nivå och bli en del av det vardagliga arbetet.

LÄNSGEMENSAM UTVECKLINGSSTRATEGI

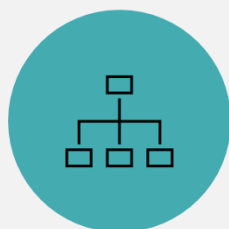
Inriktningen

HANDLINGSPLANER UTIFRÅN MÅLGRUPP

Aktiviteter, mål och indikatorer

DELREGIONAL NIVÅ

Stöd och struktur i implementering och uppföljning

LOKAL NIVÅ utveckling av nya arbetssätt, implementering sker

Utveckling av god och nära vård genomförs och utvärderas gemensamt

13 Läns gemensam uppföljning och analys

Utifrån Färdplan - läns gemensamma strategin för god och nära vård, hälso- och sjukvårdsavtalet och tydliggörande av primärvårdsuppdraget i hälso- och sjukvårdslagen ska en gemensam analys och uppföljning löpande tas fram. Målsättningen att kunna följa utvecklingen mot en god och nära vård.

Verksamheternas tillgång till gemensamma data för uppföljning, prioritering och förbättringsarbete är en viktig utvecklingsfråga. Inom ramen för SKR pågår ett arbete med att ta fram förslag till indikatorer inom nära vård.

Ytterligare sätt att följa arbetet är att analysera de avvikelser som sker i samverkanssituationer. Analyser av avvikelser ska göras lokalt, delregionalt samt läns gemensamt och ligga till grund för ett ständigt förbättringsarbete.

Missiv

Färdplan - läns gemensam strategi för god och nära vård

Alla som bor och verkar i Västra Götaland ska kunna leva ett gott liv. Nyckeln till Västra Götalands långsiktiga attraktivitet och konkurrenskraft är vår gemensamma förmåga att vara innovativa och ställa om till ett hållbart samhälle. God och nära vård är riktningen i omställningsarbetet.

Syftet med en omställning till en god och nära vård är att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans, utifrån den enskildes behov.

Färdplanen är en övergripande läns gemensam strategi som ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Den innehåller de områden som vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Den beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen, där takten i omställningen mot en god och nära vård behöver öka fram till 2030. Den läns gemensamma strategin ska bidra till ett kraftfullt genomförande.

Framgångsfaktorer för den nära vården är personcentrering som förhållningssätt, samverkan och tillit mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen samt en gemensam målbild som visar färdriktningen.

Sammanfattning av ändringar från remissversion

Färdplanen - läns gemensam strategi för god och nära vård har kompletterats med att den ska beakta barnkonventionens mål samt de läns gemensamma mål som sätts i den Regionala utvecklingsplanen (RUS).

Målgruppen har omformulerats sedan remissversionen för att minska risken för exkludering. Målgruppen är personer som behöver insatser och samordning från både region och kommun oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning.

Färdplanen - läns gemensam strategi för god och nära vård innehåller gemensamt prioriterade områden att kraftsamla kring. Sex förändrade arbetssätt beskrivs. Området "utveckling av mobila team som stöd för vård i hemmet" har reviderats. Primärvården har patientansvar dygnet runt och primärvården består av två huvudmän.

Läns gemensam uppföljning, analys och utveckling

Under arbete med Färdplan, Hälsö- och sjukvårdsavtalet och överenskommelserna har utvecklingsområden identifierats. De kommer omhändertas för att omsättas i Färdplan läns gemensam strategi för god och nära vård. Utvecklingsområdena kommer redovisas löpande på vardsamverkan.se. Genom läns gemensam uppföljning och analys följs både avtal och utveckling i sin helhet.

Fortsatt beslutsgång

SRO har den 24 februari, 2022 ställt sig bakom Färdplanen - läns gemensam strategi för god och nära vård och rekommenderar samtliga parter att var för sig besluta om att anta Färdplanen - läns gemensam strategi för god och nära vård.

Datum:

Datum:

Johnny Magnusson, Ordförande SRO,
Ordförande Regionstyrelsen

Axel Josefsson, Vice ordförande SRO,
Göteborgsregionens
kommunalförbund

UTKAST

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-02-17, Diarienummer: 2022-00054

Reviderad arbetsordning för förbundsfullmäktige

Förslag till beslut

Förbundsfullmäktige föreslås godkänna förslag till reviderad arbetsordning för förbundsfullmäktige, att gälla från och med 2023-01-01.

Sammanfattning av ärendet

2021-09-14 godkände förbundsfullmäktige förslag till reviderad politisk organisation för GR att gälla från och med 1 januari 2023. En reviderad förbundsordning har också godkänts av förbundsfullmäktige och skickats ut för godkännande av medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar.

Som en följd av den reviderade organisationen behöver revideringar göras i ett antal i styrdokument för GR:s politiska grupperingar. Beslut om godkännande av de reviderade styrdokumenten förutsätter att GR:s medlemskommuner godkänner reviderad förbundsordning för GR.

Föreliggande förslag till reviderad arbetsordning för förbundsfullmäktige har tagits fram.

Beslutsunderlag

- Förslag till reviderad arbetsordning för förbundsfullmäktige
- Protokollsutdrag § 120
- [Nu gällande arbetsordning för förbundsfullmäktige](#)

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Arbetsordning för förbundsfullmäktige

Utöver det som förskrivs i kommunallagen och övriga tillämpliga författningar gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

§ 1 Antal ledamöter och ersättare

Varje medlemskommun ska utse en ledamot och en ersättare i förbundsfullmäktige. Härutöver utses – efter folkmängden vid ingången av det år val av fullmäktige förrättas – ytterligare en ledamot och en ersättare för varje fullt tal av 20 000 invånare, dock ska antalet ledamöter utsedda av Göteborgs Stad begränsas till det antal som utses av övriga medlemskommuner tillsammans ökat med en.

§ 2 Uppgifter

Förbundsfullmäktige är högsta beslutande organ för GR och beslutar om verksamhetsinriktning och budget, årsredovisning, valärenden samt i ärenden av principiell beskaffenhet eller större vikt för förbundet.

§ 3 Sammanträden

Första sammanträdet med nyvalda förbundsfullmäktige hålls i december samma år val av fullmäktige ägt rum i hela landet för förrättande av val som ankommer på de nyvalda förbundsfullmäktige.

I övrigt hålls årligen två sammanträden, vanligen i juni och december månad. Extra sammanträde ska hållas om förbundsstyrelsen eller minst en tredjedel av förbundsfullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. Om det finns särskilda skäl kan ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

§ 4 Kallelse, föredragningslista och handlingar till sammanträden

Kallelse med ~~angivande av~~ information om tid och plats för sammanträden med fullmäktige samt de ärenden som ska behandlas ~~ärenden till sammanträde med fullmäktige~~ ska sändas till ledamöter och ersättare minst tio dagar före sammanträdet.

Förbundsstyrelsens förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som har satts upp på föredragningslistan ska tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet jämte de övriga handlingar som är av betydelse för ärendets bedömning

I kungörelsen om fullmäktiges sammanträden på den digitala anslagstavlan ska anges motioner, interpellationer, frågor och ärenden av större allmänt intresse. Föredragningslistan och tillhörande handlingar ska finnas på kommunalförbundets kansli.

§ 5 Rätt för utomstående att medverka

Förbundsfullmäktiges sammanträden är offentliga. Förbundsfullmäktige får i särskilt fall medge förtroendevald från medlemskommun eller sakkunnig att lämna uppgifter och delta i fullmäktiges överläggningar.

§ 6 Anmälan om hinder att delta i sammanträden samt ersättares tjänstgöring

Ersättare som inte tjänstgör kallas att närvara vid förbundsfullmäktiges sammanträden, men har inte rätt att delta i överläggningar och beslut.

Ledamot som inte kan delta i hela eller del av sammanträdet ska snarast anmäla detta till kommunalförbundets kansli, som kallar in den ersättare som är i tur att tjänstgöra.

Vid förfall för ordinarie ledamot inträder de valda ersättarna kommunvis i tjänstgöring i första hand för samma politiska parti som den ordinarie ledamoten, i andra hand enligt särskild överenskommelse inom respektive parti och i tredje hand i den ordning de har blivit valda. En ersättare kan aldrig tjänstgöra istället för ledamot från annan kommun än den ersättaren kommer ifrån.

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare som kommer efter sammanträdet början ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde.

§ 7 Fullmäktiges presidium

Förbundsfullmäktige väljer för varje mandatperiod en ordförande samt en eller två vice ordförande, vilka utgör presidiet.

Presidiet har till uppgift att före oktober månads utgång upprätta förslag till budget för revisorernas verksamhet. Budgeten fastställs av fullmäktige före december månads utgång.

Vid avgående fullmäktiges sista sammanträde under mandatperioden väljs en ledamot att utöva ordförandeskapet i nyvalda fullmäktige intill dess val av ordförande ägt rum.

§ 8 Motion

Motion ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter eller tjänstgörande ersättare.

Motion som inkommer till GR:s kansli tas upp i närmast därpå följande förbundsstyrelsesammanträde för beslut angående beredning, utan att anmälan först behöver göras i förbundsfullmäktige.

Efter att motionen har beretts tas den på nytt upp i förbundsstyrelsen senast vid det sammanträde som föregår nästföljande förbundsfullmäktigesammanträde, för förslag till beslut.

Förbundsstyrelsens förslag till beslut kan därefter behandlas i förbundsfullmäktige.

§ 9 Interpellation

Interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av ledamot eller tjänstgörande ersättare och ska lämnas in till kommunalförbundets kansli senast fjorton dagar före det sammanträde vid vilket den avses ställas.

Skriftligt svar överlämnas till interpellanten senast två dagar före det sammanträde då interpellationen ska bli besvarad. Svaret utdelas till ledamöter och ersättare vid sammanträdet.

Förbundsstyrelsens ordförande får överlämna besvarandet till någon annan i förbundsstyrelsen.

§ 10 Fråga

Fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av ledamot eller tjänstgörande ersättare och ska inlämnas till kommunalförbundets kansli senast fjorton dagar före det sammanträde vid vilket den avses framställas.

Frågan ska sändas till förbundsfullmäktige före sammanträdet.

Förbundsstyrelsens ordförande får överlämna besvarandet till någon annan i förbundsstyrelsen.

När fråga besvaras får bara den förbundsfullmäktige som ställt frågan och den som svarar delta i överläggningen.

§ 11 Beslutsförhet

Interpellation och fråga får besvaras även om antalet närvarande understiger hälften av förbundsfullmäktige.

§ 12 Omröstning

Omröstning sker enligt uppopslista, varvid ordföranden avger sin röst sist.

§ 13 Justering

Protokollet ska justeras av ordföranden och två andra ledamöter/tjänstgörande ersättare. Tiden för justeringen bestäms vid fullmäktiges sammanträden.

§ 14 Närvaro på distans

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter och ersättare närvarande på distans, i enlighet med vad som anges i 5 kap 16 § och 6 kap 24 § Kl. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans vid det enskilda mötet.

Förslag

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-02-17, Diarienummer: 2022-00053

Reviderat reglemente för förbundsstyrelsen

Förslag till beslut

Förbundsfullmäktige föreslås godkänna förslag till reviderat reglemente för förbundsstyrelsen, att gälla från och med 2023-01-01.

Sammanfattning av ärendet

2021-09-14 godkände förbundsfullmäktige förslag till reviderad politisk organisation för GR att gälla från och med 1 januari 2023. En reviderad förbundsordning har också godkänts av förbundsfullmäktige och skickats ut för godkännande av medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar.

Som en följd av den reviderade organisationen behöver revideringar göras i ett antal i styrdokument för GR:s politiska grupperingar. Beslut om godkännande av de reviderade styrdokumenten förutsätter att GR:s medlemskommuner godkänner reviderad förbundsordning för GR.

Föreliggande förslag till reviderat reglemente för förbundsstyrelsen har tagits fram.

Beslutsunderlag

- Förslag till reviderat reglemente för förbundsstyrelsen
- Protokollsutdrag § 120
- [Nu gällande reglemente för förbundsstyrelsen](#)

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Reglemente för förbundsstyrelsen

Inledning

Förbundsfullmäktige är högsta beslutande organ för GR och beslutar om verksamhetsinriktning och budget, årsredovisning samt i ärenden av principiell beskaffenhet eller större vikt för förbundet. Dess arbetsformer regleras i fullmäktiges arbetsordning.

Fullmäktige har genom detta reglemente utfärdat föreskrift om förbundsstyrelsens verksamhet och arbetsformer. Utöver det som förskrivs i kommunallagen och övriga tillämpliga författningar gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Styrelsens uppgifter och ansvar

Styrning och ledning

§ 1 Styrelsen är förbundets ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ett helhetsansvar för förbundets verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning, oavsett om verksamheten sker i nämnd, bolag eller annan form.

§ 2 Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av förbundets angelägenheter samt ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet i förbundet.

§ 3 Styrelsen ska inom ramen för sitt uppdrag ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs av de kommunala företag och stiftelser som GR helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Härei ingår att utse stämooombud.

§ 4 Styrelsen ska utse firmatecknare för förbundet.

§ 5 Styrelsen ska utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för förbundet.

§ 6 Styrelsen beslutar om instruktion till beredningsgrupper och förbundsdirektör. Styrelsen beslutar även om sin delegationsordning.

§ 7 Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på förbundets utveckling och ekonomiska ställning samt fortlöpande och i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

§ 8 Styrelsen ska övervaka att av fullmäktige fastställd verksamhetsinriktning och budget för förbundets verksamhet följs och att förbundets löpande förvaltning handhas på ett rationellt och ekonomiskt sätt.

§ 9 Styrelsen ska avge yttranden som ankommer på förbundet samt underrätta fullmäktige och förbundets medlemmar om yttranden som avgivits i viktiga frågor.

§ 10 Styrelsen är arkivmyndighet för GR samt GR:s hel- och majoritetsägda bolag.

§ 11 Styrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i dess verksamhet.

§ 12 Styrelsen ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig.

Ekonomi och medelsförvaltning

§ 13 Styrelsen ska ha hand om förbundets medelsförvaltning och annan ekonomisk förvaltning enligt fullmäktiges riktlinjer samt upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen.

§ 14 Styrelsen ska se till att bokföring och redovisning sker samt upprätta årsredovisning och delårsrapporter i enlighet med lagen om kommunal redovisning.

§ 15 Styrelsen ska hålla sig underrättad om förbundets verksamhet, dess utveckling, resultat och budget, period- och årsbokslut samt verksamhetsplanering.

Delegering från förbundsfullmäktige

§ 16 Ärenden av principiell beskaffenhet eller större vikt för förbundet ska beslutas av fullmäktige. Fullmäktige beslutar även om verksamhetsplan och detaljbudget. Styrelsen beslutar om yttranden över offentliga planer och utredningar samt i frågor som inte faller under annan nämnds ansvarsområde eller ankommer på fullmäktige.

§ 17 Styrelsen ansvarar för frågor som rör förhållande mellan förbundet som arbetsgivare och dess arbetstagare.

§ 18 Styrelsen beslutar om anställning av förbundsdirektör.

§ 19 Styrelsen kan ta upp lån och teckna borgen för lån inom ramar som regleras i riktlinjer för medelsförvaltningen.

§ 20 Styrelsen kan

- genom ombudgetering disponera eget kapital med utgångspunkt från den beräkningsmodell som visar GR:s behov av eget kapital i riskhänseende.

- ombudgetera maximalt 3 procent av den budgeterade omsättningen. Eventuellt negativt resultat till följd av att medel ianspråkats ur det egna kapitalet (överskjutande den bedömda miniminivån) behöver inte återställas inom ramen för balanskravet med åberopande av synnerliga skäl.

Styrelsen ska

- årligen i samband med årsredovisningen till fullmäktige åiterrapportera bedömd miniminivå för det egna kapitalet samt hur mycket medel som har ianspråktagits under året och hur dessa har nyttjats.

Styrelsens arbetsformer

§ 21. 24 ledamöter och 13 ersättare utses till förbundsstyrelsen utifrån det sammanlagda valresultatet i GR:s 13 kommuner. Alla kommunernas styrelseordförande ska beredas plats som ledamöter. Ytterligare kommunstyrelsepolitiker från varje kommun (oppositionsråd eller motsvarande) ska beredas plats som ersättare. Antal ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen utökas vid behov så att detta kan säkras.

§ 22 Av ledamöterna och ersättarna bör cirka hälften vara bosatta i Göteborgs stad. Återstående ledamöter och ersättare bör vara bosatta utanför Göteborgs stad men inom förbundets medlemskommuner. Tjänstgöringstiden för ledamöterna och ersättarna är fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige ägt rum.

§ 23 Varje ledamot har ett ansvar för att återkoppla styrelsens arbete till och förankra det i hemkommunen **samt föra in kommunala frågor med regionalt perspektiv till förbundsstyrelsen.**

§ 24 Vid förfall för ordinarie ledamot inträder de valda ersättarna i tjänstgöring i första hand för samma politiska parti som den ordinarie ledamoten, i andra hand enligt särskild överenskommelse inom respektive parti och i tredje hand i den ordning de har blivit valda.

§ 25 En ersättare som inte tjänstgör har rätt att vara med på överläggningen och få sin mening antecknad till protokollet.

§ 26 Styrelsen sammanträder på dag och tid som styrelsen bestämmer. Sammanträde ska också hållas om minst en tredjedel av styrelsens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

§ 27 Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdet. Kallelsen bör utfärdas skriftligen och vara ledamöterna och ersättarna tillhanda senast tio dagar före sammanträdet. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats samt åtföljas av föredragningslista och handlingar.

§ 28 Styrelsen får medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i styrelsen att närvara vid sammanträde med styrelsen. Förbundsfullmäktiges ordförande och vice ordförande har rätt att närvara vid styrelsens sammanträden. Styrelsen får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid styrelsens sammanträden.

§ 29 Styrelsen får handlägga ärenden bara när fler än hälften av ledamöterna eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

§ 30 Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Justering ska ske inom 14 dagar efter aktuellt möte. Styrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

§ 31 Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före justeringen av protokollet.

§ 32 Tillkännagivande om justering av protokoll från sammanträden ska ske på Göteborgs stads anslagstavla.

Presidiet som arbetsutskott

§ 33 Fullmäktige utser ordförande och tre vice ordföranden i styrelsen. Dessa utgör styrelsens presidium som tillika är arbetsutskott. **Ordförande och andre vice ordförande ska vara bosatta i Göteborgs stad. Förste och tredje vice ordförande ska vara bosatta i någon av övriga medlemskommuner.**

Politiska beredningsgrupper

§ 34 Enligt förbundsordningen kan styrelsen för ärendens beredning utse politiskt sammansatta beredningsgrupper. Styrelsen kan även utse tillfälliga beredningsgrupper. Beredningsgruppernas uppdrag tydliggörs i en instruktion. Utbildningsgruppen - antagningsnämnd som är utsedd av fullmäktige - har även i uppgift att bereda ärenden till styrelsen. Utbildningsgruppens uppdrag tydliggörs i ett reglemente.

Rutiner för initiativ, yrkanden och förslag

§ 35 Förtroendevalda i fullmäktige har möjlighet att ta initiativ i form av motioner, interpellationer och frågor till fullmäktige.

§ 36 Varje revisor får väcka ärenden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning om ärendet rör granskningen av verksamheten i nämnden eller beredningen.

§ 37 Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden. Förslag som inkommer till GR från ledamot i styrelsen och är ställda till styrelsen tas upp vid närmast därpå följande presidiesammanträde. Därefter översänds förslaget till styrelsen för ställningstagande. Om styrelsen bedömer att förslaget ska beredas återremitteras det till GR:s kansli alternativt till berörd beredningsgrupp. Efter att förslaget har beretts tas det på nytt upp i presidium/styrelse för förslag till beslut.

§ 38 Yrkanden vid styrelsesammanträden ska göras i samband med att ärendet behandlas. Längre yrkanden ska vara skriftliga och lämnas till ordföranden i samband med att yrkandet ställs.

Närvaro på distans

§ 39 Förbundsstyrelsen får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter och ersättare närvarande på distans, i enlighet med vad som anges i 5 kap 16 § och 6 kap 24 § Kl. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans vid det enskilda mötet.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-02-21, Diarienummer: 2022-00059

Instruktion för förbundsstyrelsens politiska beredningsgrupper

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna förslag till instruktion för förbundsstyrelsens politiska beredningsgrupper, att gälla från och med 2023-01-01.

Sammanfattning av ärendet

2021-09-14 godkände förbundsfullmäktige förslag till reviderad politisk organisation för GR att gälla från och med 1 januari 2023. En reviderad förbundsordning har också godkänts av förbundsfullmäktige och skickats ut för godkännande av medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar.

Som en följd av den reviderade organisationen behöver revideringar göras i ett antal i styrdokument för GR:s politiska grupperingar. Beslut om godkännande av de reviderade styrdokumenten förutsätter att GR:s medlemskommuner godkänner reviderad förbundsordning för GR.

Föreliggande förslag till instruktion för förbundsstyrelsens politiska beredningsgrupper har tagits fram.

Beslutsunderlag

- Förslag till instruktion för förbundsstyrelsens politiska beredningsgrupper
- Protokollsutdrag § 120
- [Nu gällande instruktion för politiska styrgrupper](#)

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Instruktion för förbundsstyrelsens politiska beredningsgrupper

Inledning

Enligt förbundsordningen kan förbundsstyrelsen för ärendens beredning utse politiskt sammansatta beredningsgrupper knutna till de arbetsområden som beskrivs i ändamålsparagrafen. Tre fasta beredningsgrupper finns inom GR: Beredningsgruppen för arbetsmarknad, beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad och beredningsgruppen för social välfärd. Den av förbundsfullmäktige utsedda antagningsnämnden/utbildningsgruppen har även i uppgift att bereda ärenden till styrelsen utifrån sitt arbetsområde. Utbildningsgruppens verksamhet regleras i ett reglemente. Förbundsstyrelsen kan även utse tillfälliga beredningsgrupper.

Beredningsgruppernas uppgifter och ansvar

§ 1 Beredningsgrupperna arbetar på uppdrag av förbundsstyrelsen. De har till uppgift att:

- bereda ärenden till förbundsstyrelsen
- omvärldsbevaka inom sitt sakområde
- ta egna initiativ och lämna förslag till förbundsstyrelsen

Mer specifikt, utifrån de arbetsområden som beskrivs i förbundsordningens ändamålsparagraf 3, kan beredningsuppdraget innebära att:

- Medverka till att skapa en gemensam plattform för omvärldsorientering, debatt och förmedling av framtidsbilder samt svara för planering av regional karaktär.
- Bevaka det sakpolitiska området genom uppvaktningar, beredning av remissyttranden samt vid behov dialog med lokala, regionala, nationella och internationella myndigheter och organisationer i frågor av gemensamt intresse.
- Sprida idéer och stimulera till erfarenhetsutbyte.
- Verka för regionala verksamheters finansiering.
- Initiera och driva gemensamma utvecklingsprojekt tillsammans med medlemskommunerna och andra relevanta samverkansparter samt verka för alternativt säkerställa finansiering för genomförandet.
- Vid behov föra dialog med de nätverk med tjänstepersoner som finns inom det sakpolitiska området.

- Vid behov föra dialog med övriga beredningsgrupper samt utbildningsgruppen i frågor som berör flera sakpolitiska områden.

§ 2 Beredningsgrupperna ska inom sina respektive sakpolitiska ansvarsområden förhålla sig till de av fullmäktige antagna mål- och strategidokument (Exempelvis Hållbar tillväxt och Strukturbild) samt den av fullmäktige antagna strategiska inriktningen för aktuell period. Utifrån den strategiska inriktningen ska beredningsgrupperna till den årliga budgetprocessen föreslå fokusområden för året inför uppföljning i delårsbokslut och årsredovisning.

§ 3 Ärenden till beredningsgruppen kan väckas av ledamot i beredningsgruppen eller via förbundsstyrelsen eller dess presidium, annan beredningsgrupp, tjänsteperson på GR med ansvar för berört sakpolitiskt område eller tjänstepersonsnätverk inom berört sakpolitiskt område

Beredningsgruppen för arbetsmarknad

§ 4 Beredningsgruppen för arbetsmarknad ska bereda och bevaka frågor relaterat till kommunernas samverkan inom arbetsmarknadsområdet. Arbetsmarknadspolitiken är en nationell angelägenhet och staten har ansvaret. Men politiken behöver en lokal anpassning och förankring.

Beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad

§ 5 Beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad ska bereda och bevaka frågor relaterat till fysisk planering, infrastruktur samt klimat och miljö. Beredningsgruppen ska även utgöra delregionalt kollektivtrafikeråd (DKR) för Göteborgsregionen.

Beredningsgruppen för social välfärd

§ 6 Beredningsgruppen för social välfärd ska bereda och bevaka frågor inom social välfärd inklusive hälso- och sjukvård på delregional nivå. Häri ingår samarbete inom Västkom samt dialog med relevanta vårdssamverkansorganisationer och inom samverkansstrukturer med Västra Götalandsregionen.

Beredningsgruppernas arbetsformer

§ 7 Varje beredningsgrupp består av 15 ledamöter. Av ledamöterna bör tre vara bosatta i Göteborgs stad. Återstående ledamöter bör vara bosatta utanför Göteborgs stad men inom förbundets medlemskommuner. Tjänstgöringstiden för ledamöterna och ersättarna är fyra år räknat från att de utses vid den

nyvalda styrelsens första sammanträde året efter det år då val av fullmäktige ägt rum.

§ 8 De 15 ledamöterna i varje beredningsgrupp nomineras direkt av kommunerna, utifrån valresultatet i respektive kommun. Till respektive beredningsgrupp nominerar Göteborg tre ledamöter och övriga medlemskommuner en ledamot vardera. Varje kommun avgör från vilka partier dessa representanter ska hämtas.

Ledamöterna ska, för att säkra kommunal förankring och möjliggöra relevanta inspel från kommunen till beredningsgruppen, utgöras av representanter i kommunal nämnd inom relevant sakpolitiskt område. Det innebär att, till beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad utses i första hand personer ur samhällsbyggnadsnämnd eller motsvarande, alternativt kommunstyrelsen, till beredningsgruppen för social välfärd utses i första hand personer ur socialnämnd eller motsvarande, alternativt kommunstyrelsen, till beredningsgruppen för arbetsmarknad utses i första hand personer ur nämnd som hanterar arbetsmarknadsfrågor, alternativt kommunstyrelsen. Varje ledamot har ett ansvar för att återkoppla beredningsgruppens arbete till och förankra det i hemkommunen samt föra in kommunala frågor med regionalt perspektiv till beredningsgruppen.

Beredningsgrupperna kompletteras härefter med representanter från de partier som finns representerade i förbundsstyrelsen men som inte fått en plats genom medlemslogiken. Antalet ledamöter i beredningsgrupperna blir därmed minst 15 och kan variera mellan mandatperioderna. Valberedningens representanter har uppdraget att i dialog med respektive parti regionalt säkra denna komplettering.

Beredningsgrupperna väljs av förbundsstyrelsen. Beredningsgrupperna kan adjungera in ytterligare representanter om så bedöms relevant.

§ 9 Beredningsgruppernas presidier, ordförande och vice ordförande, utses av förbundsstyrelsen. Ordförande- och vice ordförandeposterna delas lika mellan Göteborgs stad och övriga medlemskommuner. Då Göteborgs stad har ordförandeposten i utbildningsgruppen innebär det att Göteborg bör ha ordförandeposten i en av styrgrupperna och vice ordförandeposten i de två övriga. Valberedningen har uppdraget att föreslå denna fördelning.

§ 10 Beredningsgruppernas presidier, ordförande och vice ordförande, adjungeras till förbundsstyrelsen för hela mandatperioden.

§ 11 Beredningsgrupperna bör sammanträda minst lika många gånger som styrelsen, dvs. 6-7 ggr per år. Sammanträdena bör tidsmässigt äga rum före sammanträdena i styrelsens presidium/arbetsutskott, för att säkerställa att ett ärende till styrelsen följer tidplanen.

§ 12 Beredningsgruppernas beslut protokollförs och anmäls löpande till styrelsen.

§ 13 Varje beredningsgrupp ska årligen få möjlighet att informera styrelsen om sitt arbete.

§ 14 Varje beredningsgrupp har mandat att själva lägga upp sin kommunikationsstrategi så att förbundsstyrelsen och medlemskommunerna på bästa sätt informeras om det arbete som pågår.

§ 15 Beredningsgruppernas budget ryms inom ramen för det aktuella verksamhetsområdet som är definierat i verksamhetsplan och detaljbudget.

Förslags

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-02-21, Diarienummer: 2022-00060

Reviderad instruktion för GR:s valberedning

Förslag till beslut

Förbundsfullmäktige föreslås godkänna förslag till reviderad instruktion för valberedningen, att gälla från och med 2023-01-01.

Sammanfattning av ärendet

2021-09-14 godkände förbundsfullmäktige förslag till reviderad politisk organisation för GR att gälla från och med 1 januari 2023. En reviderad förbundsordning har också godkänts av förbundsfullmäktige och skickats ut för godkännande av medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar.

Som en följd av den reviderade organisationen behöver revideringar göras i ett antal i styrdokument för GR:s politiska grupperingar. Beslut om godkännande av de reviderade styrdokumenterna förutsätter att GR:s medlemskommuner godkänner reviderad förbundsordning för GR.

Föreliggande förslag till instruktion för GR:s valberedning har tagits fram.

Beslutsunderlag

- Förslag till instruktion för valberedningen
- Protokollsutdrag § 120
- [Nu gällande instruktion för valberedningen](#)

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Instruktion för valberedningen

GR:s förbundsfullmäktige väljer vid första sammanträdet inför ny mandatperiod en valberedning för mandatperioden med uppdraget att bereda val till politiska grupperingar inom GR.

Principer och utgångspunkter

§ 1. Valberedningen ska utgöras av nio ledamöter och nio ersättare. Om mandatfördelningen inom Göteborgsregionen efter valet leder till att fler än nio partier ingår i förbundsstyrelsen, ska antalet ledamöter och ersättare i valberedningen utökas så att alla partier med mandat i förbundsstyrelsen ingår. Göteborgs stad innehar ordförandeposten. Ledamöter och ersättare bör ha ett stort regionalt engagemang och god kännedom om regionala förhållanden.

§ 2. Tre perspektiv ska bevakas i valberedningens arbete: politisk representation, kommunal förankring och könsfördelning. Partierna på det lokala planet i medlemskommunerna ska i nomineringsarbetet till GR beakta dessa tre perspektiv.

Politisk representation:

De 13 kommunerna i Göteborgsregionen utgör ett gemensamt valområde, och det sammanlagda röstetalet i kommunerna ligger till grund för mandatfördelningen i förbundsstyrelsen, nämnderna (skolnämnd och utbildningsgrupp), revision, valberedning samt ISGR:s styrelse och representation i BRG (Business Region Göteborg). Fördelningsnyckel för mandatfördelning inom dessa grupper är den jämkade uddatalsmetoden.

Kommunal förankring:

Alla 13 kommuner ska vara representerade i förbundsstyrelsen, utbildningsgruppen och beredningsgrupperna. Även i övriga politiska organ ska det vara en god kommunal spridning. Avseende beredningsgrupperna ska valda representanter, för att säkra kommunal förankring, utgöras av representanter i kommunal nämnd inom relevant sakpolitiskt område. Alla kommunernas KSO:er samt ytterligare KS-politiker/oppositionsråd eller motsvarande ska vara representerade i förbundsstyrelsen.

Könsfördelning:

Jämställdhetsperspektivet ska beaktas vid tillsättande av representanter i GR:s organ. ~~Strävan är att inget kön ska ha en större andel än 60 procent av styrelsens/gruppens mandat.~~

Uppgifter och ansvar

§ 3. Valberedningen har i uppdrag att bereda val till

- förbundsfullmäktiges¹ politiskt tillsatta nämnder och beredningar inklusive förbundsstyrelsen och dess arbetsutskott, samt revisionsgruppen och valberedningen.
- förbundsstyrelsens beredningsgrupper
- bolaget ISGR
- övrig politisk representation i GR,

§ 4. GR:s valberedning bör tidsmässigt samordna sitt arbete med valberedningsarbetet inom de samarbetsorgan till vilka GR har i uppgift att nominera representanter.

§ 5. För det av GR majoritetsägda bolaget Gryning Vård AB ansvarar kommunalförbunden i Västra Götaland för valberedningsarbetet. Styrelsen tillsätts ej politiskt. Valberedningen har endast rollen att föreslå lekmannarevisor.

§ 6. För att säkerställa att GR:s principer för val tillämpas, har ett förtydligande gjorts i förbundsordningen om att lagen om proportionellt valsätt inte ska tillämpas vid val till styrelse, nämnder, utskott, beredningsgrupper och revisionsgrupp (se KL 9 kap 8 §).

§ 7. Valberedningen avslutar sin tjänstgöring för mandatperioden i samband med det sista sammanträdet med förbundsfullmäktige. Den avgående valberedningen utses vid det sista sammanträdet till tillfällig valberedning för det första sammanträde med det nya förbundsfullmäktige, med uppgiften att utse ny valberedning för den kommande mandatperioden.

Arvoden

§ 8. Valberedningens presidium utgör arvodesberedning och valberedningen ska ta fram förslag på arvoden för kommande mandatperiod. Beslut fattas av avgående förbundsfullmäktige vid sista sammanträdet för mandatperioden.

Förbundsstyrelsen

§ 9. 24 ledamöter och 13 ersättare utses till förbundsstyrelsen utifrån det sammanlagda valresultatet i GR:s 13 kommuner. Fördelningen av dessa

¹ Förbundsfullmäktiges ledamöter och ersättare väljs av respektive kommuns fullmäktige utifrån valresultatet i kommunen.

partimandat sker genom den jämkade uddatalsmetoden. Alla kommunernas styrelseordförande ska beredas plats som ledamöter. Ytterligare en kommunstyrelsepolitiker från varje kommun (oppositionsråd eller motsvarande) ska beredas plats som ersättare. Strävan är att samtliga av dessa ska beredas plats inom ramen för partimandaten (24+13).

Göteborgs stad bör i kraft av storlek få cirka hälften av partimandaten, såväl vad gäller ledamötsplatser som ersättarplatser.

Valberedningens representanter har uppdraget att i dialog med respektive parti lokalt/regionalt prioritera detta arbetssätt. Partierna bör ta ansvar för att hitta en samordning på GR-nivå som valberedningen kan jobba efter.

De KSO:er samt ytterligare KS-politiker/oppositionsråd eller motsvarande som trots denna strävan inte fått partimandat bereds plats som ledamöter respektive ersättare. Antalet ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen utökas så att detta kan säkras. Det innebär att styrelsen består av minst 24 ledamöter och minst 13 ersättare och att antalet kan variera mellan mandatperioderna.

De valda ersättarna ska vid förfall för ordinarie ledamot inträda i tjänstgöring i första hand för samma politiska parti som den ordinarie ledamoten, i andra hand enligt särskild överenskommelse inom respektive parti och i tredje hand i den ordning de har blivit valda.

§ 10. Fullmäktige utser ordförande och tre vice ordföranden i styrelsen. Dessa utgör styrelsens presidium som tillika är arbetsutskott. Ordförande och andre vice ordförande ska vara bosatta i Göteborgs stad. Förste och tredje vice ordförande ska vara bosatta i någon av övriga medlemskommuner.

Nämnder

Utbildningsgruppen

§ 11. Utbildningsgruppen är antagningsnämnd och utses av förbundsfullmäktige. De 16 ledamöterna utses utifrån det sammanlagda valresultatet i GR:s 13 kommuner. Fördelningen av dessa partimandat sker genom den jämkade uddatalsmetoden.

Göteborg ska ha fyra ledamöter, övriga medlemskommuner en ledamot vardera. Utbildningsgruppen kan adjungera in ytterligare representanter om så bedöms relevant.

Utbildningsgruppen fungerar även som beredning till förbundsstyrelsen gällande utbildningsfrågor.

Ledamöterna ska, för att säkra kommunal förankring, utgöras av representanter i kommunal nämnd inom relevant sakpolitiskt område. Det innebär att till utbildningsgruppen i första hand utses personer ur utbildningsnämnd eller motsvarande.

§ 12. Utbildningsgruppens presidium, ordförande och vice ordförande, utses av förbundsfullmäktige. Ordförande och vice ordförande bör i första hand hämtas från presidium i kommunal utbildningsnämnd eller motsvarande, i andra hand bland representanter i kommunal nämnd inom relevant sakpolitiskt område. Ordförande ska vara bosatt i Göteborgs stad och vice ordförande i någon av övriga medlemskommuner

Utbildningsgruppens presidium, ordförande och vice ordförande, adjungeras till förbundsstyrelsen för hela mandatperioden.

Skolnämnd för ISGR

§ 13. Skolnämnden utgörs av de politiskt tillsatta representanterna i bolagsstyrelsen för ISGR, ledamöter och ersättare. Företagsrepresentanterna i bolagsstyrelsen ingår inte i nämnden men adjungeras dit. **Bolagsstyrelsen utses utifrån det samlade valresultatet för 13 kommuner och via den jämkade uddatalsmetoden.**

Beredningsgrupper

§ 14. Förbundsstyrelsen har tre beredningsgrupper med uppdrag att bereda frågor till förbundsstyrelsen och omvärldsbevaka inom sitt sakområde. Beredningsgrupper finns inom områdena arbetsmarknad, miljö och samhällsbyggnad samt social välfärd.

Kommunens ansvar

De 15 ledamöterna i varje beredningsgrupp nomineras direkt av kommunerna, utifrån valresultatet i respektive kommun. Till respektive beredningsgrupp nominerar Göteborg tre ledamöter och övriga medlemskommuner en ledamot vardera. Varje kommun avgör från vilka partier dessa representanter ska hämtas. Ledamöterna ska, för att säkra kommunal förankring, utgöras av representanter i kommunal nämnd inom relevant sakpolitiskt område. Det innebär att, till beredningsgruppen för miljö och samhällsbyggnad utses i första hand personer ur samhällsbyggnadsnämnd eller motsvarande, till beredningsgruppen för social välfärd utses i första hand personer ur socialnämnd eller motsvarande, till beredningsgruppen för arbetsmarknad utses i första hand personer ur nämnd som hanterar arbetsmarknadsfrågor.

GR:s valberednings ansvar

Beredningsgrupperna kompletteras häfter med representanter från de partier som finns representerade i förbundsstyrelsen men som inte fått en plats genom medlemslogiken. Antalet ledamöter i beredningsgrupperna blir därmed minst 15 och kan variera mellan mandatperioderna. Valberedningens representanter har uppdraget att i dialog med respektive parti regionalt säkra denna komplettering.

Beredningsgrupperna väljs av förbundsstyrelsen. Beredningsgrupperna kan adjungera in ytterligare representanter om så bedöms relevant.

§ 15. Beredningsgruppernas presidier, ordförande och vice ordförande, utses av förbundsstyrelsen. Ordförande- och vice ordförandeposterna delas lika mellan Göteborgs stad och övriga medlemskommuner. Då Göteborgs stad redan har ordförandeposten i utbildningsgruppen innebär det att Göteborg bör ha ordförandeposten i en av styrgrupperna och vice ordförandeposten i de två övriga. Beredningsgruppernas presidier, ordförande och vice ordförande, adjungeras till förbundsstyrelsen för hela mandatperioden.

Övrig politisk representation

ISGR AB

§ 16. Ledamöter och ersättare (7 ledamöter och 5 ersättare) samt lekmannarevisorer i det av GR helägda regionala bolaget Göteborgsregionens internationella skola AB (ISGR). Bolagsstyrelsen utses utifrån det samlade valresultatet för 13 kommuner och via den jämkade uddatalsmetoden. Dessutom tillkommer företagsrepresentanter som nomineras via bolaget.

BRG

§ 17. GR:s tre representanter i det av Göteborgs stads helägda bolaget Business Region Göteborg AB (BRG). Utses via den jämkade uddatalsmetoden.

Västkuststiftelsen

§ 18. GR:s två ledamöter och en ersättare i styrelsen för Stiftelsen för Västsvenska Fritidsområden (Västkuststiftelsen). Utses via den jämkade uddatalsmetoden.

Övrigt

§ 19. Övriga representanter för GR i organ såsom Stiftelsen Korsvägen, Västkoms årsstämma, osv.

Regionala bolag

§ 20. Att i samband med val vara behjälplig i valberedningsarbetet inom de regionala bolagen Renova, Gryaab och Grefab, utifrån ägarrådets önskemål.

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Bo Andersson, ekonomichef

Datum: 2022-02-12, diarienummer: 2021-00104

Årsredovisning för GR avseende år 2021

Förslag till beslut

Förbundsfullmäktige föreslås fastställa föreliggande årsredovisning för Göteborgsregionen (GR) för år 2021 huvudsakligen innefattande verksamhetsberättelse, förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning samt kassaflödesanalys.

Förbundsfullmäktige föreslås översända årsredovisningen till medlemskommunerna för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till årsredovisning för GR 2021 har tagits fram enligt bilaga.

Göteborgsregionen växer och hade vid utgången av det gångna året drygt en miljon invånare. Tillsammans med våra medlemskommuner och samverkanspartners har vi fortsatt att utveckla GR som mötesplats och samverkansorgan i syfte att skapa mervärde. Årsredovisningen visar att medlemskommunerna anförtror sitt kommunalförbund angelägna uppdrag för att utveckla och genomföra insatser inom områden där gemensamt agerande stärker både den enskilda kommunen och Göteborgsregionen som helhet. GR har under året som gått, likt andra organisationer i vår omvärld, fortsatt att påverkas av konsekvenserna av pandemin.

GR uppvisar för verksamhetsåret 2021 ett negativt resultat på 3 842 tkr, vilket är 658 tkr bättre än beslutad budget. GR:s omsättning uppgick till 403 720 tkr, varav 78 680 tkr erhållits i form av årsavgifter till GR och där 28 456 tkr i årsavgifter sedan vidaretransfererats till andra regionala samverkansorganisationer.

Den sammanställda redovisningen för GR och dotterbolagen visar ett positivt resultat på 6 833 tkr och med en omsättning på 678 600 tkr.

GR gör bedömningen att kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2021 är uppfyllt.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Bo Andersson
Ekonomichef

Skickas till
Medlemskommunerna

Årsredovisning 2021

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Innehåll GR:s årsredovisning 2021

Nyckelord 2021 – infrastruktur, kompetens, revidering och pandemi	4
Verksamhet	7
Uppföljning av verksamheten 2021	8
Fysisk planering	9
Utbildning och kompetensförsörjning	10
Digital transformation	14
Social sammanhållning och trygghet	16
Klimat och miljö	19
Kompetensomställning i fokus	20
Övrig uppföljning	24
Politisk organisation	27
Bokslut 2021	29
Bokslut 2021 – förvaltningsberättelse	30
GR-koncernen	30
Väsentliga händelser i koncernen	33
GR – omsättning, resultat och kostnader 2021	35
Disposition av resultat 2021	38
Balansposter	40
Väsentliga händelser under 2021	41
God ekonomisk hushållning	45
Resultaträkning	48
Kassaflödesanalys	48
Balansräkning	49
Upplysningar om redovisningsprinciper – GR och sammanställda räkenskaper ...	50
Noter GR och koncernen	54
Revisionsberättelse för år 2020	60
Bilaga 1. Agenda 2030 – 17 globala mål för hållbar utveckling	62

Nyckelord 2021 – infrastruktur, kompetens, revidering och pandemi

Vi har åter igen lämnat ett händelserikt år i samverkan bakom oss i Göteborgsregionen (GR). Tillsammans med kommunerna har vi arbetat med vårt uppdrag i en verksamhet som spänner över ett brett fält. Men när vi ser tillbaka på det gångna året är det fyra återkommande begrepp som sticker ut lite extra: infrastruktur, kompetens, revidering och givetvis pandemi.

Arbetet med fysisk infrastruktur har till stor del handlat om att ge inspel till revidering av regional och nationell transportinfrastrukturplan, det vill säga förutsättningar för att vidmakthålla, förbättra och utveckla transportinfrastrukturen i Västsverige och därigenom även bidra till de nationella målen. Det är komplexa processer med många intressenter, målkonflikter, stora behov och viktiga ekonomiska prioriteringar. Högst upp på prioriteringslistan i Västsverige står en ny stambana mellan Göteborg, Borås och Jönköping samt som andra åtgärd en fyrspårig järnväg Göteborg–Alingsås. Det kommer vi att fortsätta att arbeta med för att förverkliga.

Under året antog Västra Götalandsregionen (VGR) en ny utvecklingsstrategi som har tagits fram i enlighet med uppdraget i lag om regionalt utvecklingsansvar (2010:630). GR och kommunerna i Göteborgsregionen har varit mycket delaktiga i arbetet med att ta fram strategin, och den ligger väl i linje med de prioriteringar som förbundet arbetar efter i enlighet med vår egen [strategiska inriktning 2020-2023](#).

Kompetensförsörjning och kompetensomställning är områden som är identifierade som strategiska utmaningar för många aktörer inom både näringslivet och offentlig sektor. Kompetensförsörjningen kräver sin infrastruktur för att kopplingen mellan utbildningslandskap och arbetsmarknad ska vara relevant. GR arbetar tätt tillsammans med VGR, Business Region Göteborg (BRG) och andra aktörer för att påverka revideringen även av den infrastrukturen. Arbetet med kompetensomställning är också det område som vi har valt att redovisa mer fördjupat i den här årsredovisningen.

Pandemin pågår fortfarande och den har präglat samhället – och vår verksamhet – på olika sätt under det gångna året. Vikten av nära samarbete mellan hälso- och sjukvårdshuvudmännen, det vill säga VGR och kommunerna, har på ett påtagligt sätt synliggjorts. Vi vill därför lyfta fram ytterligare ett revideringsarbete som påbörjats under året, nämligen revideringen av det nuvarande hälso- och sjukvårdsavtalet. Det är i sin tur kopplat till ett arbete som ligger framför oss och som kan betraktas som en revidering av infrastrukturen för hälso- och sjukvård i både regioner och kommuner – det vill säga [omställningen till Nära vård](#).

Exemplen ovan som är kopplade till nyckelorden för året visar att komplexiteten och förändringarna i samhället som berör många aktörer också behöver hanteras av många aktörer gemensamt. Det behövs mer samverkan snarare än mindre. Därför finns GR som samverkansarena mellan de tretton medlemskommunerna men också för att kunna lägga det regionala perspektivet på de kommunala frågorna så att vi kan möta samhällsutmaningarna tillsammans med flera samhällsaktörer. Samverkansformer, arbetssätt och strukturer för arbetet behöver

utvärderas och revideras med jämna mellanrum för att vara ändamålsenliga i en föränderlig tid. Därför har fullmäktigeförsamlingen i GR under året tagit beslut om en ny struktur för det politiska arbetet för den kommande mandatperioden.

Vi vill tacka våra medlemskommuner och samverkanspartners, ingen nämnd och ingen glömd, för ett gott samarbete under det gångna året!

Axel Josefson
Förbundsstyrelsens ordförande

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Visste du detta om Göteborgsregionen (GR) 2021?

404 mkr
GR:s omsättning

11 157 elever
antogs till
nationellt program på
gymnasieskola

1 064 personer
har fått samhälls-
orientering via det
regionala avtalet

Genom GR:s
samordning av
äldreomsorgslyftet
har 350 medarbetare
påbörjat utbildning till
undersköterska.

19 procent
av GR:s verksamhet
finansieras genom
årsavgifter från
medlems-
kommunerna och

81 procent
har annan
finansiering

Projektet F/act,
som främjar affärs-
utveckling kring
hållbart mode,
hade vid slutet
av 2021 närmare
7 000 följare på
sociala medier.

75,52 kr
var årsavgiften
per invånare

700 skolor
använde mediatjän-
sten för strömmande
film och media

6 963 personer
deltog vid
533
yrkesutbildningar för
vuxna inom
12
olika branscher

Årets digitala
Gymnasiedagarna
och Future Skills
hade **17 265**
besökare

Mer än **1 600**
av GR-kommunernas
medarbetare hade i
slutet av året ett konto
på

Yrkesresan
och **85 procent** av alla
landets kommuner är
anslutna

The background features a light pink color with several large, irregular, wavy shapes in a bright yellow color. These shapes are scattered across the page, creating a dynamic and organic pattern. The word 'Verksamhet' is centered in the middle of the page.

Verksamhet

Uppföljning av verksamheten 2021

Här görs en uppföljning av de 11 fokusområden som lyfts fram i Plan och detaljbudget 2021. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i Strategisk inriktning 2020–2023.

De sex utmaningarna är:

- Fysisk planering
- Utbildning och kompetensförsörjning
- Näringslivsutveckling
- Digital transformation
- Social sammanhållning och trygghet
- Klimat och miljö

Under året har Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv varit i särskilt fokus i vår uppföljning. I denna årsredovisning finns ett fördjupningsavsnitt kring kompetensomställning i näringslivet och Kompetensnavet, se sid 20.

I vår uppföljning förhåller vi oss även till den regionala utvecklingsstrategin i Västra Götaland – RUS 2030. För GR:s del har regionutvecklingsstrategin flera kopplingar till våra fokusområden. Det gäller långsiktiga prioriteringar som att bygga kompetens och öka inkluderingen samt kraftsamlingar inom angelägna områden som fullföljda studier, digitalisering och cirkulära affärsmodeller. Utmaningen att möta klimatförändringarna står högt upp på agendan och inom ramen för Västra Götalandsregionens (VGR) arbete med Klimat 2030 har samtliga kommuner inom GR antagit olika klimatlöften. GR samordnar och växlar upp arbetet med hjälp av särskild finansiering från VGR.

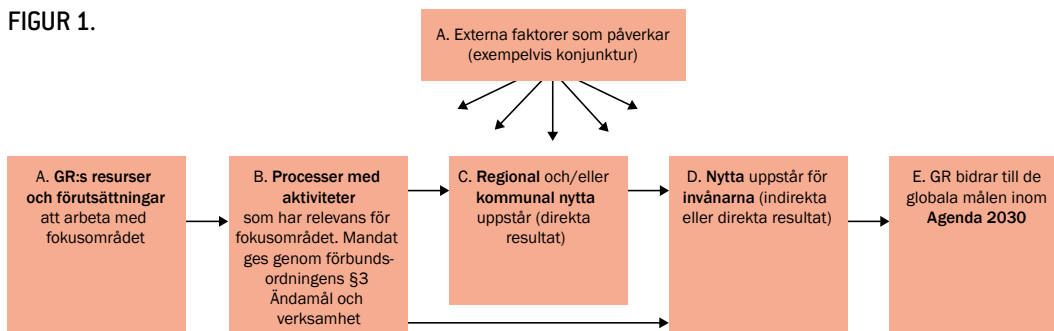
I ett globalt perspektiv har arbetet inom de olika fokusområdena koppling till vissa av hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Vilka de aktuella hållbarhetsmålen är för vart och ett av GR:s fokusområden anges i sammanställningen.

Struktur för uppföljning av fokusområdena

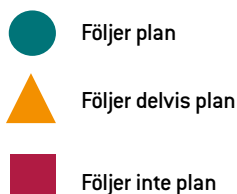
De 11 fokusområdena följs upp och analyseras med en gemensam struktur i form av en logisk kedja i fem steg (se figur 1 nedan). Ett syfte med uppföljningen är att underlätta ansvarstagandet för beslutsfattare genom att de får insyn i och kunskap om GR:s verksamhet. Ett annat är att bidra till reflektion. Genom att aktiviteter kvalitets och resultat analyseras, skapas ett underlag för lärande som leder till utveckling.

När det gäller utmaningen Näringslivsutveckling inryms detta område delvis inom fokusområdet Kompetensförsörjning. Dessutom redovisas samarbetet med Business Region Göteborg (BRG) samt Göteborg & Co på sidan 24.

FIGUR 1.

Sammanställningen innehåller även en bedömning av på vilket sätt GR har skapat kommunal eller regional nytta inom de olika fokusområdena (se box C i figur 1 på sidan 8). Grönt innebär att arbetet fungerat bra och följer plan, orange att det funnits vissa svårigheter och att arbetet delvis följer plan. Rött innebär att GR inte kommer att kunna skapa den kommunala eller regionala nytta som var avsikten under året. Arbetet följer inte plan.

Fysisk planering

Fokusområde Bedömning Kommentarer

Profilerings av storstadsregionen

Revideringen av den nationella och den regionala infrastrukturplanen är i slutskedet. GR har fått gott gehör för sin hållning att tydligare definiera storstadsregionens behov. I förslaget till remissvar för nationell plan ligger Göteborg-Borås fortsatt som den högst prioriterade sträckan, följt av fyra spår i stråket Göteborg-Alingsås. Södra Bohusbanan är särskilt utpekad som ett tillväxtstråk. I förslaget till regional plan finns en geografisk anpassning där de stora kollektivtrafiksatsningarna föreslås hamna i Göteborgsregionen.

Frågan om regional planering har diskuterats under hela verksamhetsåret, främst i samband med Västra Götalandsregionens (VGR) remiss om att hemställa till regeringen att bli regionplaneorgan enligt plan- och bygglagen. Processen slutade med att förbundsstyrelsen beslutade att ställa sig negativ till VGR:s förfrågan men positiv till att GR själva utvecklar den regionala fysiska planeringen.

Under året har GR stärkt sitt arbete med att ta fram planeringsunderlag som ger såväl en regional som kommunal bild att utgå ifrån. Underlag som tagits fram är bland annat regionala bilder av jordbruksmark, tillgänglig och planerad mark för näringslivetableringar och utvecklade studier kring tillväxtpotentialen i ett antal olika stationssamhällen.

Under året har GR tagit ytterligare ett steg i arbetet med att få en regional bild över detaljplaneprocesserna. Ett nätverk bestående av planchefer är tillsatt. I nätverket analyseras de olika delmomenten i syfte att skapa regionalt enhetliga, transparenta och effektiva detaljplaneprocesser.

Ett annat område där GR utvecklat metoder för regionala analyser avser social hållbarhet och segregation. De regionala analyserna har fokus på ungas hälsa och ungas möjligheter att komma in på en studie- eller arbetsmarknad.

Ett mångårigt arbete med att ta fram ett GIS-baserat verktyg för att beräkna klimatpåverkan i samband med exploatering har avslutats. Det så kallade Hållbarhetsverktyget har uppmärksammats nationellt och under 2022 kommer ytterligare funktioner att utvecklas. Verktyget är ett stöd för kommunerna i deras planarbete.

Detta fokusområde har koppling till den långsiktiga prioriteringen i VGR:s regionala utvecklingsstrategi (RUS): Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet.

Utbildning och kompetensförsörjning

Fokusområde Bedömning Kommentarer

Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv

GR bedriver ett brett arbete för att stärka kommunernas och näringslivets kompetensförsörjning. För offentlig sektor finns branschråd inom äldreomsorg, förskola och grundskola. Gentemot näringslivet finns arenor som Göteborgsregionens kompetensråd, Kompetensnavet och ett flertal branschspecifika kompetensråd. Dessa samverkansarenor ger förutsättningar för att GR ska kunna arbeta med och driva kompetensförsörjningsfrågan i regionen. I samverkan kan vi skapa ett bredare utbildningsutbud som ger fler möjligheter till kompetensomställning och kompetensutveckling. Ingen kommun kan anordna ett så brett utbildningsutbud på egen hand som genom samverkan kan erbjudas i Göteborgsregionen.

Inom kommunal vård- och omsorg är rekryteringsbehoven stora, vilket har krävt särskilda satsningar. Branschrådet för äldreomsorg har under året bland annat analyserat nuläge och framtida behov gällande kompetens. Branschrådet har utsett en arbetsgrupp som under ledning av Validering Väst har tagit fram ett förslag till regional kompetensstandard för undersköterska i äldreomsorgen. Branschrådet har också tagit fram förslag till GR-gemensam titulatur, utbildningskrav och grunderna till en karriärvägsmodell för baspersonal, där beslut väntas i början på 2022.

Inom branschrådet samordnas **äldreomsorgslyftet**, där 350 medarbetare påbörjat utbildning till undersköterska och cirka 70 chefer fått en plats på ledarskapsutbildning. De utbildningsplatser som startat motsvarar kommunernas uttryckta behov av stärkt kompetens och fler utbildade undersköterskor inom äldreomsorgen.

Ytterligare kraftsamlingar gentemot kommunal hälso- och sjukvård har gjorts inom ramen för satsningen på god och nära vård. Här undersöker GR bland annat förutsättningarna för en gemensam karriärvägsmodell för legitimerad personal samt samordning av specialistkompetens över kommungränserna.

Nationella vårdkompetensrådet har i uppdrag att stödja och åstadkomma samverkan om kompetensförsörjningsfrågor i hälso- och sjukvården på sjukvårdsregional nivå. Som en del av det har sex regionala vårdkompetensråd etablerats, ett i varje sjukvårdsregion. GR representeras som ett av de fyra kommunalförbunden samt som representant för Västsvenska kommunalförbundens samarbetsorganisation (Västkom) i det regionala vårdkompetensrådet Väst vars syfte är att skapa goda förutsättningar för långsiktig strategisk samverkan när det gäller vårdkompetensförsörjning kopplat till utbildning samt till hälso- och sjukvårdens utförare/aktörer och lärosätena i Västra Sjukvårdsregionen.

Gemensamma satsningar för kompetensutveckling har många positiva effekter, däribland ökad kvalitet, ökad kostnadseffektivitet och en gemensam kunskapsbas för GR-kommunerna. Genom GR:s öppna kursutbud erbjuds kontinuerlig kompetensutveckling för medarbetare och chefer. Det öppna kursutbudet har haft cirka 3 000 deltagare i 104 aktiviteter varav 62 skett digitalt. Särskilda satsningar görs också, där *Yrkesresan*, *barn och unga myndighet* är ett exempel, där medarbetare får del av strukturerad kompetensutveckling. Vid årsskiftet 2021 hade mer än 1 600 personer aktiva konton på Yrkesresans sajt och kurskatalogen omfattade 23 olika kurser. Yrkesresan har fått stor uppmärksamhet nationellt och under våren övertog SKR ägandet. Beslut fattades då också om en utökning till fem yrkesresor. Mer än 85 procent av landets kommuner har tackat ja till att delta.

Utifrån sitt uppdrag har **FoU i Väst** under året bidragit till utveckling av kompetens i kommunerna inom socialt arbete, arbetsmarknad samt kommunal hälso- och sjukvård. Med specifikt fokus på strukturella utmaningar avseende kompetensförsörjning har FoU i Väst bidragit med vetenskapligt stöd och underlag i flera uppdrag kring kompetensförsörjning. Bland annat ges stöd till Kompetensnavet samt i en pågående studie om vilken

kompetens kommunerna behöver för att arbeta med personer i behov av kommunal hälso- och sjukvård. En årlig rapport om personalhälsa har också färdigställts.

Kompetensförsörjning är en prioriterad fråga för många av GR:s chefsnätverk, inte minst för HR-chefer som under pandemin förstärkt sitt samarbete och stöd till kommunerna med regelbundna avstämningar kring pandemin och personalhälsa. HR-cheferna har också samordnat en kommungemensam monter för att marknadsföra Sveriges viktigaste jobb under Gymnasiedagarna & Future Skills. Cirka 30 000 unga deltar på mässan varje år.

Branschråd förskola har verkat för strategisk samverkan med Göteborgs universitet kring olika utbildningar såsom förskolläraryrket för yrkesverksamma samt framtagande av en rapport kring införandet av den nya befattningen förskoleassistent. Genom differentiering av yrkesroller har kompetensområden för nya yrkesroller inom förskolan identifierats. Vidare har GR stöttat kommunerna i deras validering och utbildning av barnskötare som saknar utbildning. **Branschråd grundskola** har bland annat utrett faktorer som påverkar lärarförsörjning samt kartlagt personal i fritidshemmen. Kartläggningen ska resultera i en gemensam regional analys av behov av kompetensutvecklingsinsatser samt gemensam titulatur. Arbetet inom de båda branschråden bidrar till att kommunerna får mer välgrundade beslut, förenklade processer och bättre förutsättningar för likvärdighet. Samverkan ger ökad effektivitet.

Kompetensnavet, som syftar till att långsiktigt identifiera, samordna, utveckla och matcha praktiska insatser och utbildningar för näringslivets och individers omställningsbehov, har vidareutvecklats under året. En fördjupad beskrivning av Kompetensnavet och hur det bidrar till det strategiska arbetet med kompetensförsörjning i Göteborgsregionen går att läsa i fördjupningsavsnittet från sidan 20 och framåt.

Sedan början av pandemin har samtliga **branschspecifika kompetensråd** med stöd av GR fokuserat på att stötta branscherna kopplat till kompetensutveckling och kompetensomställning av befintlig personal. De branschspecifika kompetensråden ger utifrån kompetensbehoven input kring utbudsplanering och utbildningsinnehåll så att utbildningsutbudet speglar branschernas kompetensbehov. Göteborgsregionen får yrkesutbildningar som bättre matchar arbetsmarknadens behov vilket kan visas i att fler får arbete i de branscher som yrkesutbildningarna omfattar. Kompetensråden är involverade i dialogen kring etablering av fler inriktningar av yrkesvuxutbildningar och kvalitetssäkring av yrkesutbildningar på gymnasiet. De har stöttat i att förstärka yrkeslärarnas roll och apl (arbetsplatsförlagt lärande) bland annat genom kompetensutvecklingsinsatser och dialog kring handledarutbildningen. Vidare är kompetensråden involverade i etableringen av YH-utbildningar och i insatser kring att öka attraktionskraften kring yrken inom olika branscher. Under året har kompetensråden genomfört specifika insatser bland annat kring återcertifiering av Teknikcollege samt Vård- och omsorgcollege, att skapa en ”roadmap” – färdplan- för västsvensk industri 2030 samt uppstart av process med VGR gällande ansökan om regional kompetensförsörjningsanalys inom installationsbranschen.

GR arrangerar och ger processtöd till Gymnasiedagarna och Future Skills som en insats inom kompetensförsörjningsområdet. Sedan 2020 har GR genomfört Gymnasiedagarna och Future Skills som en digital mässa för att underlätta elevernas studie- och yrkesval.

Det regionala programrådet inom sarskolan är en liknande plattform som de branschspecifika kompetensråden som ska stödja unga med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Genom programrådet ges förutsättningar för att engagera arbetslivet i elevernas apl, och genom den specifika mötesplatsen på Gymnasiedagarnas fjärde dag ges ett forum för att underlätta elevernas studie- och yrkesval. Detta arbete sker inom ramen för ESF-projektet GRSamsär.

Det årliga regionala samrådet kring det regionala gymnasieutbudet är en viktig del i arbetet med kompetensförsörjning i Göteborgsregionen. Kommunerna följer via nätverken

elevernas val i förhållande till utbildningsutbudet utifrån bland annat antagningsstatistik inom gymnasieskolans program och vuxenutbildningens yrkesutbildningar i regionen. GR påverkar utbudsarbetet genom rollen som processledare för det regionala perspektivet.

GR:s insatser inom yrkesvux bidrar till att stötta branscher, företag och kommuner för att skapa tillväxt samt motverka arbetslöshet i regionen. Under året har regionala samråd legat till grund för planeringen av det regionala utbildningsutbudet. GR samordnar arbetet, bland annat i samverkan med Göteborgsregionens kompetensråd, och utvecklar i samverkan med kommunerna och utbildningsanordnare olika utbildningskoncept, exempelvis automationselektriker, elektrifierade fordon och svetsteknik. Nytt är påbyggnads-/omställningsutbildningar för att fånga upp nya målgrupper, exempelvis arbetslösa. Här kan nämnas områden som e-handel, datorstyrd CNC (Computer Numerical Control), phyton (program-/skriptspråk) och elbilstekniker. Även inom lärlingsvux har flera nya utbildningar tagits fram såsom solcellsmontör, butiksbiträde och möbelsnickare. Vidare har nya lärlingsutbildningar tagits fram med språkstöd, exempelvis lager och logistik, cykelmekaniker och receptionist.

Den senaste effektstudien visar att 72 procent är i sysselsättning sex månader efter avslutad utbildning. Detta är något färre än tidigare år då motsvarande siffra varit åtta av tio. Detta kan ses som en effekt av pandemin. Efter studier inom yrkesvux eller lärlingsvux är betydligt fler personer i arbete. Totalt sett hade 44 procent arbete före och 66 procent arbete efter studierna. För dem som gått språkstödsutbildningar är skillnaden ännu större, där andelen med arbete gått från 30 till 61 procent. Andelen med arbete är dock störst för dem som gått lärlingsvux: 67 procent. Totalt sett är andelen som studerar 21 procent högre än innan utbildningen, vilket ger en indikation på att utbildningen ger resultat. En stor andel, 72 procent, arbetar eller studerar även inom det område de utbildat sig inom.

GR:s insatser inom fokusområdet Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv ligger väl i linje med den långsiktiga prioriteringen *Bygga kompetens* som beskrivs i VGR:s regionala utvecklingsstrategi (RUS). De insatser som GR genomfört under året har därmed bidragit till att uppnå intentionerna med RUS kopplat till kompetensförsörjning i regionen.

Fullföljda studier för alla elever

GR driver **kunskapsbaserade utvecklingsprojekt** inom grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning tillsammans med kommunerna samt samarbetar med nationella aktörer på området. GR ger också stöd till kommunerna i arbetet. Genom påverkansarbete och spridning regionalt, nationellt och internationellt tillgängliggörs kunskapen. GR har kontinuerlig dialog med finansiärer, som vet att vi arbetar bra och har lång erfarenhet inom detta område. Genom att delta i utvecklingsprojekt som GR driver har kommunerna utvecklat sina verksamheter och implementerat nya arbetssätt.

Exempel på projekt som pågått under året är **InVux**, som startade 2019 och avslutas 2022. Genom projektet har hittills närmare 200 unika deltagare tagit del av olika stödinsatser, såsom coaching, utökad mentorskap, riktade studie- och yrkesvägledande insatser, praktik, jobbsökaraktiviteter och individanpassade yrkesutbildningar.

Projektet ägs av GR, Europeiska socialfonden (ESF) delfinansierar och sex medlemskommuner deltar med lokala delprojekt. InVux syftar till att fler unga på sikt ska etablera sig på arbetsmarknaden och därmed i samhället. En viktig spridningsaktivitet för InVux under hösten var att hålla i ett valbart seminarium på den årliga konferensen Mötesplats IFO. Seminariet fokuserade på GR:s mångåriga arbete med fullföljda studier, projektet InVux i allmänhet samt lärdomarna från det lokala delprojektet i Ale kommun. En återkommande aktivitet i GR:s processtöd i utvecklingsprojekt som InVux är att planera och genomföra regionala projektmöten där representanter från de aktuella kommunerna träffas för att lära av varandras erfarenheter.

GR har från 1 april fram till årsskiftet genomfört en **förstudie finansierad av ESF** som undersöker huruvida skolpersonal i grundskola och gymnasieskola har rätt förut-

sättningar och rätt kompetens när det gäller att möta elever som riskerar att inte fullfölja sina studier. Resultatet visar att skolpersonal har höjt sin kompetens rörande neuropsykiatriska funktionshinder (NPF) och har goda förutsättningar att arbeta åtgärdande för att möta dessa behov. Däremot framkommer att skolpersonal kan utveckla sin förmåga att arbeta främjande och förebyggande kopplat till såväl behov som är sprunget från NPF som ur psykisk ohälsa. Det framkommer också att samverkan mellan skola, socialtjänst och vård är önskvärt för att förtydliga ansvarsområden när det gäller framför allt psykisk ohälsa.

Följdprojekt Plug Innan var ett kunskapsfördjupande och spridningsfokuserat projekt baserat på det omfattande projektet Plug Innan som Göteborgsregionen drev från 2017–2021. Båda projekten finansierades av VGR. Följdprojekt Plug Innan som drevs från 1 april fram tills årsskiftet, syftade till att fördjupa, förfina och sprida de kunskaper som Plug Innan genererade för en ökad likvärdighet. Följdprojektet tog fram nytt material och nya sätt att tillgängliggöra den kunskap och erfarenhet som Plug Innan genererade, exempelvis via digitala spel, poddar och webinarier.

Under hösten gick GR tillsammans med de tre andra kommunalförbunden i regionen samman och lämnade in en ansökan till VGR om projektmedel för att bedriva vad som kallas **delregionala kunskapsnoder**. Samarbetet bedrivs inom ramen för VGR:s kraftsamling Fullföljda studier. Kunskapsnoderna syftar bland annat till att sprida kunskap, erbjuda ett verksamhetsnära processtöd samt vara en motor för extern finansiering. I december 2021 beslutade regionutvecklingsnämnden att bevilja medel till kunskapsnoderna.

Sexuell hälsa är en indikator för fullföljda studier. Den årliga konferensen Sexualitet, unga och skolans roll genomfördes digitalt i samarbete mellan GR och enheten Kunskapscentrum för sexuell hälsa vid VGR. Temat var *Hur arbetar vi med sexualitet, samtycke och relationer utifrån de reviderade läroplanerna?* Över 500 personer deltog. Vidare driver GR tillsammans med VGR den digitala resursplattformen srhr.se som ger konkret stöd till personal inom skola och vård i deras arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (srhr).

För att uppnådd kunskap och beprövade erfarenheter gällande fullföljda studier ska komma betydligt fler till gagn än de kommuner och skolor som är aktuella i pågående eller nyss avslutade projekt, har medarbetare på GR besökt politiska styrgrupper och strategiska nätverk för spridning och förankring.

De insatser som GR har drivit och genomfört under året bidrar till den kraftsamling Fullföljda studier som beskrivs i VGR:s regionala utvecklingsstrategi (RUS). Utvecklingsprojekten med fokus på fullföljda studier har bidragit till att fler unga på sikt ska etablera sig på arbetsmarknaden eller bli behöriga till ett nationellt gymnasieprogram vilket ligger i linje med målsättningarna i regionen.

Digital transformation

Fokusområde Bedömning Kommentarer

Ökad digital kunskap hos politiker, chefer och medarbetare

I Göteborgsregionen, liksom i övriga landet, behöver digitaliseringen öka inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården. GR har under året arbetat med att på olika sätt med att stödja kommunerna i utveckling och införande av välfärdsteknik och digitala arbetssätt samt öka den digitala kunskapen.

Inom ramen för projektet AllAgeHub (AAH) utvecklas en **användardriven testbädd** i samverkan mellan kommun, näringsliv, akademi och civilsamhälle, med testledare i varje kommun. Genom AAH får kommunerna en gemensam och systematisk modell för att testa välfärdsteknik. Detta skapar möjligheter till ökad kvalitet och minskade kostnader. AAH har också bidragit till en ökad samverkan med företag på det välfärdstekniska området. Projektet utgör en brygga mellan kommunerna och näringslivet och prövar olika arbetsformer. Under året genomfördes till exempel, i samarbete med TechSverige och Upphandlingsmyndigheten, en leverantörskonferens med närmare 100 anmälda från näringslivet och kommunerna. I slutet av året publicerades "Matcharenan" - en digital arena för matchning mellan kommunernas behov och näringslivets lösningar. www.allagehub.se

GR har genom **projekt Modig** bidragit till att öka den digitala kompetensen hos chefer och medarbetare inom äldreomsorg och funktionsstöd i de sju deltagande kommunerna. Modig avslutades juni 2021 och totalt 3 513 medarbetare, varav cirka 100 chefer, har fått kompetensutveckling inom projektet. Samtliga av projektets kommuner har fattat beslut om att implementera modellen med lokala utbildare enligt *train-the-trainer-metoden* som genomför strukturerade utbildningsinsatser, för att säkra ett långsiktigt arbetsplatslärande. Framtagna kompetensutvecklingsinsatser kommer även efter projektet att erbjudas kommunerna genom GR:s öppna utbud.

Under våren har GR fått i uppdrag av socialchefs nätverket och temagrupp digitalisering att stödja **breddinförande av välfärdsteknik/e-tjänster**, digitala möten kring individsamverkan av god kvalitet samt ökad kompetens hos chefer kring digitaliseringsmöjligheter. Arbetet har hitintills resulterat i kartläggning och omvärldsbevakning samt framtagande av stödmaterial och processbeskrivningar. Under våren upphandlade GR en uppdragsutbildning om 7,5 högskolepoäng för chefer inom kommunal vård och omsorg med fokus på att leda digital transformation. 43 chefer deltar för närvarande i utbildningen. Beslut finns om fortsättning för 2022.

Pågående **FoU-arbete** kring välfärdsteknikens värden bidrar till angelägen och praktisknära kunskap för kommunerna om hur befintlig teknik används idag av personal inom äldreomsorg. GR har upphandlat en digital lärplattform, vilket innebär stora möjligheter för kompetensutvecklingsinsatser för medlemskommunerna i digital form. Piloter pågår, bland annat inom arbetet med nära vård.

GR:s insatser inom detta fokusområde kan kopplas till kraftsamlingen Digitalisering som beskrivs i VGRs regionala utvecklingsstrategi, RUS.

Förskolans och skolans digitalisering

Med anledning av pandemin hade GR även under 2021 ett stort ansvar för att stötta kommunerna i deras arbete med fjärr- och distansundervisning. Under året har fortsatt innehållsutveckling skett av webbplatsen **distanspedagogik.se**, som togs fram i syfte att ge konkreta tips på metoder, tillvägagångssätt och verktyg för att driva distansundervisning på ett bra och fungerande sätt. Bland annat genomfördes under året en livesändning, *Sen eftermiddag med GR*, kring långsiktiga effekter av distansundervisningen i skolor. Sändningen var välbesökt och fick positiv återkoppling. Vidare har ett antal poddsändningar genomförts i syfte att sprida och fördjupa kunskaper. GR är även officiell partner till Skolahemma.se, den nationella webbplatsen för skolor i arbetet med distansundervisning.

GR:s mediatjänst **GR Play Skola** har skapat stort värde för kommunerna. Under året startades drygt 170 000 strömmar per månad, vilket innebär en ökning under de senaste två åren med omkring 70 000. Just mediatjänsten har varit en viktig komponent för skolorna under arbetet med distansundervisning, vilket inte minst blir tydligt i statistiken. Att elevanvändandet ökat är också tydligt, idag utgör elevanvändandet mer än 50 procent av alla startade strömmar.

GR har sedan tidigare skapat ett **Textäventyr**, ett spelifierat, digitalt verktyg för läs- och skrivutveckling hos elever. Under året har nästan 6 500 unika äventyr skapats i det verktyget, bland annat har det använts som ett verktyg för läs- och skrivprojekt i en hel kommun. En vidareutveckling av spelet har pågått, liksom en förstudie kring att tillgängliggöra olika former av lärresurser digitalt till elever och skolpersonal inom ramen för att spelifiera undervisningen.

I projektet **digital licenshantering** har utbildningscheferna i medlemskommunerna gett GR i uppdrag att skapa en lösning för att underlätta beställning, leverans och tilldelning av digitala lärresurser. Denna systemutveckling har under året resulterat i att funktionalitet i enlighet med projektplan har säkerställts och implementering av tekniska förutsättningar har påbörjats. Detta utvecklingsprojekt väcker stor uppmärksamhet runt om i Sverige. Projektet skapar likvärdiga förutsättningar och ska bland annat bidra till att huvudmännen får kontroll på användningen av olika verktyg som finns när det gäller digitala lärresurser.

Det har visat sig finnas stora behov i kommunerna av ett stöd som underlättar arbetet kring digitalisering och att enkelt få tillgång till de resurser som redan finns tillgängliga. Denna utvecklade mediatjänst ska ge möjlighet för lärare och elev till digitalt lärande. Arbetet pågår med att konkretisera och skapa underlag för beslut för en sådan tjänst.

Den digitala transformationen som pågår inom utbildningsområdet är påtaglig och påverkar GR:s verksamhet, exempelvis genom att en digital Gymnasiemässa skapas och att DigInc – ett projekt för digital och virtuell praktik – startas, för att nämna två exempel. Genom den digitala transformationen skapas nya möjligheter för hur lärande kan ske, vilket DigInc är ett tydligt exempel på.

Vidare har GR under året haft en nära samverkan med GPS 400, Centrum för samverkande visuell forskning vid Göteborgs universitet, samt regeringens samverkansprogram för kompetensutveckling och livslångt lärande.

Ansökningswebben **indra2.se** som används av regionens elever för ansökan till gymnasieskola inom Göteborgsregionen har under 2021 genomgått ett stort utvecklingsarbete i syfte att förbättra prestandan, skapa stabilitet och förbättra tillgängligheten av tjänsten. Den nya mer användarvänliga ansökningswebben sjösattes under hösten.

Genom de insatser som genomförs inom fokusområdet bidrar GR till att vidareutveckla kommunernas digitalisering inom förskola/skola kopplat till exempelvis undervisning och utveckling av olika lärresurser. På så vis bidrar GR:s insatser till arbetet med kraftsamlingen Digitalisering utifrån den regionala utvecklingsstrategin, RUS.

Införandet av Framtidens vårdinformativmiljö

GR följer införandet av Framtidens vårdinformativmiljö (FVM) inom ramen för Västkom. Programmet är ett första steg på vägen mot ett *Sammanhållet vårdsystem inom Västra Götaland*. FVM arbetar fortfarande utifrån en hypotetisk tidplan baserad på utrullning våren 2023.

Affärsuppbyggnaden mellan VGR och leverantören Cerner pågår fortfarande. De 49 kommunerna har i olika utsträckning tecknat sig för någon eller några av de tre optioner som erbjudits. FVM-programmet är mer omfattande och komplext än vad som förutsågs. Goda framsteg har gjorts samtidigt som hinder kvarstår.

Social sammanhållning och trygghet

Fokusområde Bedömning Kommentarer

Kunskapsbaserat
arbete för att stärka
ungas hälsa

GR har under året utvecklat och tillgängliggjort kunskap om ungas hälsa samt gett analysstöd till kommunerna. Ett exempel är GR:s samordning av **ungdomsundersökningen LUPP** (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken). Under 2020 genomförde nio av GR:s medlemskommuner LUPP. Svaren från cirka 5 600 högstadie- och gymnasieungdomar ger bland annat en bild av ungdomarnas hälsa. Ale och Kungsbacka genomförde Lupp för femte gången sedan 2007. Deras resultat visar hur tjebers självsökade hälsa har försämrats sedan dess och att könsskillnaden är stor 2020, något som även gäller i övriga kommuner. Lokala resultatrapporter och en regional diagramrapport har tagits fram under 2021.

Ett annat exempel är **projektet Rebas**. Vi vet att ungas levnads- och uppväxtvillkor, som också innefattar hälsa, påverkas av socioekonomiska förutsättningar och bostadsort. I projektet tas regionala bilder av segregationens nuläge samt utveckling över tid fram, med särskild vikt på ungas livssituation. Delegationen mot segregation (Delmos) har under året beviljat medel för en fortsättning Rebas. GR har också tillsammans med flera europeiska samarbetsparter, under ledning av ESN (European social network), ansökt om EU-medel för att gemensamt utveckla modeller och metoder för att stärka barns delaktighet utifrån pandemins konsekvenser. Beslut väntas tidigt 2022.

GR bidrar genom **pågående FoU-studier**, som direkt eller indirekt belyser ungas hälsa, kontinuerligt till praktisk kunskap för kommunerna. Några exempel rör stärkt stöd till föräldrar till placerade barn, aktualiseringar i den sociala barn- och ungdomsvården samt utökade hembesök hos förstagångsföräldrar. Kommunerna får löpande återkoppling i bland annat chefsnätverken. Under året har FoU i Väst slutfört uppföljningen av ungdomsmottagningarnas arbete med psykisk hälsa. Resultatet visar att ungdomsmottagningarna har en viktig roll i att möta ungdomars behov och att deras arbete svarar mot ett faktiskt behov i befolkningen, men att rollen skulle kunna stärkas när det handlar om främjande och förebyggande arbete.

GR bidrar till regional samordning som ger kostnad- och kvalitetsvinster i kommunerna. Några exempel följer här: Det regionala **stödcentrumet kring hedersrelaterat våld och förtryck** startar i januari 2022. Göteborgs Stad har det formella ansvaret för verksamheten. Efter en bred dialog på både politisk nivå och i chefsnätverk i Göteborgsregionen har nu elva kommuner ingått avtal, tillsammans med VGR och Polisen. GR deltar i styrgruppen för det nya centret. Ett gemensamt stödcentrum, som samlar resurser och kompetens, gör att stödet till utsatta och till yrkesverksamma blir mer resurseffektivt och ändamålsenligt.

I förstudien för ett **GR-gemensamt utförarregister** för köpt vård inom individ- och familjeomsorg (IFO/FH), som slutrapporterades till förbundsstyrelsen under våren, konstaterades stora samordningsvinster och utvecklingsmöjligheter för kommunerna. Under hösten har en teknisk förstudie pågått för ett gemensamt IT-system som möjliggör ett sådant register.

I **Yrkesresan** får kommunerna ett gemensamt kompetensprogram för den sociala barn- och ungdomsvården, där också perspektiv på hälsa ingår i utbildningen (läs mer under fokusområde Kompetensförsörjning). GR har även genomfört, utifrån efterfrågan och behov hos kommunerna, utbildningar, kurser och konferenser med fokus på ungas hälsa.

Kommunal hälso- och sjukvård, med fokus på nära vård

GR har sedan 2019 haft i uppdrag från socialchefs nätverket att stödja kommunerna i **omställningen till nära vård**. Under våren beslutade nätverket att avsätta 6 700 tkr till GR- och läns gemensamma aktiviteter. Under året har GR genomfört en seminariereserie för cirka 380 chefer och medarbetare inom kommunal hälso- och sjukvård. För legitimerad personal pågår utveckling av en digital lärplattform för kompetensutveckling, och förutsättningarna för en gemensam karriärvägsmodell och samarbete kring specialistkompetens undersöks. GR erbjuder också, utifrån efterfrågan och behov hos kommunerna, utbildningar, kurser och konferenser med fokus på den kommunala hälso- och sjukvården. På så sätt bidrar GR till regional samordning som ger kostnads- och kvalitetsvinster.

Idag saknas det tillräcklig kunskap om hur kommunerna påverkas av omställningen till god och nära vård. **Flera FoU-studier** pågår som tar fasta på detta, bland annat kring personcentrering i en kommunal kontext. Under året har FoU i Väst tagit fram förslag på nyckeltal och indikatorer som skulle kunna användas för att följa upp omställningen i kommunerna. Flera studier har slutförts och kommunicerats i relevanta nätverk, bland annat kring patienters och anhörigas upplevelser i hemmet under coronapandemin samt den kommunala vården och omsorgens kostnader och kompetensbehov i omställningen till nära vård.

En **inventering av vård och stöd** till personer med samsjuklighet i Västra Götaland har genomförts. Flera av dessa resultat har uppmärksammats nationellt, bland annat av SKR och Socialstyrelsen, som viktig kunskap om kommunernas förutsättningar i omställningen.

Genom **GR som samverkansarena** har kommunerna fått möjlighet att samla sig och agera gemensamt, både på politisk och tjänstemannanivå. På så sätt har kommunernas särskilda frågor blivit uppmärksammade och bevakade i revideringen av hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland och i framtagandet av den regionala utvecklingsplanen för god och nära vård. På initiativ från GR-kommunerna fick Västkom under våren ett tilläggsuppdrag gällande primärvårdsuppdraget i revideringen av hälso- och sjukvårdsavtalet. Ett annat exempel är att GR, på uppdrag av socialchefs nätverket, gav stöd till kommunerna i besvarandet av remissen till hälso- och sjukvårdsavtalet.

GR har under **pandemin** bidragit och skapat nytta genom ett aktivt deltagande i samverkansstrukturer regionalt och delregionalt.

Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden samt nyanländas mottagande och etablering

Under året har vi sett flera resultat av den väl etablerade strategiska samverkansstrukturen som finns mellan kommuner och Arbetsförmedlingen. Utifrån en skrivelse till Arbetsförmedlingen från förbundsstyrelsen och styrgruppen för arbetsmarknad togs exempelvis rutiner fram för att underlätta införandet av tjänsten **Kundval, rusta och matcha (KROM)**. Rutinerna gav kommunerna bättre framförhållning inför omställningen samtidigt som individer fick möjlighet att fullfölja redan påbörjade insatser. De pågående förändringarna i arbetsmarknadspolitikerna innebär stora behov av korrekt informationsflöde mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna, något som underlättats genom de fem informationsträffar som GR anordnat under året.

Arbetet inom samrådet har bidragit till att dialog mellan fristående leverantörer, Arbetsförmedlingen och kommuner påbörjats, med sikte på en samverkansstruktur som innefattar samtliga parter. GR och Arbetsförmedlingen har även för att optimera utbildningsutbudet genomfört en kartläggning av arbetsmarknadsutbildningar och vuxenutbildningar inom GR.

GR har också gett stöd till kommunernas och Arbetsförmedlingens gemensamma utveckling av jobbspår. Arbetet har lett fram till ett första jobbspår med regional antagning. Nio deltagare från kranskommunerna har deltagit i ett jobbspår utvecklat av Göteborgs Stad, Arbetsförmedlingen och Volvo. Validering Väst har delat erfarenheter och modeller till kommunernas utveckling av jobbspår. Validering Väst har också vidareutvecklat modeller för individer som har en reell kompetens som inte går att bedöma mot utbildningssystem eller branschkrav.

Genom GR-samverkan har kommunerna gått samman kring en gemensam forskarresurs: **FoU-plattform för kommunal arbetsmarknadsverksamhet**. Denna ger vetenskapligt stöd till kommunernas arbete, ökade förutsättningar för kunskapsbaserat arbetssätt och kontinuerligt lärande. Under året har exempelvis en studie om lokala skillnader i resultat inom nyanländas etablering genomförts. FoU-plattformen har även fått nationell uppmärksamhet vilket lett till att GR, FoU i Väst, av Mittuniversitetet ombetts ingå i ett sexårigt forskningsprojekt, med en total budget på 17 000 tkr, för att studera kommunal arbetsmarknadsverksamhet. GR-kommunerna kommer att involveras i studien. GR erbjuder också kompetensutvecklingsinsatser och uppföljning i vissa metoder som Supported Employment, IPS och FIT i syfte att bidra till kunskapsbaserat arbete.

GR genomför flera insatser som stödjer kommunernas mottagande av nyanlända. Samarbetsavtalen inom vuxenutbildning respektive samhällsorientering är exempel som bidrar till kostnadseffektivitet och utbudsoptimering. Under året fick över 1000 personer samhällsorientering genom det regionala samarbetsavtalet. Tre externfinansierade projekt har bedrivits inom området: *NAD i Väst* (som syftar till att matcha föreningslivet och nyanlända med varandra), *Stärkt mottagande av kvotflyktingar* samt *Digital inkludering genom samverkan* (där kurser i digital teknik för nyanlända genomförs). Projektet Stärkt mottagande av kvotflyktingar avslutades vid årsskiftet och har bland annat lett till att kommunerna fått möjlighet att påverka de bosättningsunderlag som Migrationsverket tar fram inför anvisning till kommunerna samt att dialogen mellan VGR och kommuner, kring hälso- och sjukvård för kvotflyktingar förbättrats.

GR:s insatser inom detta fokusområde har koppling till den långsiktiga prioriteringen i VGR:s regionala utvecklingsstrategi (RUS): Öka inkluderingen – för tillit och sammanhållning.

Klimat och miljö

Fokusområde Bedömning Kommentarer

Genomförande av vattenförsörjningsplanen och avfallsplanen

Den nya regionala avfallsplanen **Göteborgsregionen minskar avfallet** började gälla år 2021. Samarbetet inom avfallsområdet har pågått i många år och flera projekt inom bland annat avfallsminimering har pågått under året, dock med viss reducerad omfattning till följd av pandemin.

Ett uppmärksammat och framgångsrikt projekt är F/ACT som syftar till att främja och få igång initiativ kring hållbar handel och cirkulära produkter och tjänster inom textil och mode.

Nedskräpning är ett nytt område för avfallsplaneringen. Under året har GR tillsammans med kommunerna tagit fram en metod för mätning av skräp.

Den regionala vattenförsörjningen är en mycket angelägen fråga. I projekt HÅVAR analyserades olika tillväxtscenarier och dess utfall i dricksvattenbehov. Det har resulterat i ett stort projekt där alla kommunerna tillsammans med GR tar fram underlag för utbyggnad och säkring av regionala vattentäkter.

Genomförande av kraftsamlingen Klimat 2030

Klimatfrågan är akut. För att klara 1,5 gradersmålet innan 2030 krävs stora insatser från samhällets alla parter. Arbetet går dock trögt i den bemärkelsen att stegen mot omställning är för små och går alltför långsamt. Under året har GR samordnat kommunernas klimatlöften, drivit *Göteborgsregionens klimatlyft i skolan* och påbörjat arbetet med att växla upp Göteborgs stads miljö- och klimatprogram till en regional nivå. Vidare har GR engagerat sig i elektrifieringsfrågorna samt inom infrastrukturplaneringen aktivt drivit frågor om omställning till hållbart resande.

Mycket är gjort men klimatfrågorna kräver ett tydligt och ansvarssatt arbetssätt där genomförandefrågorna står högst upp på agendan. År 2022 kommer att bli viktigt för hur väl storstadsregionen kommer att kunna möta klimatutmaningen på ett hållbart sätt.

Detta fokusområde har koppling till kraftsamlingarna Elektrifiering samt Cirkulära af-färsmodeller i VGR:s regionala utvecklingsstrategi, RUS.

Kompetensomställning i fokus

Göteborgsregionens kompetensnav

Göteborgsregionens kompetensnav etablerades i augusti 2020 och är ett samarbete som syftar till att långsiktigt identifiera, samordna, utveckla och matcha praktiska insatser för näringslivets och individers omställningsbehov. Genom att insatserna för kompetensutveckling i Göteborgsregionen samlas får fler möjlighet att stärka positionen inom den bransch där de verkar eller stå bättre rustade för anställning i en annan bransch. Kompetensnavet är en del av ett större infrastrukturarbete med kompetensförsörjning gentemot näringslivet. Inom detta arbete ingår även Göteborgsregionens kompetensråd och branschspecifika kompetensråd, där strategiska aktörer samverkar för att förbättra kompetensförsörjningen i regionen på kort och lång sikt.

Sammanfattningsvis arbetar [Kompetensnavet](#) med tre typer av insatser:

1) Vidareutbildar medarbetare

Deltagare i kompetensnavets utbildningar och insatser får bättre förutsättningar för att behålla sitt arbete eller att få ett annat arbete i framtiden. Resultatet blir minskad arbetslöshet och ökad tillväxt i regionen.

2) Ser över företagets kompetensförsörjning

Företagen får stärkta förutsättningar för att klara sin kompetensförsörjning. Det innebär exempelvis att de säkerställer att de har personal med rätt kompetens både nu och i framtiden. Resultatet blir en konkurrenskraftig region.

3) Möjliggör samverkan mellan organisationer

Offentliga aktörer, företag och utbildningsanordnare får en gemensam förståelse för kompetensutveckling. Samtidigt kan organisationer samordna användningen av resurser genom att samverka. Arbetet bidrar därmed till att skapa nationell utveckling och påverkan.

Göteborgsregionens Kompetensnav

Vi rustar regionen för ett näringsliv i rörelse

Här hittar du våra utbildningar och insatser →

Genom att samla **utbildningar och insatser** för kompetensutveckling i Göteborgsregionen ska fler av regionens invånare få möjlighet att stärka sina positioner inom nuvarande branscher eller stå bättre rustade för anställning inom en annan. En viktig utgångspunkt för arbetet är de behov och synpunkter som kommer fram i samverkan mellan företag, utbildningsanordnare och andra intressenter i **kompetensråden**. I Kompetensnavets verksamhet ingår allt från **korta utbildningar** till fleråriga kompetensutvecklingsprojekt.

Pågående projekt

Kompetens+

Kompetensmatchning.se

Framrutan

Organisatoriskt är Kompetensnavet lokaliserat på GR, men arbetet bedrivs gemensamt av GR, Business Region Göteborg, Västra Götalandsregionen samt Göteborgs stad, Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen.

I Kompetensnavets verksamhet ingår allt från korta utbildningar till fleråriga kompetensutvecklingsprojekt, som Kompetens + och Framrutan. Kompetensnavet har också, tillsammans med Rise, tagit fram kompetensmatchning.se – en sajt där företag och utbildningsanordnare möts och där företagen inte bara ges möjlighet att söka relevanta utbildningar och kurser utan också att få dem skräddarsydda.

Verksamheten är idag projektfinansierad med stöd från bland andra Europeiska Socialfonden och Västra Götalandsregionen. Kompetensnavets styrgrupp, bestående av representanter från de offentliga aktörerna, näringslivet och arbetstagarorganisationer har en tydligt uttalad ambition om att långsiktigt stärka verksamheten ytterligare.

En viktig utgångspunkt för arbetet i Kompetensnavet är de behov och synpunkter som kommer fram i samverkan mellan företag, utbildningsanordnare och andra intressenter i Göteborgsregionens kompetensråd och i de branschspecifika kompetensråden. Det är en omfattande brist på kompetens inom i princip samtliga branscher, och Sveriges utbildningssystem är inte riggat för att hantera ett så omfattande omställningsbehov hos yrkesverksamma.

Mot bakgrund av det stora behovet ska Kompetensnavets innovativa arbetsformer, som kopplar såväl privata som offentliga utbildningsleverantörer till skräddarsydda utbildningserbjudanden, ses som ett mycket välkommet tillskott inom utbildningsområdet. En viktig förutsättning är dock att företagen ser värdet av att arbeta med strategisk kompetensförsörjning och kontinuerlig kompetensutveckling av sina medarbetare. Här finns stora utmaningar, och det kommer att vara ett viktigt fokus för Kompetensnavet att långsiktigt bidra till att stärka de strategiska färdigheterna hos företag, inte minst små och medelstora.

Kompetensnavets arbete bidrar till flera långsiktigt strategiska mål till gagn för Göteborgsregionen. Genom att regionens medborgare rustas med relevant kompetens möjliggör det för företag att etablera sig och stanna i regionen, med positiva effekter på samhället i stort. En regional ansats med skräddarsydda utbildningsinsatser stärker anställningsbarheten hos kommunernas medborgare. GR bedriver också insatser som ökar möjligheterna att matcha personer som står långt ifrån arbetsmarknaden med näringslivets behov (läs mer under fokusområdet Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden samt nyanländas mottagande och etablering). Fördjupande exempel på hur arbetet bedrivits i fordonsindustrin och besöksnäringen presenteras nedan.

Fordonsindustrin

Fordonsindustrin i Göteborgsregionen stod redan innan pandemin inför stora omställningsbehov inom de stora megatrenderna – bland annat digitalisering, elektrifiering och automotive. När pandemin slog till accelererade behovet ytterligare.

Under 2021 har den västsvenska fordonsindustrin återhämtat sig i den mening att varsel, permitteringar och produktionsstopp inte alls har förekommit i samma utsträckning som under 2020. Produktionen har varit i full gång och företagen anställer och utvecklar i hög fart igen.

Omvärldsbevakning är ett viktigt område för GR och inom ramen för arbetet med kompetensförsörjning inom bland annat fordonsindustrin har GR etablerat så kallade expertgrupper som består av representanter från regionens olika delar av industrin. Fordonsindustrin, kemi- och plastindustrin och IT/telecom/rymd är exempel på kluster som samlas regelbundet för att diskutera trender, omvärld, behov och efterfrågan. Resultatet av denna omvärldsbevakning kan resultera i olika insatser riktade mot branschen, både på lång och kort sikt. Här är både Kompetensnavet och det branschspecifika kompetensrådet Teknikcollege GR viktiga för att kanalisera behov som leder till olika slags insatser.

Inom branschen efterfrågas många kompetenser; mjukvaruutvecklare saknas inom många

delar och det saknas även kompetens inom digitalisering, elektrifiering, hållbar produktion, nya affärsmodeller, traditionella industriyrken såsom drift- och underhållstekniker, svetsare, cnc-operatörer, och så vidare.

Genom det arbete som görs inom ramen för Kompetensnavet och Teknikcollege GR stöttar man arbetet med företagens och branschens kompetensförsörjning, både det kortsiktiga och det långsiktiga. Genom att lyssna in behoven hos företagen har Kompetensnavet kunnat erbjuda insatser inom mjukvaruutveckling (C++), molnteknologi samt ledarskapsprogram för underleverantörer inom fordonsindustrin. Kompetensutveckling har erbjudits inom områden som Heta arbeten, Säkra affären med rätt kompetens, Lager och logistik och nu senast Introduction to Batteries.

Batteriområdet har ett särskilt fokus i hela regionen (och hela Sverige), och inom Kompetensnavet startas just nu den första utbildningen inom området som är en del av en EU-standard, framtagen av EIT InnoEnergy (European Battery Alliance, the EBA250). Det finns ett stort intresse för batteriernas hela värdekedja, och inom Kompetensnavet är denna första insats en spännande pilot att genomföra.

Kontakter med företag och branschorganisationer visar att det finns ett stort behov av omställning i branschen, men en utmaning är att få medarbetare att faktiskt delta i insatserna. Det krävs tid, motivation, tillgänglighet och uppmuntran för att kompetensutvecklande insatser ska kunna genomföras. Det är viktigt att GR, tillsammans med företagen, når fram med budskapet om vikten av att fortbilda sig även vid anställning; det livslånga lärandet. Under 2021 har Teknikcollege GR blivit återcertifierat för fem år framåt (till och med 2026). Detta innebär att kommunerna i GR, tillsammans med branschen, utbildningsanordnare och andra intressenter fortsatt kan arbeta med att skapa kvalitativa utbildningar som matchar behovet i regionen. Det saknas många yrkeskategorier inom industrin i stort och genom denna möjlighet att påverka kompetensförsörjningen har nu företagen och kommunerna tillsammans säkrat ett sätt att långsiktigt skapa attraktivitet till branschen. Här har företagen alla chanser att vara med och påverka utbildningarna.

Besöksnäringen

Besöksnäringen har under 2021 utstått enorma prövningar och stora förluster. Inte bara i ekonomiska termer men också genom ett tapp på cirka 25 procent av den totala arbetskraften. Cirka 50 000 personer har blivit av med sina jobb inom hotell och restaurang. Detta drabbar framför allt ungdomar och utrikesfödda, två grupper som utgör en stor del av den totala arbetskraften för näringen, där en stor del av dem har fått lämna branschen under pandemin.

Efterfrågan på vissa delar av näringens tjänster har sjunkit till nära noll. Möten, mässor, konferenser och evenemang har haft ett enormt tapp, ibland ner till 100 procent, på grund av de restriktioner som påverkat dem. Men krisen har också påverkat synen på resandet, beteenden har förändrats och det har tillkommit nya konsumtionsmönster. Många företag har nu antagit policyer för att minska resandet, då man ser att det ur hållbarhets- och ekonomihänseende inte är gynnsamt att anordna möten och konferenser över världen. I stället är det mötesteknik som får ersätta fysiska möten.

I efterdyningarna av pandemin råder en skriande kompetensbrist på nästan alla positioner i företagen. Det har inneburit att det branschspecifika kompetensråd som Göteborgsregionen driver för besöksnäringen sedan 2018 har haft lätt att locka till sig representanter från såväl utbildningssektorn som näringslivet. Många är bekymrade och engagerade i hur man på kort och lång sikt kan arbeta med kompetensförsörjning för besöksnäringen. Dessutom märks en minskning av antalet sökande till de gymnasieutbildningar som leder till jobb inom besöksnäringen. Attraktiviteten både för jobb och utbildningar är mycket låg. Ungdomar och arbetssökande ser inte besöksnäringen som en framtidsbransch där man kan vara kvar och göra karriär. Även det är alarmerande nu när näringen behöver stärka upp och få in nya medarbetare med utbildning.

Genom Kompetensnavet har det bland annat tagits fram en introduktionsutbildning för restaurangbranschen för att stötta med kunskaper om vad som förväntas av en restauranganställd. Syftet är att ge de nya medarbetarna en bra start och minska behovet av att utbilda på plats, men också att skapa förutsättningar för nya medarbetare att göra ett bra jobb och öka möjligheten att de vill vara kvar i branschen. Även om branschen generellt har en nedsatt tilltro till utbildningar överlag och helst vill lära upp på plats så har detta initiativ varit uppskattat. Deltagandet har dock varit mycket lågt. Företrädare för branschen säger själva att nyanställda behöver komma in i produktionen och därför inte har tid att gå utbildningar.

Kompetensrådet för besöksnäringen har identifierat många behov som är nödvändiga för att branschen ska kunna kompetensförsörja sig väl och ställa om till de nya förutsättningar som gäller. I mötesindustrin är det nu en hygienfaktor att alla konferensrum möjliggör för hybridmöten, där en del av deltagarna är med digitalt. I dag saknas såväl kunskap som tekniska förutsättningar för att företagen ska kunna skapa nya sätt att sälja sina möteslokaler och skapa mervärde för kunderna.

Kompetensrådet för besöksnäringen har även varit pådrivande i att stötta ett ökat fokus på innovation för näringen, inte minst upplevelseindustrin som drastiskt fått nya förutsättningar. Genom att samla tankar från kompetensrådets aktörer, har kompetensrådet gemensamt framfört behoven till Västra Götalandsregionen kring bland annat innovation. Gemensamma diskussioner har sedan mynnat ut i att Göteborg & Co samt Handelshögskolan under våren 2021 gjorde en förstudie om hur regionen kan arbeta med att stötta innovation framåt. Innovationsfrågan kommer att få utrymme och plats att utvecklas på Lindholmen Science Park.

Om besöksnäringen återigen ska bli välmående med en förmåga att behålla och attrahera rätt medarbetare krävs ett fortsatt arbete med att ställa om. Ställa om till att skapa hållbara arbetsplatser och hållbara affärsmodeller. Här kommer GR fortsatt att kunna vara en part som håller ihop de offentliga initiativen och skapar arenor för att säkra kompetens på kort och lång sikt för branschen.

Övrig uppföljning

Utöver de 11 fokusområdena har Göteborgsregionen (GR) särskilt följt några verksamheter under året.

Dotterbolag

Utifrån förbundsstyrelsens uppsiktspflicht följer GR som ägare verksamheten i de hel- och delägda dotterbolagen.

Gryning Vård AB som ägs till 54 procent av GR är inne i en omställningsfas och har under 2021 arbetat med att anpassa verksamheten för att möta kommunernas behov på rätt sätt. Vid årets slut har bolaget en ekonomi i balans med ett resultat på + 2,4 miljoner kronor. Fortsatt följsamhet utifrån kommunernas efterfrågan är i fokus för 2022.

Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR AB) som är helägd av GR har arbetat med att hitta nya lokaler. År 2018 beslöt Göteborg stad via lokalsekretariatet att bygga en ny skolbyggnad för ISGR på mark nära den nuvarande skolbyggnaden på Guldhedsområdet. Projektering har skett och nu pågår planeringsfasen. Byggnaden för 400 elever beräknas vara klar år 2024.

Organisationer som GR transfererar medel till

Hållbar stadsutveckling genom Urban Futures

GR är en av parterna i centrum för hållbar stadsutveckling Urban Futures (tidigare Mistra Urban Futures), en arena för samverkan och gemensam kunskapsproduktion mellan praktik och forskning i Västra Götaland. Vid årsskiftet 2019/2020 upphörde planenligt finansieringen från Mistra och centrumet utvecklas nu för att driva verksamheten under de nya förutsättningarna. Under år 2021 har GR fortsatt att engagera sig i centrumet och parterna har bland annat beslutat att fokusområdena de kommande åren är *En rättvis klimatomställning* samt *Organisation och styrning för en hållbar urban utveckling*. gmv.gu.se/urbanfutures/sv

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom)

Västkom är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. Västkoms uppdrag är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå. Under år 2021 följer GR särskilt införandet av Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM), vilket kommenteras i uppföljningen av de 11 fokusområdena i denna rapport. Dessutom bidrar GR tillsammans med medlemskommunerna till arbetet med att revidera gällande hälso- och sjukvårdsavtal samt arbetet med Färdplan Nära vård.

Näringslivsutveckling genom Business Region Göteborg och Göteborg & Co

Inom ramen för samverkansavtalen med Business Region Göteborg (BRG) och Göteborg & Co har GR under år 2021 särskilt följt arbetet med kompetensförsörjning och näringslivets återhämtning efter coronapandemin.

Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv är viktigt för både GR, BRG och Göteborg & Co – och ett av GR:s 11 fokusområden, se sidan 10. Ett fördjupande avsnitt om kompetensomställning och Kompetensnavet finns på sidan 20. Andra samverkansområden för GR och BRG är samhällsbyggnad, attraktionskraft samt företagsklimat och innovationskraft. En viktig utgångspunkt för näringslivsutvecklingen är det näringslivsstrategiska programmet i Göteborg. Under 2021 har samtliga GR-kommunerna färdigställt sina lokala program eller motsvarande. Denna gemensamma kraftsamling skapar goda förutsättningar för att nå målet om 120 000 nya jobb år 2035. Under våren anordnades en gemensam näringslivsdialog med ledande politiker, tjänstepersoner och företagare för att byta erfarenheter kring insatser för att dämpa pandemins

effekter, inte minst inom besöksnäringen, samt hur vi tillsammans kan bidra till ett ännu bättre företagsklimat. I samband med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) insiktsundersökning respektive Svenskt Näringslivs enkätundersökning bjöd BRG in ledande politiker och tjänstepersoner till gemensamma digitala möten för att dela lärdomar och erfarenheter kring förbättring av företagsklimatet. I december ägde den årliga näringslivsdagen rum med temat hur kommunerna kan skapa verkstad av sina näringslivsstrategiska program.

Stora delar av näringslivet har återhämtat sig väl under den pågående pandemin. I slutet av året visar indikatorer från BRG på ett konjunkturläge som fortsatt upplevs som högkonjunktur. Bland annat spås BNP-tillväxten för 2022 på regionens viktiga marknader fortsatt vara stark. Fler företag har anställt personal och på det stora hela växer sysselsättningen. Konkurserna fortsätter att vara på en lägre nivå än före pandemin.

Läget är fortsatt svårt för regionens besöksnäring – men med slopade restriktioner ser vi ett ljus i tunneln för denna viktiga näring i och med att resan mot återhämtning kan påbörjas med rätt förutsättningar. Under året har programmet för besöksnäringen i Göteborgsregionen reviderats och remissbehandlas av såväl medlemskommunerna som GR och BRG.

Göteborgsregionens samarbete inom näringslivsområdet ligger väl i linje med den långsiktiga prioriteringen i Västra Götalandsregionens regionala utvecklingsstrategi - RUS 2030: Att stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant.

Regionalt samarbete

GR samarbetar inte bara inom medlemskommunerna utan också med många andra samhällsbärande aktörer på kommunal, regional och statlig nivå, inom offentlig sektor, akademi och näringsliv.

GR samverkar med Västra Götalandsregionen (VGR), Västkom och övriga kommunalförbund vad gäller områden som hälso- och sjukvård, hållbar utveckling, digitalisering samt kollektivtrafik. Samarbetet i frågor kring hållbar utveckling sker via Beredningen för hållbar utveckling, BHU, som är ett politiskt samverkansorgan för VGR och länets kommuner. Samverkan mellan kommun och region har stärkts genom att vi gemensamt har arbetat för att möta utmaningarna som pandemin har inneburit. GR har tagit en aktiv roll för att stärka befintliga samverkansstrukturer kring exempelvis smittskydd och vårdhygien samt vårdsamverkan (VVG). På utbildningsområdet samverkar GR på nationell nivå med bland annat Skolverket och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Under år 2021 har det gemensamma arbetet tillsammans med bland annat Skolverket, SKR och RISE kring **Skolahemma.se** fortsatt. Det är en plats där de som arbetar inom det svenska skolväsendet där de kan få tillgång till planeringsstöd, inspiration och kunskap kopplat till utbildning under coronapandemin.

Göteborgsregionen är en av huvudmännen i Stiftelsen för västsvenska fritidsområden (Västkoststiftelsen) som förvaltar cirka 280 naturreservat i Västra Götalands och Hallands län. Övriga stiftare är VGR och Region Halland. Göteborgsregionen är också en av huvudmännen i Stiftelsen Korsvägen som äger Universeum.

Sammanfattningsvis har GR under 2021 politisk representation i Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR), BRG, Västkoststiftelsen, Stiftelsen Korsvägen och Västkom. Genom tjänstepersoner finns representation i Universeum, Göteborg & Co, Urban Futures, Gryning Vård samt Reväst.

Påverkan

Enligt GR:s förbundsordning ska verksamheten bidra till att stärka Göteborgsregionen regionalt, nationellt och internationellt. Under år 2021 har detta gjorts inom flera områden.

I VGR har GR lyft in storstadsregionens perspektiv i frågor som rör fysisk planering, kollektivtrafik, klimat, hälso- och sjukvård, utbildning samt integration. GR har deltagit i genomförandet av den nya regionala utvecklingsstrategin (RUS) som trädde i kraft år 2021. Under perioden har

särskilt påverkansarbete skett via förbundsstyrelsens presidium medverkan i BHU gällande den regionala och nationella infrastrukturplaneringen.

Nationellt samarbetar GR med aktörer som SKR, Socialstyrelsen, Skolverket och Utbildningsdepartementet. GR har bidragit i arbetet med att lyfta kommunernas roll som huvudman för hälso- och sjukvård. Detsamma gäller kommunernas roll och styrka som aktör i arbetsmarknadspolitiken med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Under år 2021 pågår insatser för att etablera Kompetensnavet som en nationell modell för kompetensomställning.

Under år 2021 har påverkansarbetet avseende EU:s nya programperiod fortskridit, men också för de återhämtningsmedel som Sverige mottar för att lindra effekterna av coronapandemin. Det har pågått ett arbete med att analysera vilken påverkan pandemin har på resmönster och transporter. Med utgångspunkt i GR:s strategiska inriktning och i nära samarbete med Göteborgs Stad genomfördes under året en större kompetenssatsning kring de nya EU-programmen och de verktyg som möjliggör framgångsrika projekt.

Kommunikation

GR utvecklar kommunikationen för att bli tydligare gentemot medlemskommunerna, men också när Göteborgsregionens frågor lyfts regionalt, nationellt och internationellt. Under perioden har arbetet med att utveckla [GR:s nya webbsida](#) slutförts i och med lanseringen i oktober.

GÖTEBORGS REGIONEN Vad vi gör Sakområden Kurs och konferens Kunskapsbank Mer

13 kommuner i samverkan

Tillsammans driver vi utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. Allt för att Göteborgsregionens en miljon invånare ska få ett bra liv.

Vad vi gör Medlemskommuner

I fokus

Gitte Caous ny förbundsdirektör för Göteborgsregionen (GR)

Den 1 maj tillträder hon tjänsten

"Digitalisering är ju en metod för verksamhetsutveckling!"

Socialcheferna i Göteborgsregionen vill öka takten i arbetet med digitalisering. Så vad är på gång inom det här området?

Göteborgsregionen står rustad för den nya batterifabriken

En ny batteriutbildning är redan på plats för att möta behoven av kompetensutveckling

Politisk organisation

Under året har förbundsfullmäktige fattat beslut om en reviderad politisk organisation för GR som träder i kraft 2023-01-01. Politiska möten inom GR har under året ägt rum som planerat, men anpassats till Folkhälsomyndighetens restriktioner med anledning av coronapandemin.

Förbundsstyrelsen 2021

Axel Josefson (M), ordf* Göteborg
 Marina Johansson (S), 1e vice ordf* Göteborg
 Marith Hesse (M), 2e vice ordf* Partille
 Miguel Odhner (S), 3e vice ordf* Kungälv
 Jörgen Fogelklou (SD) Göteborg
 Jonas Attenius (S) Göteborg
 Daniel Bernmar (V) Göteborg
 Lisa Andersson (M) Kungsbacka
 Martin Wannholt (D) Göteborg
 Martin Johansen (L) Tjörn
 Monica Samuelsson (S) Ale
 Julia Färjhage (C) Lilla Edet
 Karin Pleijel (MP) Göteborg
 Carita Boulwén (SD) Kungsbacka
 Jenny Broman (V) Göteborg
 Jan Utbult (KD) Öckerö
 Per Vorberg (M) Härryda
 Jessica Blixt (D) Göteborg
 Bo Pettersson (S) Stenungsund
 /Olof Lundberg (S) Stenungsund
 Lill Jansson (L) Lerum
 Kristian Vramsten (M) Mölndal
 Fredrik Mellbin (SD) Mölndal

*= utgör styrelsens presidium

Ersättare

Maria Brauer (S) Öckerö
 Maria Renfors (M) Stenungsund
 Peter Arvidsson (SD) Härryda
 Stefan Gustafsson (S) Mölndal
 Anette Holgersson (V) Lerum
 Mikael Berglund (M) Ale
 Henrik Munck (D) Göteborg
 Marcus Claesson (L) Mölndal
 Eva Borg (S) Kungsbacka
 Emmyly Bönfors (C) Göteborg
 Daniel Filipsson (M) Alingsås

Adjungerade

Helene Odenjung (L) Göteborg
 Renée Bengtsson (S) Lerum
 Thorbjörn Carlsson (S) Partille
 Ulrika Landergren (L) Kungsbacka
 /Monica Neptun (L) Kungsbacka
 Alexander Abenius (M) Lerum
 Simon Waern (S) Alingsås
 Kent Lagrell (M) Öckerö
 Patrik Linde (S) Härryda

Mandatfördelning 2021

Ledamöter

PER KOMMUN	ordinarie	ersättare
Ale kommun	1	1
Alingsås kommun	0	1
Göteborgs kommun	9	2
Härryda kommun	1	1
Kungsbacka kommun	2	1
Kungälv kommun	1	0
Lerums kommun	1	1
Lilla Edets kommun	1	0
Mölndals kommun	2	2
Partille kommun	1	0
Stenungsunds kommun	1	1
Tjörns kommun	1	0
Öckerö kommun	1	1
	22	11

Ledamöter

PER PARTI	ordinarie	ersättare
Socialdemokraterna	5	3
Moderaterna	5	3
Sverigedemokraterna	3	1
Liberalerna	2	1
Vänsterpartiet	2	1
Demokraterna	2	1
Centerpartiet	1	1
Miljöpartiet de gröna	1	0
Kristdemokraterna	1	0
	22	11
KVINNOR	13	6
MÄN	9	5
	22	11

Nämnder 2021

Ledamöter i Utbildningsgruppen (UG)

Helene Odenjung (L), ordförande Göteborg
Renée Bengtsson (S), vice ordförande Lerum
Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) Göteborg
Anders G Högmark (M) Tjörn
Hans Wessberg (SD) Mölndal
William Hult (S) Kungälv
Jenny Broman (V) Göteborg
Angela Fasth (M) Partille
Jessica Blixt (D) Göteborg
Maria Kornevik-Jakobsson (C) Härryda
Zara Blidevik (M) Lilla Edet
Anna Hansson (MP) Alingsås
Tommy Bech (SD) Kungsbacka
Johnny Sundling (S) Ale
Emma Ramhult (V) Stenungsund
Eva Wallin (KD) Öckerö
Anders Svensson (M), adjungerad ledamot Göteborg
Pär Gustafsson (L), adjungerad ledamot Göteborg

Ledamöter och ersättare i skolnämnd för ISGR

LEDAMÖTER

Kristina Tharing (M), Göteborg, ordförande
Ulf Carlsson (MP), Göteborg, vice ordförande
Katarina Bosetti Kristoffersson (S), Partille
Johan Ahlsell (M), Mölndal
Jörgen Fogelklou (SD), Göteborg
Assar Wixe (S), Kungälv
Jessica Blixt (D), Göteborg
Matti Ahlqvist, Astra Zeneca
Peter Elmfeldt, SKF

ERSÄTTARE

Pija Ekström (S), Göteborg
Pär Gustafsson (L), Göteborg
Jan Hermfelt (SD), Göteborg
Renée Bengtsson (S), Lerum
Jenny Broman (V), Göteborg
Veronica Ekstedt Nyberg, Volvo Cars
Martin Lexa, Mölnlycke Health Care

Styrgrupper 2021

Ledamöter i styrgruppen för arbetsmarknad

Thorbjörn Carlsson (S) ordförande Partille
Ulrika Landergren (L) vice ordf. Kungsbacka
/Monica Neptun (L) Kungsbacka
Alexis Tranmarker (SD) Ale
Otto Stryhn (SD) Alingsås
Ingrid Andreae (S) Göteborg
Bengt Jildmalm (D) Göteborg
Mikael Wallgren (V) Göteborg
Håkan Eriksson (KD) Härryda
Anders Holmensköld (M) Kungälv
Katarina Kuzmanovic (MP) Lerum
Annette Fransson (S) Lilla Edet
Merjem Maslo (M) Mölndal
Linda-Maria Hermansson (C) Stenungsund
Tuula Visala Karlsson (V) Tjörn
Maria Brauer (S) Öckerö

Ledamöter i styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad

Alexander Abenius (M), ordf. Lerum
Simon Waern (S), vice ordf. Alingsås
Kennet Sandow (SD) Ale
Blerta Hoti (S) Göteborg
Åsa Hartzell (M) Göteborg
Peter Danielsson (D) Göteborg
Mikael Johannison (M) Härryda
Fredrik Hansson (C) Kungsbacka
Mats Frisell (S) Kungälv
Mats Nilsson (V) Lilla Edet
Viktoria Eliasson (V) Mölndal
Isabelle Asadian Falahieh (S) Partille
Jimmy Lövgren (MP) Stenungsund
Martin Johansson (SD) Tjörn
Göran Ohlsson (L) Öckerö

Ledamöter i styrgruppen för social välfärd

Kent Lagrell (M) ordförande Öckerö
Patrik Linde (S) vice ordförande Härryda
Marita Henriksson (SD) Ale
Britt-Marie Kuylensstierna (MP) Alingsås
Kristina Bergman Alme (L) Göteborg
Nina Miskovsky (M) Göteborg
Per Holm (D) Göteborg
Kalle Sundvall (M) Kungsbacka
Pia Gillerstedt (S) Kungälv
Eva Andersson (C) Lerum
Vakant Lilla Edet
Ove Dröschler (S) Mölndal
Marie Raask (S) Partille
Alexandra Odelsheim (SD) Stenungsund
Erling Alsin (V) Tjörn

Bokslut 2021

Bokslut år 2021 – förvaltningsberättelse

GR-koncernen

Styrelsen för Göteborgsregionens kommunalförbund (GR), organisationsnummer 222000-0265, avlämnar härmed årsredovisning för år 2021, kommunalförbundets 49:e verksamhetsår. GR-koncernen består förutom moderbolaget GR av Göteborgsregionens Internationella Skola AB (ISGR AB), som ägs till 100 procent av GR, och Gryning Vård AB som ägs till 54 procent av GR. GR är också en av tre huvudmän i Stiftelsen för Västsvenska fritidsområden samt en av fyra huvudmän för Stiftelsen Korsvägen som äger Universeum AB.

GR

GR är en samarbetsorganisation för 13 kommuner i Västsverige; Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö. Tillsammans har dessa kommuner 1 058 278 invånare. GR:s uppgift är att verka för samarbete över kommungränserna samt vara ett forum för idé- och erfarenhetsutbyte inom regionen. Verksamheten inom GR ska vara till kommunal nytta samtidigt som den ska stärka regionen nationellt och internationellt. Se www.goteborgsregionen.se.

GR:s dotterbolag

Göteborgsregionens Internationella Skola AB (ISGR)

ISGR bildades år 1995 och är en helägd fristående skola med internationell profil som bedriver undervisning för elever från i första hand Göteborgsregionen. Den 1 juli år 2012 överfördes ISGR AB:s svenska sektion till GR med anledning av ny lagstiftning vilken omöjliggör för kommuner och kommunalförbund att vara majoritetsägare i aktiebolag som bedriver skolverksamhet enligt svensk läroplan. Se www.isgr.se.

Gryning Vård AB

Gryning Vård AB ägs av GR (54 procent) samt kommunalförbunden i Skaraborg, Boråsregionen/Sjuhärad och Fyrbodalen. Verksamheten består av institutions- och öppenvård för barn, familjer, ungdomar och unga missbrukare. Bolaget är idag landets största bolag inom HVB (hem för vård och boende). Se www.gryning.se.

Mål, styrning och uppföljning i kommunkoncernen GR

Förbundsstyrelsen, utbildningsgruppen, skolnämnden och bolagsstyrelserna ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sitt uppdrag utifrån lagstiftning, förbundsfullmäktiges beslut, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, styrdokument och ekonomiska förutsättningar. Syftet är att säkerställa att GR:s kommunkoncern uppfyller de politiska målen och grunduppdragen, oavsett om verksamheten drivs i förvaltningsform eller i bolagsform. All styrning, ledning och uppföljning i Göteborgsregionens kommunalförbund utgår från förbundsordning, strategisk inriktning, verksamhetsplan, vision och värdegrund.

Styrning

Förbundsfullmäktiges övergripande mål bidrar till en god ekonomisk hushållning och reglerar prioriteringar i styrningen genom en rambudget och en detaljbudget som godkänns av förbundsfullmäktige.

Delegationsordningen är en vidaredelegation som tydliggör ansvarsfördelning mellan förbundsstyrelsen, presidium och olika funktioner inom förvaltningen. Verkställigheten hanteras av förbundets avdelningar med förbundsdirektören som högsta tjänsteperson.

Tillgängliga ekonomiska resurser är ram för möjlig verksamhet. Detaljbudget skall upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Verksamheten ska således bedrivas inom befintliga ramar även om detta medför att de i verksamhetsplanen angivna målen och riktlinjerna inte

helt kan uppnås. GR ska alltså inte överskrida sin totala budget (med undantag för användning av tidigare års överskott och för särskilda ändamål). Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen.

- Varje avdelning ansvarar fullt ut för att utforma verksamheten inom beslutade ramar.
- Avvikelser ska i första hand klaras inom den egna nettokostnadsramen.
- Mål kan behöva modifieras alternativt att måluppfyllelsen skjuts framåt i tiden för att utforma verksamheten inom ramen för tillgängliga ekonomiska resurser.
- Ingen avdelning har rätt att överskrida budgeten utan särskilt beslut av förbundsdirektören, som också äger beslutet att omfördela medel och resurser mellan avdelningarna.

Uppföljning

Respektive månad ska ett rättvisande ekonomiskt månadsresultat kunna redovisas vilket innebär att kommunalförbundets resultat kan avläsas ur GR:s affärssystem Raindance och informeras till förbundets ledningsgrupp löpande över året. Syftet med kommunalförbundets redovisning kan sammanfattas i följande punkter:

- Ge en rättvisande bild av GR:s och GR-koncernens ekonomi och verksamhet.
- Tillgodose externa och interna intressenters behov av information om GR:s ställning och resultat.
- Spegla GR:s resultat och ställning och på så sätt ge underlag för välgrundade beslut.

De politiska målen, verksamheten och ekonomin liksom riktlinjerna för god ekonomisk hushållning följs i huvudsak genom upprättande av två delårsrapporter samt årsredovisning.

Lagstadgade krav samt verksamhetsspecifika krav i samband med grunduppdragen hanteras i det interna arbetet, och avvikelser hanteras inom respektive nämnd enligt reglementen och med förbundsstyrelsen som samordnande.

Förbundsstyrelsen ska ha löpande uppsikt över GR:s verksamhet. Utöver detta har styrelsen även en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över koncernens bolag. Internkontrollen är också en viktig del av styrningen och utvecklingen av verksamheten. Det är ett sätt för förbundsstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt. Den interna kontrollen syftar till att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhetsstyrning, tillförlitlig finansiell rapportering samt efterlevnad av gällande lagar och förordningar. I intern kontroll ingår även att bevaka att fastställda styrdokument följs. Internkontroll är inte en isolerad process utan ska vara en del av alla styrsystem och ska fungera som ett medel för att uppnå mål, inte ett mål i sig.

Ledning

Ledningen av organisationen utgår från GR:s vision och värdegrund.

Den politiska styrningen sker genom beslutsfattande i förbundsfullmäktige, förbundsstyrelse, utbildningsgrupp och skolnämnd. Grundläggande ansvarsfördelning mellan olika organ framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen. Uppdrag och ansvarsfördelning för de politiska organen inom GR framgår av reglementen. Bolagen vägleds genom ägardirektiv och bolagsordningar. Förbundsstyrelsen har gentemot styrelsen det övergripande ansvaret för ledning av förbundets verksamhet och löpande förvaltning. I viktiga frågor samråder förbundsstyrelsen med styrelsens ordförande. Förbundsstyrelsen leder ledningsgruppen som hanterar det interna arbetet i verksamheten med fokus på uppdragets genomförande.

Omvärldsanalys

Nedan följer en kort sammanfattning av SKR:s Ekonomirapport per oktober 2021.

En god skatteunderlagsutveckling och en dämpning av de ökade demografiska välfärdsbehoven gör att de närmaste åren ser bra ut för kommunerna. De senaste årens låga kostnadsutveckling antas vända och ta fart. Det beror dels på att pandemins effekter på verksamheten antas klinga av, dels på riktade statliga satsningar. Utifrån dessa förutsättningar kommer kommunernas resultat att överstiga 2 procent av skatter och generella statsbidrag under åren fram till och med 2024. År 2025 behövs åtgärder eller resurstillskott motsvarande 8 miljarder kronor för att nå den resultatnivån. (Ekonomirapporten, Om kommunernas och regionens ekonomi. SKR).

Finansförvaltning

Förbundsfullmäktige har beslutat om riktlinjer för medelsförvaltningen inom GR. Förbundsstyrelsen är ansvarig för kommunalförbundets medelsförvaltning. Förbundsstyrelsen är ansvarig för genomförandet av dessa riktlinjer. Genomförandet är delegerat till förbundsdirektören och vidaredelegerat till ekonomichefen. GR har i nuläget inga långfristiga lån eller borgensåtaganden. Placering av likvida medel får endast ske i finansiella instrument med mycket hög säkerhet och god likviditet. Endast överlikviditet över 20 000 tkr kan placeras. Ränterisken begränsas genom att den genomsnittliga räntebindningen på placerat kapital inte bör överstiga 18 månader. Målsättningen är att med bibehållen hög säkerhet säkra en god avkastning på GR:s likvida kapital.

Summa likvida medel avseende banktillgodohavanden uppgår till 258 418 tkr (219 613 tkr) per 2021-12-31. Valutarisker ska undvikas genom att all exponering sker i svensk valuta.

Eventuella medel i utländsk valuta ska således omgående växlas till svensk valuta. Inga utländska placeringar är genomförda. All likviditet låg på balansdagen på bankkonto hos Swedbank. Erhållen ränteintäkt inklusive valutakursvinst år 2021 uppgick till 1 103 tkr (949 tkr).

Den kommunala koncernen, omsättning och resultat år 2021

SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER (KONCERNEN) - 5 ÅR I SIFFROR					
(Belopp i tkr om inte annat anges)	2017	2018	2019	2020	2021
SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER – ALLMÄNT					
Antal årsarbetare (st.)	919	868	800	672	590
SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER – EKONOMISKT RESULTAT					
Verksamhetens intäkter	675 738	872 928	850 655	833 347	678 600
Årets resultat	3 133	-12 533	1 306	-24 162	6 833
varav GR	11 132	-1 476	555	-5 002	-3 842
varav Gryning Vård AB	-9 580	-13 808	-510	-22 847	1 312
varav ISGR	1 581	2 750	1 261	3 687	9 363
SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER – TILLGÅNGAR, EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER					
Balansomslutning	350 297	367 610	367 611	446 923	542 626
Eget kapital	126 168	113 635	114 942	90 780	97 613
varav GR	56 500	55 024	55 579	50 577	46 735
varav Gryning Vård AB	61 340	47 534	47 024	24 177	25 489
varav ISGR	8 328	11 077	12 339	16 026	25 389
Soliditet (%)	36,0%	30,9%	31,3%	20,3%	18,0%
Likviditet (%)	135,8%	126,6%	127,6%	115,6%	113,7%
Investeringar *)	9 186	18 338	5 515	1 173	9 408
*) Investeringar avser inköp av immateriella och materiella anläggningstillgångar inkl investeringar i pågående nyanläggningar.					

Den sammanställda redovisningen visar att koncernens omsättning per 31 december år 2021 minskat till 678 600 tkr jämfört med 833 347 tkr den 31 december år 2020. Resultatet uppgår till +6 833 tkr, att jämföra med föregående år då resultatet uppgick till -24 162 tkr. GR redovisar ett negativt resultat på 3 842 tkr för det gångna året medan både ISGR och Gryning vård redovisar överskott. ISGR bidrar till koncernresultatet med +9 363 tkr och Gryning vård med +1 312 tkr.

Balansomslutningen för år 2021 uppgår till 542 626 tkr, vilket är en ökning jämfört med balansomslutningen för år 2020 med 95 703 tkr. Det egna kapitalet för koncernen som helhet har ökat och uppgår per 31 december till 97 613 tkr (90 780 tkr).

Väsentliga händelser i koncernen

Gryning Vård AB

Bolaget inledde 2021 med en omfattande anpassningsresa utifrån sin nedbantade kostym med hela 24 procent på ett kalenderår. Verksamhetsplan och budget hade en tydlig inriktning om att skapa en ekonomi i balans likväl som att fortsatt vara en professionell, uppskattad egenägd HVB-aktör. Arbetet under året har varit krävande och intensivt. Bolaget har arbetat med övergripande utmaningar likväl som de utmaningar bolaget har ställts inför dygnet runt utifrån den komplexitet och utsatthet som barn/unga har med sig när de kommer till bolaget samt på grund av coronapandemin. Efterfrågan och försäljning har fluktuerat under året. Försäljningen under januari–april återspeglades väl i budgetantagandena, samtidigt som försäljningen i perioden maj–augusti var betydligt lägre i jämförelse med budget. Under oktober–december har bolaget arbetat intensivt för att återhämta ekonomin samt klara sitt ägaruppdrag, parallellt med att efterfrågan har ökat.

Gryning redovisar ett positivt årsbokslut för 2021 på +2 428 tkr. Detta resultat inkluderar även avvecklingar och anpassningar gjorda under året. Beräknade avvecklingar och anpassningar för 2021 var 9 500 tkr. För året fanns, för detta ändamål, en i budget avsatt bolagsreserv om 7 000 tkr.

Årsomsättningen blev 308 890 tkr, årsomsättningsbudget var 315 995 tkr. Soliditeten för 2021 uppgår till 62,0 procent (57,8%) och kassalikviditet uppgick till 172 procent (147%).¹

ISGR AB

Utfallet för kalenderåret 2021 är positivt, 7 003 tkr till följd av högre intäkter på den internationella sektionen, ersättning för insatser som härrör till coronapandemin samt kompensation från Skatteverket för sjuklönekostnader. Vid jämförelse mellan budget och utfall avseende intäkterna noteras att utfallet är 11 200 tkr bättre än budget och uppgår till 156 382 tkr (148 385 tkr). Merparten av intäktsförstärkningen ligger mot den internationella sektionen, interkommunal ersättning, skolavgifter samt övriga intäkter.

Likviditeten är fortsatt god och banksaldot på balansdagen uppgår till 74 844 tkr (63 217 tkr), varav 39 771 tkr är öronmärkta medel till lokalfonden. Det egna kapitalet uppgår till 24 815 tkr varav 2 000 tkr är bundet eget kapital. Härutöver tillkommer avsättning till periodiseringsfond på 6 516 tkr.

Vid styrelsemötet den 16 juni år 2021 fattade styrelsen för ISGR beslut om inhyrning av nya lokaler om 4 000 kvadratmeter vid Guldheden. Ett hyresavtal är upprättat mellan ISGR och Göteborgs Stads Lokalsekretariat. Medel är avsatta för den nya byggnaden som beräknas vara klar under kalenderåret 2024. Byggstart är planerad till hösten 2022.

Antalet elever höstterminen år 2021 uppgick till cirka 1 070 (1 100). Eleverna på den svenska sektionen uppgick till samma antal som vårterminens elevantal, det vill säga 460. Antalet elever på den internationella sektionen var 610 vilket är en minskning med cirka 30 elever. Detta har även påverkat klassorganisationen som nu består av 46 klasser och dessa klasser är fördelade på 16 klasser inom den svenska sektionen och 30 klasser på den internationella sektionen.

EGET KAPITAL KONCERNEN (tkr)	2017	2018	2019	2020	2021
Årets resultat	3 133	-12 533	1 307	-24 162	6 833
Övrigt eget kapital	123 035	126 168	113 635	114 942	90 780
Eget kapital	126 168	113 635	114 942	90 780	97 613

Risker och osäkerhetsfaktorer för koncernen

Utifrån förbundsstyrelsens uppsiktspflicht följer GR som ägare verksamheten i dotterbolagen och fokus just nu ligger på coronapandemins konsekvenser på verksamheten. Gryning Vård var dock redan före pandemin inne i en omställningsfas och har under år 2021 fortsatt att anpassa sin verksamhet för att kunna möta kommunernas behov. Osäkerhetsfaktorer kommande året härrör till arbetet med att bibehålla och stärka verksamhet och ekonomi. Däri ingår att delta i och erhålla tilldelningsbeslut i kommande upphandlingar som står för dörren under året.

ISGR är fortsatt trångboddad och i behov av mer lokalyta. Styrelse och ledning för skolan har under lång tid arbetat för att finna långsiktigt ändamålsenliga lokallösningar för verksamheten. Nu finns en plan klar för en ny skolbyggnad på Guldhedsområdet som beräknas påbörjas under hösten 2022 och som ska stå klar år 2024. En möjlig risk för bolaget är dock minskat elevantal på den internationella sektionen som en direkt följd av reserestriktioner och stängda gränser på grund av pandemin, som påverkar rörligheten på den globala arbetsmarknaden. Hur utvecklingen blir under 2022 med pandemins effekter är högst osäkra.

1. Siffrorna visar Grynings saldon i motsats till den sammanställda redovisningen som visar GR:s andel (54%).

GR – omsättning, resultat och kostnader år 2021

Omsättning för GR

Omsättningen för året uppgår till 403 720 tkr (not 1) att jämföra med omsättningen år 2020 som uppgick till 556 854 tkr, vilket är en minskning av omsättning på motsvarande 27,5 procent.

Denna kraftiga reduktion av omsättningen kan förklaras av att GR med början år 2021 har förändrat hanteringen av inkomna medel för vuxenutbildningar. Detta medför en förändring av GR:s redovisningsprinciper. Erhållna medel från Skolverket och utbetalda medel till medlemskommunerna för genomförda utbildningar hanteras nu enbart via balansräkningen och därigenom får en kraftig omsättningsminskning mellan åren 2020 och 2021 för dessa poster med cirka 180 000 tkr.

GR:s omsättning består av årsavgift, EU-bidrag, övriga bidrag och övriga intäkter. Övriga intäkter utgörs bland annat av deltagaravgifter (vid kurser och seminarier), konsultationer och försäljning av läromedel.

GR:s årsavgift

GR:s omsättning utgörs till 19 procent av årsavgiften, som beräknas som 75,52 kr/kommuninvånare. År 2021 uppgick årsavgiften till totalt 78 681 tkr. För avgiftens fördelning per medlemskommun för åren 2020–2021 se vidstående tabell.

Dryga 36 procent av årsavgiften (28 456 tkr) har vidaretransfererats till andra regionala organisationer, se tabell på sidan 37. Detta är en kraftig minskning jämfört med föregående år och beror på det under 2020 utbetalda engångsbidraget till Stiftelsen Korsvägen om 12 500 tkr.

Resultat

GR har, liksom andra organisationer i vår omvärld, fortsatt att påverkas negativt av konsekvenserna av coronapandemin. Under året har pandemin fortsatt att prägla vår verksamhet och vi har genomfört möten och arrangemang på distans.

Det har inneburit ett ytterligare lärande både för vår organisation och våra kommuner.

Verksamheterna har anpassat sig och bedrivit verksamheten på annorlunda sätt, samtidigt som kostnaderna har anpassats till den rådande situationen. Inom vissa delar av verksamheten skjuts dock vissa åtgärder framåt i tiden.

GR har också under 2021 sökt och erhållit externa medel utifrån nya behov i kommunerna med anledning av pandemin. Strategisk inriktning åren 2020–2023, Plan och detaljbudget år 2021 samt inspel från chefsnätverken har varit vägledande för dessa insatser.

För helåret 2021 redovisar GR ett negativt resultat på 3 842 tkr vilket i sin helhet kan förklaras av att GR under året haft ett pågående och omfattande utvecklingsarbete av gymnasieantagningssystemet INDRA. Detta utvecklingsarbete har gjorts tillsammans med vår samverkanspart Storsthlm och under arbetet uppdagades det dessvärre ett antal brister i systemet. Dessa var nödvändiga att åtgärda där och då vilket medförde en fördyring av arbetet. Denna merkostnad, liksom övriga kostnadsposter, har hanterats inom den samlade budgetramen.

Utöver detta har pandemin fortsatt inneburit högre personalskulder då våra medarbetare inte kunnat nyttja semester- och flexledighet för sportlovs- och påsklovsledigheter på sedvanligt sätt med resor och andra aktiviteter. Det har även funnits ett visst eftersläpningsarbete kopplat till GR:s webbutveckling från år 2020 vilket försenades till följd av pandemin.

ÅRSAVGIFTERNAS FÖRDELNING PÅ KOMMUNER (tkr)		
Kommun	2021	2020
Ale	2 371	2 336
Alingsås	3 128	3 102
Göteborg	43 747	43 187
Härryda	2 868	2 855
Kungsbacka	6 374	6 294
Kungälv	3 499	3 405
Lerum	3 215	3 182
Lilla Edet	1 066	1 061
Mölndal	5 238	5 147
Partille	2 967	2 903
Stenungsund	2 022	2 001
Tjörn	1 210	1 202
Öckerö	975	978
Summa	78 681	77 653
kr/inv	75,52	75,52

Glädjande är dock att utfallet däremot är 658 tkr bättre än beslutad budget. Även i år har en fortsatt restriktivitet med rekryteringar och ökad vakanshållning, kopplat till pandemin, bidragit till årets resultat. Andra poster och insatser som bidragit till den positiva budgetavvikelsen är mer av engångskaraktär såsom exempelvis att kostnaderna för GR:s nätverk varit lägre, en ökad försäljning sålda läromedel, ökat finansnetto samt erhållen intäkt för förbundsdirektörens uppdrag som tillförordnad VD på Västkom. Avsatta medel för oförutsedda utgifter nyttjades inte heller fullt ut.

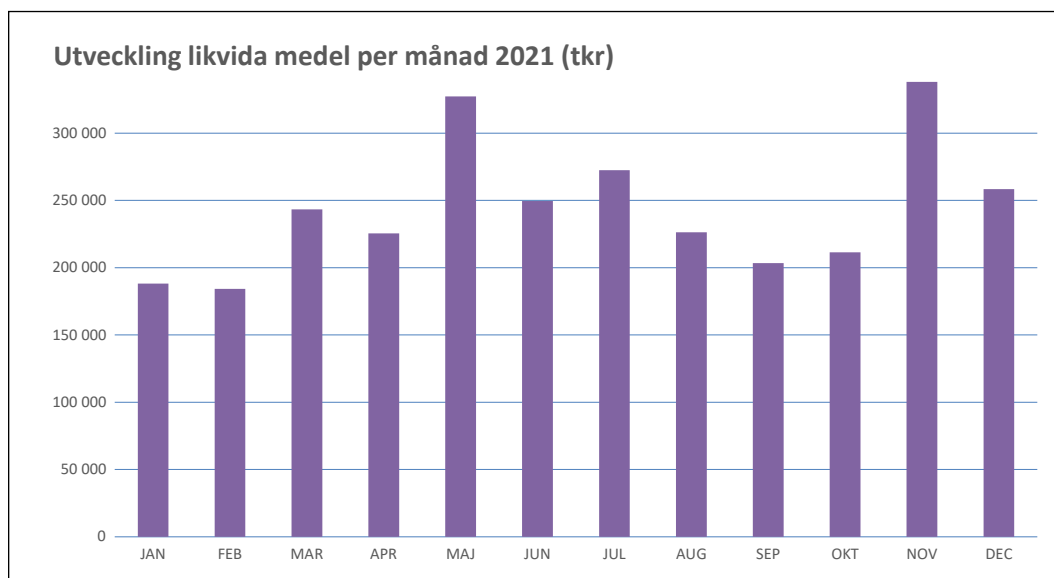
Negativa ekonomiska poster som ingår som delar i den samlade budgetavvikelsen är att förbundet fortsatt redovisar underskott för extern kurs- och konferensverksamhet på grund av inställda arrangemang till följd av pandemin men även slutförandet av GR:s externa webb.

Inga bidrag eller kompensationer från staten har erhållits under året.

GR har kontinuerligt under året arbetat med olika scenarier och tänkta insatser utifall att verksamheten mot förmodan inte skulle kunna genomföras enligt de planer vi arbetat fram under perioden. Detta i syfte att åstadkomma ett så bra resultat som möjligt för organisationen detta mycket osäkra år.

Finansnetto

Finansnettot år 2021 uppgick till +1096 tkr, att jämföra med år 2020 då finansnettot uppgick till +937 tkr. Det positiva utfallet år 2021 av finansiella poster kan förklaras i huvudsak av GR:s fortsatt goda likviditet över årets samtliga månader vilket framgår av nedanstående diagram.

Kostnader

Verksamhetens kostnader (not 2) uppgår till 405 688 tkr för år 2021 vilket är en minskning jämfört med föregående år då kostnaderna uppgick till 558 871 tkr.

Konsultkostnader och personalkostnader är de kostnadsslag som ökat mest från föregående år och dessa kostnadsposter har ökat med 18 986 respektive 9 239 tkr från år 2020. Framför allt de konsultkostnaderna knutna till det under året genomförda utvecklingsarbetet runt INDRA men även en viss ökad verksamhet under året för genomförda utbildningar och konferenser. Kostnader för ökade inköp och sedermera vidareförsäljning av läromedel har även de ökat med cirka 17 000 tkr.

Minskat har framför allt kostnader för genomförda vuxenutbildningar gjort (182 000 tkr), men detta är tätt knutet till den förändrade redovisningshanteringen av dessa under år 2021 då dessa transaktioner i sin helhet hanteras via balansräkningen. Även transfereringar har minskat med cirka 12 500 tkr till följd av det engångsbidrag som GR under 2020 gav till Stiftelsen Korsvägen.

Vidaretransfereringar

GR verkar även genom ett antal samverkanspartner och därför vidaretransfererar medel till dessa organisationer, vilket motsvarar cirka 36 procent av årsavgiften. Hur dessa fördelar sig mellan våra olika samverkanspartners framgår av vidstående tabell. Inför 2021 avslutades samarbetet med Europadirekt och inte heller Stiftelsen Korsvägen erhölet något bidrag under året.

Om de vidaretransfererade medlen exkluderas från GR:s omsättning samt summa årsavgift, finansieras GR:s verksamhet till 19 procent av årsavgiften och till 81 procent av övriga intäkter. GR:s strävan är att ge medlemskommunerna ett mervärde utöver de insatser som finansieras av årsavgiften. Detta illustreras väl av att andelen övriga intäkter är hög.

TRANSFERERING TILL ANDRA REGIONALA ORGANISATIONER (tkr)	GR	
	2021	2020
Lämnade bidrag		
ARC	39	41
Business Region Göteborg (BRG)	20 000	20 000
Europa direkt	0	200
Göteborg & Co	1 100	1 100
ISGR	1 000	1 000
Mistra Urban Futures	400	400
Reväst	60	60
Västkom	1 929	1 913
Västkoststiftelsen	3 928	3 850
Stiftelsen Korsvägen	0	12 500
Summa	28 456	41 064

Disposition av resultat år 2021

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap 1§ ska god ekonomisk hushållning råda (GEH). Detta innebär bland annat att budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Detta benämns vanligen som balanskravet. Avsteg från detta får göras om det finns synnerliga skäl.

GR:s resultat för år 2021 är -3 842 tkr, att jämföra med budgeterat resultat på -4 500 tkr.

I enlighet med beslutad plan och detaljbudget för år 2021 mäts måluppfyllelsen gentemot fastställd budget. Resultatet föreslås avräknas GR:s egna kapital. GR som samverkansorgan ser fortsatt en hög efterfrågan från kommunerna vilket är mycket glädjande.

Balanskravsutredning

Kommunalförbund ska enligt riktlinjer upprätta en balanskravsutredning. En balanskravsutredning innebär att årets resultat justeras med ett antal angivna kostnader och intäkter (till exempel eventuella realisationsvinster och -förluster). Balanskravsresultatet är det resultat som GR får tillgodoräkna sig för att påvisa en god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen.

Kommunallagen föreskriver att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet som regel regleras och återställas under de närmast följande tre åren.

I årsbokslutet för år 2017 öronmärktes 11 000 tkr av årets resultat kopplat till Gymnasieantagningens framtida IT-utveckling (INDRA). Dessa öronmärkta medel ska kunna nyttjas till och med år 2027. Dessa medel avräknas under rubriken reserveringar i tabellen nedan när de uppstår, då GR inte har någon resultatutjämningsreserv.

Balanskravsutredning, Tkr	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	-3 842
Reducering av samtliga realisationsvinster	-
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-
Orealiserade förluster i värdepapper	-
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-3 842
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv/INDRA	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv/INDRA	5 000
Årets balanskravsresultat	1 158

GR:s balanskravsresultat för år 2021 visar på ett överskott på 1 158 tkr. Kommunallagen 11 kap § 12 säger att om balanskravsresultatet är negativt ska det regleras under de närmast följande tre åren och att fullmäktige ska besluta om en åtgärdsplan för hur regleringen ska göras. Fullmäktige har dock, enligt § 13, rätt att åberopa synnerliga skäl för att inte återställa resultatet. GR:s balanskravsresultat för 2021 visar på ett positivt utfall på 1 158 tkr och GR konstaterar därför att balanskravet för 2021 har uppfyllts.

Eget kapital

För att säkerställa en god ekonomisk hushållning har en beräkningsmodell tagits fram i organisationen och nu använts under ett antal år. Den visar på GR:s långsiktiga behov av eget kapital ur riskhänseende. GR rapporterar årligen i samband med årsredovisningen till fullmäktige bedömd miniminivå för det egna kapitalet. Beräknat på bokslut år 2021 uppgår GR:s behov av eget kapital i riskhänseende till 32 500 tkr för år 2022 vilket är en något lägre nivå än vad som förelåg för år 2021. Denna bedömning motiveras i huvudsak av att ytterligare medel har avräknats de öronmärkta medlen för Gymnasieantagningens fortsatta IT-utveckling. GR:s egna kapital per 31 december år 2021 inklusive årets resultat uppgår till 46 735 tkr. Soliditeten har försämrats något till följd av de senaste årens negativa resultat men även genom den nu förändrade hanteringen av medel till vuxenutbildning och uppgår nu till 11,5 procent (15,8 procent).

EGET KAPITAL GR (tkr)	2017	2018	2019	2020	2021
Årets resultat	11 132	-1 476	555	-5 002	-3 842
Övrigt eget kapital (varav 14 076 tkr avser kapitaltillskott Gryning)	45 368	56 500	55 024	55 579	50 577
Eget kapital	56 500	55 024	55 579	50 577	46 735

Specifikation och avräkning av Eget kapital avseende öronmärkta medel Gymnasieantagningen (2017-2027) tkr	2017	2018	2019	2020	2021
Ingående balans	0	11 000	8 400	8 400	6 717
Årets förändring	11 000	-2 600	0	-1 683	-5 000
Utgående balans	11 000	8 400	8 400	6 717	1 717

Utsikter för 2022

Inför år 2022 är GR:s finansiella ställning fortsatt stark vilket ger en stabil ekonomisk plattform inför utmaningarna som väntar kopplat till rådande pandemi. Dessvärre ser det ut som att pandemins effekter kommer att påverka GR:s verksamhet även under det kommande året och då särskilt under första halvåret. Vi är dock övertygade om att förbundet med gemensamma krafter kommer att kunna lösa såväl de verksamhetsmässiga uppgifterna som de ekonomiska utmaningarna även i år.

De kommande åren framöver kommer dock att präglas av en stor osäkerhet och då främst utifrån kommunernas ekonomi. För att möta denna och andra utmaningar kommer fokus att fortsatt vara på flexibilitet samt att anpassa verksamheten efter de förutsättningar och resurser som samlat kan skapas.

GR har för år 2022 fattat beslut om en budget i balans och med ett mindre planerat överskott på +750 tkr kopplat till förbundets riktlinje kring god ekonomisk hushållning.

Utöver detta har GR inga lån eller andra krediter.

Balansposter

Tillgångar och investeringar

Tillgångarna uppgår år 2021 till 406 755 tkr, att jämföra med föregående år då tillgångarna uppgick till 320 346 tkr. På tillgångssidan är det främst omsättningstillgångarna som ökat och då i huvudsak Kassa/Bank men även kundfordringar. Kassa och bank ökade från 219 613 tkr till 258 418 tkr vilket till absolut största delen hänger ihop med att GR erhållit medel i förskott för vuxenutbildningar som arrangerats eller ska arrangeras i egen regi eller i samverkan med andra medlemskommuner och som ännu inte blivit helt genomförda. Kundfordringar har ökat mellan åren med med 18 494 tkr.

Totalt uppgår anläggningstillgångarna till 32 028 tkr för år 2021, vilket är en ökning med 6 150 tkr jämfört med år 2020. Ökningen utgörs av två pågående nyanläggningar kring dels digital licenshantering och dels för uppgradering av praktikplatsen.se. Årets nettoinvesteringar uppgick till 9 122 tkr (66 tkr) och kostnaderna för avskrivningarna uppgick till 2 971 tkr (3 922 tkr).

Skulder och eget kapital

På skuldsidan är det främst korta skulder som ökat mellan åren. Delposter därur är pågående projekt som ökat från 269 768 tkr till 360 020 tkr jämfört med föregående år. Ökningen avser icke slutförda arbeten och projekt. Posten kan förklaras främst av erhållna medel avseende pågående vuxenutbildningar och därigenom att balansposten är avsevärt högre avseende kortfristiga skulder.

Soliditeten (eget kapital/balansomslutning) uppgick till 11,5 procent (15,8%) på balansdagen.

Översikt över verksamhetens utveckling

GR I SIFFROR – 5 ÅRS ÖVERSIKT (Belopp i tkr om inte annat anges)					
GR – ALLMÄNT	2017	2018	2019	2020	2021
Invånare i medlemskommunerna, tusental	1013	1028	1 042	1 050	1 058
Avgift per invånare, kr	74,11	75,52	75,52	75,52	75,52
Antal årsarbetare GR, st	147	154	157	160	161
GR – EKONOMISKT RESULTAT	2017	2018	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter	429 949	539 046	518 451	556 854	403 720
<i>varav årsavgifter avsedda för GRs verksamhet</i>	45 286	46 669	48 059	36 590	50 225
<i>varav årsavgifter transfererade till andra regionala organisationer</i>	27 516	28 658	28 410	41 064	28 456
Årets resultat	11 132	-1 476	555	-5 002	-3 842
GR – TILLGÅNGAR, EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER	2017	2018	2019	2020	2021
Balansomslutning	199 596	214 877	224 085	320 346	406 755
Anläggningstillgångar *)	23 120	29 734	29 734	25 878	32 028
Eget kapital	56 500	55 024	55 579	50 577	46 735
Soliditet (%)	28,3%	25,6%	24,8%	15,8%	11,5%
Likviditet (%) *)	123,0%	123,0%	115,3%	109,1%	104,1%
Investeringar **)	430	14 110	1 194	66	9 122
Investeringarnas andel av verksamhetens kostnader (%)	0,1%	2,6%	0,2%	0,0%	2,2%
Avskrivningar	2 763	3 193	3 752	3 922	2 971
Verksamhetens nettokostnader	11 086	-1 459	232	-5 939	-4 939
Finansiella intäkter och kostnader	46	-17	323	937	1 096
Kapitalomsättningshastighet (ggr)	2,2	2,5	2,3	1,7	1,0

*) Posten fordran hos koncern har omklassificerats från anläggningstillgångar till omsättningstillgångar. Samtliga jämförelsesiffror är omräknade.

**) Investeringar avser inköp av immateriella och materiella anläggningstillgångar inkl investeringar i pågående nyanläggningar.

Väsentliga händelser under år 2021

Ekonomi och verksamhet

Pandemin med restriktioner, åtgärder och smittspridning har fortsatt att påverka samhället i många aspekter för medborgare, brukare och medarbetare.

GR:s verksamhet har fortsatt att påverkas av konsekvenserna av coronapandemin under året som gått. Även under det gångna året har GR förlorat intäkter för flera miljoner kronor på grund av inställda utbildningar, konferenser och mässor. Vi har fortsatt att anpassa verksamheten efter kommunernas behov, med arbete, utbildningar, konferenser och mässor på distans samt omfördelning av resurser med syfte att åstadkomma ett så bra resultat som möjligt för helåret och att ha en ekonomi i balans vid utgången av året, vilket vi även lyckats med. GR:s olika avdelningar, har för att säkra ekonomin under året, arbetat kontinuerligt med olika scenarier och tänkta insatser om verksamheten mot förmodan inte skulle kunna genomföras på sedvanligt sätt.

Glädjande är det då att kunna konstatera att det fortsatt finns en hög efterfrågan på GR:s tjänster generellt. Skolverket har också satsat medel i form av riktade statsbidrag för ett ökat antal yrkesutbildningar, inte minst för att parera för pandemins effekter på arbetsmarknaden. Ett stort antal av dessa utbildningar är pågående vilket inneburit att medel flyttats med över årsskiftet.

Under året fattade förbundsfullmäktige beslut om ny politisk organisation för GR som träder i kraft 1 januari 2023, efter en utredning genomförd på uppdrag av förbundsstyrelsen. Under 2022 fortsätter förberedelserna inför införandet av den nya politiska organisationen, särskilt efter valet i september.

GR hade för år 2021 budgeterat med ett negativt resultat på 4 500 tkr med hänvisning till synnerliga skäl. Anledningen till detta var att Gymnasieantagningens IT-utveckling skulle kunna fortsätta och avräkna medel ur det egna kapitalet med upp till 5 000 tkr. Utöver detta planerades det för att GR:s övriga verksamhet skulle ha en ekonomi i balans och med ett mindre överskott på 500 tkr.

Under år 2021 har även GR:s webbsida färdigställts, bland annat för att säkerställa att GR lever upp till kraven i den nya lagen om tillgänglighet till digital offentlig service.

Användningen av digitala verktyg och nya arbetssätt och samverkansmöjligheter har etablerats och sannolikt kommit för att stanna.

GR:s miljöarbete

Miljövision

GR ska ligga i framkant i utvecklingen av en hållbar region. Miljöarbetet ska genomsyra varje del av verksamheten och präglas av våra kärnvärden lyhördhet, handlingskraft och utveckling.

Miljödiplomerade

GR är sedan år 2003 en miljödiplomerad verksamhet och i april 2021 blev vi återigen diplomerade enligt Svensk Miljöbas kravstandard. Att årligen genomgå en revision är en självklar del i verksamheten, för att ständigt förbättra miljöarbetet och fortsätta leva upp till kraven i diplomeringen.

För 2021 var följande fem mätbara miljömål uppsatta:

1. **Transporter – resande i tjänsten:** Minska resandet, inte bara vår egen personals resande utan också tillresande mötesdeltagares resande. En digital utbildnings- och mötesarena ska utvecklas på GR.
2. **Energianvändning:** Få till stånd en solcellsanläggning på taket som tillgodoser minst 30 procent av vår verksamhetsel och i realtid tydliggöra vår elförbrukning och elproduktion för personalen.

3. **Transporter – cykel:** Att öka andelen av personalens resor till och från jobbet som sker med cykel med 15 procent.
4. **Transporter – kollektivtrafik:** Öka andelen av personalens resor till och från jobbet som sker med kollektivtrafik med 10 procent.
5. **Transporter – flyg, tåg, personbilar:** CO₂-utsläppen (kg/anställd/år) från tjänsteresor ska minska med 5 procent per år i tre år.

Måluppfyllelse

En solcellsanläggning finns nu på plats på taket på Anders Personsgatan 8 och den är fullt driftsatt. Förberedelser för realtidsvisning av elproduktion och förbrukning är påbörjade.

Målen avseende transporter och resande är ännu ej helt reviderade och detta på grund av omständigheter relaterade till coronapandemin. Andelen resefria möten har av samma skäl överträffats med råge. Målen skjuts fram till år 2022.

Under år 2021 var planen att sätta personalens resor i fokus. Målet var att andelen tjänsteresor med flyg och fossilbränslebilar skulle minska till förmån för användning av tåg, elbilar, laddhybrider samt cyklar. När det gäller personalens val av färdmedel till och från jobbet arbetar GR vidare för att öka andelen resor med cykel samt skapa en cykelvänlig arbetsplats. GR tilldelades under året tre stjärnor i ”Cykelvänlig arbetsplats”.

GR har även intensifierat arbetet med att skapa bättre förutsättningar för effektiva distansmöten. Denna process har skyndats på med anledning av coronapandemin, vilket får betecknas som en positiv avvikelse. Under större delen av året har vi rest mycket mindre eftersom många arbetat på distans. Teknisk utrustning har köpts in för att öka möjligheterna till resefria möten både här och nu samt på längre sikt. Kompetensinsatser har också genomförts med all personal inom området digitala möten.

GR ger personalen möjlighet att beställa cyklar som bekostas genom bruttolöneavdrag. Detta är en satsning med både miljö- och hälsofokus. Förutom att cykling ger bättre kondition ger det också en möjlighet att undvika kollektivtrafiken under coronapandemin.

GR:s lokaler är certifierade som miljöbyggnad silver av Sweden green building council, och till vårt hyreskontrakt återfinns en grön bilaga som tydligt beskriver både GR som hyresgäst samt hyresvärdens möjligheter och skyldigheter i miljöfrågor. Parterna går årligen igenom bilagan, då miljöarbetet synas med fokus på energiförbrukning och åtgärder inför framtiden på miljöområdet.

Medarbetare – väsentliga personalförhållanden

GR ska vara en attraktiv arbetsgivare med engagerade och kompetenta medarbetare som gör sitt bästa i varje situation. Ledarskapet ska ge utrymme för individens och verksamhetens utveckling. Våra tre kärnvärden – lyhördhet, handlingskraft och utveckling – är vägledande för arbetet. Medarbetare som trivs är den viktigaste förutsättningen för att GR även fortsatt ska kunna leverera tjänster med hög kvalitet.

Antal anställda

Den 31 december 2021 hade GR 196 månadsanställda (anställda med månadslön), vilket är en ökning med 7 anställda jämfört med samma period föregående år. 11,2 procent av de månadsavlönade utgjordes av tidsbegränsat anställda, vilket är en minskning med 2,5 procent jämfört med föregående år. Av de tillsvidareanställda arbetade 80 procent heltid vilket är en ökning med 4 procentenheter jämfört med samma period föregående år.

Antalet årsarbetare uppgick till 161, vilket är en ökning med 1 årsarbetare. Bland årsarbetarna är fördelningen fortsatt 76 procent kvinnor och 24 procent män.

GR är en organisation som på grund av verksamhetens karaktär, utöver månadsanställda, även har timavlönade, konsulter och inlånad personal från medlemskommuner för specifika uppdrag.

Sjukfrånvaro

Under perioden 2021-01-01 till och med 2021-12-31 var den totala sjukfrånvaron 4,5 procent, vilket är en ökning med 0,7 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Långtidssjukfrånvaron (60+ dagar) har ökat med 0,5 procentenheter till 2,9 procent. Korttidsfrånvaron (1-14 dagar) har ökat med 0,2 procent. Sjukfrånvaron för kvinnor har ökat till 5,2 (3,9) procent, medan sjukfrånvaron för män har minskat till 2,3 (3,4) procent. Störst andel sjukskrivna var det inom ålderskategorin 30–49 år – 5,3 procent. Bakgrunden till långtidssjukfrånvaron är i ungefär hälften av fallen psykisk ohälsa där det omfattande distansarbetet till följd av coronapandemin bedöms vara en bidragande faktor.

Vid en organisation med knappt 200 medarbetare kan en enskilds medarbetares sjukfrånvaro eller återgång slå hårt i statistiken, men då sjukfrånvaron har haft en negativ trend sedan 2020 följs siffrorna noga och en löpande dialog kring arbetsmiljön förs på både central, grupp- och individnivå i organisationen.

Arbetsmiljöarbetet

Arbetsmiljöarbetet har fortsatt präglats av den pågående coronapandemin där löpande riskanalyser och insatser har genomförts för att minska smittspridning och förhindra ohälsa. Arbetsgivaren har under året bland annat förtydligat att medarbetare får lov arbeta på kontoret om det finns psykosociala skäl, på ett smittsäkert sätt, trots uppmaning om distansarbete på grund av hög smittspridning utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Det långvariga distansarbetet och den ökade digitaliseringen kommer att medföra förändringar i arbetslivet även efter coronapandemin. Utifrån ett diskussionsmaterial som en arbetsgrupp har tagit fram, har dialog förts på olika nivåer i organisationen för att skapa en beredskap i organisationen inför ”det nya normala”.

SJUKFRÅNVARO	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Total sjukfrånvaro (%)				
Kvinnor	5,2	3,9	-	-
Män	2,3	3,4	-	-
Summa total sjukfrånvaro (%)	4,5	3,8	-	-
Total sjukfrånvaro (timmar/årsarbetare)				
Kvinnor	116,2	85,2	-	-
Män	48,5	74,1	-	-
Total sjukfrånvaro (timmar/årsarbetare)	99,8	82,4	-	-
Varav långtidssjukfrånvaro	70,8	70,4	-	-
Varav långtidssjukfrånvaro, timmar	70,7	58,1	-	-
Total sjukfrånvaro per åldersgrupp (%)				
Yngre än 30 år	1,4	1,0	-	-
30–49 år	5,3	4,0	-	-
50 år och äldre	3,4	3,7	-	-

Mål och uppföljning

En gemensam mall har tagits fram där chef och medarbetare i samband med medarbetarsamtalet formar en individuell mål- och uppdragshandling för kommande året. Syftet med mål- och uppdragshandling är att tydliggöra förväntningar kopplat till GR:s mål och bidra till en ökad förståelsen för hur det egna arbetet kan påverka helheten. Mål- och uppdragshandlingen ska fungera som ett stöd för chef och medarbetare vid planering och uppföljning av arbetet och ska också användas som underlag till det årliga prestationssamtalet.

Kompetensförsörjning

Under 2021 har GR generellt haft lätt att attrahera och rekrytera rätt kompetens, med många kvalificerade sökanden till nästan alla utlysta tjänster.

Personalomsättning – tillsvidareanställda

Under 2021 var den totala personalomsättningen för tillsvidareanställda (inklusive provanställda) 7,6 procent vilket är en minskning med 1,6 procentenheter jämfört med föregående år. Personalomsättningen exklusive pensionsavgångar var 6,5 procent, vilket är en minskning med 2,1 procentenheter. Under 2021 har 27 medarbetare tillsvidareanställts och 13 tillsvidareanställda lämnat sin anställning på GR.

Risker och osäkerhetsfaktorer – förväntad utveckling

Arbetet med riskvärdering och intern kontroll är en väsentlig del i GR:s ledning och styrning. Årligen fastställer bland annat styrelsen en plan för arbetet med internkontroll för kommande år och planen följs upp och återrapporteras till styrelsen. En dokumenterad riskbedömning har även genomförts av samtliga avdelningschefer för samtliga projekt som är pågående och som löper över årsskifte.

De ekonomiska konsekvenserna för det kommande året ser ut att fortsätta i den riktning som avslutade 2021. Denna risk är omhändertagen i verksamheten om den inte skulle bli för utdragen, och utöver coronapandemin, finns det inte i dagsläget inga identifierade väsentliga ekonomiska risker eller osäkerhetsfaktorer för GR. Viktigt för GR är att fortsatt vara aktiva och vid behov kunna ställa om till en viss begränsad efterfrågan av kurser och konferenser och andra tjänster som erbjuds medlemskommunerna. Förbundet följer utvecklingen löpande.

Det pågår ett rekryteringsarbete inför att utse ny förbundsdirektör då nuvarande avslutar sin tjänst under sommaren 2022 till följd av pensionering. I övergången från tidigare till ny direktör finns alltid en risk att organisationen tappar fart i sitt arbete. Arbetet pågår löpande i organisationen för att minimera denna risk.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner, kommunalförbund och regioner ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning (GEH). GR har därför, likt tidigare år, i planen inför år 2021, tagit fram riktlinjer för GEH vilka följs upp i samband med delårsrapporter och i årsbokslut.

God ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla över tiden, det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, och att hushålla mot verksamhetens behov på längre sikt. Vidare har begreppet god ekonomisk hushållning både ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv. Kommunallagen stipulerar att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna och det så kallade balanskravet utgör en miniminivå för det ekonomiska resultatet. Med detta menas att organisationen inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Verksamheterna ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

God ekonomisk hushållning bedöms genom en samlad bedömning av måluppfyllelse av de av förbundsstyrelsen antagna målen. Graden av måluppfyllelse bedöms enligt följande skala och färgmarkeringar (se tabell följande sidor).

MÅLET HELT UPPFYLLT
 MÅLET DELVIS UPPFYLLT
 MÅLET INTE UPPFYLLT

MÅLAVSTÄMNING GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING GR PER 31 DECEMBER 2021		
God ekonomisk hushållning i verksamheten	Indikator	Avstämning
GR:s verksamheter ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för GR och våra medlemskommuner.	GR:s verksamheter, insatser och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.	GR arbetar strukturerat och metodiskt med kostnadsuppföljning genom uppföljningsmöten. GR har en löpande dialog med våra medlemskommuner om vad som ska göras och även i vissa fall hur. Under våren har samrådsunderlag skickats ut och kommunernas svar har hanterats inför verksamhetsplanarbetet 2021. Insatser och projekt av väsentlig karaktär (betydande ekonomiskt värde) rapporteras dessutom kontinuerligt till ledning..
	GR ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån förbundsstyrelsens reglementen, riktlinjer och beslut.	Rapport över genomförda aktiviteter samt en ny plan för innevarande år har rapporterats till förbundsstyrelsen liksom uppföljning av uppsiktsplikten av våra bolag och som fastställts vid deras sammanträde i mars 2021. Policyn avseende medelsförvaltning avrapporteras i samband med delårs- och årsbokslut. Målet är uppfyllt.
	GR ska främja och följa upp att en kontinuerlig kvalitetsutveckling sker inom verksamheterna.	GR har utvecklat målarbetet och fastställt en flerårig verksamhetsinriktning som kompletteras med ettåriga planer. Verksamhetens mål följs upp i delårsrapporterna per april och per augusti med en beskrivning av nuläget och i årsredovisningen under separat rubrik. GR har genomfört ett förändringsarbete utifrån GR:s nya strategiska inriktning för 2020-2023 och som varit utsänd till medlemskommunerna för synpunkter i samrådsunderlaget tillsammans med rambudget inför 2022. Målet uppfyllt.
GR:s tillgångar och skulder ska förvaltas på ett tryggande sätt.	GR ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringskydd samt ha klara regler för hur risker ska hanteras.	GR genomför regelbundet och med hjälp av försäkringsmäklare en genomgång av försäkringsskyddet. Allt från sakförsäkring till tjänstereseförsäkring går igenom. Bedömningen från GR själva och upphandlad försäkringsmäklare är att vi har ett fullödigt försäkringsskydd. Genomfördes senast hösten 2020. Målet uppfyllt.
	GR ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.	GR har arbetat fram en policy som anger riktlinjer för medelsförvaltning och är fastställd i förbundsstyrelsen. Förbundsdirektören är ytterst ansvarig för GRs genomförande av medelsförvaltning och ekonomichefen verkställer. Målet uppfyllt.
GR ska eftersträva en välskött ekonomi där all verksamhet bedrivs i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med förbundsstyrelsens beslut om finansiella mål och ramar.	Förbundsstyrelsens budgetbeslut är överordnat verksamheten och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet.	För helåret 2021 redovisar GR ett negativt resultat på 3 842 tkr vilket däremot är en positiv avvikelse mot periodiserad budget på 658 tkr. Målet är därmed uppfyllt.
	GR:s olika avdelningar ser till att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budget och verksamhetsinriktning.	GR redovisar en ekonomi i balans för räkenskapsperioden gentemot periodiserad budget. En avdelning redovisar ett mindre underskott som var godkänt av förbundsdirektör då andra medel på GR täcker upp detsamma. Målet är uppfyllt för helåret.
	Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är GR:s avdelningar skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra den egna verksamheten mot budgetbalans.	En av GR:s avdelningar redovisar inte en ekonomi i balans för 2021 vid en jämförelse mot periodiserad budget (se ovan). Målet är uppfyllt.
Den totala sjukfrånvaron för GRs medarbetare ska hållas på en fortsatt låg nivå.	Sjukfrånvaron på GR ska understiga 3,5 procent på helåret.	Sjukfrånvaron för helåret 2021 uppgick till 4,5 %. Utfallet för året är därmed sämre än GR:s interna helårsmål om max 3,5 %. Målet är därmed inte uppfyllt.

Forts.

Forts. MÅLET HELT UPPFYLLT MÅLET DELVIS UPPFYLLT MÅLET INTE UPPFYLLT

GR:s finansiella mål	Indikator	Avstämning
GR ska redovisa ett genomsnittligt positivt ekonomiskt resultat över en femårsperiod.	GRs intäkter ska överstiga dess kostnader.	För de senaste fem åren (helår) redovisar GR ett samlat ekonomiskt resultat på +5 390 tkr. För helåret 2021 redovisas dock ett negativt resultat på 3 842 tkr, vilket däremot är en positiv avvikelse mot periodiserad budget med 658 tkr. Målet är uppfyllt för helåret då utfallet mäts mot beslutad budget.
	GR:s egna kapital ska inte understiga den årligt beräknade nivån utifrån riskhänseende.	GR:s egna kapital per 2021-12-31, inklusive årets negativa resultat, uppgår till 46 735 tkr. Det identifierade lägsta målet inför 2021 är 35 000 tkr. Målet har därmed uppnåtts.
Långsiktigt ska GRs egna kapital vara större än dess skulder inklusive pensionsskulden.	Soliditeten inklusive pensionsskulden ska vara positiv.	Soliditeten uppgår per 2021-12-31 till 11,5% vilket är en försämring jämfört med 2020 (15,8%). GR uppfyller därmed målet.
GR:s sammanlagda nettolåneskuld ska inte öka.	GR:s investeringar ska finansieras med hjälp av egna medel.	De investeringar som gjorts under året är finansierade med egna medel. Målet är därmed uppfyllt.

Sammantaget har GR ett verksamhetsmässigt och ekonomiskt läge som möjliggör att – utan omedelbara allvarliga ekonomiska effekter – tillämpa långsiktiga strategier vid behov av anpassning till eventuellt försämrade förutsättningar. En ekonomi i balans medger handlingsutrymme. År 2021 har, även det, varit ett annorlunda år och som ställt höga krav på GR och omvärlden. Sex av GR:s sju uppsatta mål inför 2021 är helt uppfyllda. Med stöd av genomförd analys görs en samlad bedömning att GR uppfyllt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2021. Detta stämmer även med de nya kraven på GEH som är formulerade i plan för 2021. Där framgår att "för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppfylld ska minst hälften av de verksamhetsmässiga målen och samtliga av de finansiella vara uppfyllda för helåret".

RESULTATRÄKNING GR OCH SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER (KONCERNEN) TKR		GR			Sammanställda räkenskaper		
	NOT nr	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Budget 2021
Verksamhetens intäkter	1	403 720	556 854	656 537	678 600	833 347	922 925
<i>varav årsavgifter avsedda för GRs verksamhet</i>		50 225	36 590	79 927	50 225	36 590	79 927
<i>varav årsavgifter transfererade till andra regionala organisationer</i>		28 456	41 064	29 241	28 456	41 064	29 241
Verksamhetens kostnader	2, 3	-405 688	-558 871	-658 716	-666 582	-850 542	-921 109
Avskrivningar		-2 971	-3 922	-2 971	-6 046	-7 716	-6 911
Verksamhetens nettokostnader		-4 939	-5 939	-5 150	5 972	-24 911	-6 911
Skatteintäkter & Generella statsbidrag och utjämning		-	-	-	-	-	-
Verksamhetens resultat		-4 939	-5 939	-5 150	5 972	-24 911	-5 095
Finansiella intäkter	4	1 103	949	650	1 236	972	660
Finansiella kostnader	4	-6	-12	0	-375	-223	-10
Resultat efter finansiella poster		-3 842	-5 002	-4 500	6 833	-24 162	-4 445
Extraordinära poster		0	0	-	0	0	-
Årets resultat		-3 842	-5 002	-4 500	6 833	-24 162	-4 445

KASSAFLÖDESANALYS GR OCH SAMMANSTÄLLD REDOVISNING (KONCERNEN) (TKR)		GR		Sammanställd redovisning	
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	NOT nr	2021	2020	2021	2020
Årets resultat		-3 842	-5 002	6 833	-24 162
Justering för ej likviditetspåverkande poster	5	2 965	3 879	8 016	13 694
Övriga likviditetspåverkande poster	5	-	-	16	-762
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		-877	-1 123	14 865	-11 230
Ökning/minskning pågående projekt		-86 777	137 996	-86 777	137 995
Ökning/minskning lager		189	-107	189	-107
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-20 564	1 342	-20 709	9 028
Ökning/minskning kortfristiga skulder		155 956	-42 476	153 965	-40 270
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		47 927	95 632	61 533	95 416
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		2021	2020	2021	2020
Investering i immateriella anläggningstillgångar	6	-9 122	-	-9 122	-
Justering investering immateriella pågående nyanläggning	6	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	6	-	-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar	7, 8, 9	-	-66	-286	-1 173
Justering investering materiella pågående nyanläggning	7, 8, 9	-	-	-	-
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	7, 8, 9	-	-	-16	762
Ökning/minskning av finansiella anläggningstillgångar		-	-	-	-
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-9 122	-66	-9 424	-411
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		2021	2020	2021	2020
Ökning/minskning av lån/finansiell leasing		-	-	-	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		-	-	-	-
ÅRETS KASSAFLÖDE		38 805	95 566	52 109	95 005
Likvida medel vid årets början		219 613	124 047	289 335	194 330
Likvida medel vid periodens slut		258 418	219 613	341 444	289 335

BALANSRÄKNING GR OCH SAMMANSTÄLLDA RÄKENSKAPER (KONCERNEN) (TKR)		GR		Sammanställda räkenskaper	
		NOT nr	2021	2020	2021
TILLGÅNGAR					
A. Anläggningstillgångar		32 028	25 878	39 195	35 893
I. Immateriella anläggningstillgångar	6	13 019	6 544	13 019	6 544
II. Materiella anläggningstillgångar	7, 8, 9	279	604	25 480	28 653
1. Mark, byggnader och tekniska anläggningar		-	-	21 865	22 981
2. Maskiner och inventarier		279	604	1 246	2 095
3. Övriga materiella anläggningstillgångar		-	-	2 369	3 577
III. Finansiella anläggningstillgångar		18 730	18 730	696	696
1. Aktier i dotterbolag	10	18 730	18 730	-	-
2. Uppskjuten skattefordran		-	-	696	696
B. Bidrag till infrastruktur		-	-	-	-
C. Omsättningstillgångar		374 727	294 468	503 431	411 030
I. Förråd mm		45 290	24 400	45 290	24 400
1. Lager avseende läromedel		0	189	0	189
2. Pågående projekt		45 290	24 211	45 290	24 211
II. Fordringar		71 019	50 455	116 697	97 295
1. Kundfordringar		53 057	30 711	73 868	48 549
2. Fordran hos koncern		316	303	-	-
3. Förutbetalad kostnad & upplupen intäkt		7 620	10 588	28 030	32 236
4. Skattefordran		3 736	4 194	6 148	7 456
5. Övriga kortfristiga fordringar		6 290	4 659	8 651	9 054
III. Kortfristiga placeringar		0	0	0	0
IV. Kassa & bank		258 418	219 613	341 444	289 335
S:A TILLGÅNGAR		406 755	320 346	542 626	446 923
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER					
A. Eget kapital		46 735	50 577	97 613	90 780
I. Årets resultat		-3 842	-5 002	6 833	-24 162
II. Resultatutjämningsreserv		-	-	-	-
III. Övrigt eget kapital		50 577	55 579	90 780	114 942
B. Avsättningar		-	-	2 175	794
I. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		-	-	-	-
II. Andra avsättningar	11	-	-	806	0
III. Uppskjuten skatt		-	-	1 369	794
C. Skulder		360 020	269 769	442 838	355 349
I. Långfristiga skulder		-	-	-	-
II. Kortfristiga skulder		360 020	269 769	442 838	355 349
1. Leverantörsskuld		26 862	21 183	33 112	27 194
2. Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter	12	22 130	25 075	59 823	65 175
3. Pågående projekt		148 121	213 820	148 121	213 820
4. Skulder till koncernföretag		8 418	3 701	-	-
5. Skatteskulder		405	443	477	443
6. Övriga kortfristiga skulder		154 084	5 547	201 305	48 717
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		406 755	320 346	542 626	446 923
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ansvarsförbindelser					
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-	16 200	8 100
2. Ansvarsförbindelser		-	-	-	-
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna		-	-	-	-
b) Övriga ansvarsförbindelser		-	-	-	-

Upplysningar om redovisningsprinciper – GR och sammanställda räkenskaper

Lagrum och sammanställda räkenskaper

GR:s redovisning är från och med år 2019 upprättad utifrån Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Gryning Vård AB:s och ISGR AB:s redovisning är upprättad i enlighet med Årsredovisningslag (1995:1554) samt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Om de kommunala koncernföretagens regler och principer avviker från kommunalförbundets, skall dessa justeras före konsolidering. Inga väsentliga skillnader i redovisningsprinciper har identifierats. GR har från och med år 2021 förändrat hanteringen av medel avsedda för regional vuxenutbildning. Enbart den förändrade hanteringen av VUX-medlen påverkar omsättningen med 182 000 tkr. Såväl erhållna medel som utbetalda medel hanteras bokföringsmässigt via balansräkningen. Detta innebär att verksamhetens intäkter för GR påverkas väsentligt med 27,5 procent (-153 134 tkr) jämfört med samma period föregående år. Även verksamhetens kostnader påverkas av denna förändring.

I GR:s sammanställda räkenskaper ingår samtliga bolag där GR har minst 20 procents inflytande. Inga förändringar har skett under året i den kommunala koncernens sammansättning. De sammanställda räkenskaperna omfattar moderbolaget Göteborgsregionens kommunalförbund (GR), det helägda dotterbolaget Göteborgsregionens Internationella Skola (ISGR AB) och dotterbolaget Gryning Vård AB, som ägs till 54 procent. De sammanställda räkenskaperna upprättas med proportionell konsolidering, vilket innebär att dotterbolagens räkenskaper som tas upp i de sammanställda räkenskaperna motsvarar den ägda andelen. Mellanhavanden inom den kommunala koncernen elimineras. Redovisning sker enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper.

Balansräkningens poster

Balansräkningen är uppställd enligt LKBR 6 kap §2.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas enligt RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar och RKR R4 Materiella anläggningstillgångar.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 23 800 kr år 2021 (ett halvt prisbasbelopp) och gäller som gemensam gräns för immateriella och materiella anläggningstillgångar. De inventarier som har ett värde under ett halvt prisbasbelopp och/eller en ekonomisk livslängd under 3 år klassificeras som direktavskrivna korttidsinventarier. Samma gräns för mindre värde används i förekommande fall även för finansiella leasingavtal.

Avskrivningar påbörjas då tillgången tas i bruk. Avskrivning görs över den bedömda nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar). Immateriella anläggningstillgångar med ett restvärde omprövas avseende nyttjandeperiod i slutet av varje räkenskapsår. Immateriella och materiella anläggningstillgångar under upparbetning, redovisas som Pågående Nyanläggningar i respektive not. Tillgångar avseende mark skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt:

Materiella anläggningstillgångar

GR: infrastruktur data 3 år, maskiner 3 eller 5 år, kontorsinventarier 5 år, konferensmöbler 7 år.
ISGR AB: datorer/programvaror 3 år, Inventarier, verktyg och installationer 5 år, klassrumsinventarier Molinsgatan 5 år, klassrumsinventarier Guldheden 10 år. Förbättringsutgifter i annans fastighet 5 år.

Gryning vård AB: datorer 3 år, fordon 5 år, inventarier 5-10 år. Byggnader och förbättringsutgifter i annans fastighet 15–100 år. Komponentavskrivning tillämpas. Mark skrivs ej av.

I balansräkning och noter redovisas Förbättringsutgifter i annans fastighet under rubriken Övriga materiella anläggningstillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar

GR: IT-investeringar 5 år avser egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar. Programvaror 3 och 5 år avser förvärvade immateriella anläggningstillgångar.

Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år) beräknas som Utgående Anskaffningsvärde dividerat med Årets avskrivningar.

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier i dotterbolag

GR:s aktier i dotterbolag värderas till anskaffningsvärde.

Uppskjuten skattefordran

Uppskjuten skattefordran utgörs av 54 procent av inkomstskatt hos Gryning vård AB som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna redovisas uppskjutna skatteskulder och skattefordringar på temporära skillnader avseende fastigheter som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen enligt LKBR kap 7 §5.

Lager avseende läromedel

Värdet av GR:s lager avseende läromedel beräknas enligt FIFO-metoden (först in/först ut) och dess värde sammanställs via en aktuell lagerlista. I samband med varje årsskifte sker en lagerinventering.

Pågående projekt

Pågående projekt är projekt som har ett startdatum före årsskiftet, ett slutdatum efter årsskiftet, en tydlig budget och ett uttalat mål. Intäkter och kostnader för respektive projekt resultatförs i takt med upparbetning. Om nedlagda kostnader överstiger erhållna intäkter bokförs en justering av mellanskillnaden mot intäkter och tillgångar. Om erhållna intäkter överstiger nedlagda kostnader bokförs en justering av mellanskillnaden mot intäkter och skulder. Befarade förluster redovisas direkt i årets resultaträkning.

Skattefordran

Skattefordran avser dotterbolagens redovisade inkomstskatter som enligt bedömning skall erhållas från skatteverket avseende aktuellt år, samt justeringar avseende tidigare års aktuella skatt.

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar värderas vid anskaffningstillfället till anskaffningsvärde och därefter till verkligt värde. Värdeförändringen bokförs över resultaträkningen. Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas per affärsdagen. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till

annan part. Dotterbolagen har inga placerade medel. Redovisning sker enligt RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Kassa & Bank

Tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt LKBR 7 kap §9 till växelkursen på balansdagen. Valutakurser publicerade på Riksbankens webbplats som är ett beräknat medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser används enligt RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder. Valutakursdifferensen hänförlig till likvida medel redovisas i resultaträkningen under finansiella poster.

Avsättningar

Avsättningar redovisas enligt RKR R9 Avsättningar och Ansvarsförbindelser. Avsättningar redovisas då det förekommer en legal förpliktelse mot en extern part till följd av en eller flera inträffade händelser och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Avsättningen ska motsvara den på balansdagen bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är hänförlig till skatt avseende dotterbolagens obeskattade reserver.

Skulder

Samtliga skulder är kortfristiga och värderas till anskaffningsvärde förutom pågående projekt (se Pågående projekt under omsättningstillgångar ovan). En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen fullgjorts, annullerats eller på annat sätt upphört.

Skatteskulder

Skatteskulder avser dotterbolagens redovisade inkomstskatter som enligt bedömning skall erläggas till skatteverket avseende aktuellt år, samt justeringar avseende tidigare års aktuella skatt.

Resultaträkningens poster

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR kap 5 §2.

Intäkter

Intäktsföring sker enligt RKR 2 Intäkter. Årsavgifter avser årsavgift till GR från de 13 medlemskommunerna. Årsavgiften delas upp i den andel som avser verksamhet inom GR och den andel som avser transfereringar till andra organisationer.

GR och den sammanställda redovisningen omfattas ej av bidrag till infrastruktur eller skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning så som en kommun.

Bidrag och statsbidrag

Bidrag och statsbidrag förenade med villkor avseende framtida prestation eller andra specifika villkor intäktsredovisas i takt med att prestationen utförs.

Kostnader

Skattekostnader avseende bolagsskatt

Skattekostnader avseende bolagsskatt redovisas i de sammanställda räkenskaperna under posten verksamhetens kostnader enligt RKR R 16 Sammanställda räkenskaper. Skattekostnaderna avser inkomstskatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år samt justeringar avseende tidigare års aktuella skatt.

Leasing

Leasing redovisas enligt RKR R5 Leasing. Samtliga leasingavtal redovisas som operationell leasing, dvs. leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader inkluderar bankkostnader.

Drift och investeringsredovisning

GR:s driftredovisning är att likställa med redovisningen av dess resultaträkning. Även fullmäktiges budget läggs på denna nivå. Ingen separat investeringsbudget finns då investeringarna inte är så omfattande som i en kommun där investeringar sker i gator, va-verk och dylikt. Investeringarna budgeteras och redovisas i driftredovisningen årsvis. I nuläget lämnas därför ingen separat drift- och investeringsredovisning.

Kassaflödesanalys och nyckeltal

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är redovisad enligt Indirekt metod utifrån RKR R13 Kassaflödesanalys. Inga bidrag till infrastruktur är aktuella varpå denna post exkluderats i kassaflödesanalysen.

Nyckeltal

Soliditet

Soliditet definieras som eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Soliditeten anger den finansiella ställningen på lång sikt, dvs. den visar vilken beredskap det finns för att möta oförutsedda händelser, till exempel framtida resultatförsämringar.

Kassalikviditet

Kassalikviditet definieras som förhållandet mellan omsättningstillgångar (exklusive varulager) och kortfristiga skulder. Kassalikviditeten visar vilken beredskap som finns för att klara de löpande betalningarna. Kassalikviditeten ökar något för GR då fordran hos koncern klassificeras om från långfristig till kortfristig fordran. De sammanställda räkenskaper nas kassalikviditet påverkas ej.

Noter GR och koncernen

Not 1. Verksamhetens intäkter

VERKSAMHETENS INTÄKTER (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Årsavgift	78 681	77 653	78 681	77 653
Bidrag från staten	15 316	200 874	18 504	203 940
Övriga bidrag	67 082	112 998	136 344	180 704
Försäljning läromedel	111 729	94 047	111 729	94 047
Deltagaravgifter kurs och konferens	22 151	14 203	22 151	14 203
Försäljning vård	-	-	166 801	178 911
Skolentreprenad och avgifter	-	-	78 942	73 991
Interna mellanhavanden	-	-	-50 729	-47 049
Övriga intäkter	108 761	57 079	116 177	56 947
Summa verksamhetens intäkter	403 720	556 854	678 600	833 347

Not 2. Verksamhetens kostnader

VERKSAMHETENS KOSTNADER (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Köpta tjänster, varor och material	108 436	275 165	128 749	295 294
Personalkostnader	139 791	130 552	369 151	385 245
Transfereringar till andra regionala organisationer	28 456	41 064	28 456	41 064
Revisionskostnader (exkl konsultationer)	637	692	954	1 035
Konsultarvoden	100 264	81 278	100 264	81 278
Inkomstskatt	-	-	2 394	1 003
Övriga kostnader	28 104	30 120	87 343	92 672
Interna mellanhavanden	-	-	-50 729	-47 049
Summa verksamhetens kostnader	405 688	558 871	666 582	850 542

SPECIFIKATION REVISIONSKOSTNADER (tkr)	GR	
	2021	2020
Räkenskapsrevision	249	227
varav förtroendevalda revisorer	23	11
varav räkenskapsrevision sakkunnigt biträde	226	216
Förvaltningsrevision	389	465
varav fördjupad granskning sakkunnigt biträde	280	385
varav övrig förvaltningsrevision sakkunnigt biträde	57	54
varav förtroendevalda revisorer	53	26
Summa	637	692

Not 3. Specifikation av personalkostnader, personal och anställningsformer

SPECIFIKATION AV PERSONALKOSTNADER (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Löner och ersättningar	94 531	90 074	257 563	268 472
Styrelse, & förbundsdirektör/VD ¹⁾	2 642	2 429	3 517	3 212
Ledningsgrupp	5 058	4 960	11 022	11 854
Övriga anställda (inkl extrapersonal & arvodister)	85 923	82 404	242 546	254 000
Avsättning pension/Återföring pensionsavsättning	0	0	0	0
Förändring löneskuld & semesterlöneskuld	907	281	478	-594
Sociala avgifter enligt lag & avtal	45 013	40 118	107 907	112 724
Varav pensionskostnader, inkl särskild löneskatt avsättning pension*)	15 314	12 697	28 393	28 188
Övriga personalkostnader	247	360	3 681	4 049
Total summa personalkostnader	139 791	130 552	369 151	385 245

1) I sammanställda räkenskaper är ej VD ISGR samt 2 rektorer med bland personalkostnader, utan redovisas istället som köpt tjänst. Kostnader avseende Gryning vård AB är justerade till 54% av den totala personalkostnaden.

forts. Not 3. Specifikation av personalkostnader, personal och anställningsformer

SPECIFIKATION AV PERSONAL	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Antal årsarbetare				
Kvinnor	122	122	426	473
Män	39	38	164	199
Summa antal årsarbetare	161	160	590	672
Förbundsdirektör/VD & ledningsgrupp				
Kvinnor	5	5	-	-
Män	2	2	-	-
Summa förbundsdirektör & ledningsgrupp	7	7	-	-

SPECIFIKATION AV ANSTÄLLNINGSFORMER	GR			Sammanställda räkenskaper		
	Antal i dec 2021	Antal i dec 2020	Ökning/ minskning	Antal i dec 2021	Antal i dec 2020	Ökning/ minskning
Antal tillsvidareanställda på heltid	139	124	15	467	511	-44
Antal tillsvidareanställda på deltid	35	39	-4	133	164	-31
Antal tidsbegränsade anställda	22	26	-4	72	63	9
Antal timavlönade	17	18	-1	416	370	46
<i>varav intermittent anställda</i>	17	18	-1	416	370	46
Totalt antal anställda	213	207	6	1 088	1 108	-20

Av tidsbegränsade anställda på GR är 2 vikarier föräldralediga och 3 provanställda för 2021 och 0 för 2020. Avseende Gryning AB och ISGR är antalet 0 både 2021 och 2020.

Not 4. Finansiella poster

FINANSIELLA POSTER (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	1 052	989	1 186	1 012
Placeringar	0	0	0	0
Valutakursdifferens likvida medel	50	-40	50	-40
Summa finansiella intäkter	1 103	949	1 236	972
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	0	0	0	-2
Placeringar	0	0	0	0
Bankkostnader	-6	-12	-375	-221
Summa finansiella kostnader	-6	-12	-375	-223

Not 5. Kassaflöde

JUSTERINGAR FÖR EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Ej erhållen ränta	-	-	-	-
Ej erlagd kostnadsränta	-6	-44	-6	-44
Avskrivningar	2 971	3 923	6 046	7 716
Utrangering inventarier	-	-	58	3 402
Nedskrivning inventarier	-	-	0	68
Förändring avsättning	-	-	0	-4
Justering inkomstskatt	-	-	1 918	2 556
Summa för ej likviditetspåverkande poster	2 965	3 879	8 016	13 694

ÖVRIGA LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Reavinst inventarier	-	-	-33	-881
Reaförlust inventarier	-	-	49	119
Summa övriga likviditetspåverkande poster	0	0	16	-762

Not 6. Immateriella anläggningstillgångar

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
EGENUTVEKLADE IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Ingående anskaffningsvärde	24 105	24 105	24 105	24 105
Inköp under året	0	0	0	0
Pågående nyanläggningar *)	9 122	0	9 122	0
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Utgående Anskaffningsvärde	33 227	24 105	33 227	24 105
Ingående ack. Avskrivningar	-15 719	-13 079	-15 719	-13 079
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-2 640	-2 640	-2 640	-2 640
Utgående ack. Avskrivningar	-18 359	-15 719	-18 359	-15 719
Ingående ack. Nedskrivningar	-1 849	-1 849	-1 849	-1 849
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Utgående ack. Nedskrivningar	-1 849	-1 849	-1 849	-1 849
Utgående redovisat värde	13 019	6 537	13 019	6 537
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	9	9	9	9
FÖRVÄRVADE IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Ingående anskaffningsvärde	721	721	721	721
Inköp under året	0	0	0	0
Pågående nyanläggningar	0	0	0	0
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Utgående Anskaffningsvärde	721	721	721	721
Ingående ack. Avskrivningar	-715	-635	-715	-635
Försålt/utrangerat under året	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-6	-79	-6	-79
Utgående ack. Avskrivningar	-721	-714	-721	-714
Ingående ack. Nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Utgående ack. Nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående redovisat värde	0	7	0	7
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	10,7	9,1	10,7	9,1

*) Avskrivningstid är inte satt till längre än 5 år, fullt avskrivna anläggningstillgångar gör att den genomsnittliga avskrivningstiden är längre än den faktiska.

Not 7. Materiella anläggningstillgångar, maskiner och inventarier

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR; MASKINER OCH INVENTARIER (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Ingående Anskaffningsvärde	12 452	12 386	20 187	23 540
Inköp under året	0	66	0	301
Pågående nyanläggningar	0	0	0	0
Försålt/utrangerat under året	0	0	-1 759	-3 654
Utgående ack anskaffningsvärde	12 452	12 452	18 428	20 187
Ingående ack. Avskrivningar	-11 848	-10 645	-18 091	-19 566
Försäljningar/Utrangeringar *)	0	0	1 699	3 501
Årets avskrivningar	-325	-1 203	-790	-2 027
Utgående ack. Avskrivningar	-12 173	-11 848	-17 182	-18 092
Ingående ack. Nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Utgående ack. Nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående redovisat värde	279	604	1 246	2 095
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	7,0	10,3	9,4	10,0

DIREKTAVSKRIVNA KORTTIDSINVENTARIER (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Direktavskrivna korttidsinventarier, dvs av värde under ½ prisbasbelopp och/eller en ekonomisk livslängd under 3 år.	-1 834	-1 091	-2 281	-1 405

Not 8. Materiella anläggningstillgångar, byggnader och mark

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR; BYGGNADER och MARK (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Ingående Anskaffningsvärde	0	0	34 228	38 212
Inköp under året	0	0	286	369
Pågående nyanläggningar	0	0	0	0
Försålt/utrangerat under året	0	0	0	-4 353
Utgående Anskaffningsvärde	0	0	34 514	34 228
Ingående ack. Avskrivningar	0	0	-11 247	-10 912
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	1 206
Årets avskrivningar	0	0	-1 402	-1 541
Utgående ack. Avskrivningar	0	0	-12 649	-11 247
Ingående ack. Nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Utgående ack. Nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående redovisat värde	0	0	21 865	22 981
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	0,0	0,0	24,6	22,2

Not 9. Materiella anläggningstillgångar, förbättringsutgifter i annans fastighet

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR; ÖVRIGA; FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER I ANNANS FASTIGHET (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Ingående Anskaffningsvärde	0	0	7 561	9 841
Inköp under året	0	0	0	503
Pågående nyanläggningar	0	0	0	0
Försålt/utrangerat under året	0	0	-1 360	-2 783
Utgående Anskaffningsvärde	0	0	6 201	7 561
Ingående ack. Avskrivningar	0	0	-3 916	-5 171
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	1 360	2 683
Årets avskrivningar	0	0	-1 208	-1 428
Utgående ack. Avskrivningar	0	0	-3 764	-3 916
Ingående ack. Nedskrivningar	0	0	-68	0
Försäljningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	-68
Utgående ack. Nedskrivningar	0	0	-68	-68
Utgående redovisat värde	0	0	2 369	3 577
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	0,0	0,0	5,1	5,3

Not 10. Finansiella anläggningstillgångar

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (tkr)		GR	
AKTIER I DOTTERBOLAG	Aktie- & röstandel	2021	2020
Göteborgsregionens Internationella Skola AB, 556527-5657			
Säte: Göteborg, Innehav aktier: 2 000 st			
Bokfört värde vid årets ingång:	100%	4 600	4 600
Bokfört värde vid årets utgång:	100%	4 600	4 600
Gryning Vård AB, 556605-8201,			
Säte: Göteborg, Innehav aktier: 5 400 st			
Bokfört värde vid årets ingång:	54%	14 130	14 130
Bokfört värde vid årets utgång:	54%	14 130	14 130
SUMMA		18 730	18 730

Not 11. Avsättningar

AVSÄTTNINGAR (tkr)	Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020
Avsättning avvecklingskostnader *)		
Redovisat värde vid årets början	-	4
Nya avsättningar	266	0
lanspråktaga avsättningar	-	-4
Outnyttjade belopp som återförts	-	-
Förändring av nuvärdet	-	-
Utgående avsättning	266	0
Avsättning vitesföreläggande **)		
Redovisat värde vid årets början	-	0
Nya avsättningar	540	0
lanspråktaga avsättningar	-	0
Outnyttjade belopp som återförts	-	-
Förändring av nuvärdet	-	-
Utgående avsättning	540	0

*) Avsättningen avser löner till arbetsbefriad personal första halvåret 2022 avseende Gryning vård AB.
**) Avsättningen avser vitesföreläggande från IVO avseende Gryning vård AB, vitet beslutas i februari 2022.

Not 12. Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter (tkr)

UPPLUPNA KOSTNADER & FÖRUTBETALDA INTÄKTER (tkr)	GR		Sammanställda räkenskaper	
	2021	2020	2021	2020
Förutbetalda bidrag *)	3 359	7 273	3 359	7 273
Övriga förutbetalda intäkter *)	4 868	4 614	18 090	16 135
Upplupna kostnader	13 903	13 188	38 374	41 767
Summa upplupna kostnader & förutbetalda intäkter	22 130	25 075	59 823	65 175
*) Avser villkorade insatser under kommande år GR, Förutbetalda abonnemang och hyra Gryning, Förutbetalda hyror och övrigt ISGR.				

Revisionsberättelse för år 2020

GÖTEBORGS
REGIONEN

2021-04-12

Revisorerna i Göteborgsregionens kommunalförbund Till
Fullmäktige i Göteborgsregionens
kommunalförbund

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av förbundsfullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Göteborgsregionens kommunalförbund samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i förbundets bolag.

Styrelse ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till förbundsfullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt förbundsfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet samt förbundets revisionsreglemente. Granskningen har utförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge ett grundligt underlag för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att förbundsstyrelsen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att förbundsstyrelsens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål som förbundsfullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att förbundsfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen, utbildningsgruppen och skolnämnd för ISGR samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att förbundsfullmäktige godkänner förbundets årsredovisning för 2020.

Revisionsberättelse för år 2020 forts.

Vi återoppar bifogad redogörelse.

Göteborg den 12 april 2021

Thomas Svensson

Sven R Andersson

Per Waborg

Anna-Lena Mellquist

Gun Cederborg

Förra årets

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: SVEN ANDERSSON

Date: 2021-04-13 18:58:36

BankID refno: fbe5367a-97cd-45f6-8b14-ea9348efbc37

Vice ordförande revisionsgruppen: Sven Andersson

Signed by: THOMAS SVENSSON

Date: 2021-04-13 21:55:18

BankID refno: b742a203-6692-423b-94b8-00f0b0479200

Ordförande revisionsgruppen: Thomas Svensson

Signed by: ANNA-LENA MELLQUIST

Date: 2021-04-14 07:14:21

BankID refno: c518d76f-6c20-46cb-b0b0-11db5b789e9a

ledamot revisionsgruppen: Anna-Lena Mellqvist

Signed by: Per Olof Wilhelm Waborg

Date: 2021-04-13 11:42:45

BankID refno: 8f70af4e-6768-430b-a2d4-44c6f23f05c5

ledamot revisionsgruppen: Per Waborg

Signed by: Gun Cederborg

Date: 2021-04-18 20:59:32

BankID refno: 569217c5-1b58-401b-ba5b-f1859ee3b99e

ledamot revisionsgruppen: Gun Cederborg

Signature reference: f03a2f62-2fb1-4048-835c-4327fd82743a

Kopia/bekräftelse på e-signerat dokument.

Bilaga 1

Agenda 2030 – 17 globala mål för hållbar utveckling

I ett globalt perspektiv har GR:s arbete inom de olika fokusområdena koppling till hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Vilka de viktigaste hållbarhetsmålen för GR är anges i uppföljningen av fokusområdena i denna årsredovisning. Här förtydligas vilka mål det handlar om och vad de står för.

3. God hälsa och välbefinnande

Mål 3 är att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.

4. God utbildning för alla

Mål 4 är att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

6. Rent vatten och sanitet

Mål 6 är att säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 8 är att verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 9 är att bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.

10. Minskad ojämlikhet

Mål 10 är att minska ojämlikheten inom och mellan länder.

11. Hållbara städer och samhällen

Mål 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Mål 12 är ställa om till en hållbar konsumtion och produktion av varor och tjänster som minskar negativ påverkan på klimat och miljö samt människors hälsa.

13. Bekämpa klimatförändringen

Mål 13 är att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras konsekvenser.

Läs mer om Agenda 2030 här:

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/17-globala-mal-for-hallbar-utveckling/>

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-02-21, Diarienummer: 2022-00047

Utseeende av firmatecknare för Göteborgsregionens kommunalförbund

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att utse Gitte Caous till firmatecknare för GR från och med 1 maj 2022 då hon tillträder tjänsten som förbundsdirektör.

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att återkalla Helena Söderbäcks firmateckningsrätt från och med 1 maj 2022 då den nya förbundsdirektören tillträder.

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att utse förbundsstyrelsens ordförande, Axel Josefson, ensam, samt avdelningscheferna Fredrik Zeybrandt, Lena Holmlund, Anette Johnsson, Bo Andersson och Maria Sigroth, två i förening, till firmatecknare för GR vid förfall för förbundsdirektör Gitte Caous.

Sammanfattning av ärendet

2022-05-01 tillträder den nya förbundsdirektören för Göteborgsregionens kommunalförbund, Gitte Caous, sitt uppdrag. I samband med detta behöver hon utses till firmatecknare för förbundet samtidigt som den nuvarande förbundsdirektören Helena Söderbäcks firmateckningsrätt behöver återkallas. För att underlätta den praktiska hanteringen vid förfall för förbundsdirektören föreslås att, utöver förbundsdirektören, förbundsstyrelsens ordförande Axel Josefson, ensam, samt två av GR:s avdelningschefer i förening, också utses att utgöra firmatecknare för GR.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-02-21, Diarienummer: 2022-00061

Ny strategisk inriktning för GR efter 2023

Förslag till beslut

Förbundsfullmäktige föreslås besluta att förlänga nuvarande strategiska inriktning 2020-2023 med ett år, att gälla även under år 2024.

Sammanfattning av ärendet

En ny strategisk inriktning för GR behöver tas fram efter att nuvarande strategiska inriktning löper ut efter 2023. Förbundsstyrelsens presidium diskuterade alternativa tidplaner vid sitt sammanträde 2022-01-24. Presidiets förslag är att nuvarande strategiska inriktning förlängs med ett år, till och med 2024, och att arbetet med ny strategisk inriktning inleds under nästa mandatperiod. På så sätt får den nya förbundsstyrelsen och de nya beredningsgrupperna möjlighet att forma den strategiska inriktningen för perioden, och ett rådslag med medlemskommunernas fullmäktigeförsamlingar kan äga rum under hösten 2023 med den nya strategiska inriktningen som tema.

Beslutsunderlag

[Strategisk inriktning för GR 2020-2023](#) (länk)

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Joanna Friberg, regionplanerare
Datum: 2022-02-08, Diarienummer: 2021-00245

En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att godkänna föreliggande förslag till yttrande, daterat 2022-02-08.

Förbundsstyrelsen föreslås omedelbart justera denna protokollsparagraf.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Regeringskansliet daterad 2021-11-25 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss. Näringsdepartementet medger efter förfrågan förlängd svarstid till och med den 18 mars 2022.

GR:s yttrande utgår från ett regionalt planeringsperspektiv och ställningstaganden i Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen, samt det regionala samarbetet inom vattenförsörjning i Göteborgsregionen.

Utredningen har tagit fram tydliga förslag på författningsändringar och ansvarsfördelning, som utifrån givna ramar och förutsättningar är relevanta och rimliga för implementering av EU:s dricksvattendirektiv och ett riskbaserat arbetssätt för vattenförsörjningen.

Direktivet som helhet ligger väl i linje med de regionala målen i Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen. GR:s huvudsakliga synpunkter gäller det stora antal myndigheter med ansvar för olika delar av vattenförsörjningsfrågan, och den därmed påtagliga risken för stuprörsarbete.

GR lyfter i sin bedömning vikten av att samla frågorna till så få myndigheter som möjligt och att samordning av frågan mellan olika myndigheter blir central för ett lyckat och enkelt genomförande av dricksvattendirektivet i Sverige.

Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad behandlar ärendet 2022-02-24.

Beslutsunderlag

- En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet, SOU 2021:81, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/10/sou-202181/>
- Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen, 2020, <https://goteborgsregionen.se/styrande-dokument/2021-04-16-vattenforsorjningsplan-for-goteborgsregionen>

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Joanna Friberg, regionplanerare
Datum: 2022-02-08, Diarienummer: 2021-00245

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Regeringen tillsatte 2020 års dricksvattenutredning för att utreda och föreslå hur EU:s nya dricksvattendirektiv EU 2020/2184 ska genomföras i svensk rätt. Utredningen har i betänkandet lämnat förslag till författningsändringar och vilka myndigheter som ska ansvara för de nya frågorna samt vilka befogenheter dessa ska ha. Utgångspunkt har varit att befintlig lagstiftning och myndighetsstruktur ska ligga till grund för utredningens förslag, och att nuvarande tillsyns- och kontrollverksamhet ska genomgå så få förändringar som möjligt.

Dricksvattendirektivet fastställer minimikrav för dricksvatten och åtgärder som måste vidtas för att följa kraven, samt krav på en förbättrad tillgång till dricksvatten. Det nya direktivet, som ersätter 1998 års dricksvattendirektiv, innebär nya krav på ett riskbaserat arbetssätt för dricksvattensäkerhet, bestämmelser för att minska vattenläckage, krav på material i kontakt med dricksvatten, samt ökade krav på information till allmänheten. Direktivet ställer också krav på rapportering till EU utifrån bestämmelserna.

Senast den 12 januari 2023 ska medlemsstaterna ha satt i kraft nödvändiga nationella bestämmelser för att införa EU:s dricksvattendirektiv.

Bedömning

Betänkandet ger en utförlig bild av vattenförsörjningen i Sverige, samt omfattningen av den lagstiftning och de myndigheter som reglerar den. Utredningen har tagit fram tydliga förslag på författningsändringar och ansvarsfördelning, som utifrån givna ramar och förutsättningar är relevanta och rimliga för implementering av dricksvattendirektivet och ett riskbaserat arbetssätt för vattenförsörjningen.

EU:s direktiv som helhet ligger väl i linje med de regionala målen i *Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen*. GR har ett par övergripande kommentarer till betänkandet, samt synpunkter på några enskilda förslag, och väljer därför att endast lyfta dessa delar i yttrandet. I övriga frågor har GR inga synpunkter på betänkandet.

Övergripande

- Utifrån den av utredningen konstaterat stora floran av myndigheter med ansvar för olika delar av vattenförsörjningsfrågan, och den tidigare påpekade risken för stuprörsarbete av dessa (En trygg dricksvattenförsörjning, SOU 2016:32) vill GR lyfta vikten av samordning mellan myndigheterna. Detta gäller allmänt för en trygg dricksvattenförsörjning, och särskilt vid införandet av

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Joanna Friberg, regionplanerare

Datum: 2022-02-08, Diarienummer: 2021-00245

dricksvattendirektivet, varför en av alla berörda myndigheter bör få ett samordningsansvar för implementeringen av direktivet.

- Många av de bestämmelser som avgör hur dricksvattendirektivet kommer tillämpas praktiskt återstår för de olika myndigheterna att föreskriva om. För att nå enhetlighet och enkelhet i tillämpningen är det viktigt med en tydlig linje i utgångspunkter och målsättningar för föreskrifterna, samt fortsatt samråd med lokala och regionala aktörer i arbetet med att ta fram föreskrifterna.

Riskbedömning för tillrinningsområden

- GR anser det inte önskvärt att vattenmyndigheterna, som inte i övrigt har något ansvar rörande dricksvattenförsörjning, ska utföra riskbedömning och besluta om riskhanteringsåtgärder för tillrinningsområden avseende uttagspunkter för dricksvatten. Det finns tillgång till mer relevant kompetens och möjlighet till samordning med andra vattenförsörjningsfrågor om länsstyrelserna får ansvar för detta uppdrag.
- Det är bra att Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och Sveriges geologiska undersökning (SGU) båda får meddela föreskrifter om riskbedömning och riskhantering i tillrinningsområden. GR föreslår att samråd sker även med Boverket utifrån möjligheterna att använda fysisk planering som verktyg för att skydda vattenresurser och deras tillrinningsområden.

Råvattenkontroll

- Utredningen föreslår att Livsmedelsverket och SGU får i uppdrag att undersöka hur insamling och hantering av råvattendata ska gå till, samt möjligheter för tillgängliggörande av data mellan råvattenkontroll och miljöövervakning. Detta är ett bra förslag för att skapa helhetsbilder och motverka dubbelprovtagning. Det är därför viktigt att uppdraget för undersökningen inkluderar tillgängliggörandet av data åt båda håll, dvs att även data från miljöövervakning och recipientkontroll görs tillgänglig för vattenproducenter.

Vattenläckage

- Förslaget delar ansvaret för å ena sidan insamling av data samt bedömning av vattenläckagenivåer och å andra sidan att ta fram en eventuell handlingsplan för att minska läckagenivåer på två olika myndigheter, Livsmedelsverket respektive HaV. Livsmedelsverket har genom dricksvattenföreskrifterna delvis redan ansvar för frågor gällande distribution av dricksvatten, med krav på en distributionsanläggnings utformning, underhåll och skötsel, varför GR

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Joanna Friberg, regionplanerare

Datum: 2022-02-08, Diarienummer: 2021-00245

anser att det är bättre att lägga ansvaret för hela frågan om vattenläckage på Livsmedelsverket.

System för rapportering

- Verksamhetsutövarens rapportering ska enligt förslaget ske till centrala myndigheter. Samtidigt sker idag rapportering till lokala kontrollmyndigheter, som även i fortsättningen behöver få in uppgifterna för kontroll enligt dricksvattendirektivet. Det blir därför viktigt att skapa strukturerade system för att undvika dubbelrapportering och risk för missar eller felaktig rapportering. GR föreslår att en samordnande myndighet får i uppgift att utveckla ett sådant rapporteringssystem.

Informationsutbyte och sekretess

- Frågan om sekretess vad gäller uppgifter om dricksvattenförsörjningen är viktig för civil beredskap. I utredningen finns i vissa fall en otydlighet gällande olika aktörers ansvar för bedömning av vad som är känsliga uppgifter i hantering av data. GR anser att dessa frågor behöver förtydligas och dessutom samordnas med lokala, regionala och nationella myndigheter med ansvar för civil beredskap.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Maria Sigroth
Avdelningschef

Skickas till

Lämnas remissvar senast den 18 mars i två versioner, Word-fil samt pdf med *Göteborgsregionen* angivet i dokumentnamnet, per e-post märkt *N2021/02620 Göteborgsregionen* till n.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till anders.wannberg@regeringskansliet.se.

Översiktsplan för Mölndal, granskningshandling

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna föreliggande förslag till yttrande, daterat 2022-02-18.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Mölndals stad 2022-02-03 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss. Översiktsplanen för Mölndals stad är ute på granskning till och med den 3 april 2022.

Syftet med den nya översiktsplanen är att visa en inriktning för stadens mark- och vattenanvändning genom övergripande stadsbyggnadsstrategier och planeringsprinciper.

GR ställer sig positiva till planförslaget och uppskattar att staden tydligt uttrycker att, och hur, de vill vara med och leda den regionala utvecklingen. GR uppskattar även planförslagets intentioner som lägger grunden för en sammanhållen och hållbar samhällsplanering.

Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad behandlar ärendet 2022-02-24.

Beslutsunderlag

[Granskningshandling Översiktsplan för framtidens Mölndal \(länk\)](#)

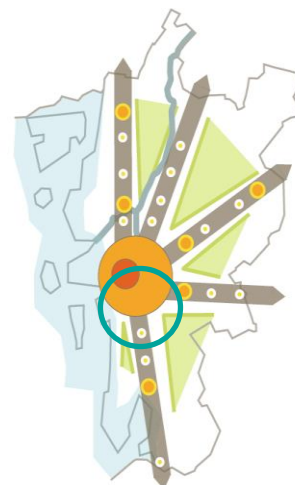
Protokollsutdrag från förbundsstyrelsens sammanträde 2018-09-21 (bilaga)

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Stadsbyggnadsförvaltningen i Mölndals stad har upprättat ett förslag till ny översiktsplan på uppdrag av stadens kommunstyrelse. Översiktsplanen ämnar vara vägledande för Mölndals stads utveckling genom att visa en inriktning för stadens mark- och vattenanvändning genom övergripande stadsbyggnadsstrategier och planeringsprinciper. Mölndals översiktsplan ska även stärka kommunens position i regionen genom att tydliggöra hur Mölndal vill vara med och leda den regionala tillväxten.

Göteborgsregionen yttrade sig 2018-09-21 över samrådshandlingen i tjänsteskrivelse daterad 2018-07-17.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare
Datum: 2022-02-18 Diarienummer: 2022-00044

Bedömning

Göteborgsregionen (GR) anser fortsatt att översiktsplanen är innehållsrik och tydlig om Mölndals vision. GR uppskattar att det reviderade förslaget till översiktsplan fortsatt tar ett tydligt avstamp i den regionala överenskommelsen Strukturbild för Göteborgsregionen. Mölndals stad placerar kommunen i det delregionala och regionala perspektivet och uttrycker tydligt att, och hur, de vill vara med och leda den regionala utvecklingen.

Syftet med översiktsplanen är att visa en inriktning för stadens mark- och vattenanvändning genom övergripande stadsbyggnadsprinciper och planeringsprinciper. I samrådshandlingen ställde sig GR positiva till att fokus snarare låg på ”hur” än ”var”. Granskningshandlingen har utvecklats i en positiv riktning och GR uppskattar att både ”hur” och ”var” nu inkluderas.

Strukturbildens intentioner omhändertas genomgående i översiktsplanen bland annat genom att planen tydligt pekar ut stationssamhällen, bevarande av de gröna kilarna samt tar ansvar för utvecklingen av huvudstråket Mölndal befinner sig i. Utöver ovan nämnda kopplingar till Strukturbilden tydliggörs Mölndals roll i Göteborgsregionen i både löptext och planeringsprinciperna.

Mölndals station är en viktig regional nod i det framtida systemet med Västlänken, Västkuststråket och nya stambanan Göteborg-Borås. Stationen får en mycket viktig funktion som knutpunkt för lokal, regional och nationell trafik. Stationen öppnar även upp för arbetsmarknaden i både Göteborgsregionen, Västra Götalandsregionen och Halland. GR uppskattar att Mölndal presenterar ett planförslag där noden sätts i sitt sammanhang och visar ambitionerna med att stärka noden ytterligare.

Upplägget av planförslaget bidrar till en tydlig röd tråd mellan övergripande regionala överenskommelser och konkreta planeringsprinciper. Upplägget med planeringsprinciper och ”tänk-på-att”-formuleringar gör att läsaren både förstår stadens ambitioner samt hur de avser genomföra planen.

GR ser att planeringsprinciperna är tillämpbara i genomförandet av planen. I vissa fall kan dock målkonflikter uppstå. Vid eventuella målkonflikter uppmuntrar GR att staden särskilt tar hänsyn till planens ambitioner och prioriterar den hållbara samhällsplanering planen skapar förutsättningar för. GR uppskattar den tydlighet planeringsprinciperna innebär, exempelvis att jordbruksmark nära pendeltågsstation (eller motsvarande) kan prövas för exploatering för bostäder och andra samhällsviktiga funktioner. Den, och flera andra planeringsprinciper, visar att planens ambitioner tydligt lyfter fördelarna med att planera i stråk och sammanhängande områden för att också bidra till det goda livet. Exempelvis, att fokusera på bebyggelseutveckling i stationsområden bidrar till att de gröna kilarna bevaras och därmed säkerställa den biologiska mångfalden.

GR lyfte i tidigare yttrande ett önskemål om att staden i sin översiktsplan tydligare tar hänsyn till en framtida utbyggnad av en förbindelse mellan E6 och Rv40. I samrådsredogörelsen besvarar staden GR:s önskemål med att en

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Anna Gustafsson, regionplanerare

Datum: 2022-02-18 Diarienummer: 2022-00044

ombyggnad av Kallebäcksmotet skulle kunna ge den efterfrågade effekten och därmed ta bort behovet av ytterligare kopplingar mellan E6 och väg 40. Det poängteras även att fortsatta dialoger sker med Trafikverket och att en koppling mellan vägarna fortsatt ska vara en möjlighet för framtiden

I ett av de sista kapitlen presenteras både gällande fördjupade översiktsplaner samt tematiska områden för fördjupning. GR bistår gärna Mölndals stad i det fortsatta arbetet med tematiska fördjupningar, exempelvis gällande skyfall/översvämning/skred, jordbruksmark och grön infrastruktur. GR arbetar även med frågor kopplat till jordbruksmark och välkomnar Mölndal i det fortsatta arbetet.

Avslutningsvis önskar GR ännu en gång lyfta planens användbarhet och välkomnar de tydliga ställningstagandena som görs. GR ser fram emot planens genomförande utifrån potentialen för hållbar samhällsplanering den medger.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Maria Sigroth
Avdelningschef

Skickas till

Mölndals stad: planexploatering@molndal.se

Protokollsutdrag

§ 382. Översiktsplan för Mölndal, samrådshandling

Diarienummer: 2018-00145.10

Beslut

Föreliggande förslag till yttrande daterat 2018-07-17, godkänns med kompletteringen ”GR vill rekommendera att Mölndal i sin översiktsplan tar hänsyn till en framtida utbyggnad av en förbindelse mellan E6 och Rv40”.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Mölndals stad daterad 2018-05-02 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss, Länk. Syftet med den nya översiktsplanen är att visa en inriktning för stadens mark- och vattenanvändning genom övergripande stadsbyggnadsstrategier och planeringsprinciper.

Ärendet behandlades i den politiska styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad 2018-08-30. Styrgruppen föreslår förbundsstyrelsen att föreliggande yttrande, daterat 2018-07-17, kompletteras med ”GR vill rekommendera att Mölndal i sin översiktsplan tar hänsyn till en framtida utbyggnad av en förbindelse mellan E6 och Rv40”

Skickas till

Mölndals stad

Vid protokollet:

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Justeras:

Jonas Ransgård
Ordförande

Miguel Odhner
Justerare

Rätt utdraget intygas:

/Leena Odebo

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Anna Gustafsson, Regionplanerare

Datum: 2018-07-17 Diarienummer: 2018-00145.10

Översiktsplan för Mölndal, samrådshandling

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna föreliggande förslag till yttrande daterat 2018-07-17, med kompletteringen ”GR vill rekommendera att Mölndal i sin översiktsplan tar hänsyn till en framtida utbyggnad av en förbindelse mellan E6 och Rv40”.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Mölndals stad daterad 2018-05-02 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss, [Länk](#).

Syftet med den nya översiktsplanen är att visa en inriktning för stadens mark- och vattenanvändning genom övergripande stadsbyggnads-strategier och planeringsprinciper.

Förslaget till ny översiktsplan är ett kompakt och innehållsrikt planförslag där lokala, regionala och nationella mål och visioner sätts i ett sammanhang. Översiktsplanen ger en tydlig bild av Mölndals viljeinriktning som en del i regionen och lägger stor vikt vid samverkan över kommun-, förvaltnings- och nämndgränser.

Förslaget innehåller bland annat en inriktning med stärkt samarbete över kommungränserna. GR ser mycket positivt på initiativet och uppmuntrar fortsatt mellankommunalt samarbete för en god utveckling i regionen.

Ärendet behandlades i den politiska styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad 2018-08-30. Styrgruppen föreslår förbundsstyrelsen att föreliggande yttrande, daterat 2018-07-17, kompletteras med ”GR vill rekommendera att Mölndal i sin översiktsplan tar hänsyn till en framtida utbyggnad av en förbindelse mellan E6 och Rv40”

Beslutsunderlag

Förslag till yttrande daterat 2018-07-17

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Översiktsplan för Mölndal – 50 sidor om framtiden

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Mölndals stad daterad 2018-05-02 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss.

Bakgrund och syfte

Stadsbyggnadsförvaltningen i Mölndals stad har upprättat ett förslag till ny översiktsplan för Mölndal på uppdrag av stadens kommunstyrelse. Syftet för den nya översiktsplanen är att visa en inriktning för stadens mark- och vattenanvändning genom övergripande stadsbyggnadsstrategier och planeringsprinciper. Översiktsplanen syftar även till att tydliggöra och möjliggöra genomförandet av Mölndals stads vision genom att peka ut utvecklingsområden.

Översiktsplanen ska vara vägledande för att skapa förutsättningar för effektiva planprocesser med bra förprovningar av planbesked och bygglov. Detta ska även leda till att Mölndals stad blir en förebild för landets övriga kommuner.

Sammanfattning

Utgångspunkten för Översiktsplan för Mölndal – 50 sidor om framtiden knyter an till lokala och regionala målsättningar och överenskommelser. I 50 sidor om framtiden lägger Mölndals stad viljeinriktningen för mark- och vattenanvändningen i kommunen. I det regionala perspektivet lyfts hur enskilda kommuners planering, som kräver ett samarbete över kommungränserna, påverkar varandra.

Som vägledning för fortsatt arbete presenteras ett antal planeringsprinciper. De grundar sig i Mölndals stads vision och ska ligga till grund för samverkan inom staden och med externa intressenter och medborgare. Planeringsprinciperna är anpassade till ett antal strategiska delområden. Exempel på planeringsprinciper är att en övervägande del av bostadsutvecklingen ska ske inom tätorterna i stationssamhällena Mölndal, Källered och Lindome. Ett annat exempel inom delområdet för arkitektur och gestaltning är att staden ska växa hållbart och med kvalitet. Planeringsprinciper finns för delområdena:

- Bostäder – stad och land
- Näringsliv – stad och land
- Besöksnäring
- Offentlig service
- Arkitektur och gestaltning

- Idrott, kultur och fritid
- Socialt sammanhållen stad
- Trafik
- Klimat
- Ekosystemtjänster
- Stadens grönska

Samverkan mellan nämnder, förvaltningar och bolag behöver förbättras för att prioriteringar ska kunna ske på ett samordnat, strategiskt och målinriktat sätt med långsiktigt perspektiv. Denna samverkan ska alltså inte bara ske internt utan även mot externa parter som är intresserade av att delta i Mölndals stads utveckling.

Den sista delen i översiktsplanen hanterar hur utveckling och bevarande av den redan bebyggda miljön bör hanteras. Utöver en genomgång av stadens synsätt på hållbart stadsbyggande, stadskvaliteter och Mölndals befintliga karaktär presenteras en vägledning vid förtätning. Vägledningen innehåller en beskrivning av ett antal olika typologier där ideal, karaktär, kvalitéer och utveckling beskrivs. Avslutningsvis för varje typologi ges också ett exempel i Mölndal och genomsnittliga exploatering- och täckningsgrad för typologin presenteras.

Bedömning

Mölndals stads förslag till ny översiktsplan är ett kompakt och innehållsrikt planförslag där lokala, regionala och nationella mål och visioner sätts i ett sammanhang. Översiktsplanens disposition är smart och presenterar ett bra synsätt på mark- och vattenanvändningen i kommunen för fortsatt utveckling av kommunen.

Förslaget tar väldigt god hänsyn till GR:s strukturbild samt kommunöverskridande måldokument, så som Målbild GMP 2035.

Översiktsplanen ger en tydlig bild av Mölndals stads viljeinriktning som en del i regionen och lägger stor vikt vid samverkan över kommun-, förvaltnings- och nämndgränser. Även om det regionala dokumentet Hållbar tillväxt inte specifikt nämns genomsyras principerna i översiktsplanen med en tydlig bild av vad hållbar utveckling innebär för Mölndals stad.

Planförslagets upplägg med 50 sidor om framtiden är ett välavgränsat sätt att presentera en översiktsplan på. Innehållet är kärnfullt och planeringsprinciperna som presenteras är relevanta och i enlighet med bland annat Strukturbild för Göteborgsregionen. Positivt är även att en tydlig satsning på befintliga tätorter görs, både utifrån stationsnära lägen och baserat

på principen om ”inifrån och ut”.

Förslaget hanterar även en inriktning med stärkt samarbete över kommungränserna för frågor som rör exempelvis Göteborgs stad. GR ser väldigt positivt på initiativet och uppmuntrar starkt fortsatt mellankommunalt samarbete för en god utveckling i regionen.

Syftet för den nya översiktsplanen är, som tidigare presenterat, att visa en inriktning för stadens mark- och vattenanvändning genom övergripande stadsbyggnadsstrategier och planeringsprinciper. Planförslaget följer detta syfte mycket väl och GR vill särskilt uppmärksamma att fokus ligger på ”hur” snarare än ”var” och ställer sig positiva till det synsättet.

Att presentera olika typologier på ett lättförståeligt och systematiskt sätt ser GR som en bra grundsten för vidareutveckling av Mölndals stad. Att blanda mjuka värden för typologierna med mätbara enheter ger möjlighet för utvärdering och uppföljning under pågående planeringsarbete.

GR vill även uppmärksamma att dokumentet är välstrukturerat, illustrativt och lättförståeligt och möjliggör därför för personer som kanske inte är vana vid planeringsfrågor att förstå Mölndals stads planerade utveckling.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Maria Sigroth
Chef avdelning miljö och
samhällsbyggnad

SKICKAS TILL

Mölndals stad.

Översiktsplan Lerums kommun

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att godkänna föreliggande förslag till yttrande daterat 2022-02-16.

Sammanfattning av ärendet

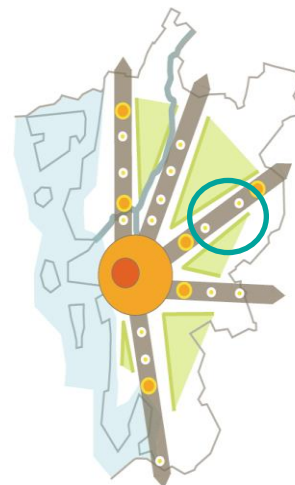
Göteborgsregionens (GR) har i skrivelse från Lerums kommun daterad 2022-02-02 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss. Förslaget har varit på samråd där GR yttrat sig (FS 2021-09-23 § 311) och genomgår nu nästa steg i planprocessen, utställningsförfarandet.

GR:s yttrande fokuserar på det regionala perspektivet på fysisk planering och utgår från ställningstagandena i Hållbar tillväxt och Strukturbild för Göteborgsregionen.

I Lerums översiktsplan beskrivs bland annat förväntad befolkningstillväxt, bostadsbyggande och utveckling av transportsystemet. En viktig faktor för kommunens utveckling uppges vara infrastrukturen, något som även är en både regional och nationell angelägenhet.

Kommunens huvudsakliga ambitioner gällande befolkningstillväxt, regionförstoring, satsning på kollektivt resande, cykel och gång, bevarande av gröna kilar och förtätning ligger i linje med GR:s mål- och strategidokument.

Det har inte skett några stora förändringar av förslaget efter samrådet varvid GR i huvudsak hänvisar till tidigare yttrande i samrådsfasen.

Beslutsunderlag

- Granskningshandling och samrådsredogörelse, se [länk](#).
- Utdrag ur protokoll (§ 311) från Göteborgsregionens förbundsstyrelses sammanträde 2021-09-23 samt förslag till yttrande.

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Göteborgsregionens (GR) har i skrivelse från Lerums kommun daterad 2022-02-22 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss. Förslaget har tidigare varit på samråd där GR yttrat sig.

Planförslaget i korthet

Lerum är i en expansiv fas och planerar att fram till 2050 att växa från dagens drygt 43 000 till 60 000-65 000 invånare. Den största delen ny

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: William Schotte, Regionplanerare

Datum: 2022-02-16, Diarienummer: 2021-00126

bebyggelse lokaliseras till huvudorterna Floda, Gråbo och Lerum, tillsammans med de samhällen där service finns, Olstorp, Norsesund, Sjövik, Stenkullen och Tollered. Kommunen bejakar även initiativ utanför tätorterna, men på landsbygd och i mindre orterna lokaliseras bebyggelse främst där infrastruktur och samhällsservice redan finns.

Förbättrad och ny infrastruktur gör att kommunens orter kan få närmare till de stora pendlingsorterna Göteborg och Alingsås och till Landvetter flygplats. I översiktsplanen skapas även förutsättningar för en utbyggnad av Västra Stambanan, med två spår i en tunnel norr om Aspen.

Ett nytt verksamhetsområde föreslås etableras sydöst om Kastenhofsmotet. Ett ytterligare verksamhetsområde föreslås etableras vid Jeriko, längs E20 över gränsen till Partille kommun. Man trycker även på möjligheterna för utveckling av arbetsplatser nära boende med tillgänglighet av alla trafikslag.

Kommunen eftersträvar en grönblå struktur där de stora naturområdena har förgreningar och samband med parker och grönytor inne i tätorterna. De två stora naturområdena vid Vättlefjäll och Härskogen ska värnas.

Bedömning

Översiktsplanens ambitioner om befolkningstillväxt, förtätning av tätorter och utbyggnad längs huvudstråk ger flera positiva effekter och ligger i linje med GR:s styrdokument. Lerum är en viktig del av det delregionala och regionala sammanhanget och GR ser att Lerum tar sitt regionala ansvar gällande bostadsbyggande och att man i huvudsak syftar att bygga i anslutning till befintlig infrastruktur.

GR välkomnar det nya avsnitt som behandlar mellankommunala frågor. Detta avsnitt tydliggör både specifika frågor som kräver dialog över kommungränserna och konstaterar att det behövs en bred regional samverkan gällande utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik. GR skulle gärna se avsnittet kompletteras så att även frågor om regional energi- och vattenförsörjning behandlas.

I övrigt står GR fast vid tidigare yttrande i samrådsfasen där GR bl.a. lyfte följande:

- GR manar till försiktighet i de fall som ny infrastruktur byggs i gröna kilar för att förhindra barriäreffekter.
- GR ser gärna ett utvecklat resonemang kring stationssamhällellenas utvecklingspotential och regionala betydelse.
- GR uppmuntrar en expanderad arbetsmarknad genom hållbara pendlingsmöjligheter.
- GR uppmuntrar fortsatt utredning av verksamhetsområde vid Jeriko.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: William Schotte, Regionplanerare

Datum: 2022-02-16, Diarienummer: 2021-00126

- GR uppmuntrar till regionalt perspektiv i kommande utredningar gällande risker för jordskred och vattenförsörjning, exempelvis för sjön Mjörn.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Maria Sigroth
Avdelningschef

Skickas till

oversiktsplan@lerum.se

§ 311. Översiktsplan för Lerums kommun – samrådshandling

Diarienummer: 2021-00126

Beslut

Föreliggande förslag till yttrande, daterat 2021-08-11, godkänns.

Denna protokollsparagraf justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Lerums kommun, daterad 2021-05-26, beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss.

GR:s yttrande fokuserar på det regionala perspektivet på fysisk planering och utgår från ställningstagandena i Hållbar tillväxt och Strukturbild för Göteborgsregionen.

Lerums kommun arbetar med att ta fram en ny kommuntäckande digital översiktsplan och där planer beskrivs gällande bland annat befolkningstillväxt, bostadsbyggande och utveckling av transportsystemet. En viktig faktor för kommunens utveckling uppges vara infrastrukturen, något som även är en både regional och nationell angelägenhet.

Kommunens huvudsakliga ambitioner gällande befolkningstillväxt, regionförstoring, satsning på kollektivt resande, cykel och gång, bevarande av gröna kilar och förtätning ligger i linje med GR:s mål- och strategidokument.

Beslutsunderlag

Samrådshandling ÖP Lerum

Skickas till

oversiktsplan@lerum.se

Översiktsplan för Lerums kommun - samrådshandling

Förslag till beslut

Styrgruppen för Miljö och samhällsbyggnad föreslår förbundsstyrelsen att godkänna föreliggande förslag till yttrande, daterat 2021-08-11.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Lerums kommun, daterad 2021-05-26, beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss.

GR:s yttrande fokuserar på det regionala perspektivet på fysisk planering och utgår från ställningstagandena i Hållbar tillväxt och Strukturbild för Göteborgsregionen.

Lerums kommun arbetar med att ta fram en ny kommuntäckande digital översiktsplan och där planer beskrivs gällande bland annat befolkningstillväxt, bostadsbyggande och utveckling av transportsystemet. En viktig faktor för kommunens utveckling uppges vara infrastrukturen, något som även är en både regional och nationell angelägenhet.

Kommunens huvudsakliga ambitioner gällande befolkningstillväxt, regionförstoring, satsning på kollektivt resande, cykel och gång, bevarande av gröna kilar och förtätning ligger i linje med GR:s mål- och strategidokument.

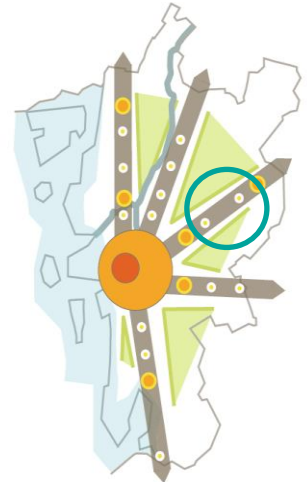
Beslutsunderlag

Samrådshandling ÖP Lerum

BESKRIVNING AV ÄRENDET

Bakgrund och syfte

Lerums kommun arbetar med att ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan. Den nya översiktsplanen syftar till att löpande kunna uppdateras för att hållas aktuell över tid. Detta ligger i linje med Boverkets nya rekommendationer om en rullande planeringsprocess.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: William Schotte, Regionplanerare

Datum: 2021-08-11, Diarienummer: 2021-00126

Planförslaget i korthet

I översiktsplanen anges inriktningen för hur den fysiska miljön ska utvecklas och var nya bostäder och arbetsplatser kan byggas. Fram till 2050 planerar man att växa från dagens drygt 43 000 till 65 000 invånare.

Bebyggelse

Kommunen bejakar initiativ till bebyggelse utanför tätorterna, men på landsbygden och i de mindre samhällena planeras ingen storskalig utbyggnad av infrastruktur eller kommunal service. För att stärka kommunens mindre samhällen bör bebyggelse i första hand lokaliseras där det finns möjlighet till god infrastruktur, eller för att säkra samhällsservice.

Den största delen ny bebyggelse lokaliseras till huvudorterna Floda, Gråbo och Lerum, tillsammans med de samhällen där det finns service, Olstorp, Norsesund, Sjövik, Stenkullen och Tollered.

Utvecklingen i kommunens tre större centrum Floda, Gråbo och Lerum, ska stärka och bredda handeln, öka attraktiviteten och upplevelsen av trygghet. Målet är att invånare och besökare vill vistas, utträta ärenden, handla och umgås här.

Trafik

Förbättrad och ny infrastruktur gör att kommunens olika orter kan få ännu närmare till de stora pendlingsorterna Göteborg och Alingsås och till Landvetter flygplats. I översiktsplanen skapas även förutsättningar för en utbyggnad av Västra Stambanan, med två spår i en tunnel norr om Aspen.

Översiktsplanen konstaterar att ny infrastruktur innebär betydande investeringar. Det konstateras även att det finns risk för betydande påverkan på värdefulla naturområden, friluftsvärden och kulturmiljöer.

Verksamhetsområden

Ett nytt verksamhetsområde föreslås etableras sydöst om Kastenhofsmotet. Ett ytterligare verksamhetsområde föreslås etableras vid Jeriko, längs E20 över gränsen till Partille kommun.

Natur

Säveån är en ryggrad i den tätortsnära naturen. Kommunen strävar efter att ha en grönbå struktur där de stora naturområdena har förgreningar och samband med parker och grönytor inne i tätorterna. De två stora naturområdena vid Vättlefjäll och Härskogen ska värnas. De är delar av den viktiga regionala gröonstrukturen, med stora sammanhängande gröna områden som löper genom flera kommuner.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: William Schotte, Regionplanerare
Datum: 2021-08-11, Diarienummer: 2021-00126

Bedömning

Översiktsplanens förslag om förtätning av tätorter och utbyggnad längs huvudstråk ger flera positiva effekter och ligger i linje med GR:s styrdokument.

Kommunens invånarantal väntas växa med 1 – 1,5% årligen, vilket ligger i linje med målen i ”Hållbar tillväxt”. Lerum är viktig del av det delregionala och regionala sammanhanget och GR ser att Lerum tar sitt regionala ansvar gällande bostadsbyggande och att man i huvudsak syftar att bygga i anslutning till befintlig infrastruktur.

Flera större infrastruktursatsningar föreslås i översiktsplanen. Ny infrastruktur knyter samman regionen och möjliggör bland annat en utvidgad arbetsmarknad. Att expandera arbetsmarknaden genom hållbara pendlingsmöjligheter, såsom Västra stambanan och satsningar på gång och cykel uppmuntras av GR utifrån strategidokumentet Hållbar tillväxt. GR uppmanar till försiktighet i de fall som ny infrastruktur byggs i gröna kilar, det kan medföra barriäreffekter.

Översiktsplanen lyfter fram att alla trafikslag ska premieras, där formuleringen ”alla platser ska vara tillgängliga med alla trafikslag” är ett exempel. GR uppmuntrar det arbete som Lerum har gjort för att premiera hållbara transportslag. Lerum har exempelvis varit en aktiv part i framtagandet av Cykelplan för Göteborgsregionen och GR ser positivt på fortsatt engagemang och samverkan för gynnandet av hållbart resande.

För att en hållbar regional tillväxt ska uppnås är det viktigt att den huvudsakliga tillväxten sker längs huvudstråken. Bostadsbyggande och verksamhets-etableringar i stationsnära lägen stärker en uthållig tillväxt i Göteborgsregionen.

I översiktsplanen skapas förutsättningar för en utbyggnad av Västra Stambanan, med två spår i en tunnel norr om Aspen. Göteborgsregionen arbetar för en sådan utveckling av Västra Stambanan avseende sträckan Göteborg-Alingsås. Om fjärr- och godstrafiken lämnar nuvarande spår skapas förutsättningar för en hög turtäthet för lokal och regional trafik. Hög servicenivå och attraktiva pendlingsmöjligheter är i sin tur grunden för ökad förtätning och högre exploatering i stationssamhällena. En högre andel tågpendling skulle också minska trängseln och öka attraktiviteten i regionkärnan och det sammanhängande stadsområdet, något som gynnar regionen som helhet. GR ser att delar av resonemanget finns med i översiktsplanen men skulle gärna se att stationssamhällenas långsiktiga utvecklingspotential och regionala betydelse adresseras tydligare.

Business Region Göteborg konstaterar i en rapport att det råder brist på strategisk mark för näringslivets expansion. Ett nytt verksamhetsområde vid

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: William Schotte, Regionplanerare

Datum: 2021-08-11, Diarienummer: 2021-00126

Jeriko ser GR som en potentiell regional tillgång och uppmuntrar Lerum och Partille att fortsätta utreda frågan. Verksamhetsområdet skulle kunna fylla regionala behov av stora omlastningsytor av gods, varudistribution och en kommande efterfrågan av laddinfrastruktur för tung trafik. Om fortsatt utredning visar att Jeriko kan tillgodose ett regionalt behov kommer GR att agera för att nödvändiga infrastruktursatsningar prioriteras i infrastrukturplaneringen.

Översiktsplanen visar på medvetande gällande risker för jordskred längs Säveån. GR uppmuntrar till att ha med det regionala perspektivet i kommande utredningar då förflyttningar av stora vattenmassor samt dricksvattenförsörjning är något som rör övriga delar av Göteborgsregionen. GR vill också påpeka vikten av att Lerum även fortsättningsvis är aktiv i arbetet med utredningar gällande Mjörn och dess omland. Mjörn är utpekad som en regionalt viktig vattenresurs i Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen.

Slutligen tackar GR för en välskriven översiktsplan som dessutom är lättöverskådligt publicerad på kommunens hemsida. Den digitala översiktsplanen inbjuder till ett brett engagemang för kommunens framtidsplaner. GR deltar och bidrar gärna i det fortsatta arbetet.

Maria Sigroth
Avdelningschef

William Schotte
Regionplanerare

Skickas till

Göteborgsregionens förbundsstyrelse med omedelbar justering, därefter till oversiktsplan@lerum.se

Anmälningens ärenden

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås anteckna utsända anmälningens ärenden.

Sammanfattning av ärendet

Anmälningens ärenden gällande presidiebeslut, ordförandebeslut samt delegationsbeslut från förbundsdirektören har sammanställts enligt nedan. Dessutom anmäls ett antal yttranden från GR till förvaltningsrätten med anledning av pågående mål gällande laglighetsprövningar.

Från presidiesammanträde

2021-12-06

Beslut § 445: Tidigare beslutad prioritering ligger fast och inget extra förbundsstyrelsesammanträde kommer därför att äga rum med anledning av Nationell infrastrukturplan

Ordförandebeslut

2022-02-04

Beslut § 463: Förbundsstyrelsens ordförande uppdrar, efter avstämning med förbundsstyrelsens presidium, åt förbundsdirektören att för förbundets räkning underteckna det Sideletter som tagits fram till den avsiktsförklaring som tecknats mellan Göteborg Stad och NVC Energy III AB angående bolagets etablering av batterifabrik i Göteborg.

2022-02-09

Beslut § 491: Förbundsstyrelsens ordförande uppdrar, efter avstämning med förbundsstyrelsens presidium, åt förbundsdirektören att för förbundets räkning underteckna yttrande över inhibitionsyrkande med anledning av överklagan till förvaltningsrätten i mål 2198-22.

Delegationsbeslut från förbundsdirektören

2022-02-04

Beslut: Undertecknande av Sideletter till den avsiktsförklaring som tecknats mellan Göteborg Stad och NVC Energy III AB angående bolagets etablering av batterifabrik i Göteborg.

Förbundsstyrelsen – ärende 17

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare

Datum: 2022-03-09

**GÖTEBORGS
REGIONEN**

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

Förvaltningsrätten i Göteborg

Sänds endast per e-post till:
forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Klagande: [REDACTED]
Motpart: Göteborgsregionens kommunalförbund
Ombud: Advokat Fredrik Engström och Telefon: 031-757 99 03
advokat Peter Hellman E-post: fe@engstromhellman.se
Engström & Hellman Advokatbyrå AB ph@engstromhellman.se
Spannmålgatan 19, 411 05 Göteborg
Målnummer: 8284-21
Vår ref: 20040-0018

Yttrande

I egenskap av ombud för Göteborgsregionens kommunalförbund ("GR") får vi, i tillägg till vad som tidigare anförts lämna följande yttrande.

- 1.1. Förbundsstyrelsen för GR fattade den 24 februari 2022 beslut med följande lydelse (se mötesprotokoll i bilaga A):

Förbundsstyrelsen bekräftar och godkänner redan ingivna yttranden i mål 12950-21, 8284-21 och 11434-21, enligt bilagor.

Förbundsstyrelsen ger fullmakt till advokat Fredrik Engström och advokat Peter Hellman vid Engström & Hellman Advokatbyrå AB att som ombud utföra och bevaka GR:s talan i mål 8284-21, 11434-21, 15183-21, 186-22, 747-22 vid förvaltningsrätten i Göteborg rörande laglighetsprövning med samma klagande som i dessa mål. Fullmakten ska också omfatta rätt för ombuden att, om detta blir aktuellt, fullfölja GR:s talan i överrätt.

- 1.2. Genom att förbundsstyrelsen uttryckligt bekräftat och godkänt samtliga de yttranden som givits in till förvaltningsrätten i detta och övriga pågående mål, samt därefter beslutat om att ge förnyad fullmakt till undertecknad saknar de frågeställningar som [REDACTED] väckt rörande ombudets behörighet betydelse i målet.

Göteborg, 2022-02-28

Fredrik Engström

Peter Hellman

Engström & Hellman Advokatbyrå AB

ADRESS: Spannmålgatan 19
POSTADRESS: 411 05 Göteborg
WEBB: www.engstromhellman.se
E-POST: info@engstromhellman.se

TELEFON: 031-757 99 00
TELEFAX: 031-757 99 01
ORGANISATIONSNR: 556763-8415
STYRELSENS SÄTE: Göteborg

Förvaltningsrätten i Göteborg

Sänds endast per e-post till:
forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Klagande: [REDACTED]
Motpart: Göteborgsregionens kommunalförbund
Ombud: Advokat Fredrik Engström och Telefon: 031-757 99 03
advokat Peter Hellman E-post: fe@engstromhellman.se
Engström & Hellman Advokatbyrå AB ph@engstromhellman.se
Spannmålgatan 19, 411 05 Göteborg
Målnummer: 15183-21
Vår ref: 20040-0021

Yttrande

I egenskap av ombud för Göteborgsregionens kommunalförbund ("GR") får vi lämna följande yttrande.

1. **Inställning**
 - 1.1. GR:s inställning är att de överklagade besluten inte skall upphävas eftersom besluten att anta budgeten inte stått i strid med 11 kap. 5 § kommunallagen och då besluten inte heller i övrigt strider mot lag.
2. **Bakgrund**
 - 2.1. GR är huvudman för den svenska sektionen av skolan The International School of the Gothenburg Region ("ISGR"). Huvudmannskapet omfattar skolans svenska förskoleklass, grundskoleverksamhet, samt fritidshem.
 - 2.2. För att GR skall kunna fullgöra sina skyldigheter enligt skollagen har GR tillsatt en skolnämnd genom beslut på fullmäktigesammanträde 2012-06-12 och samtidigt beslutat om ett reglemente för nämnden, se *bilaga A*. Av 1 § i reglementet framgår att skolnämnden skall fullgöra GR:s uppgifter som offentlig huvudman för verksamheten inom den svenska sektionen av ISGR.
 - 2.3. Utöver den verksamhet som GR är huvudman för bedriver ISGR också internationell grundskoleutbildning, samt utbildning i förskoleklass inom ramen för International Baccalaureats internationella läroplan. Huvudman för den internationella verksamheten är Göteborgsregionens Internationella Skola Aktiebolag, med organisationsnummer 556527-5657, nedan benämnt "Aktiebolaget".
 - 2.4. Skolnämnden och Aktiebolaget har genomgående under 2020 och 2021 genomfört sina möten gemensamt och upprättat gemensamt protokoll från mötena.
3. **Vad förvaltningsrätten har att pröva**
 - 3.1. [REDACTED] har yrkat "att skolnämndens beslut om budget för 2021 och 2022 strider mot lag". Yrkandet får förstås på så viss att [REDACTED] yrkat att förvaltningsrätten skall besluta om upphävande av de aktuella besluten.

- 3.2. En budget utgör en del av den ekonomiska planeringen och de belopp som intagits i budgeten är baserade på prognosarbete och analyser avseende förväntade intäkter och kostnader under kommande räkenskapsår. Budgetbesluten innebär inte i sig att någon debitering av faktiska avgifter eller ersättningar har beslutats. Prövningen skall således begränsas till frågan om huruvida besluten stått i strid med 11 kap. 5 § kommunallagen.
- 3.3. Ett eventuellt upphävande av budgetbesluten har således ingen påverkan på GR:s eller ISGR:s möjligheter att i framtiden fatta beslut om debitering av sådana avgifter eller ersättning som intagits i budgeten.
- 4. Budgetbeslutet fattat av bolagsstyrelsen**
- 4.1. Beslutet om budget för ISGR har fattats av styrelsen för Aktiebolaget och inte av skolnämnden. Anledningen till att besluten alls intagits i protokollen är att protokollen, vilket beskrivits ovan, utgör såväl nämndprotokoll som protokoll från möten med bolagsstyrelsen för aktiebolaget.
- 4.2. Då det saknas möjlighet att angripa beslut som fattats av ett aktiebolag genom laglighetsprövning enligt kommunallagen kan budgetbesluten inte upphävas.
- 4.3. Under alla omständigheter har budgeten avsett verksamheten i Aktiebolaget. Det krav som uppställs på en balanserad budget i 11 kap. 5 § är endast tillämpligt på kommuner, regioner och kommunalförbund. Kravet gäller således inte verksamhet i offentligt ägda bolag (se Madell & Lundin, Kommunallagen, en kommentar – Junoversion 3A, kommentaren till 11 kap. 5 §). Besluten kan därför inte upphävas på den grunden.
- 5. Intäkterna är lagliga**
- 5.1. Även om förvaltningsrätten skulle komma till slutsatsen att budgetbesluten skall anses fattade av skolnämnden – vilket som ovan redogjorts för inte är fallet – är samtliga de intäktsposter som upptagits lagliga, vilket utvecklas nedan. Det har därför varit riktigt att uppta dem som intäkter i budgetbesluten.
- Elevavgifterna*
- 5.2. Som beskrivits ovan är skolnämndens uppdrag och ansvar begränsat till de delar av ISGR:s verksamhet som GR är huvudman för, det vill säga den svenska sektionen. Skolnämnden saknar således möjlighet att fatta beslut avseende de internationella delarna av verksamheten.
- 5.3. Inom den svenska verksamheten debiteras inga elevavgifter. Sådana avgifter debiteras endast avseende den internationella verksamheten. De elevavgifter som upptagits i budgeten avser inte den del av verksamheten som skolnämnden är huvudman för. Se härvid även förvaltningsrättens uppfattning rörande samma frågeställning i domstolens dom i mål 12950-21 av den 2021-12-13, s. 5.
- Barnomsorgsavgifterna*
- 5.4. För den fritidsverksamhet som ISGR tillhandahåller debiteras en avgift avseende såväl den internationella som den svenska sektionen av verksamheten.
- 5.5. En kommun får enligt 14 kap. 12 § skollagen ta ut en avgift för utbildning i fritidshem som den anordnar. Avgifterna ska vara skäliga.
- 5.6. Enligt 9 kap. 2 § 2 st. kommunallagen gäller att när ett kommunalförbund har hand om en angelägenhet som det finns bestämmelser om i en särskild författning, skall den författningens bestämmelser om kommuner eller regioner tillämpas för förbundet. Detta medför att bestämmelsen i 14 kap. 12 § skollagen också gäller för kommunalförbund. Sådana avgifter debiteras således med stöd i lag.
- 5.7. Det av █████ åberopade målet från Högsta förvaltningsdomstolen, 2013 ref 80, saknar betydelse då det målet rörde ett fall där kommuner, genom livsmedelsförordning bemyndigats att handha en *statlig* angelägenhet, vilket inkluderade viss rätt att föreskriva avgifter. Såvitt gäller debiteringen av barnomsorgsavgifterna sker detta inte med stöd av ett sådant bemyndigande utan direkt med stöd i lag.

Interkommunal ersättning

- 5.8. Kommuners skyldigheter att i vissa fall betala interkommunal ersättning regleras i skollagen. Bestämmelserna innebär en skyldighet för kommuner att betala sådan ersättning, men innebär inget förbud mot att betala sådan ersättning även i andra fall än de som anges i skollagen.
- 5.9. Tvärtom utgår skollagen från att frågor om interkommunal ersättning är frågor som normalt skall avgöras i dialog mellan kommunerna. I författningskommentaren till 9 kap. 16 § skollagen (se prop. 2009/10:165 s. 724 f.) anges att

Eftersom förhållandena kan variera avsevärt från fall till fall är det inte möjligt att i lagtexten precisera hur ersättningen ska beräknas. Givetvis bör kommunerna komma överens om ersättningen..

- 5.10. Det står mot denna bakgrund klart att kommuner sinsemellan har relativt stor frihet att fatta beslut om hur den interkommunala ersättningen, eller annan ersättning, skall utformas och beräknas med utgångspunkt i de regionala förhållandena.
- 5.11. Såvitt gäller finansieringen av ISGR genom interkommunal ersättning lämnar GR:s förbundsstyrelse en rekommendation till medlemskommunerna om hur den interkommunala ersättningen skall beräknas. Därefter fattar respektive kommun beslut i fråga om vilken ersättning som skall utbetalas. Beslutet om ersättningen fattas således inte av GR utan av respektive medlemskommun.
- 5.12. Denna modell för interkommunal ersättning har tillämpats under ett stort antal år – i nuvarande form sedan 2002 – och har accepterats av GR:s samtliga medlemskommuner. Mot bakgrund av detta – och mot bakgrund av vad som ovan anförts avseende ersättningens laglighet – har GR och Aktiebolaget haft befogad anledning att förvänta sig att motsvarande intäkter skulle komma att inflyta även under 2021 och 2022. Det har därför varit riktigt att uppta dessa ersättningar som intäkter i budgeten.

6. Bilagor

- A) Reglemente för skolnämnden
B) Fullmakt genom styrelsebeslut av den 2022-02-24.

Göteborg, 2022-02-28

Fredrik Engström

Peter Hellman

Förvaltningsrätten i Göteborg

Sänds endast per e-post till:
forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Klagande: [REDACTED]
Motpart: Göteborgsregionens kommunalförbund
Ombud: Advokat Fredrik Engström och Telefon: 031-757 99 03
advokat Peter Hellman E-post: fe@engstromhellman.se
Engström & Hellman Advokatbyrå AB ph@engstromhellman.se
Spannmålgatan 19, 411 05 Göteborg
Målnummer: 186-22
Vår ref: 20040-0022

Yttrande

I egenskap av ombud för Göteborgsregionens kommunalförbund ("GR") får vi lämna följande yttrande.

1. **Inställning**
 - 1.1. GR:s inställning är att det överklagade beslutet inte skall upphävas eftersom beslutet att anta budgeten inte stått i strid med 11 kap. 5 § kommunallagen och inte heller i övrigt stått i strid med lag.
2. **Kommunalförbundets uppgifter**
 - 2.1. [REDACTED] synes mena att GR:s medlemskommuner, genom att det i förbundsordningen (se *bilaga A*) angivits att GR får bedriva "internationellt inriktad förskoleklass-, grund- och gymnasieskoleverksamhet samt verksamhet för fritidshem och annan pedagogisk verksamhet", överlämnat ansvaret för *all* sådan verksamhet till GR. Så är emellertid inte fallet.
 - 2.2. GR är huvudman för den svenska sektionen av skolan The International School of the Gothenburg Region ("ISGR"). Huvudmannskapet omfattar skolans svenska förskoleklass, grundskoleverksamhet, samt fritidshem.
 - 2.3. Utöver den verksamhet som GR är huvudman för bedriver ISGR också internationell grundskoleutbildning, samt utbildning i förskoleklass inom ramen för International Baccalaureats internationella läroplan. Huvudman för den internationella verksamheten är Göteborgsregionens Internationella Skola Aktieföretag, med organisationsnummer 556527-5657. Aktieföretaget ägs av GR.
 - 2.4. GR bedriver vid sidan av den utbildningsverksamhet som bedrivs vid ISGR inte någon annan internationellt inriktad förskole-, grundskole-, gymnasieskole- eller fritidshemsverksamhet.
 - 2.5. För att fullgöra sina skyldigheter enligt skollagen har GR:s förbundsfullmäktige beslutat att tillsätta en skolnämnd. I reglementet för skolnämnden (se *bilaga B*) anges att

Skolnämnden ska fullgöra GRs uppgifter som offentlig huvudman för verksamheten inom den svenska sektionen av ISGR, vilken tillhör skolväsendet och omfattar förskoleklass, grundskola med årskurserna 1-9, fritidshem samt öppen fritidsverksamhet (fritidsklubb).

- 2.6. Mot bakgrund av hur reglementet formulerats står det klart att GR:s medlemskommuner inte avsett att någon annan skol- och fritidsverksamhet än den som bedrivs vid ISGR är en angelägenhet för kommunalförbundet.
- 2.7. Att medlemskommunerna inte överlämnat någon annan utbildningsverksamhet till GR framgår också av Göteborgs kommuns yttrande i det av [REDACTED] åberopade målet vid förvaltningsrätten med målnummer 13030-21.
- 2.8. Även rent faktiska förhållanden tydliggör att inget sådant överlämnande av kompetens skett eller har varit avsett, mot bakgrund av att samtliga de medlemskommuner där det idag förekommer andra internationellt inriktade friskolor beslutar om utbetalning av skolpeng till dessa skolor.
- 2.9. Inte heller den direkta ordalydelsen i den aktuella bestämmelsen i förbundsordningen ger stöd för uppfattningen att medlemskommunerna genom förbundsordningen avsett avhända sig ansvaret för *all* internationellt inriktad skolverksamhet som bedrivs i kommunerna. Snarare synes bestämmelsen ge uttryck för att sådan verksamhet *får* bedrivas av kommunalförbundet, snarare än att denna kompetens skulle vara exklusiv i förhållande till medlemskommunerna (jämför vad som i samma bestämmelse anges avseende antagningen till gymnasieskolan som GR inte bara skall bedriva utan också skall *svara för*).
- 2.10. Mot bakgrund av att GR således endast är huvudman för den svenska sektionen av ISGR enligt vad som angivits ovan har det saknats anledning att ta upp kostnader för annan utbildningsverksamhet som bedrivs i medlemskommunerna i GR:s budget. De krav som uppställts i 11 kap. 5 § kommunallagen har därför inte åsidosatts.

3. ISGR:s budget

- 3.1. Den av [REDACTED] i bilaga 21 åberopade budgeten för ISGR har beslutats av styrelsen för Göteborgsregionens Internationella Skola Aktiebolag och utgör således inte en del av det överklagade beslutet. Förvaltningsrätten saknar därför möjlighet att inom ramen för detta mål pröva lagligheten i det beslutet.
- 3.2. I övrigt hänvisar GR till vad som anförts avseende ISGR:s budget i mål 15183-21.

4. Verksamheten vid ISGR är kompetensenlig

- 4.1. [REDACTED] har slutligen gjort gällande att den utbildningsverksamhet som bedrivs vid ISGR inte skulle vara kompetensenlig och att detta skulle innebära att budgetbeslutet därmed skulle vara olagligt. Av förbundsordningens stadgande är det emellertid tydligt att sådan verksamhet som bedrivs vid ISGR kompetensenligt får bedrivas av GR. Budgetbeslutet skall därför inte upphävas heller på denna grund.

5. Bilagor

- A) Förbundsordning för GR
- B) Reglemente för skolnämnden
- C) Fullmakt genom styrelsebeslut av den 2022-02-24

Göteborg, 2022-02-28

Fredrik Engström

Peter Hellman

Förvaltningsrätten i Göteborg

Sänds endast per e-post till:
forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Klagande: [REDACTED]
Motpart: Göteborgsregionens kommunalförbund
Ombud: Advokat Fredrik Engström och Telefon: 031-757 99 03
advokat Peter Hellman E-post: fe@engstromhellman.se
Engström & Hellman Advokatbyrå AB ph@engstromhellman.se
Spannmålgatan 19, 411 05 Göteborg
Målnummer: 747-22
Vår ref: 20040-0023

Yttrande

I egenskap av ombud för Göteborgsregionens kommunalförbund ("GR") får vi lämna följande yttrande.

1. **Inställning**
 - 1.1. GR yrkar att förvaltningsrätten skall avvisa överklagandet då beslutet att utfärda rättegångsfullmakt är ett sådant beslut av verkställande eller förberedande art som inte är överklagbart enligt 13 kap. 2 § 3 pt. kommunallagen.
 - 1.2. I andra hand skall överklagandet, om förvaltningsrätten skulle nå slutsatsen att Helena Söderbäck agerat utanför sin behörighet vid utfärdandet av rättegångsfullmakten, avvisas på den grunden att det inte rör sig om något sådant kommunalt beslut som omfattas av rätt till överklagande enligt 13 kap. 2 § kommunallagen.
 - 1.3. I tredje hand skall det aktuella beslutet i vart fall inte upphävas då beslutet har förlorat sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden.
2. **Beslutet att anlita ombud har varit av verkställande eller förberedande art**
 - 2.1. Av reglementet för förbundsstyrelsen, som har beslutats av GR:s förbundsfullmäktige, framgår av 4 § att styrelsen skall utse firmatecknare för förbundet, se *bilaga A*.
 - 2.2. Förbundsstyrelsen för GR fattade vid sitt möte den 19 mars 2013 beslut om att utse Helena Söderbäck till förbundsdirektör för GR samt att utse henne till "firmatecknare från och med den dag då hon tillträder tjänsten", se protokollsutdrag i *bilaga B*.
 - 2.3. Protokollet justerades och anslags på Göteborgs kommuns anslagstavla den 21 mars 2013. Sista dagen för att överklaga beslutet att utse Helena Söderbäck till förbundsdirektör och firmatecknare var således den 11 april 2013. Inget sådant överklagande lämnades in varför beslutet om firmateckning vunnit laga kraft.
 - 2.4. Det är i och för sig riktigt, som [REDACTED] anför, att begreppet "firmatecknare" inte uttryckligen förekommer i kommunallagen. Detta innebär emellertid inte att beslutet därmed skulle sakna rättslig verkan. Frågan

är istället vilken behörighet som skall anses omfattas av begreppet med utgångspunkt i ett kommunalrättsligt perspektiv. Utgångspunkten måste här vara vad förbundsstyrelsen (och förbundsfullmäktige) avsett uppnå med beslutet.

- 2.5. Firmateckningsbegreppet i associationsrättslig lagstiftning innebär normalt ett befullmäktigande i form av en generell behörighet att vidta rättshandlingar för associationens räkning (generalfullmakt). Det finns inget, vare sig i beslutet om att utse firmatecknare eller i reglementet för förbundsstyrelsen, som ger för handen att förbundsfullmäktige eller förbundsstyrelsen avsett någon annan typ av behörighet än sådan som normalt följer vid beslut att utse firmatecknare i andra juridiska personer.
- 2.6. Genom beslutet att utse Helena Söderbäck till firmatecknare får förbundsstyrelsen således anses ha givit uttryck för en vilja att, med stöd av det av förbundsfullmäktige beslutade reglementet, ge Söderbäck ett långtgående mandat att med bindande verkan för GR teckna avtal och vidta ta andra rättshandlingar – exempelvis att utfärda fullmakter – för GR:s räkning.
- 2.7. Styrelsen hade naturligtvis därutöver haft möjlighet att exempelvis genom delegationsordning begränsa Söderbäck's befogenheter i anledning av firmateckningsbeslutet. Några befogenhetsinskränkningar såvitt avsett möjligheten att underteckna rättegångsfullmakter har emellertid inte beslutats.
- 2.8. När Söderbäck den 11 oktober 2021 har undertecknat den aktuella rättegångsfullmakten har hon agerat inom ramen för den behörighet hon fått genom beslutet om att utse henne till firmatecknare. Agerandet ligger också inom ramen för den behörighet som normalt tillkommer en förbundsdirektör. Undertecknandet av fullmakten måste därför ses som en del i verkställandet av det redan fattade beslutet att utse henne till firmatecknare. Utfärdandet av fullmakten har av denna anledning inte heller anslagits på anslagstavla.
- 2.9. Inom ramen för firmateckningsrätten vidtar Söderbäck ett stort antal rättshandlingar för GR:s räkning. Vid sidan av utfärdandet av fullmakten undertecknar Söderbäck också leverantörsavtal och andra avtal med tredje män. Skulle förvaltningsrätten komma till slutsatsen att Söderbäck's utfärdande av rättegångsfullmakt är överklagbart skulle detta också medföra att alla andra rättshandlingar som vidtagits med stöd av firmateckningsbeslutet också skulle vara det. En sådan mycket vid rätt till laglighetsprövning skulle medföra stor osäkerhet inom ramen för den kommunala förvaltningen och, inte minst, för sådana tredje män som förlitar sig på ingångna avtals giltighet.
- 2.10. Det skall i denna del särskilt också anmärkas att det är mycket vanligt förekommande hos Sveriges kommuner och kommunalförbund att motsvarande beslut om firmateckning fattas.

3. Styrelsens möjlighet att föra talan genom ombud

- 3.1. Det framgår uttryckligen av 6 kap. 15 § kommunallagen att styrelsen för en kommun (eller ett kommunalförbund), själv eller genom ombud, äger rätt att företräda kommunen (eller kommunalförbundet) i mål där någon har begärt laglighetsprövning av beslut från fullmäktige.
- 3.2. I förarbetena till bestämmelsen (se prop. 2016/17:171 s. 366 f.) anges bland annat att

Styrelsen har rätt att föra sin talan genom ombud och kan för detta ändamål uppdra åt ordföranden, en anställd jurist, en advokat eller någon annan som styrelsen finner lämplig.
- 3.3. Styrelsen har således en ganska omfattande möjlighet att självständigt fatta beslut om hur kommunens (eller kommunalförbundets) talan skall föras och har i princip obegränsade möjligheter (under förutsättning att vederbörande är lämplig) att utse vem som skall agera som kommunens ombud – antingen i ett enskilt mål eller genom att ombudet ges en generell behörighet.
- 3.4. Begreppet *genom* ombud i bestämmelsen kan inte förstås på något annat vis än att styrelsen äger rätt att befullmäktiga ombudet att självständigt utföra och bevaka kommunens (eller kommunalförbundets) talan. Detta torde också vara mycket vanligt förekommande i fall där kommunen exempelvis anlitar ett inkassobolag för att domstolsvägen hantera tvistiga fordringar, vid överprövningar av upphandlingar, liksom vid mål om laglighetsprövning.

- 3.5. Någon särskild skyldighet för styrelsen att fatta beslut om varje enskilt yttrande i ett mål eller ärende i domstol uppställs inte i kommunallagen. Inte heller finns någon bestämmelse som hindrar att styrelsen utser ombud genom att låta en utsedd "firmatecknare" underteckna en rättegångsfullmakt för styrelsens räkning.
- 3.6. Slutligen, såvitt avser räckvidden av de delegationsförbud som uppställs i 6 kap. 37-38 §§ kommunallagen, är det tydligt att de aktuella bestämmelserna styr nämndernas möjlighet till delegation av vissa frågor, medan 6 kap. 15 § reglerar styrelsens processbehörighet. Eftersom 6 kap. 15 § kommunallagen innefattar en uttrycklig rätt att utse ombud för förandet av en kommuns (eller kommunalförbunds) talan saknar dessa bestämmelser betydelse för GR:s möjlighet att utse ombud i målet.
4. **Om Söderbäck agerat utanför sin behörighet**
- 4.1. Om förvaltningsrätten skulle komma till slutsatsen att förbundsdirektören agerat utan kommunalrättsligt stöd finns det inte något kommunalt beslut som kan överklagas (se prop. 2016/17:171 s. 440 f. och RÅ 2006 ref. 78 och HFD 2016 ref. 28). Något upphävande kan därför inte ske.
5. **Beslutet har förlorat sin betydelse**
- 5.1. Förbundsstyrelsen för GR fattade den 24 februari 2022 beslut med följande lydelse (se mötesprotokoll i bilaga C):
- Förbundsstyrelsen bekräftar och godkänner redan ingivna yttranden i mål 12950-21, 8284-21 och 11434-21, enligt bilagor.*
- Förbundsstyrelsen ger fullmakt till advokat Fredrik Engström och advokat Peter Hellman vid Engström & Hellman Advokatbyrå AB att som ombud utföra och bevaka GR:s talan i mål 8284-21, 11434-21, 15183-21, 186-22, 747-22 vid förvaltningsrätten i Göteborg rörande laglighetsprövning med samma klagande som i dessa mål. Fullmakten ska också omfatta rätt för ombuden att, om detta blir aktuellt, fullfölja GR:s talan i överrätt.*
- 5.2. Genom att förbundsstyrelsen uttryckligen bekräftat och godkänt samtliga de yttranden som givits in till förvaltningsrätten samt därefter beslutat om att ge förnyad fullmakt till undertecknade saknar Helena Söderbäcks utfärdande av rättegångsfullmakt oavsett numer betydelse såvitt avser de omständigheter som gjorts gällande i sitt överklagande. Beslutet behöver därför jml. 13 kap. 9 § kommunallagen under alla förhållanden inte upphävas.
6. **Bilagor**
- A) Reglemente för förbundsstyrelsen
B) Protokollsutdrag, beslut om firmatecknare
C) Mötesprotokoll från styrelsemöte 2022-02-24

Göteborg, 2022-02-28

Fredrik Engström

Peter Hellman

Förvaltningsrätten i Göteborg
Sänds endast per e-post till:
forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Klagande: ██████████
Motpart: Göteborgsregionens kommunalförbund
Målnummer: 2198-22

Yttrande över inhibitionsyrkande i mål nr: 2198-22

Förvaltningsrätten har begärt att GR ska yttra sig över inhibitionsyrkandet i aktuellt mål senast onsdag 9 mars 2022.

GR bestrider inhibitionsyrkandet mot bakgrund att presidiets beslut om ny förbundsdirektör är fattat enligt förbundsstyrelsens beslutade delegationsordning. Se tidigare inlämnad bilaga i ärendet.

Beslutet har således tillkommit på ett lagligt sätt och strider inte heller i övrigt mot lag.

Med vänlig hälsning
Helena Söderbäck, förbundsdirektör

Box 5073
402 22 Göteborg
gr@goteborgsregionen.se
www.goteborgsregionen.se

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund
Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare
Datum: 2022-03-07, Diarienummer: 2021-00167

Utseende av juridiskt ombud med anledning av överklagan till förvaltningsrätten

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att ge fullmakt till advokat Fredrik Engström och advokat Peter Hellman vid Engström & Hellman Advokatbyrå AB att som ombud utföra och bevaka GR:s talan i mål 2200-22 samt mål 2198-22 vid förvaltningsrätten i Göteborg rörande laglighetsprövning med samma klagande som i dessa mål. Fullmakten ska också omfatta rätt för ombuden att, om detta blir aktuellt, fullfölja GR:s talan i överrätt.

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att uppdra åt förbundsdirektören att utfärda och underteckna skriftlig rättegångsfullmakt i anledning av ovanstående uppdrag.

Förbundsstyrelsen föreslås besluta att förbundsstyrelsen löpande ska hållas informerad kring utvecklingen i pågående mål.

Förbundsstyrelsen föreslås omedelbart justera denna protokollsparagraf.

Sammanfattning av ärendet

I juli 2021 överklagades en rad beslut vid GR:s förbundsfullmäktiges sammanträde 2021-06-15 till förvaltningsrätten av en privatperson. Ytterligare ett antal överklaganden gjordes under hösten/vintern 2021/2022. Då det under hösten tidigt stod klart att det för GR:s del skyndsamt fanns behov av juridiskt bistånd för att bemöta de olika inlagorna till förvaltningsrätten anlätade GR:s förbundsdirektör i oktober 2021 advokat Fredrik Engström på Engström & Hellman advokatbyrå som juridiskt ombud.

Förbundsstyrelsen beslöt 2022-02-24 att godkänna redan ingivna yttranden i aktuella mål samt att ge fullmakt till föreslagna juridiska ombud att bevaka GR:s talan i de aktuella målen.

Två ytterligare överklaganden till förvaltningsrätten har inkommit till GR sedan förbundsstyrelsens beslut i februari, där bedömningen är att GR behöver biträdas av ett juridiskt ombud:

- 2022-03-02 överklagades förbundsstyrelsens beslut 2022-02-28, via ombud, om yttranden i förvaltningsrättens mål 747-22, 186-22, 15183-21 och 8284-21. Överklagan gör gällande att yttrandena inte inkommit laga ordning och därför bör upphävas.

Tjänsteskrivelse Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Gunnel Rydberg, förbundssekreterare

Datum: 2022-03-07, Diarienummer: 2021-00167

- 2022-03-02 överklagades förbundsstyrelsen presidiums beslut 2022-02-10 att utse ny direktör vid Göteborgsregionens kommunalförbund. Överklagan gör gällande att beslutet inte har fattats av styrelsen i sin helhet och därför inte tillkommit i laga ordning.

Beslutsunderlag

- Göteborg_FR_2198-22_Aktbil_5
- Göteborg_FR_2200-22_Aktbil_5

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Gunnel Rydberg
Förbundssekreterare

2 mars 2022

Förvaltningsrätten i Göteborg

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avd. 5INKOM: 2022-03-02
MÅLNR: 2198-22
AKTBIL: 1**ÖVERKLAGANDE**

Klagande:

[REDACTED], [REDACTED]
Kommunmedlem i Göteborgs kommun

Överklagat beslut: Förbundsstyrelsen presidiums beslut den 10 februari 2022 att utse ny direktör vid Göteborgsregionens kommunalförbund. (§ 347 Förbundsstyrelsens protokoll den 11 februari 2022).

Saken Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725),
förkortad KL**YRKANDEN**

1. Beslutet som har fattats har inte fattats av styrelsen i sin helhet vilket 7 kap. 1 § KL föreskriver och därför har beslutet om att utse den nya direktören inte kommit till i laga ordning och i övrigt strider mot lag och 6 kap. 38 § femte punkten KL.
2. I andra hand anføres att ett beslut om att utse ny direktör är ett sådant viktigt beslut som har påverkan på verksamheten att delegationsförbudet i 6 kap. 38 § första punkten är tillämplig och därför har presidiet gått utöver sin befogenhet när gruppen beslutade om tjänstetillsättandet.
3. Jag begär att domstolen beslutar om verkställighetsförbud (inhibition) av beslutet tills det att domstolen slutligt avgjort målet.

GRUNDER

1. Förbundsstyrelsens presidium har den 10 februari 2022 beslutat om att utse en ny direktör från och med den 1 maj 2022. Beslutet anmäldes dagen efter på förbundsstyrelsens sammanträde den 11 februari 2022 under § 347.
2. Av 7 kap. 1 § KL framgår att styrelsen ska utse en direktör (jfr 9 kap. 2 § KL).
3. I specialmotiveringen till bestämmelsen (prop. 2016/17:171 s. 380) framgår följande:

Enligt första stycket **ska styrelsen utse en direktör**. Det ankommer på styrelsen att anställa direktören och vara dennes arbetsgivare. Detta innebär inget förbud mot att delegera delar av detta ansvar t.ex. löneförhandlingar till ett utskott, president eller ordföranden. Direktören har den ledande ställningen bland personalen och är chef för den förvaltning som finns under styrelsen. Begreppet ledande ställning bland de anställda innebär att direktören inte kan underordnas någon annan anställd.

4. I Johan Hööks lagkommentar i Lexino¹ skriver han följande om bestämmelsens innebörd.

Det är obligatoriskt att ha en direktör. Det är inte möjligt att ha ett delat ledarskap, även om bestämmelsen inte utesluter att en ställföreträdande chef utses. Begreppet "direktör" behöver dock inte användas. Denne kan alltså exempelvis benämnas kommunchef. Det är styrelsen som ska utse direktören. **Som bestämmelsen är utformad får detta anses innebära att det inte är möjligt att delegera anställningsbeslutet till ett arbetsutskott eller liknande, utan beslutet måste tas i plenum.**

5. Av ordalydelsen i 7 kap. 1 § KL framgår att det är organet styrelsen i sin helhet som ska fatta beslutet om att anställa en ny direktör. Beslutet om att anställa den högsta tjänstemannen är i sig ett viktigt politiskt beslut som har direkt påverkan på verksamhetens inriktning, kvalitet och organiseringen av de anställda att det är ett av de viktigaste politiska besluten som förbundsstyrelsen fattar.
6. Utifrån beslutets har direkt påverkan på verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet inträder även delegationsförbundet i 6 kap. 38 § första punkten KL. Valet av direktör är styrelsens sätt att styra och kunna påverka ledarskapet i en riktning som styrelsens majoritet önskar se hos förvaltningen (se prop. 2016/17:171 avsnitt 8.2).
7. Sammantaget har inte förbundsstyrelsen i sin helhet fattat beslutet om att utse den nya förbundsdirektören. Därmed strider beslutet mot ordalydelsen i kommunallagen om att det är organet styrelsen och inte några få ledamöter som ska besluta om den högsta tjänstemannen för organisationen. Beslutet om anställa direktör aktiverar även delegationsförbunden i 6 kap. 38 § första och femte punkten utifrån beslutets vikt för ledningen av verksamheten. Eftersom beslutet inte har kommit till i lagaordning ska det upphävas.
8. Det finns skäl att besluta om inhibition utifrån de civilrättsliga åtaganden som kommunalförbundet genom presidiet avser att ingå med den utnämnde direktören och därför finns det ett allmänt intresse att lindra eventuella skadestånd som denna process kan leda till. Vidare är det viktigt för förvaltningen i vilken mån den nya direktören har mandatet som högsta ledande tjänsteman. Det är därutöver klart att presidiet har gått över sina befogenheter.

¹ Höök, Kommunallagen (2017:725) 7 kap. 1 §, avsnitt 2 Rättsläget, Lexino 2022-01-01 (JUNO)

Göteborgsregionens
kommunalförbund

Parter: ██████████ ./ Göteborgsregionens kommunalförbund
Målet gäller: laglighetsprövning enligt kommunallagen

Det bifogade överklagandet har kommit in till domstolen.

Målet behöver kompletteras

Ni ska ge in följande handlingar:

- det överklagade beslutet med eventuella bilagor.
- delegationsordning
- anslagsbevis, med uppgift om vilken dag anslaget om protokolljustering sattes upp på anslagstavlan och vilken dag det togs ned.
- de handlingar som utgjort underlag för det överklagade beslutet
- sammanträdesprotokoll

Detta gäller även i de fall tiden för överklagande inte har gått ut.

Kompletteringen ska ges in till domstolen snarast men **senast den 8 mars 2022**

När ni skickar in kompletteringen

Uppge namn, målnummer 2200-22 och mobilnummer eller annat telefonnummer ni kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi kan skicka handlingar i målet via e-post.

Skicka gärna in handlingarna med e-post, helst i PDF-format. De behöver då inte lämnas på annat sätt. För högre säkerhet än vanlig e-post, använd www.domstol.se/kontaktformular. För handlingar som ska signeras, använd istället www.domstol.se/digitalhandling.

Har ni frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni når oss enklast per telefon 031-732 70 00.

Ann-Sofie Jonsson

Sida 1 (av 2)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Sten Sturegatan 14
Telefon
031 - 732 70 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

E-post
forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
Webbplats
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Bifogade handlingar: aktbilaga 1

2 mars 2022

Förvaltningsrätten i Göteborg

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avd. 4INKOM: 2022-03-02
MÅLNR: 2200-22
AKTBIL: 1**ÖVERKLAGANDE**

Klagande:

[REDACTED]
Kommunmedlem i Göteborgs kommunÖverklagat beslut: Förbundsstyrelsen (ombudets) beslut om yttranden i förvaltningsrättens mål 747-22 (ab 11¹), 186-22 (Ab 12), 15183-21 (ab20), 8284-21 (ab 70) den 28 februari 2022.

Saken Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), förkortad KL

YRKANDEN

1. Beslutet om yttrande till förvaltningsrätten har inte beslutats på det sätt som föreskrivs i kommunallagen när det gäller beslut som fattas av fullmäktige, GR:s skolnämnd i sin helhet. Det gör att förbundsstyrelsen genom ombuden har gått utöver sin befogenhet utifrån det delegationsförbund som finns i 6 kap. 38 § andra punkten KL som anger att beslut om yttrande till domstolen i de aktuella målen inte kan beslutas av någon annan än förbundsstyrelsen i sin helhet. Beslutet kan inte heller ha varit så brådskande att det kärvts ett ordförande beslut enligt 6 kap. 39 § KL om det fattats något sådant beslut i målen utifrån att styrelsen fått anstånd att inkomma med yttrande ett flertal gånger och haft sammanträde både den 11 februari² och 24 februari 2022. Yttrandena som utgör beslut enligt kommunallagen har därför inte kommit till i lagaordning och besluteten ska därför upphävas.
2. Ombudet i alla målen men särskilt 747-22 har gått utöver sin behörighet när den har lämnat in ett yttrande som är ett beslut enligt kommunallagen som kräver delegation, vilket ombudet inte har.
3. Att domstolen tar upp målet till relativt snart innan den fortsatta skriftväxlingen sker i målen.

¹ Aktbilaga i domstolensmål

² Bilaga 1 – Protokoll förbundsstyrelsens protokoll från den 11 februari 2022.

GRUNDER

1. Fullmäktige har fattat de beslut som omfattas av målen 8284-21, 186-22 och skolnämnden för Göteborgsregionen har fattat beslutet i målet 15183-21. Mål 747-22 gäller frågan om förbundsdirektörens behörighet och ombudets behörighet att fatta beslut om yttranden i laglighetsmålen som är beslut enligt kommunallagen utan att vara anställd och i förhållande till delegationsförbunden i 6 kap. 38 § andra punkten KL.
2. Förbundsstyrelsen har vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 beslutat om fullmakt för ombudet³ och även besluta om de yttranden som målet 747-22 gäller. Förbundsstyrelsen har den 24 februari 2022 beslutat att ratihabera yttrandena i målen 8284-21, 11434-21 och 12950-21 och har genom det beslutet läkt den tidigare olaglighet som yttrandena har inneburit genom att styrelsen i sin helhet har beslutat och därmed har beslutet beaktat delegationsförbudet i 6 kap. 38 § andra stycket KL.
3. Av handlingarna vid förbundsstyrelsens sammanträde den 24 februari fanns ett utkast till yttrande i mål 747-22 med som en del av beslutsunderlaget. Av protokollet framgår styrelsen inte fattade beslut om att anta yttrandet som förbundsstyrelsens yttrande i målet. Förbundsstyrelsen verkar vara ambivalent i och om den ska upprätthålla delegationsförbudet i 6 kap. 38 § andra punkten KL eller inte när förbundsstyrelsen ska yttra sig till domstolen och som ska beslutas i alla målen utan möjligen 747-22.
4. Förbundsstyrelsen har i samtliga mål begärt att få anstånd med att komma in med sina yttranden vilket gör att det inte kan röra sig om någon situation som uppkommit som gör att det funnits skäl för att tillämpa den särskilda beslutsordningen som finns i 6 kap. 39 § KL (jfr Förvaltningsrätten i Göteborgs domar den 22 februari 2022 och 28 februari 2022 i målen 1439-22, 1562-1563-22, 1925-22).
5. Ett yttrande till en domstol är ett beslut enligt kommunallagen enligt fast rättspraxis från förvaltningsrätterna se anförda avgöranden ovan, samt följande avgörande i frågan om yttrandet är ett beslut enligt kommunallagen - Kammarrätten i Göteborgs beslut den 28 april 2020 i mål nr 2063-20, Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 2 december 2015 i mål nr 1797-15, Förvaltningsrätten i Karlstads dom i mål nr 1821-14, Förvaltningsrätten i Uppsalas dom den 16 september 2021 i mål 2374-21E och där anförd överrättspraxis.
6. Om delegaten inte varit behörig har förvaltningsrätterna ansett att yttrandena utgjort en nullitet eller upphävt beslutet då de beslutet om yttrandena inte har tillkommit på ett lagligt sätt, se Förvaltningsrätten i Göteborgs beslut den 21 december 2021, i mål nr 14748-21, Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 29 januari 2021, i mål nr 28893-20, Förvaltningsrätten i Luleås dom den 20 september 2017, i mål nr 606-17. Det vill säga att ombudet har gått utanför sin behörighet.

³ Aktbilaga bilaga B – Domstolens mål 15183-21 ab 20.

7. Sammantaget ett yttrande till förvaltningsrätten är ett beslut enligt kommunallagen genom det fria utrymme som finns och de bedömningar som nämnden gör i hanteringen av yttrandet. Eftersom det är ett beslut enligt kommunallagen är huvudregeln att det är nämnden som ska fatta beslutet vilket även delegationsförbudet i 6 kap. 38 § KL inskräper. I ett av målen gäller det förbundets budget och det andra de grundläggande förutsättningarna för skolnämndens verksamhet. Därtill kommer det förbud som anges i 38 § andra punkten om yttranden.
8. Domstolen har förelagt motparten och organet förbundsstyrelsen att yttra sig över domstolen alltså rör det sig om en ren offentlighetsrättslig inramning som är en två parts process. Utifrån de uttalanden som Lindqvist gör skulle en ordning där domstolen accepterar att ombud kan besluta om yttranden innebära att möjligheten till laglighetskontroll inskränks då en fullmäktiges agerande inte kan bli föremål för laglighetsprövning enligt Lindqvist. Det kan aldrig varit avsikten med regleringen om möjligheten att använda ombud vid laglighetsmål.⁴
9. Det gör att beslut som är lagliga bara kan fattas av styrelsen i sin helhet vilket inte har gjorts och ombudens fullmakt kan inte innefatta att med laglig verkan besluta om yttranden till domstolen. Beslutet om yttrandena har därför inte kommit till i laga ordning och i övrigt strider mot lag och ska därför upphävas.
10. Jag noterar att ombudens fullmakt att bevaka förbundets talan inte kommer gälla de kommande målet/målen utifrån förbundsstyrelsens beslut i fullmaktsfrågan från den 24 februari 2022.⁵

Målet fortsatta handläggning

Målet har samband som framgår av de överklagade besluten till följande mål

1. 8284-21, avd 3
2. 15183-21, avd 4
3. 186-22, avd 5
4. 747-22, avd 5

Det vore bra om ombudens behörighet och rätt att yttra med laglig verkan i alla målen blir avgjort innan ytterligare kommunikering sker i målen.

Bilaga 1 – protokoll från den 11 februari 2022.

⁴ Se även Lindquist, Ulf, Kommunala befogenheter [Juno], Upplaga 8, Norstedts Juridik, avsnitt 20 några avtalsrättsliga frågor – Delegation och fullmaktsförhållanden s. 449.

⁵ Se bilaga c – aktbilaga 12 i förvaltningsrättens mål 186-22 och bilaga b – aktbilaga 20 i förvaltningsrättens mål nr 15183-22. Det är samma handling som åberopas.